

تَقْفُ لَ الَّذِينَ يَنْتَقِلُونَ فِي الْأَرْضِ قُلُوبًا غَافِلِينَ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ كَاذِبُونَ

الحمد لله الذي جعل في هذا الكتاب منافع عظيمة لا تحصى



جناب حاجی نواب محمد رفیع علیخان کرمانی میره لواب شجاع الدوام بادشاهی

در مطبعه مکتبه شمس المصطفیٰ کاشانی
مطبعه مکتبه شمس المصطفیٰ کاشانی

اطلاعات اگرچہ اس میں ہر علم و فن کی کتب کا ذخیرہ سلسلہ دار و روشنی کے لیے موجود ہے اور اس کی درست معلومات ہر ایک شاخ کو عیاں کرنا ہر خانے سے مل سکتی ہے ہر جگہ مسابہ و ملاحظہ سے مشائخ اس کی حالات کتب کے معلوم کر سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے لیکن خاص اس کتاب کی مثال سچ کے و دستوں میں بعض کتب نقد و غیرہ مذہب امامیہ کی درج کر کے ہیں تاکہ جس فن کی کتاب بہتر اس فن کی اور بھی کتب موجودہ کا رخا سے قدر و انون کو آگاہی کا ذریعہ حاصل ہو

مذہب امامیہ

نہر المصائب - عربی با ترجمہ اردو - کامل بین جلدین - مترجمہ اخوند مرزا قاسم علی کرملانی - اس کتاب مستطاب کو مختلف مقامات کے کتابت بحسب المصائب کی ہر دو جلد سے کتب کر کے باسلوب مرغوب مرتب فرمایا ہے اور اکثر روایات مقامات مناسب دیگر کتب مقبرہ سے اور اضافہ فرمایا ہیں۔

انارۃ البصائر و کشف السرائر - کتاب عجیب ربیبہ کی جو حسین اصول دین مذہب حقہ اثنا عشری کا بیان نہایت تفصیل و توضح سے بدلائل و براہین بربان اردو عام فہم تحریر کیا گیا ہے مصنف اسکے عالم عیسیٰ ناضل کوٹوئی صاحب شہداء الدرد و دکاء الملک حکیم سید فضل علی خان بہار ہر جگہ ہیں یہ کتاب چار جلد میں کامل و واضح و خوشنویسہ تصنیف مصنف غلام حسب تفصیل ذیل انارۃ البصائر و کشف السرائر - جلد دوم بیان نہایت بین ملبوعہ مشہور حسب مراتب مذکورہ بالا۔

چهار وہ مجلس مسی بہ تاریخ الانسہ بنا بر روایات مذہب امامیہ از سید وزیر حسین خان صاحب سببج راسے بریلی۔

جیل مجلس شہیر مسی بہ ذائقہ مایم ابن سید وزیر حسین صاحب رضوی مشہدی اضافہ لسان المتقین - عربی سناری - اردو مترجمہ سید محمد تقی صاحب نقوی شاکر جناب مولوی میر شامی صاحب مولن قصبہ سرگودھا ضلع راولپنڈی حیدر آباد علیہ کا ذخیرہ نمایاں کتب مقبرہ فقہ مذہب امامیہ کا انتخاب - خلاصہ روایات مستند - زبدۃ احادیث عمدہ دستور العمل عابدین یعنی رسالہ سفیدہ سنہین و نافع شیعان ہل لہو لیسین ہجر۔

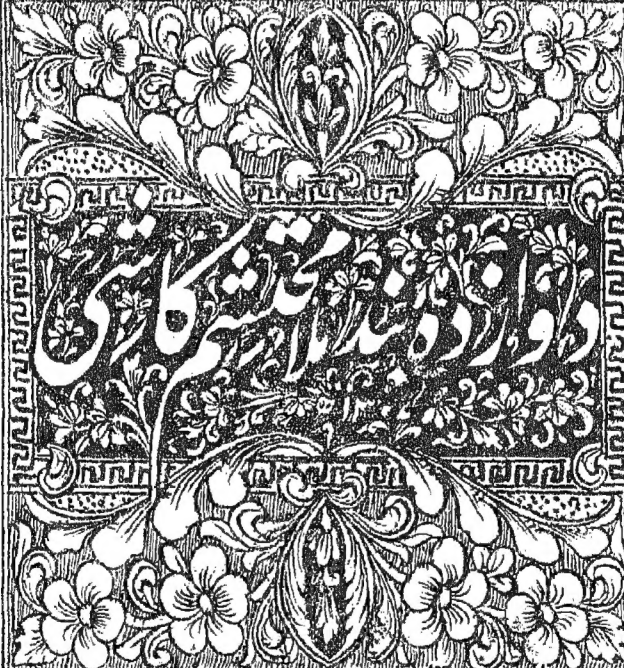
مواظف حنفی - مصنفہ سید غلام حیدر خان صاحب بہادر۔

بعد محمد مندی فقہ اثنا عشریہ مترجمہ جافلی - تحفۃ العوام بہ اضافہ چند ابواب مفید بنابر مسائل مذہب امامیہ۔

حلیۃ العرائس - از مولوی امراؤ علی بنابر مذہب امامیہ۔

الشُّعْرُ آمُرْتُ لَا مِثْلَ الْحَمْدِ

بفضل خالق ذوالکرم دین ایام ممیت انعام آیات ظہر و شمار کرم حق



ماہم کردہ حاجی نواب محمد تقی علی خان کرلائی پیرہ نواتیج الدولہ ہمارو

در مطبع می گرامی منشی نوک شوق لکھنؤین نہ طبع کرد

M.A. LIBRARY, A.M.U.



PE12980

دیباچہ دواژدہ بند از ملا مختتم کاشی علیہ الرحمہ مشمولہ کتاب واقعات
ملا مقبل علیہ الرحمہ درمیدج جناب امیر المومنین حضرت علی ابن ابی طالب علیہ السلام

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین الصلوٰۃ والسلام علی رسولہ محمد وآلہ الطیبین الطاہرین المعصومین
الاجمعین اما بعد حضرت خاکیاے مومنین عجمی پر معاصی حاجی نواب محمد تقی علیخان
صاحب کربلائی نبیرۃ نواب شجاع الدولہ بہادر مرحوم چنین گوید کہ بموجب قول مشہور الشعرا
من تلا ما لرحمن این دواژدہ بند از تصنیفات شاعر لاجواب مکرّم و معظم جناب ملا مختتم کاشی
علیہ الرحمہ پیش من بود حسب فرمایش شفیق مہربان کہ فرمادے مخلصان مشہور نزدیک دور
جناب ہنشی نو لکشور صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ لازم و مناسب بود کہ در کتاب واقعات
ملا مقبل علیہ الرحمہ کہ در مطبع طبع شدہ است شامل کروم حق تعالیٰ مقبول فرماید
بجی محمد وآلہ الطیبین الطاہرین المعصومین الاجمعین بر جنتک یا ارحم الراحمین
آمین آمین آمین شمس

نوشتمہ باندہ سیہ برقیہ

نویندہ رائست فردا امید

بسم الله الرحمن الرحيم

دوازده بند از ملا محمد تقی کاشی

السلام احوال بر دستان دریا به دین
خاک پسته تو ضلایه دیدگاه اهل یقین
آتش شمع حرمت در دل قندیل عرش
وزر هوا که کوته تو سر سبز خلیج برین
گر ز گرد غنبرین آستان دوشک چین
از خطای خوشین خونتاب گرد و شک چین
رفت ایوان جابیت تا بمیزان راتازمین
مردم هم به نایب آسمان درگاه ترا
اب زون نیمه کوثر خاک درگاه ترا
رفته کبر و آستان کیمشان از آستین ترا
سست و ساق باز رفت خوان قلم ترا
گر کس را نی نایب شمع روح الامین ترا
مردم جابیت ز چو بخت سلیمان آورد
بهر از هر شکون یک بخت گردشاندین
کی شود سر سبز بخت ناز سنبله
تا فلک از زمین جود نگر و خوش چین

انبیاء پیش از وجودت داد و در عالم خبر
اولیای نقش نامت حوز جان در دل نشین
بر زمین در گم تو اسامی نامدار
از او بپوشید قطب آسمان سایه چین
تا دم جان بخش تو اوجای دین موده کرد
خضر گفت احسن و عیسی از فلک صدافزین
یا امیر المومنین بلغراسه منشور ترا
مردم در دیده ساز و جاسه منشور ترا

بند دوم

دستگیر بود جهانم نیست جز لطف تو کس
اے بوقت یکبسی کس او دفر یا درس
با کل و دامانده زیر آسمان افتاده ام
نیست غیر از اشک گرم و آه مردم تنفس
کمزور طریح صید دام و گلی میوا
گناه از لعل امل پاینده رنجیر میوا
از بچم نامراد که در لای غمیش پس
ماز خود یاس دارم لشکر غمیش پس

ره روان داد که تحقیق را در هر زمان
پیدا سازگار دان فیض تو با ملک جوس
که بود حصیان اگر چه چون الوند باشند سر بلند
گرد از زمین غنا یافت تو هم سنگ عس
گرچه چون خورشید در غمش شود روز نشور
عاصیان را ساسیه دامان الطاف تو بس
دو نوبد از لوازه ابر بهار جو و فضل
و در بند از رشته الطاف خود اگر غار خوش
دل بشوق رو فتنه جنت نظیرت روز و شب
می پید در سینه همچون مرغ بپر و نفس
در غم جنت در چشم قلزم و همان شده
سین شکم در ردائی همچو پرونده بر باغ خلد
ای زینت ارض خفت را خورشید بر باغ خلد
یا علی از زایران در گشت این مجلس
می برم در دل هوا که رو فتنه زیبا می تو
سر ختم به خاک پاسه عقیده والا که تو
چند سووم

ای کمال عدل از روح همی پیاخته
زور بازو که شجاعت را ز داد و ریافته
چون هر چه دو ستار و ز لیر و نبل و عطا
این همه اسباب از بازوی همسر یافته
هر که آید در فیض تو بی کفش و کلاه
از عنایت خانه ات او رنگ آفر یافته
هر که آید با تو خاک و رت آورده است
دست چون خورشید بر اقلیم خا و ریافته
آنکه نشسته با قطره در بایه فیضت آشنا
ایرود در خلق چون عیان گوهر یافته
بله بصیرت چشمی بایز عین جنت
تو تپا که خاک پایت چشم جوهر یافته
در هوا داری چو افقاس شرفیت گفت شود
فوت پرواز در غم و مرغ بی پروا یافته
هر که در بیکر مصیبت گشت با هم همکنار
از دم فیض تو چون ماهی شنا در یافته
کار خود کار کرد تا جگر از در افق تو
چون که میان ز رنگم شده زاده یافته

از شود که این پس قلب وجودم در نیست
فیضها از معدن کبریت احمر یافت
از منم از مصیبتها لشک همین در نیل
زرد رو خود را چو زار از دامن تر یافته
چون غبار نیک و بد خجیده درخشش شود
چشم اندازم که خاک تیره ام چون زرد شود

بند چهارم

مشغولم از تو شمع شکر و شکران کرم
آبرو از گوهر تو یافت عمان کرم
پیر گردون با چرخ مهر که جوید بخت
در نیاید چون تو یک شمع سبستان کرم
در ریاض افروزش ای بهار بلخ قدس
چون آتش گفتم گل رعنا ز بستان کرم
مع و ما می شنودند از شوق بر آتش کباب
وردی می هر چند حاتم نامه جود و سخا
از تو میگم در سبق اندیشه بستان کرم

سجدهم و در ریاضی چو از عین عنایت در جهان
بچرخ ز گیس باز ماند چشم حیران کرم
مجا بر عثمان و معدن گوهر و یاقوت را
از در جود تو اسه بحر سخا کان کرم
خوانده فتح الباب بقصد در جهان کرم
تا نوشتی بکتاب فیض عدنان کرم
نظر احداث که دارد آب حیوان در کنار
قالیب ندل و عطار امید و جان کرم
بعد مدون شوم خواهم و اودامانت ز دست
قالیب دست ادب مانند دیوان کرم
در سنگبری کن من دلش را نشانه بخت
بخش از دارا لشکری لطف درمان کرم
مطلبم از کار رفت و کارم افتاده لب
یا امیر المومنین بحال زارم کن نظر

بند پنجم

مست عمان قطره از جگر احسان شما
مهر رخشان ذره از خاک ایوان شما

عقل اول یاد میگردد و آداب تمام
 بچہ طفل نوبت درس از دبستان شما
 بر سر میز می کشد و بر سر وقت کشید
 از ادب مایه بسوزد و به پاسه دربان شما
 روضه رضوان بچندین آب و رنگ غرض
 آبرو مایافت از خاک گلستان شما
 دوخته طوطی که دارد پاسه و خرامان شما
 می فرار می کند سر در داده رنگ
 سبز و زرد که باکان زمره دانه شما
 آب خور و از خیمه لطیف نمایان شما
 نیست خود نم کرده از روی ادب بوسه لال
 حلقه کل کیت بدق جولان شما
 با هم جو دوخا حاضر زرد کس احسان شما
 میر باید زک از خوان از ادب
 دور دامن شاخ و رشید گیر از ادب
 مشرق یعنی بود گوشت گریبان شما
 اگر شاخ وانی کند بر سناکے دوریت
 به دعا گوئی شما و بر شاخ وانی شما

از معاصی منجیب افکنده بخوابم دعا
 آرزو دارم بدست ایام دامن شما
 چون پیشتر سر بر دامن ز جیب بصیت
 دامن لطیف تو بخشد دستگاه مغفرت
 بند ششم

ای صبح عافیت را روز رخشان در قبل
 زلف شیرینک ترا شام غریبان در قبل
 کس پیش بیا لقمه خضر را سے جان خلق
 نعل جان بخش تو دارم بچش زو
 گیسو تر کس تا به چشمت دم به چشمت زو
 اسے گلستان رخت را خط رجحان در قبل
 خار سے بلبل نگه تجوید قرأت میکند
 از گل اوی تو دارم جلد قرآن در قبل
 بسکه تیر انداخت ابرو سے کمانت از نگاه
 داده آهوی حرم صدر دستم بیکان در قبل
 چون نمیزد از زلفت پا قوت در وقت سخن
 وار دان بوج و به کمان بوشان در قبل

ای بی باغستان خوبی در گشت نخل مراد
 دوازده نشاند و سر و زمان در نخل
 جزو ششم نگارین دست بالا دست تو
 پنجه مرغان خود را کرد و پنهان در نخل
 که رسد دست پریشانی با در آفرین در نخل
 دارم از چوبه حسن تو خندان در نخل
 پشت پادشاه تا بیخ حسن و خوبی کرده گل
 دمس خود و زنده سیدار و گلستان در نخل
 از خیال جلوه حسن جهان آراست تو
 یوسف گم گشته دارد پیر کفایت در نخل
 حق تعالی آفریده یوسف ثانی ترا
 داد و الاربعه محبوب سبحانی ترا

بند هفتم

کاشف سر خدا حضرت امیر المومنین
 قاضی فی الجلال حضرت امیر المومنین
 انور اولاد آدم مرشد بیت الشرف
 منظر غر و عطا حضرت امیر المومنین

معدن جو و دنیا و نخل لطف و عطا
 منبع حلم و جفا حضرت امیر المومنین
 گلشن باغ ولایت سر و گلزار بتول
 اشرف آل عباس حضرت امیر المومنین
 که هر درج امامت اختر برج جلال
 قصر بام بل اما حضرت کائنات
 دوازده پاک تو بنده حضرت امیر المومنین
 تا نبودی انبیا حضرت امیر المومنین
 در همه آفاق نخل ذات تو نامکن است
 شافعه روز جزا حضرت امیر المومنین
 از کف فیض تو گرد و جمله عالم کامیاب
 دست تو دست خدا حضرت امیر المومنین
 بر در فیض تو اسے عالی نسب و الاتبار
 میکنم جانرا قدا حضرت امیر المومنین
 چنبره بر مقدم تو از سر عجز و نیاز
 فرق را سازیم یا حضرت امیر المومنین
 دل بشوق آستانه میکشیم صبح و شام
 قرب ارکان عطا حضرت امیر المومنین

طایر دل سیلید هر دم چہ عرض خفت
بخش بال و پر مرا سے اختر بیج شرف

بند ہشتم

ای بخوبی رشک مباردی انور آفتاب
بلند زخار تو شد ماه و چاکر آفتاب
ذره هر خاک از خود شیردوش میشود
ذره خاک درت سازد شور آفتاب
پا بر دے آسمان دار زمین در گشت
بر زمین آستان می بند سر آفتاب
حاکمان عتدالات را با صد نیاز
از ادب شایید صین پیوسته بر آفتاب
تا صلا کے کمپیا سازی و عظم کا خود را آفتاب
سازد از اکثر الطاف فیض عام تو
یا قہ از شر طوافت و بحر اخضر آفتاب
کنے خود را شتا و بحر خود شیدا
ذره خاک فیوضت در جهان خود شیدا
بود در ملک هستی ذره پر آفتاب

بندگان آستان را بجا کمپیند
چون فلک اورنگ بینارنگ آفتاب
تا بر اندازی نقاب از عارض پر خود
سرمدن آرد خیل از جیب خاور آفتاب
مینود و سرگردم خدمت روز بزم آراشت
تا پسند اختران سوزد بجز آفتاب
از نو اے در سپهر فضل بازوی نیاز
چشم اندازم کہ چون تابد بختر آفتاب
کار فرایے بود و لطف بے پایان خویش
سر بر افرازی مرا از سایہ دامان خویش

بند نهم

اے بیازدی عنایت و سنگیر یکسان
مرشد آفاق و پیر بے نظیر یکسان
مر غلام تو نیاز در جهان این دور نیست
عقدہ دشوار را و اگر دیر یکسان
قرعہ اقبال اگر افتد با ستم دور نیست
ایک کا ہی تو دار سے از ضمیر یکسان
ہرے

بنده ساز در باض آرزو با سه جهان
 رشته طاعت تو اے ابرم طیر یکیشان
 ناله نیست عاصیان مگر کم باشد بدرت
 فخر بر بالین کند فرس کم
 پاشی در کتب اخوان گراز راه کم
 طعنه بر قصیر تو قصیر یکیشان
 گر که اے را نوازی از کم این دور نیست
 او را امانده حالان اے دزیر یکیشان
 نیست می سازی قوی از روسته الطاف کم
 اندران حالت نبود کس نهیب یکیشان
 گریه سازی بگاز ر جهان دشوار نیست
 بلبل فیض تو گرد در مصیبت بر دشتی
 فیض از روح حبیب العالمین ابر یکیشان
 اے بعد ریسنه رحمت و منزل ناپید
 دست من کوتاه و پاچم رنگ و منزل یکیشان
 انجا دارم ز تو اے دستگیر غناک را
 میسر و کز خاک برداری تن غناک را
 ابر و بنده چو گوهر باز نیست خاک را

بند و هم
 ای جگر بند عبد و لشین مر تفت
 فاطمه را خاتم و نقش گلین مر تفت
 میرو عنای شربت از دهنه فیض رسول
 سبزه شاداب رخ گلین باغ رسول
 ای جگر بندش دلی گوی گریبان نبی
 قوت دست طراز استین مر تفت
 گوهر دین محمد از تو آب تازه یافت
 اے بوالا گوهر سے دوشین مر تفت
 سر سبز چون سینه احمد ز عرفان رسول
 چشم حق بین نواز نور یقین مر تفت
 فواید غفر وار داز وجودت اب و رنگ
 اے گل باغ حق مد یاسمین مر تفت
 در نگاه فیض از بود محمد یافت
 دست بذلت چون کف فیض اوسن مر تفت
 عارض اخلاص ای مر سحر احمدی
 اقتیاب نور کرده از جبین مر تفت

ای بوالا منصبی ممتاز عالم آمده
تایب بشرع محمد جانشین مرتضی
نوناالت گرسر البشان احمد سرکشید
آب گیسو چشمه عین الیقین مرتضی
جلوه ندر جهان احمدی شند جلوه گر
از جمال باکالت اسرار احمد غارا
واژگالت سینه گلشن حیدر کرارا

پند یازدهم
درشت ان والا گرام دانشان مصطفی
در وجودش بگمان گروید پستان مصطفی
ای بوالا منصبی ظاهراً مندد و دمان مصطفی
فایم از ذات علی مندد و دمان مصطفی
لمک لمی بنی فرود در شان علی مصطفی
چون کند حیدر تفاوت در میان مصطفی
گشت توام به کلام احمد و حیدر علم مصطفی
شده علی ابن ابیطالب زبان مصطفی

شیخ ادبم جوهری است تا بد در نرو
ضرب بر آید سلسله دین از دستان مصطفی
در بر سازد خدنگ صفت شکن از زبان مصطفی
قوس بر بازوی او قربان دجان مصطفی
طایب الیوش که خراب بجهت مکان مصطفی
چون سازد دفتر بر خشت عموم مصطفی
در گشت نال جهان از گشت آن سرودان مصطفی
جلوه فرمان گشت نال سرودان مصطفی
به پنج معرفت شدا احمد حیدر سوار مصطفی
یافته حضرت علی را به معنائی مصطفی
تا قیامت سبزه اند به سستان مصطفی
یا ای عاصیان را کن عطا قصر خیابان مصطفی
برزبان بگذاشت تا هم دم این بیان مصطفی
آزودارم بخش از طفیل بو تراب مصطفی
شکری خاک قاضی را کن ای عاصیان

<p>در فضاحت کوس سلطان زادن محاسنی ایکه داری از بلاغت تاج بر سر صبح و شام شرقی خورشید منی شد گر سیاه و سحر تاز جادو بد درت بد آشتی فیض عیان عقیدت را با سپاس پیوسته باشند جبر عیان روضات را با سپاس می پیوسته بودیم زایران او خدات را با سپاس می بودیم کاظمان عقیدات را با سپاس می بودیم ایکه شد از بخت چشم ز فطر آرزو دیدم او خدات را با سپاس می بودیم آنکه بود محنت سوسه ادب راه ترا طویله چشم ساز ز خاک درگاه ترا</p>	<p>چند و دو از دهم سر و دین پرور سے یا پرور عالی مقام کس نداده چنین تو اقلیم شمر بعیت از مقام راجه خوران طریقت را چو کردی رهبر راه خوران طریقت را چو کردی رهبر خلیفه بودی اقتدار از منزل مقصود کام از چشم فیض تو اسے نو بار معرفت تازه هر دم بینند از باب غیر قافرا شام رتبه ابر حقیقت بار لطف عالم نو رنگارنگی دادی تحقیق را پر کرده جام با چو دین احیا نمودی علم را جم بکمال اسے بعدم فضل در آفاق نامی کرد مقام شکر در عالم شکرده از شوق شیرین تو شکر در عالم شکرده از شوق شیرین تو</p>
--	--

تمام شد

نخاسته الطبع - الحمد لله و البتة که دوازده بند ملا محمد تقی کاشی مطبع مشی نو کشور و لن ناکسوا
 بین بار اول بماه اگست ۱۲۹۴ ع طبع یوا



بسم الله الرحمن الرحيم
 دوازده بند مرثیه ملا محسن کاشی علیه الرحمه

باز اینچه بنورش است که در خلق و معات باز اینچه رستخیز عظیم است کز زمین این صبح تیره باز و سید از کجا کرد گویا طلوع میکند از مغرب آفتاب گر خورشید قیامت دنیا بید نیست در بارگاه قدس که جائے ملال نیست جن ملک بر آد میسان نوحه میکنند	باز اینچه نوحه وجه عزاد چه ماتم است بے نفخ حضور خواسته تا عرش عظم است کار جهان و خلق و جهان جمله در هم است کاشوب در تمامی ذرات عالم است این رستخیز عام که نامش محرم است سر بر سر دوران همه بر زانوی غم است گویا عزای اشرف اولاد آدم است
---	---

خورشید آسمان در زمین نور مشرقین پرورده کنسار رسول خدا حسین

اے چرخ غفلت بچم بیدا کرده پس محنت این بس است که باعث رسول اے زاده دیر یا دگر دست پیچ کس	در کین چهارین ستم آباد کرده بیدا و خصم را که تواند او کرده نمرود این عمل که تو شد او کرده
---	---

<p>بنگر که القتل که دل شاد کرده در باغ دین چه با گل و شمشاد کرده آز رده اش بنجر بیدار کرده یا مصطفی و حیدر و اولاد کرده</p>	<p>کام یزید و اده از کشتن حسین بهر خسته که بخار درخت شقاوت ست حلق که سود و عمل لب خود بینی بر آن با دشمنان دین نتوان کرد آنچه تو</p>
	<p>ترسم ترا و میکیه بخشد و را آورند از آتش تو دود و ز محشر بر آورند</p>
<p>در خاک و خون فتاد بمیدان کر بلا ز این گل که شد شگفته بستان کر بلا خوش داشتند حرمت مهان کر بلا خاتم ز قحط آب سلیمان کر بلا شده یا ذا العرش زبیا بان کر بلا کردند رو بنجیسه سلیمان کر بلا</p>	<p>کشتی شکست خورد ده طوفان کر بلا نگرفت دست دهر کلابی بغیر شک در آب هم مضایقه کردند کوفیان بودند دیو و دهمسیر اب و نمیکید زان تشنگان هنوز بعیوق میرسید آه از دیکه لشکر اعدا نموده شرم</p>
	<p>آندم فلک بر آتش غیرت سپند شد که خون خصم در حرم افغان بلند شد</p>
<p>این خرگه بلند ستون به ستون شدی عالم تمام عرقه دریا خون شدی سیل سیه که روی زمین نیلگون شدی جان جهانیان همه از تن برون شدی سیماب وار و روسته زمین بی سکون شدی یا این عمل معصومه دهر چون شدی</p>	<p>کاش آن زمان سداق گردن نگون شدی کاش آن زمان که کشته آل عباس گشت کاش آن زمان در آمدی از کوه تا بکوه کاش آن زمان که سپید او شد ز دفن خاک کاش آن زمان که این حرکت کرد آسمان این انتقام اگر نه فتادی بر وز حشر</p>
	<p>آل بنی چو دست نظم بر آورند ارکان عرش را به تزلزل در آورند</p>
<p>اول صلابه سلسله انبیاء زدند</p>	<p>بر خوان غم چو عالم را حاصل زدند</p>

نوبت به اولیا چو رسید آسمان طیبید بس آتش زانگه الماس ریزه ها انکه سعادتی که ملک محرمش نبود دقیقه ستیزه در آن دست کوفیان اهل حرم دریده گریبان کشته نموده	ز اوج ضربتی که بر سر شیر خدا زدند افروختند و بر حسن سبختی زدند کنند نازدینه و در کر بلا زدند بس غلها زگلشن آل عباس زدند فریاد بر در حرم کبریا زدند
---	--

روح الامین نهاد بر الوتر حجاب
تاریک شد بدین اوجشیم آفتاب

چون خول خلق نشسته او بر زمین رسید نزدیک شد که خانه ایمان شود خراب باو آن غبار چون بجزار بنی رسانند نخل بلند او چو خسان بر زمین دهند یکبار جامه در نیم گردون پیل زد پیش از شور غلظه چون نوبت فروکش گرد این خیال و هم غلط کار کان غبار	جوش از زمین بزرده عرش برین رسید از بس شکسته ها که بارکان دین رسید گرد از دینه بر فلک هفتین رسید طوفان با سمان ز غبار زمین رسید چون این خبر بعضی گردون نشین سپید از انبیا بحضرت روح الامین رسید تا دامن جلال جان آخرین رسید
--	--

هست از مال اگر چه بری ذات دلجلا
اودر دست هیچ دلی نیست بی لال

ترسم خراش قاتل او چون رسم زنند ترسم کزین کنه هشیعان روز حشر دست عتاب حق بدر آید ز آستین آه از میکه با کفن خون چکان خاک فریاد آترمان که جوانان اهل بیت جمعی که زد بهم صفت شان شور گویا از صاحب حرم چه توقع کنند باز	یکبار بر جبریده رحمت قلم زنند دارند شرم کز کنه خلق دم زنند چون اهل بیت دست بر اهل ستم زنند آل نبی چو شعله آتش علم زنند گلگون کفن بعرضه محشر قدم زنند در حشر صفت زنان صفت محشر هم زنند آن ناکسان که تیغ بر اهل حرم زنند
--	--

	پس برستان کردند سر را که جبرئیل شود غبار گیسویش از آب سلسبیل	
خورشید سر برهنه برآمد ز کوه سار ابر پارش آمد و بگریست زار زار گویا فتاد از حرکت چرخ بیدار افتاد در کمان که قیامت شد آشکار کردند بے عمارے و محمل شسته سوار روح الامین ز روی بنی گشت فرسار		روزی که غد به نیره سر آن بزرگوار موج بجنبش آمد و برخاست کوه کوه گفتی تمام زلزله شد خاک مطمئن عرش آن زمان بلرزه در آمد که چرخ نیز جعبه که پاس محل شان داشت جبرئیل یا آنکه سر زد این عمل از امت رسول
	و نگه ز کوفه خیل حرم رو بنام کرد نوعی که عقل گفت قیامت قیام کرد	
شور شور و ایامه کون و مکان فتاد هم گریه بر ملا یک هفت آسمان فتاد هر جا که بود طایرے از آشیان فتاد بر پیکر شریف امام زمان فتاد سر زد چنانکه انش از دور جهان فتاد چون چشم اهل بیت بر آن کشکان فتاد برزخماے کاری تیغ و سمان فتاد		بر هر بگاه چون ره آن کاروان فتاد هم بانگ نوحه و غلغله و شش جهت کنند هر جا که بود آهوسے از دشت پاکشید ناگاه چشم دختر زهرادران میان بے اختیار نفسہ ہذا حسین ازو شد وحشتی که شور قیامت بگردفت هر چند بر تن شهدا چشم کار کرد
	بس باز بان بگو کلان بجنه المتول رود در مدینه کرد که یا ایها الرسول	
این صید دست و بازو در خون حسین دو دوازده زمین رسانده بگردون حسین زخم از ستاره برنش از خون حسین کز خون او زمین شده همچون حسین		این کشته فتاد بهامون حسین این نخل ترکز آتش جا نشوز ز تنگی این ماهی فتاده بدریاے خون که هست این خشک لب فتاده ممنوع از فرات

<p>این شاه کم سپاه که باخیل اشک و آه این قالب طپان که چنین مانده بر زمین این عرقه محیط شهادت که روئے دشت</p>	<p>خرگاه ازین جهان زده بیرون حسین شاه شهید نشده مدفون حسین از موج خون او سنده گلگون حسین</p>
<p>پس رود در بقیع بزهر خطاب کرد و حسن زمین و مرغ هواد را کباب کرد</p>	
<p>کای مولش شکسته دلان حال نایب بین اولاد خویش را که شقیعان محشر بند در خمد بر سر و رچه فارغ نشسته سینه در آچا بر خشم و شان بگریلا تنهای کشتگان همه در خاک خون نگر آن سر که بود بر سر و دوش بنی مام آن تن که بود بر سر و دوش بنی مام</p>	<p>مارا عزیز و بکس و بی آشتاب بین در در طه عقوبت از اهل حبس با بین اندر جهان مصایب ما بر ملا به بین طوفان موج و فتنه سیل بلا به بین سر بر سر و دوش ان همه بر نیز ما به بین یک نیزه اش زد دوش مخالفت جدا به بین غلطان بنجاک معسر که در کر بلا به بین</p>
<p>یا بضعته البتول زاین زیاده داد کان خاک اهل بیت رسالت بیاد داد</p>	
<p>خاموش محشم که دل سنگ آب شد خاموش محشم که ازین حرف خون چکان خاموش محشم که ازین شعر خون چکان خاموش محشم که ز شور تو آفتاب خاموش محشم که زد کر غم حسین خاموش محشم که ازین نظم گریه خیر</p>	<p>بنیاد صبر و خانه طاعت خراب شد مرغ هوا و ماهی دریا کباب شد دلهای مومنان همه چون آب آب شد از آه سر و دایمیان ماهتاب شد جبرئیل را ز روح همی حجاب شد روئے زمین ز اشک جگر گون خضاب شد</p>
<p>تا چرخ سفله بود خطای چنین نکرد بر تیغ آفریده جفاای چنین نکرد</p>	
<p>تمام شد</p>	

تَقْوَى اللَّهِ فِي سَبِيلِ مَوْلَاهُ
وَلَا لَوْمِينَ

الحمد لله المنة في دين يام بركت انجام كتاب مطاوع به نواب شريف آغا



جناب حاجی نواب محقق علیخان کرمانی بمیر نواب شجاع الدوله بهادر در

در طبع می نویسد و الاکتوا من مقبول انما

بسم الله الرحمن الرحیم
 فیروز ملک شہادت امام حسینؑ بنی ہاشم
 عرم آمد اندوہ بار دہشت
 سر شک دیدہ روان چھیل دیانت
 شہ دنیا و دین حسین شہید
 ہزار چشمہ ہر چشم گشتہ است پدید
 شہ کو داد رضا بر شہادت آردل و جان
 چنے شفاعت است بخشش تو زبان
 بیا تو شہید و شہنشاہت آن شاہ
 کہ جہیل چنان امر آورد زرا کہ
 رجاہت است کہ روزی ز مہر پیہ
 گزشتہ بود شہنشاہت را چو جان درید
 ز مدین رخ اوداشت فرمی تمام
 کہ جہیل رسید ذوق رسا و سلام
 گفت بعد سلام و شاد و لغت و درود
 کہ اسے گزید کہ معبود و کلام حسین
 ز چو جان عزیز است و کلام حسین
 بود انیس ہونہ و نوسن ضیاع و دین
 تو در ای کازر جاعل از عزت اورا
 فیروزہ از حسد اولاد حسد اورا

چو افتاب گئے بر رخ نظر داری
 گئی چو مصحف معبود تاج مہ داری
 گئی لطف خطایش زوہر حسینؑ
 زرد سے ہو گئے گاہ نور عینؑ
 گئے زرد سے شرف جاسے و کلام دہی
 گئی معشش بوسہ بر لب تھو اسے
 گئی عقیق لبش راجات می تھو اسے
 جہات او جہان عین ذات بخوانے
 بنیاد آرد سے را کہ کو فیان حسینؑ
 بگفتند چکل جہنم آں را
 ز تیغ کینہ کش گند صفحہ بیابان را
 چو لعل شمع گند بر آفرزند
 سرش بیک شان ختم پاس ازند
 قیامتے عجیب و دہان پاکیم
 پس از شہادت آن شاہ کو فیان اکیم
 دوران شہادت تارچ خیمہ ای حکیم
 تمام اہل سر پروردہ را اسے کہ گند
 پشت کرب و بلا قرار دے گیکر گند
 چھکار

نہ ملے گا دنیا و دین ہمدم ایشان را
 نہ دلیوار نہ کسب نہ پیش ایشان را
 چو ہر طرف ز سبک وادرس خطاب کنند
 بہر خطاب دل عالمی کباب کنند
 کہ اسے گردہ نہ تا نیم اہل بیت رسول
 جو ہم ہم ہم و از دیدہ ہمارے اسلام
 دہا شہیم ہایت بے ساق بے علام
 نہ دلیل ساق اہل عجب انیم
 نہ شفیق گناہان اہل شکیب و انیم
 نہ باجگم اسے شکیب و انیم
 نہ باغریب دل افکار نہ از غلویم
 شہید و شہد لب و گینا ہ مصوم
 چہرہ فاقہ اسے رسولش سوی جہادارید
 نہ از غدار اسے خطاب اہل حرم
 کہ اگر شہد نہ زبان خطاب اہل حرم
 از خطاب نہ از دوا جواب غیر ہم
 ز انکس دیدہ چاہے ان کنند عوارا
 ز غصہ چاک نفع نہ جامہ شکیب را

چو آفتاب پشت ستر سوار شوند
 روان ایشان فراق شکیب باشند
 فغان کشید چو پشت بند مصلحت زامین
 بر بخت اشک جگر گون زودیدہ حق بین
 مکتبہ آہ چہ باشد کہ حق حسین مرا
 نگاہ دارد محفوظ و از دوش زلفا
 جواب داد بہ پیغمبر از ادب جلیل
 کہ اسے لوافقہ کرد نگاہ رب جلیل
 و خدا بقتل حسین پس کیجہ ضایع است
 نجات خلق چو موقوف شد شفاعت سر
 بہ روز حشر چو فراہی کے شفاعت سر
 و سید بنو ہر روز حق ازین بہتر
 ہیں از سبب اللہ بیک و از جمال قدیم
 نہاد شاہ رسل بر رضا حسین
 گذشت از سبب خلاص از اہل حسین
 کہ روز حشر نہ از شفاعت ثقلین
 پس از رضا سے جناب محمد علی
 گنجت حضرت جلیل اجاب بے

کہ اسے ستودہ تراحق بسورہ طاب
 وجود تو سبب کائنات و مافینما
 رضا بچوست دیرین باب از شرف ابرار
 علی غاسے اعلیٰ قسیم جنت و نار
 نامے آتش آجال از شہادت او
 رسان پیغم علی شہیدہ صالت او
 رضا بکشتن فرزند خود چیدر
 شود بر صفت خود او
 محمد علی بدر آسمان شرف
 خبر سازد بیع جناب شاہ نجف
 کہ اسے جناب جنیت شہید خواہد شد
 شش پنچہ بہ نزدیک خود دارد
 نماز کے کہ در آن حال تلاش دارد
 نہ یاد رسے کہ در آن اتلاش دارد
 پیش اہل عشق چو آفتاب تمام
 بہر بار کہ ایشان ز غم کی کنند
 ہزارہ برید افغان بار سول کنند

خبر پانٹ باخجال جسد صفدر
 کباب شد در شد ارازم دش دیر
 گفت آہ کدائی پر رقبہ گروہ
 کہ بگینہ بسترش کشیدہ جفا کہ دود
 اگر بخون حسین است دعاے آہ
 ہزار چچہ حسین و علی فداسے آہ
 دگر بید کوین این خطا بکباب نمود
 از ان خطاب سر سبز کباب نمود
 گفت بعد رضاے علی دستے خدا
 رضاے فاطمہ شہر طاہست شکل تو
 رضاے اور رضاے شہاست شکل تو
 رضاے اور رضاے کس پیشتر دل مادر
 کہ سوز از سوز جناب زہرا
 خبر دہیز و دی جناب زہرا
 سگی حدیقہ عفت جناب زہرا
 خبر فاطمہ از دوزخ زمان اجساب
 دوزخ جہنم از دوزخ زمان اجساب
 کشید آہ جہان سوز از جہنم زہرا
 چنانکہ گشت ز آتش سیاہ روی نما
 خطاب

خطاب کر دے جسے پورے راز سے دار
 گویا کہتے کہ اسے سوار فلک مقدار
 کے کر دے جب عین ست طالعش برین
 چسپاں نہ دے پید از خورشید برین
 خدا نہ کر دے پید از خورشید برین
 قرار دیندہ روان است افک گذارے
 جی گفست نہ ہوا کہ اسے نہ پید
 بسوے امت زار و ضعیف من گیارے
 ز فرق بالقدم غرق بحیر عیان نہ
 ہوا این امید کہ مارا شفیق میدا نہ
 بغیر کہ شود عجب را ایشان را
 ز لوح چہ کہ شود عجب را ایشان را
 چہاں شہید دران حال حضرت زہرا
 خطاب کر دے سوے بدر لیلہ الاسرا
 گذشتن از سر فرزند خویش آسان نیست
 ولسے خلاف توین طلق ایمان نیست
 اگرچہ غالب جان من ست پیکار
 براسے خاطر است گذشتن از سرا

اگر زمین یہ بین راضی است آسم
 بود فداشش مسین ولسے نور ہوا
 دیگر احمد نہشت رجب میل امین
 گفست با جگر خستہ دل غمگین
 کہ آنجناب طلب کین باب از امام حسن
 رضا بچوے عجبے رسول خدا
 رضا بقبیل برادر بدہ زردی رضا
 حسن شہید جوان حرف زار زار گریست
 گرفت شہید چون ابرو بپار گریست
 نفعان دنا کہ کمان گفست اسے حبیب اللہ
 بروز حشر توئی شافع عباس و اللہ
 برادر حشر توئی شافع عباس و اللہ
 کہ او ست باعث تناب مصطفی
 زمر وادو جانش تناب مصطفی
 کہ اسے توئی ز شرف آفتاب است ہاں
 رضا قتل برادر براسے است ہاں
 نیرودہ ست تو ہم سر فراز بہت ہاں

کنون برائش این غم زن کرم خود را
 رسان به بزم کربان محترم خود را
 کشود لب بچو آب بشیر به مقام
 بگریه گفت که اسے حد کا ثبات تمام
 پہ رفاہ خلائی بجبر حقہ موشم
 ششم رضا ز سپہ امر خالق آب
 گر شاہ شمس گفت یک حضرت حق
 کہ از وجود تو ملک جیب تالاف
 رضا رضا سے جبین است اسے رفیع خباب
 کہ بشود جگرش از قف حرارت آب
 دین معاملہ پایہ کہ اوضہ اگر دو
 پہر بلا وقت محنت و بلا اگر دو
 شونہ ششم بہر بادان و صاحبش
 بنجاک معرکہ بیندیت ام اجابش
 شونہ اول حمیش اسیر ایل ستم
 بند جگر اسباب غیبی اسے جسم
 گر او رضا است درین باب از سر اغلاں
 شونہ چہم بیان زگر و ظلم خلاص

چو این حکایت جان سوز را شنید حسین
 گفتان طایب از جیب گریہ حسین
 خطاب کرد بوسے جناب جیب نیز
 کہ اسے عجیب خداوند کردگار حسین
 در امضا بقدر سہ آفت از جان نیست
 و سہ بنجاک طبعین چو سہیل نیست
 رسول داد جوابش ز روی قدوس نیست
 کہ اسے فریہ توانی و توانا شہادت نیست
 اگر قبول نمائی تو این شہادت است
 کہ تجب شفاعت جمیع است
 کشید آہ حسین و گدازت یاجتبا
 چراف سدا نہ کہ جان خود براسے خدا
 و رضا شوم بہ شہادت کہ ایہ و مشال
 و ظلم و طغی است کہ بر حسب ایمان
 بروز ششم بہ بنجہ بر شیبیان پند ان
 کہ من رضا بشوم کامیاب زان احسان
 چہن بود بجان مقصدم کہ روز جہنما
 کند جوابان را جنت جب

فدا سے راہ خداوندیشکریک درخیز
 بنی وجد روز ہر او شہر و پیچیدہ
 روایت ست ز شمر حسین بد اختر
 کہ روز کشتن لور و دیکہ چید
 سپہ خرابی ایمان بر صے سینہ او
 شمشیر و دم و دل بود پیر سبکداز
 خطاب کردین بافت کن قتالہ دہ
 بگو گفت کہ اسے رویاہ فدا کیاہ
 چرا بقبتل من مبتلاشتا با منے
 لگو تو شب نشان مرا چید اسے
 منہم نہ چیکر گشتہ رسول اللہ
 ضیاء و چہ نہ شکستہ دیکہ دوسے اللہ
 ازان جناب شنیدیم این سخن را زار
 جواب دادیم کہ گفتیم چو کلمین
 توئی خالصہ بیجا و جملہ حق حسین
 بنام خواندہ ترا صلی علیہ السلام
 تراست اور غیب پیدہ بعفت احمد
 برادرت حسن جتیبہ شہ سید

توئی بر در حجب ز شاخ گناہ ہمہ
 بر اسے تو گذر دوازده از کشت ہمہ
 چو این کشتنند زمین او امام مالیشان
 بسوے قبلہ با ستارہ باتن لرزان
 بر اسے طاعت من نیت عبادت کرد
 ز حجب دوست بیسے در نماز وقت کرد
 چو کس بجوہ از حجاب از سر کردین
 روان شدیم بسوے شہیدان را
 کہ تا شہید کنیم بسوے شہیدان را
 دہم جاویم بسوے خیمہ پیان را
 شہیدیم او شہیدان دیکہ نو و خطاب
 کہے کنند شہیدیم چو خیمہ ز ہر آب
 فداسے را و تو ام وری کہم جان را
 فداسے آنکہ بختی بختی کردیم
 چوین زنجیر و پیرا دیکہ کردیم
 بخون طلیدہ صحر اسے کہ با کردیم
 تو نیز از رہ طاف در عت و کمال
 کہ بش ز کلف فکرم جب ایچم اعمال

خصوص هر که عزادار شود و عاشقوار است
 پس مصیبت من و خلقان و وادعیاست
 بزرگوار شد ای ای بسید و دوسرا
 به قحطی و بند بهر او سید الشهدا
 به بیاب دیده رسی و بیوز و تاله او
 به یکجای و عسیمی و رنگ بهانه او
 خوشین از ره الطاف جرم و کفران را
 که پیش منباید اعمال خطفشان را
 پس از آنکه دویم شیدیان حدین
 رسان ز جام شهادت بدوستان را
 علی الخصوص به مقبل که خسته و زار است
 بدام نفس هوا و دوس که رفتار است
 نقاش نجات بفرمانی از ره احسان
 که بلا سلسله زنجیر است برسان
 که روز و شب بدین جوشانک شهادت
 نمین خسته و گریان از غم شهادت
 تمام شد

نیکو گشت دلم مقیاس بدود الم
 بجلسے گریہ زینت گان چکیز زالم
 نناد سر دیک دیدہ از پریشانی
 زبخت دل کبابم عقیق پیار
 گر کہ خاک من از آب گریخت پیار
 نموده اند پیر از تیر آہ نیست
 کہ در فضا سے جهان کیزان فراغت
 بنیم گریہ شب در فضا سے کام نیست
 درین بلیہ چو فخر شدم از زار
 قضا نمود پیر عشق را بنم بچار
 چو قافوست بدوران شب بنم بچار
 ز آہ و ناله خود در در شب بنم بچار
 اگر خطا کنم انعم رسول خساست
 عذر سے زینت اخلاک ارض و آقباست
 یکجا نہ لو سے فر و غنیمت صحت
 فروغ شمشیر زانیا سے ہای سلف
 شہ سرینیت میر سہر سہر
 محدودی از بدو سے ملک وجود

روایت است کہ چون از قلم رستی
 بہ آفتاب وجودش نمودہ رستی
 رسید وقت غروب از چرخہ دین
 نمودیم عروج سہر یار و ادنی
 نہ تاب صنف چو پیلوسا در بستم
 و گر نمود از سر سر قسطنطنیہ
 نمود شدت آن در سر و در آہن
 بشد معاملہ درین و کار دھڑ آہن
 قسم بجان ب سحر صنف سر شود
 برو سے عمارت پس از اول سے نماز
 ز بعد طاعت خالق پس از اول سے نماز
 نمود یکیک بچار آب آفتاب حجاز
 ز بعد حمد و ثنا خواند خطبہ شریفین
 کہ شہ زربوش ہمہ طالعین سہرین
 فاستماع طالعین ہر گویہ آفتاب
 ز سنیہ آہ شہر باران کباباوند
 پس از آفتاب بنمود از سر یکمین
 کہ اسے کردہ سعادت قرین چارچندین

چگونہ بود رسول من از بر اسے شکر
 نفس خویش نہ کروم جوابدار
 بنگ کہ کینہ شکستند و در دند اتم
 گداز شد بہ تنہایان مید اتم
 گشت خون رستم بہ جانم جاری
 نہ کردہ ام شاد و دلجو بارے
 جواب داد غلامی بہ دیدہ سگر بان
 کہ اسے چلتی زمین جنت خدا جان
 خدا جز اسے جلیت دہ کہ بر سر
 نو بودہ چو پرفش افخ خوشتر
 کشود کہ بارش افخ خوشتر
 زبان گفت کہ اسے افشان خوشتر
 بہ گشت گفت کہ اسے افشان خوشتر
 رساندہ است زمین روز جہنم
 کہ باید ہم بغیر دست زوہر کہ
 شوند و روز زوہر آرزو کہ چات
 بہ خوشنہال بہ بندید اسے کہ
 رسید کہ لباسے دین اسے کہ
 بیاد و روان حال از صیبت من

کہ بہت اتم ملند و من غلمی
 بر ملا بدروسے زمین بختی خدا
 کنون از رفتنم از عرضے شود و موقوف
 نزل حضرت جبریل با برجا
 دے و غیر بود در بستان جهان صراط ہما
 کہ بہت ہر دو عالمے حبیب
 یک کلام مجید آن در گئے علیہ
 کہ بہت سرور و سرور علیہ
 ہر آنکہ پیر آئنا بود ز روئے یقین
 نور و آن پشیمان خوشین مثل دین
 ہر آنکہ زین و دروہ بہت پیغمبر جہل نہاد
 بوسہ داد و ملاقات قدم شہر ابرار
 خلائق این پوشت پیغمبران شہر ابرار
 ز بوشش گریہ بیاہر گشت بند
 صدائے گریہ جان از دنیا گشت افکند
 کہ افکار بدلیا کے قادیان افکند
 بگفت باز و فرود گشت امکان
 نمود باز و فرود گشت امکان

کیونکہ در دست ظلم ہر شنگارے
 کہ کہہ است بظلم و ہزل آزارے
 پس اسے گروہ فتنہ میں بھیج دیا
 کہ ہرگز ان زبان فصاحت نہ
 پیا پید آن و در آن روز جب انہی کے کبر
 ز شرف سارے در پیش انہی کے کبر
 کہ نیست تاب کہ در پیش احمد خستار
 پس قصاص بیاورد سید ابرار
 چو این حدیث بفرمودی انا انصار
 بیک کنارہ جانفاست ہر شیدا غلم
 نمود عرض کہ اسے ہر شیدا غلم
 بپوستے کہ ز طالیف بیامدی بحرم
 سوار تا قہ عقیان و تان زبان بودے
 براحد چو عصا بجا کاز فرمودے
 سر عصا بہر قضا نام خان آمد
 کہ ضعف و دلم از درد استخوان آمد
 این زبان زیادہ نیندا نام اسے پہر علی
 کہ بپوشان ز سر عمیا زردے خطا

جواب دادو آن مرد شاہ عرصہ دین
 نفوذ باند اگر عمدہ بودہ باشد این
 سوال کہو اذن نور مصلحت طالع
 کہ یافتی کہ بہرستم میان کدام
 کیفیت اسے حکم ناک تھا شقیقت
 عصابہ از غم مشوق بود و سستیست
 ندو سے محنت آن پیر کسب زمان
 پیش نوشتیں طلب کردہ آن زبان طمان
 اشارہ کرد بر دوسرے جبکہ زہرا
 بیا زرد و عصابہ طمان
 روانہ گشت سوسے فادے سلمانی
 نیمیدہ قاتلش از بار این الم جو کمان
 رسید چون بدو چوہرہ بر سپر آب
 زرد سے غفل ارادت نمودن الیاب
 صلا سے دو چوہرہ بر آمد مجیدہ دوسرا
 گلی حدائق ناموس حضرت زہرا
 روانہ گشت پیش درازندہ چکین
 سوال کہو ز سلمان کہ بہریت مطلقین

پس از سلام و تحیات پس از درود و نوشتن
 بگرفت گفت که است آفتاب اوج سما
 قدر سپهر نبوت شمع دیا و عسرب
 عصا سے آرمشون را شود طلب
 گفت حضرت زہرا کہ سید و سہرا
 منش فسر دہ در دست ہر حلیت عصا
 بگرفت دست سلمان کہ خطی از انصار
 قصاص می طلبد از ارجحیت
 شنید حضرت زہرا از ان ہوام قصاص
 برگرفت کہ است راست
 باید بچنین حالت گرفت راست
 باین چہ وقت قصاص است از کتہ بیا
 زن بگو سے ہم آن مرکز بر اسے خدا
 چہ ہست کہ زہرا کہ
 نظر چہ چشم تو و یکجہ زہرا کہ
 بسید و سہرا از کرم خدا کہ
 عصا باد بہر سلمان بیدہ گویان
 چو بود پیش فرغ ہا کہ ایمان

افشا بہ کہ کرد کہ داد او عصا بانصار
 ازین قمارہ نمودند درمان زاری
 بجانہ بادل افکار حضرت زہرا
 طلب نمود و نو باوہ رسول خدا
 بگرفت کہ اسے بگنہ گمان جہان
 شتاب جانب مسجد شوند ہر دو روان
 نمودہ عزم زہرا قصاص یک بدوی
 کہ تا زیانہ زہرا گرفت راست
 چو آفتاب آزار خود گرفت راست
 بآن زدن لکے اور فدا قصاص
 روید تا عوض انتقام بہر قصاص
 بگیرد او شش انتقام بہر قصاص
 شنید و مظلوم ناہر کہ دند
 چو این شنید و مظلوم ناہر کہ دند
 زہرا کہ بگنہ گمان و کتب عقلا
 لبان رعد خودشان و کتب عقلا
 فغان کشید زہرا کہ کتب عقلا
 روان بجانب مسجد شدند کہ کتب عقلا
 بجا لکے کہ ایمان شست شون از کتب

شست

شسته خلق تمامی بدیده نوین بار
 که آمدند و مظلوم مبادل افکار
 یکبار گرفته کف گیسوان شکنجین را
 یکبار ز ناله بخون کردند خچین را
 یکبار کشوده ز پهرین دیده سر و اوید
 یکی رسانده خزان تا پیش غنیمت
 یکبار که پرو سوسه مروان نظر میکرد
 یکبار اشاره به سلطان مامور میکرد
 به این طریقی پیش از آمدن رسول امین
 نهاده بر وی سینه رسولی قلندر
 بگریه عرض نمودند که فلک قلندر
 ز لطف باران است بدوش ما گنبدار
 بگو که تا عرض تا نیا خدات بر ما
 زده زیاده ز نظر طالب قصاص نما
 بودید جانب ایشان مقرب با سیدین
 شنبه آه زمرات سینه نگین
 ز دل تکیه و نقش گریه ایشان
 بسان دانه سر جان چکید از نرگان

بگریه گفت که ازین بدان رسید عصار
 قصاص او بشا بکس گناه نیست روا
 تمام خلق مدینه حبال آن دو خواب
 ز سیل دیده زشتند تا کر در طلع الاحجاز
 ز روم کس لطف آن مرد و قصاص خود را باز
 نموده حکم گریه و قصاص غنیمت
 گفت باز از اکاسه دران روز بر دو غنیمت
 بر شهباز و دران روز بر دو غنیمت
 زمرعت در مقصود بارگاه وجود
 ز روی دوش مبارک رسد اوین وجود
 ز روم کس نموت بکف سبب پیش
 ز روم کس نموت بکف سبب پیش
 بگریه گفت چو پادشاه پادشاه
 بگریه گفت که با رسول خدا
 بگریه گفت که با رسول خدا
 اجازت است ختم روی خود بکف شما
 اجازت است خود آن بگریه و اجازت داد
 ز لطف عام خود آن بگریه و اجازت داد
 درین امور بدان بگریه و اجازت داد
 بگریه گفت از روی تنهای غنیمت کام روا
 نهاد روم کس بگریه و اجازت داد

پیش مر نبوت اگر جبارت کرد
 پیشوقی که بکس مقصود از یاریت کرد
 بگریه گفت خند الیایا بن تن امل
 ز تاب آتش دوزخ ز راه بے پی
 شفیق خویش نمودم ساس جبین
 سوال کردی بچہ ترشی یا عاف خواہی کرد
 قصاص میطلبی یا عاف صدی
 جواب دادم آن مرد بادل صدی
 مسات گشت قصاص تو یا شفیق لول
 گفتم احمد سل که یا غفور و دود
 سبک تو اسود بن قیس از خود خوشنود
 کو آن رسول ترا از مبارک شکی زداد قصاص
 مساف کرد و درین قتل سجدا ایجاد
 جوان گفت مر آن زار صنف روی سواد
 ز تاب شدت آزار صنف روی برون
 خلافت این چه میدانم بادل برون
 رساند ناله بدافرق تا اگر رودن

در ایت است که چون بود و آن سرور
 چو لود چشم رسید دیده صنف کرد و آن
 گرفت دست تیر و خشت سلیب آن
 علوی سر تیر و خشت سلیب آن
 نهاد دست و گرد آن شد رنج اسکس
 بدوش قذوہ اخلاص فضل ابن عباس
 پادین طریق ز مسجد شمس پسر صفا
 روان شد بمجا با جبهه زهرا
 چو گشت داخل آن حجره رنج مکان
 نمود صنف ز شسته خلاصه ارکان
 چو دید حالت از شسته پسر عطا
 کشید ناله و با گریه گفت دایب
 چه واقعه است وجود ترا فدا شد شوم
 فدا سے قامت و دیدار جافدا شد شوم
 نو چون بیمار که قدیس عازم سفر سے
 کجا دوست بر زمین افراق سلبه پدر سے
 مرا بغیر تو اندر جهان نپا ہے نیست
 بجز جناب شریف تو داد خواہے نیست

چنگیز جب کہ بلے نوا این دیل انگار
 مرا زور سے کرتے اسے پیر بکا گنار
 پس اوز کیند عصمت بهشت را با نو
 سیر مبارک اور انسا دیند زانو
 نهاد در سے بر ویش بدیدہ پرتون
 کشود کرد زیر اچا پنجاب شیند
 خدا سے گریہ زیر اچا پنجاب شیند
 کشود دیدہ و از تاب درد و آہ شیند
 بنا کہ گفت کہ اسے کو ہر بہائے من
 بنم گداختہ قدرت زمین خدا گری
 کنون زور سے قدرت آشت ہا گری
 چون روم تو با اندوہ آشت ہا گری
 نہ نیا شرم و بانو سے فراق شوبے
 بلال کیشہ شام اشتیاق شوبے
 جو این حدیث جگر سوز را تو کی شنید
 گل سرشک خویش برنگ لاله چید
 سوال کرد از آن سید الفنا زہرا
 تبار او سے محشر کجا گم پیدا

جواب داد کہ در پیش منزل نمود
 کہ کردہ است مرا وعدہ کردگار و نمود
 کہ من شفیع شوم کہ بیت شناخت را
 ستم شودہ ز ستم و ران مقام ترا
 کہ گفت گم کہ نہ بینیم و ران مقام ترا
 گلو کہ باز خوششان کہ کجا گم پیدا
 جواب داد کہ با دگر بادشاہ ملک وجود
 کہ ایستادہ پیش پادشاہ زمین
 بود کنار من ایستادہ جبریل نشین
 نزدیک کنارہ و گر طایران سدرہ نشین
 ز بعد جملہ لایک ستادہ از دوطرف
 پہ خلاصی امت چوین کشودہ و کف
 ہمہ گریہ گویند با غفور صمد
 ازین بلعہ بگاہد راست آمد
 کہ گفت این سخن و شد زبوش فطنت خویش
 نمود چشم مبارک چو آب و رفت از پیش
 کہ آغوش بیان آید تو امان از در
 ز نور دیدہ باغ الفنا شمع زینچ

چو چویش پدید آمد آنچنان مددش
 ز سینه هر دو کشیدند چو رعد زودش
 ز ناله با سکه بگرد آه واجبش
 ز دنیا صافه بجان کائناتش
 یکے نهاد بغیر از دوسے برایش
 یکے نمود ز یارت بگرد گیسویش
 یکے نمود ز سر بر روی سینه او
 یکے بگرد شد از گردیه همفرز او
 یکے بست و گئی باش ز دیده بکشاند
 گوی سرنگ چو بر پیش بوی پیچید
 ز دوسه صنف چو پیش شاه دین جیب
 بچشمه ساسی که تا آن دو هر کریان را
 ز جاسه خاست که تا آن فلک آب جبر
 کند ز دوسه تن آن فلک آب جبر
 کشود دیده در آن داودی رسول الله
 بنا که گفت که بگذاردش با یویم
 که این دو لولگی بگذاردش با یویم
 رسیده روز آخر و داغ شان گویم

که بید من بجادستم غریب شوند
 ز شاد کامی ایام بلبه لب شوند
 هزار تن بران ناکان سبب پروا
 هر که این دوسه و جهان را در دوزخا
 پس آفتاب نظر کرد چون جلالت شان
 بنگذ دست بگردن پس جلالت شان
 نمود جاسه شان را بر روی سر ایشان
 رسد آه بگردن دوزخ را بگردن
 از آن میباید حسن گریه پیشتر میگردد
 خدنگ نالداش از آسمان گذر میگردد
 ز دوسه هر بغیر بود افش از زمین
 کمن دیا ده ازین گریه نور دیده است
 که گویا تو مرا ام بخت و شاد راست
 زباده موجب آنرا قلب انگار است
 ازین حدیث غم از دیده بگذارد
 جاب که بگذارد از گل نظر گریه
 به که حضرت را دودست بر سر زد
 که خطی آمد و آینه حلقه بر در زد

روانہ گشت بہشتِ دلانِ عظمیٰ
 پگہ گشت چہ بخوابی اسے غیبِ تیرا
 جواب داد کہ دوسے غیبِ وادِ گارم
 ہوا سے دیدن ختمِ سیلِ بس درام
 مراد نندا اجازت کہ بادلِ را بخور
 سیدہ از سبیلِ امِ عظیم از رہ دور
 گشت حضرت زہرا کہ باز گرد از راہ
 کہ نیست وقت ملاقات غیر خلق اللہ
 ازین سبب کہ بہ آواز خود گرفتار است
 غنودہ است بہ بستر از آنکہ جایا است
 برقت چند قدم راہ باز اگر دید
 دوبارہ خواست اجازت آن جوانِ پند
 چنان ببیاسم از جگر شید زوش
 کہ آمد از انارش آن فلکِ جنابِ یوں
 کہ خود شہسارِ نمود استفسار
 ز واقعاتِ عرب کہ در ناگاہِ اظہار
 نشہ سرِ نبوت ہو فاطمہ سود
 کہ باجِ پانچ آن سائلِ غیبِ کہ بود

جواب حضرت زہرا اگر پیر وادِ لول
 کہ عالمند بیانِ آفتِ بیدگارِ رسول
 گشت مہرِ فوتِ میرِ سپہرِ صفات
 کہ است تا بیضِ ارواحِ دہانم لذات
 بغیرِ رخصت اگر آن فلکِ اسکانِ خواہ
 ز رختہ ہا سے در بستہ اندرونِ آید
 نہ کردہ است اجازت کہے ملکِ باز سے
 گزرا کہ بپائش ادبِ نودہ مسلبے
 پیش رفتہ داود ازین اجازت وہ
 پگہ یہ رخصتِ اندر را نور حاجت وہ
 چو این شنید میرِ عصمت سپہرِ الم
 سوا و ملکہ با تم عظیمِ کہ غنم
 ز جا سے فاست خورشانِ گفت وادِ بیا
 زبے نصیبتِ عظمیٰ کہ دوسے در اسے
 پیش درشت دار آہ و نالہ داود اسے
 کہ اسے مطلعِ اجازتِ پیا پیہ جبرہ در اسے
 ازین سخن ملک الموت چہو بیداریم
 گشت داخل زو لقمہ ریاضِ تخم

میرا سے محبت محمود از سجد و کلام
 زبان کشود و بدان اہل بیت کرد سلام
 زبید گفت کہ اسے فردا تجاہد وجود
 ثواب و زخا و اندھا ص و عام درود
 منور امرا کرد کار سے بہت
 یقین روح تو اسے عظم
 نذر سے لطف بفرمود احوال
 دین امور تو کیسا عظم
 کہ چہیں بیاد ز طارم اسلا
 بجا کہ حق معبود رب عز و علا
 جواب داد کہ اللہ حکم بردارم
 ہر چند امر نالی ہر اہل بیت
 نزول کرد ہاں لطف جب تیل آہن
 بسو سے ان شہ لولاک از رہ تمکین
 سوال کرد از ان کہ خوش تر و قدر
 کہ اسے تو بودہ مر اور امور مایہ
 چہ باعث است کہ در این بیہ عظمی
 سگزاریم بہ چہین حال میکنی

جواب داد فر خاک حضرت جبریل
کہ باد مشرودہ مرا اسے فروغ و جلیل
زلطف عام و عنایات زوا الجلال کریم
رسید امر پر اضواء و قادمان نعیم
کہ بقعہ ہائے جان را نہند آرایش
تمام حورکت دریت از رہ خواش
ہجم انتقام سے پیشت آتش دوزخ
شدہ جو روضہ فردوس عالم فرخ
ستادہ منتظر شوق انبیاء سلف
کشیدہ اندام ایک تمام صف و جف
تمام ازل و جان عاشق لقاسے تواند
تجامم منتظر روح جانفزا سے تواند
گفت احمد میل کہ این ہمہ خوب است
زید کا سے دل پتھر رطوب است
وے زیادہ مرشد و مہرسان من دان
با چہ ہست بد مذہب کا ہی شفیع ام
گفت حضرت جبریل کا ہی شفیع ام
فروغ نور نبوت و رحیم کریم

بود پیشتر سر اسرار انیسے ہوا
 خرام ناز تو باست دران بسازی جا
 گفت باز بدو آج الامین شہ یلجا
 کہ ساختی ز بسے پیچہ بشارت را
 گفت حضرت ریح الامین کہ کے سرور
 عطی نمودہ ہو چیت بر چیز را داور
 کہ تا بحال یکے را نانیاسے سلف
 نداده این تکی بیہ کمال و شرف
 چہ از جان و چہ کوثر چہ منزل محمود
 چہ از شفاعت است پیش پیغمبر
 ز امت است بہ نور شہر انقدر بخند
 کہ خاطر تو از ان شاو و پیچ گردد
 ز چہ سہلی امین این حدیث را چو شنود
 بنا کہ گفت کہ در دل مطالبہ است
 پیش من غم است زیادہ از غماست
 ازین نوید کہ درست زہم دل بر نہایت
 بدل نمازم از پیچ و بسا دیگر
 چو نخل از نو آور و از شفاعت بہ

گفت این و شد انبیاء لطف جمیل
 نمود و بسے نوچہ لبوسے غریب
 اشارہ کرد کہ اندر سہ موی پیش آستے
 با پیچہ شہ نامور ساختہ خال نامے
 اذان چو قایض ارواح یافت دستوری
 پیش رفت ز ریسے ادب بہ جووری
 بقبض روح بشپہ و نذیرت و شمول
 فنا و شتری افکار و تر گشت مایل
 شد آفکار بر آن نیر سپہر حیات
 ز یک کنارہ کہ سون علامت سکرات
 گچہ عرف زربخ اورش عیان گشتی
 گچی در گلی رویش پوئے عیان گشتی
 دمی ز دیدہ نفر سوی حاضران میگردد
 کشیدہ دست دمی رہا سہاں میگردد
 عرق کہ روی کوثر الغوث آں سہر
 بسوسے روضہ جنات چون نمود سفر
 پیش بہتر او رفت حضرت زہرا
 گریہ گفت کہ روی قداک با ایتنا

ہر آنچہ کہ سوال اندید بچشم میر آب
نیافت هیچ از آن فردا خواب بواب
فغان کشید پیچی ز سید بیرون
کہ عشتہ دار شد را فلک و ظلم گردون
گم گشت کہ نہ فراق درو عیوب
کہ آفتاب بیا رسید نہ کرد غروب
چو داور کہ از آن شد رواق صبر خراب
رسید نہ موی فغان دید ہا کہ بجز آب
رسید بچہ کہ شد دوسے منقطع ازنا
بغض نہ شرف غم آشکار صبح غمنا
تمام پردہ نشینان عجلہ عصمت
معدرات و پار سردا و حق فحشت
زود و رو بسیر ازین نامم
بجایان حلقہ بدو شدہ زین
یکے بنالہ زبے شعلہ در فضا کے زین
خداک آہ رسالہ کے یکے بغیر زین
نہر رسید ہوا حال سید کوئین
کران دور کو ہر بحرین معرفت حسین

زوند جامہ بن چاک باخوش و فغان
کشودہ سبیل چو ابریس از زنگان
لبان نماند کشودند گریو سے مشکین
فتادہ چون گم یکبسی برو سے زمین
حسن دوست پرز سے بسر کرد واجدا
چسان گذاشتہ با دین بیان بجا
حسین آہ کشید سے بدیدہ ہوشم
خروش کرد سے و گفتے کہ ای شیخ عالم
بجز تو بس با د جهان نیای نیست
بغیر ذات شریف تو را دوا ہی نیست
زنا لہ ہا کہ جاہ سوز آل استنبیب
شدند خلق مدینہ ازین قضیہ خیر
تمام گریہ کنان محمدا احترام با افغان
بہو سے در گریہ عشق اشویش موشر
ردان شدند نبوی کہ شوش موشر
بند و زنجیرین فریادند والہ و مضطر
نگار نہ یادہ ازین نیست فوت گفتار
کہ رفت تاب دول غم زودیدہ و زکار

دیان عزانتم از یکدیگر ناتوان از رسم
نشستم بیای بی چو کلک از ماتم
ز سر خیال خرد زار و دبدل آرام
آگر که شرح دهم میکنید طول کلام
بزرگوار خرد را یا تقرب و جاه بی
حق ختم رسالت محو
که ایشان بنیاد را بواحدی بنیاد
رسان بسیار بخل و اسرار
نصیب کن بگی را شفاعت مسعود
که با شوق مقصود خویش تن مسعود
ز بعد جاده خفایان بجا نبی خاص
نظر ناک که بود قافیش از ریاض خاص
ز روی کجینی دوستدار آل عباس
نه مخلص است غلامی ز سید الشهدا
تلم شد

واقعه در بیان شهادت حضرت
امیر المومنین علی ابن ابی طالب
علیه السلام

حسرت آمد و بر دید با سکه اهل دیان
بلبل تفسیر آرد و دست بر طوفان
چنان فتنه غم اهل بیت و کس را
که آب که در تنگ است مقصود
بیا و پیش قیامون بجای نود
با و چو پا برهنه لبسته نود
ز دیده سحر بر آورد و اشک عالم شد
ازین سبب بجهان روشناس عالم شد
ازین جهت که چون جگر و ضرر دارد
پیش خالق و خالق عزیز داری است
شریک این غم و غمت عزیز داری است
چرا که از نجاسی دایم بری است
جوامید پسندیده رسول خداست
بروز خشم و رشاک اتم شهداست
نصوص تعویذ نشسته سپهر شرف
میدین سار و زنده اول ایمان
ز جلد و فزون ز سحر و اول ایمان
و صبح نفس محمد برادری است

بہتہ صورت امکان دینے واجب
 بجلوہ منظر اسرار شاہد و غائب
 حق رسول و دل عرش و جان بہت اللہ
 گل حسد بقدر قدرت علی و لے اللہ
 بدوزخ دم و مصاف آن دست ساقی کوثر
 بدوزخ ہم چمن آنخار ایل جہان
 روایت است کہ چون افتخار ایل مکان
 محبت عربی صدر سبب غلظت ارج
 شمع سر سبز سالت چرخ ظلمت ارج
 عروج کرد و بسوی خاک شب معراج
 گئے بہ قوت پیر براق محمودی
 گئی جبینہ بشوق تقاسم بیودی
 روانہ گشت جنابش لب الم بالہ
 کہ جس وقت حق رفت از زمین بجا
 بخجس وقت حق رفت از زمین بجا
 خزان نمود جنابش صعود جہاں
 کہ کرد و اہم مہم عروج روحانی
 جہاں فلک کش کرد کاروان گردید
 گزشت چون ز جبابہ علم زمین رسید

چو خاک مقدم او عرش را نمود در رک
 نشد در تہ اورا و بیک گرفت از خاک
 بسوسے عرش جنابش پہ تماشای بود
 خفا کہ عرش از ان نیز دور نشد بود
 کہ آسمان بہ یک صورت از نورش پاسبان
 کہ بد خلقش خوشا چو کہ نہ
 جیسے بہا و جسے خوشا چو کہ نہ
 گرفتہ بود از ان صورت پرین صورت
 بجان خزانہ شد آن صورت پرین صورت
 تشریف است کہ بود است عرش بہ صورت
 بجان خزانہ شد آن صورت پرین صورت
 تعین کہ عرش ز بسے صورت علی بہ صورت داشت
 اگر نہ بود مثال علی بہ صورت داشت
 شبیم بود جسے پاکند ہنجیر
 شبیم بود جسے پاکند ہنجیر
 امیرین اسرار اللہ سارا
 چو این شہادہ نمود شہادہ اسرار
 سوال کرد ز جبریل کا کے امین خدا
 کہ صورت است کہ عرشش بخود دل دارد
 کہ صورت است کہ عرشش بہا رباعی دارد

مرا بجز این شکل زانکه جان من است
 ششپه موت جان دل در دکان است
 چون ز خانه بردن آدم بسوسه شتا
 علی به بستر فروخته بود در باوا
 چه بود حسن چو که پر شتاب تراست
 چه بود که ز برافرم یک رسکاب تراست
 چه حکمت است که ازین بسیر آمده است
 گریه موت پاسه ولایت آمده است
 جو این ششپه ازان شاه جیل امین
 جواب گفت که اسے غم آسمان و زمین
 من رفیق هست که این صورت ایوان است
 که آن سریدها پروردگار و دهن است
 خلایق که دین نه سپهر روبرو دارند
 تا شمع فنا سے جواب او دارند
 فرشته تهاجم بودند بکے شامل او
 پانچ پر خدا کے جهان شامل او
 پین پینزلت و رتبه بارسول الله
 که در صورت او عرض لازما نگاه

ازین حدیث غرض اول ایجابیت بود
 و سله ششپه کجا طاقت بیان دارم
 نه تاب گفتن و نه یار سے زبان دارم
 رجات است که چون این مجسم پیدین
 سازد فربس به شهادت قریب و دورت او
 فرشته تهای مقرب به بنو و عورت او
 تمام صف زده بودند در زیارت او
 که آنالان افزون خستم فسخ آن کچیر
 پیدید که در شکافے فسخ آن کچیر
 صد ابر آمد ازان صورت و در افلاک سیر
 چنانکه عرضش و در افلاک سیر
 چو این مشاهد کردند که اگر بیا بها
 زدن چاک زودست الهم بسم خود
 صف سپاه ملاک زود و بسم خود
 چنانکه گفتند پیش از قیامت بود
 فقطاسے نفلک نیلگون بر از غم بود
 زانکه به خانه که در دکان سلسله نامم

زبان عرض نشا و نازل میطبق است
 آه و ناله بدرد گاه قاصد و حاجات
 که است حقیقت اینجا و میکنست از تو
 نمود و رفتی از شبیه آن فرید با تو
 پیچیدات از هر زات آن فرید با تو
 مست و عربی بنده و گزیده با تو
 درین مقصد اسرار و حکمت چیست
 بصورتی عظیم خلقی بر احوال چیست
 بسانان سمالطف دوست نازل شد
 چه بیان خبیه چیریل نازل شد
 بگر گفت که ای سائکان عرش مجید
 قیامت عجیبی در جهان ثراست پدید
 و صی نفس بچی منصب نبوت یافت
 بسیارش از شیخ ظلمت کوهین
 بگفت که گشت روان باد و دیده زین
 بسوی کوه باغبان رسائکان زین
 روایت است که در بین مسائکان زین
 صد مسالوحه بر آورد و مجید پیل این

بگر گفت که اگر دید این عزم رسول
 به تیغ زشت ترین من فغان بفرست
 از آن صداهم چون دانستی سترانه
 شدند با خبر از قتل سائکان کوهین
 علی الخصوص دو فرزند شیدان منین
 در دو شگفته بگل گاشتن بنیان
 تمام شب بعبادت قیام میکردند
 ز عاباب علیه السلام می کردند
 گه که کوع و گهی در سجود می بودند
 بین طریق دران شب و می نیا بودند
 بل بوده بود دران وقت خواب محنت شان
 که رفت زینب بیدل بسوی خلوت شان
 را داده که بیدار شان کند از خواب
 که بابک خود روح الامین بیدارشان
 ز خواب آن دو بجا گرفته بجا بستند
 که تعبیزه شان دو فقر تمام
 ز خسته جانب سجده اضطراب تمام

تداوت است که چون غیب تیغ زیر آید
 جگرک عظمی مرقطی نزل نمود
 کشیده از آن در دآن سپهر خباب
 فنا مصاحب بنه بیامین گردید
 بنجاک و خون دل ارباب غم طمان گردید
 قیامتش تپید ابرو خون اردان گردید
 فنا دود بنجاک وز در وینالیب
 زخون سبب چین باد و دست می بالید
 زتاب سوز جراحت می نمود وین نمود
 چین خضاب چون می نمود وین نمود
 که خون به چو بود زیت شهادت ما
 که بر شهادت امید بر شهادت ما
 مویان همه بمود و آن حلقه اتمم
 شاده وزده بودند حجاب میکردند
 تمام گریه بر آن چون حجاب میکردند
 بسوز ناله دل سنگ آبی میکردند
 که آله اند و زجب در سبب غیب
 دو گوشتواره عرش برین غنیمت و غیر

دوان یقینون و افغان و ذوق و اتمم
 فنا فتنه باب الین آن امام امم
 به طوت نظر از اضطراب میکردند
 نفوس پدر کامیاب میکردند
 که آگاهان نظر آن دوست و گریار
 فنا و بقد موزون چوب خنجر افغان بخاک
 که سوز قامت آن شاه کشور در یک
 ز یاد آورده چون خنجر افغان داشت
 میسکه از زخم کردگار زخم داشت
 بجهه از افراط حبه در پایش بود
 سر سکه سوره و نور از براسه فاش بود
 نزل سوره نور از براسه فاش بود
 چنان جریسته از تیغ ناله گشاده بود
 که چو چاک گریه میان گل گشاده بود
 شنه که از حسب اتحاد و در شب فاش
 بسوز در سحر جان طوره بود فاش
 شنه که در حرم کعبه از عجب و سحر
 که در شنه بود و سحر از عجب و سحر

نظر بہ تمام این مجلس کا فریب
 کلیدہ بود بخون همچو لاله داشت
 کفے کہ از کوشش عجب دکان خجالت داشت
 بہر دو دست ز خون محضر شہادت داشت
 نموده بود بخون عجب ہر طاقت را
 کشیدہ بود بربوبہ شہادت را
 چو این مشاہدہ کردند آن دو بے باقی
 دوزخیت برود و کشتن زوند
 ز دست عجب گریبان جا میچاک زوند
 عاصم باز سر خوشی نشان گشتند
 سر برینکسوسے پیر زمان گشتند
 کشودہ خانہ آخوشش ز فغان گشتند
 دوید بر سر بالین اعلاہم حسن
 نشست و آن سر بخون گرفت بران
 گیسو بدامن گواہی بہ حسین الم
 گرفت خون ز سر و تارک المام
 گئی چو چکر زر از سکواری داشت
 گئی بہر دو چو سیاح بقیہ ای داشت

بحالت پیر خوش سبکیست ہزار
 چنانکہ بر رخ او ملک می نمودنار
 نشسته بود بہ بالین او بہ آہ و زور کوشش
 فادہ بود شہین و زفتہ بود از کوشش
 چو این مشاہدہ بنجید سید شہدا
 فادہ بادل پر خون چپای آن مولا
 فادہ باری الم کبیری الید
 جبین پر پاسے الم کبیری الید
 ز تاب گریہ چو ابر برباب
 آہ و ناله فدای چنین امام حسین
 خطاب کرد بہ آن شہسوار بدین
 ہر گرفت کرای کائنات را ہر ہر
 توی ز زور تو بازی شہر پیہر
 ترا چو شہد کہ چنین ناز و آوازان شہدہ
 فادہ تو بدین حال و سرگران شہدہ
 چو بر سر تو را اعدا سے نا بکار آمد
 کہ الم تیغ بفسق تو با جہرا آمد
 ہنوز تو میت ختم انبیاء بریاست
 ہنوز ما ہم او باراحت دلہاست

کسے نہ داشت ز اندوه جدا هم ما
 که تازه شد ز باره تو داغ ماتم ما
 بابل است شب و روز دیده تو ما
 بخون آلوده دل ز داغ ما در ما
 هنوز از غم بیا ماری نیا سویم
 هنوز از غم دورش دیده کشویم
 هنوز از غم بیکسی در آزاریم
 بدرد و غمت بیا ماری اگر قایم
 غم شهادت مادر هنوز ز من است
 فغان و ناله شب و روز نقل مجلس است
 هنوز ماتم اور بیا دیده بود
 ملک از تحمل آن درد بیا دیده بود
 قضیه نو تک پایش زخم دلها شد
 به ماتم غم ما بیکسیان او بالا شد
 بگرزشت کو کباره شد غمت مصیبت ما
 سر آمد چرخ ز غمت غمت ما
 جزوای غم آل مصطفی بار است
 غم شهادت تو بر تمام سربار است

بین طلق که سرگرم دستان شده
 مصمم غم کشین چنان شده
 رومدار که مایه تو در جهان بشیم
 رومدار که در کلام تو بیا بشیم
 رومدار که ما در جهان تو بیا بشیم
 به زندگی ز جیات تو بیا بشیم
 بین زنجیر پیا پیا بیا بشیم
 بینم بودن ما نیزه تو در دستان
 میا به بین ازین خاکدان زشت روی
 مرا گذاری و تو غمت رسول الله
 جان بهاش که در غمت زشت بهما
 تو باشی بین بیکل نباشمت بهما
 رومدار که در غمت زشت السوا
 بهم رسید تو و جد و دامدین
 چو فیض می آید ای شمس ابدین
 ز جیبی که نباشد شد از دستم کن
 که چون به چنگ و پیا سس ما بشیم
 که چنان ز لب گوهر فشان کنم

پیش دیدہ سنا بیکیان براسے خیا
 بہ استیزگان چشمِ محبت بکشا
 چو این سکا لکھ بید و سید شیدا
 نظارہ کر ز عین توجہ موسیٰ
 کشد دغائے آشوبش شاہ شیب را در بر
 کشیدہ حضرت شاہ شیب را در بر
 ز شفقت پدری لبہ بہ چنانی داد
 چہ تسلی او دل روح بخش داد
 چہ گرفت کہ اسے نور دیدگان پدر
 غم زمانہ بہ باب شمار سید ہر
 جگر بہ باب شاہجد ازین حسابے نیست
 براسے ناخوشی دہر اضطرارے نیست
 کنون در سبب ہم ہی بیکیان بجائے بید
 براسے گریہ اہل حسرت ہم ہائے بید
 چو این حدیث بیان کرد سید را در
 در آمدند جب آن شہیدین رفتند
 پہلے جاوٹ آن شہیدین رفتند
 بزیں پایہ اہل ہما سے دین رفتند

بدوش خوش شہید شاہ شہر بہرا
 اسیر شہر دین منظر العجایب را
 لہان شدند سوی خانہ باچین احوال
 سوا بیان ہمہ آہ و نالہ درد نبال
 بزرگوار خسد الہی شہر را در
 بحق محبت شاہ شہر را در
 بمقتضی علی آن بادشاہ خیمہ کن
 کہ دیوان تقاضایت فائدہ گردان
 بحق فائدہ آن مہتر زمان بہشت
 کہ بہشت در پیش لہر و دیان بہشت
 بحق قباہت اسے است و راویا حسن
 کہ ز دنیا حسن اسودہ دیار بلا
 بحق شہید شہادت زینچ جوید و قبا
 کہ خود آب شہادت و در سیموم
 بحق عابد سلوم و در سیموم
 بحق باہر و صادق و دانا عیاد علوم
 بحق موسیٰ کاظم شہر کہ کو آئین
 بہ حق آنکہ بود رضائے شہر بہرین

خوب

غریب ناک خراسان علی بن موسیٰ
 کوفہ شفا کے شغل و کوہ چین دم علیہ
 بحق حضرت سلطان دین تھے جو اراد
 کہ بہت عرصہ جویش و تجلہ بعد اد
 بحق ااد کے راہ خدا کی تھے
 کہ بہت سن کر آن شاہ دوزخی و بی
 بحق کے ہی آن شہر من زای مسکن
 غریب و یکس و عمر و زریار وطن
 بحق حضرت صاحب اقیقہ اولاد
 کہ بہت نامور و شوالیان و شاد
 کہ شہسبازان کو دین چار و زگر باشند
 اگر چہ غرق گناہ اندر و ستار مانند
 گنہ پر از ایشان بسے یقین
 پنجشنب مصیبت جمایا اہم حسین
 خصوص بندہ کہ مشہور و مقبل شدہ ام
 سیاه رو کے دو کون از سیاہ شدہ ام
 چو بکینی کہ پرسی از من گناہ مرا
 کہ چو سیلابی نامہ سیاہ مرا

گیر زمین و در شرف اب افراز
که گفت اندکی کن و در آب جز

واقعہ شہادت حضرت امام حسن
علیہ السلام

تو کرم آمد و گردید نو و مستحسن
 بلند کرد جهان ناله را به صوت حسن
 چرا که گشت به نیت آسمان به نیت زمین
 ز تو نیت نه باغم و فدا روزگار به نیت زمین
 بهلال ماه بسند از چون فرشت را نیت نامم
 سواد ابلق لیل و شب و شب و شب و شب
 زبانه کرد به امداد نو و به چو حسن
 قبول باغم آمل به نیت رسول الله
 به راست باغم که کند را به نیت شب و شب
 به گریه که کند را به نیت شب و شب
 درین عوازه به نیت شب و شب
 نظر به نیت شب و شب

پہنچیں سپر عمر ادا فرمیت یا ایشان
 بروز خوشنیش شدہ آفتاب گردان
 نوشتہ خامہ ستوتی ترا سے جہان
 بیاسے مردم پر ویدہ اشک نادران
 گرہ شدہ جگہ سے زمانہ نالہ و آہ
 رسید قافہ تغزیت گبر و لگاہ
 بہ ممکنات چو تقسیم نام شہدات
 محرم سب غم اکنیت یوبت ہا
 پس از فریضہ دارا است ہر عنبر
 کہ پیچکا نینا سب تراست ہر عنبر
 صبا و شام نہال از باسے آل رسول
 کہ درود و گاہ بود نالہ ربیتہ قبول
 غصہ جس کہ تغزیت رسول خدا
 و پیچیدہ عشق ابدیہ رسول
 کہون کہ تغزیت مخصوص نوح انسان است
 پس از چہ زو ست کہ غم طاری گلستان تخت
 خصوص انجن آراسے گلشن دنیا
 گل زیر پید گستان گل رعنا

زده نخله ایست پیش صبا بهمان
چمن لبالب چون غنچه در برخان
گل گلاب کزان بود آبرو که بهار
خلیده خالصش نشسته در گلزار
زیرک و باریدین بوستان شده است
ستاره سوخته باغ و بوستان شده است
ز بس ریخته نقد گونه در گلزار
بجای آید نور دکان نموده اثر
ز سار و رنگ سپیده خیار
نغمه خوش پیچیده به خیار
نشسته بکین پیچیده به خیار
بباد رفته گل ز در آید و دستار
بین کمال گل زین و نقش قیاس
که سوز خاک بر آرد به بالاس
پیش زلف و سان پیلغ شد به جواب
چو شد که چشم گل غمناک شده
بسر خانه ز تاریش کلاه شده

ز بسکه داغ بین سوخته است و زبان
 ز بسترین شده گلزار باغ و گلستان
 چه واقعه است که در باغ از گل غیره
 کس نمی شنود و غیره بوی گلستان
 چین نشسته اند و بی زلفا بوی گلستان
 که بیست و نه شده است سر و پاه
 چنان اگر ز کدورت شده است گلستان
 بد آمد است مگر از زبانی گلستان
 شد چندی بر جاصل از زبانی گلستان
 چار گشته زبانی با بسکه گلستان
 چار دوست ز غم گشته است گلستان
 چه با دوست ز غم گشته است گلستان
 تکی شده کفش از زبانی گلستان
 بهار زبانی گلستان از زبانی گلستان
 نیم زبانی گلستان از زبانی گلستان
 خزان گشته زبانی گلستان از زبانی گلستان
 زبانی گلستان از زبانی گلستان
 زبانی گلستان از زبانی گلستان
 زبانی گلستان از زبانی گلستان

مگر بیچین گلستان از زبانی گلستان
 بهار زبانی گلستان از زبانی گلستان
 حشرات گلستان از زبانی گلستان
 نسلم سر و پاه گلستان از زبانی گلستان
 بیست و نه شده است سر و پاه گلستان
 گل زبانی گلستان از زبانی گلستان
 بیست و نه شده است سر و پاه گلستان
 که کشته است زبانی گلستان از زبانی گلستان
 شجیه زبانی گلستان از زبانی گلستان
 جناب راج آل عبا گلستان از زبانی گلستان
 وقوع واقعه او اگر چه در صغر است
 و سله عجم با مبتدا می این خبر است
 به عجم دوا و صغر عجم با راند
 به عجم سیده و عجم شهر از عجم راند
 شد است شهر رمان نام و عجم شهر
 رمان ز شهر عجم شده شهر عجم
 روایت است که آن نوزده عجم راند
 پس از وفات شهنشاه سنده ابرار

بغیر اسکے نہیں پہچان سکتے ہم خدا کیا اور



پچھانا علم کی خاطر شمال شمع زینا جو

سرورِ کائنات حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم کی قبر مبارک پر جو پیر محمد گزشتہ روز

انجمن سجادہ کربل گنج کا بیرو

تیرٹھوال سالانہ اجلاس

بھگوان ۱۳۱۳ و ۱۴ مئی ۱۹۶۱ء کو صحن مسجد نواب اعظم علی خان صاحب مرحوم جی گنج کان پور میں منعقد ہوگا۔
تشنگان روحانیت و ہمدردان ملت سے خصوصاً اور برادران وطن سے عموماً التماس ہے کہ اس روح پرور
تبلیغی محافل سے فیضیاب ہوں اور اس اہم انجمن کی حوصلہ افزائی فرمائیں

پیر و گرام اجلاس ۱۹۶۱ء

پہلا جلسہ	۱۳ مئی	یوم شنبہ	وقت ۳ ۱/۲ بجے	دن
دوسرا جلسہ	۱۳ مئی	"	۸ ۱/۲ بجے	شب
تیسرا جلسہ	۱۳ مئی	"	۸ ۱/۲ بجے	صبح
چوتھا جلسہ	"	"	۳ ۱/۲ بجے	دن
پانچواں جلسہ	"	"	۸ ۱/۲ بجے	شب

اسماء گرامی علامتے کرام	موضوع بیان
۱- جناب حضرت مولانا سید علی صاحب قبلہ مجتہد العصر گویا پوری	۱- عہدِ ائمہ میں اجتہاد کی نوعیت کیا تھی؟
۲- جناب حضرت مولانا فیاض حسین صاحب قبلہ ولید پوری (اعظم گڑھ)	۲- امام محمد باقرؑ کی زندگی
۳- جناب حضرت مولانا سید محمد تقی حسن صاحب قبلہ کامونیہ سی مجتہد العصر	۳- امام جعفر صادقؑ کا فلسفہ زندگی
ناظم شعبہ دینیات مسلم یونیورسٹی علی گڑھ	۴- کوفہ و شام میں فانی زہرا کی تقریر کی اہمیت
۴- جناب حضرت مولانا محمد مہدی صاحب قبلہ زید پوری	۵- امیر المومنین کا فن خطابت
۵- جناب حضرت مولانا سید شمس الدین صاحب قبلہ بجنوری	

نوٹ :- (۱) دو دن جلسہ نماز پنجگانہ اجتماع ہوگا کہ (۱۷) وقت کی شہرت سے پابندی ہوگی (۱۳) بیرون شہر کے مومنین کے صرف قیام کا انتظام ہے
(۲) مستور دن کے پردہ کا معمولی انتظام ہوگا۔

پچشمہ براہ انجمن سجادہ کربل گنج - کانپور

ادامود چو آمین کنسین چادری
 چادری که در وقت غلافت بزدان
 نشاند و در وقت چینی را به کرستی ایمان
 روز گذشت ز شهر و منه جانب شام
 براسه رفیع معاویه آن امام زمام
 سپاه آن شهید سلیم از صاب برون
 زدند و خیمه براسه جساد و بر مایون
 فضا که دشت پر از خیمه های الوان شد
 ز خیمه دامن کوه احد گلستان شد
 صاب لشکر سپاه چینی بوقت شام
 چپیل نیز از نفر گفت را و اسه اجناد
 چنان هجوم خلاق نشاند از پله پله
 که صف کشید سپاه از مدینه تابید
 چو اجتماع براسه قریقه داخل شد
 بوقت ظهر تمام موزمان سپاه
 عداست استمدان لا اله الا الله

بیان کرده امام زمان الامت کرد
 ادا فریفته طهرین با جماعت کرد
 دسان و فیضیه بمبراه آن امام حجاز
 نپیل خراز نصف و فیضیه طهرین
 چو پشت داد با جماعت روان سید یحیی نقی
 پیچیده گشت که چون زاویه ابو سفیان
 روایت است که جمیعت سلمانان
 ششید کثرت جمعیت سلمانان
 نوشت و قعه از بهر سروران خود
 چو زرب بود دران رفته و عده زرب بود
 پس از ادا اسه نماز و قریقه طهرین
 رسید و قعه آن کس را بجا حنین
 از آن که وعده زرب کرده بود با لشکر
 شدند نفقه در یک نفس ز یکدیگر
 چنانکه شام بیدار سول بنفقه کس
 بچنان جماعت شدند حاضر و بس
 روایت است که چون دیدند شید شد
 که آن گروه شبه روزگار سبزه را

فرخندہ گرفتار گشت جمیعت اربابان
برات لم یصل از لڑکہ ابوسفیان
خطاب کردہ سوسے حضرت امام حسن
کہ اسے نوروز چشم جہانیاں روشن
من و توہر دو درین شہر بے درگاہیم
بعد و باب بجایا اندہ ایم و بے یاریم
فتادہ ایم درین شہر سبکس چیران
غریب و دور وطن خوش ماندہ سروران
بیابان و سہ جد و برادر ایم
سہ برہنہ و بیابان ایم ازل و ازل
بہ او شکایت امت کنیم
زیب و فانی ایشان کنیم
زین دست و گریبان جانہما سے دردناک کنیم
بہ او شکایت جانہما سے دردناک کنیم
زیر بے برہنہ و بیابان ایم
کنیم عرض باور کسیرج حال امت را
چو این حدیث کیان کردید شہدا
محققہ بہ گریہ فاست بیا

بہ احتسابم بکان لاد سے سبیل کشاد
خطاب کردہ در بیان رابا تہاس
کہ اسے بے لاد سے سبیل کشاد
چشم کشید کہ بیا ربیم پاشیم
اگر مجب و آن خانہ جیم پاشیم
تنام ہم سر افراز کنیم
خانہ ما ہمہ در جہد الحرام کنیم
نعلیل و دار دران سر زمین کنیم
بستہ باری رو کنیم
تکلیف چہ کنیم بیا شامیم
نہایت چہ کنیم بیا شامیم
تکلیف چہ کنیم بیا شامیم
جواب گفت چہین حضرت امام حسن
کہ اسے ریاض شجاعت ریاضت کشن
چہ لازم است کہ از خساہ رسلی زام
کے رود و دیار دیگر میرا سے مقام
سوسہ وطن چہین حال باز گردیدند
بطرف شاہ رسول سفر از گردیدند

روایت است که چون سید احمد مختار
 گاو سبک شک شد از خواب آخرین بیدار
 بگوشه که بود نظر خود در یک نگاه
 سر کرده بود و نفس سحر آن مولا
 گرفت مهر از آن کوزه پر شد بدین
 رسید سوزش الماس درین آتش بجگر
 نشست برین الماس باغم افزوس
 بجایش جگرش با مقام ویسوزس
 از آن دست که به خلق داغدار شد است
 عجب مدار که الماس که در آن شد است
 چو شعله است از آن سید مصطفی بخود
 ازین جهت بگمین خا اندازنده بود
 پنجم را بگمین که برین خند سوار
 که چشم او دست چو خاتم بست دنیا
 ز تاب نجابت این کتبیت از جانشیناس
 سید او شود او را که نامش الماس
 زبانه جگر مصطفی نه کرد جیب
 زبانه جگر مصطفی نه کرد جیب

تمام سنگ شدند و آب زور فشانند
 ز ششم این حرکت در زمین فرو فشانند
 بهین نه از نظر آفتاده پیمبر شد
 درین مقدمه الماس خاک بر سر شد
 زبیک سنگدل و تند خو و بدکار است
 پیست مردم دنیا از آن گرفتار است
 غرور خود و غرورند مصطفی و جیب
 هزار عین بدان دل پناه چشم سفید
 به چشم که چه آب این قباحث کرد
 جرابین الماس از آن چشم خراب
 یک دفعه مغرت از آن چشم خراب
 چه غیبت است ندانم که خاک بر سر آب
 چو ساز کار نه کردند با امام بیدار
 در هیچ بست علی الاضطرار افسان شد
 ازین که کمال آن اخلاص از جان شد
 گر بخت در ظلمات آب و آب حیوان شد
 پس از چه دست که افتاده و زمین بر است

چو این شایسته بودید الشهدا
خطاب کردید که گریبان است
نرا چه شد که چنین دیدید که گریبان است
چه واقع است چرا کیسوت پریشان است
برادم نه چه افتاده است بر لب
زبیل گشته چرا نور چشم منیب
جواب گفت چنین بودید الشهدا
ز تاب گریه و زاری پشید الشهدا
که اسب چرخ و دغلم نه پر تو است از امام حسن
چرا سوال بنمودی که گریبان کرد
از آن پرسید که مار از غصه گریبان کرد
برادران جبگ خسته یا پریشان
چو این ششپوشه تشنگ و غمناک پریشان کرد
روان گشت سوسه کشید برادر فوشش
سپید چون بستر بر امام حسین
نفرست که کینانش جواب بر یارین
با انظار بشوش را گرفت بر دامن
خطاب کرد سوسه حضرت امام حسن

که اسب ضیای دل و دیده رسول امین
ز طلعت تو نور رواق عرش برین
بجز ابیست خلف نفعی که بودت یار
بزرگ ناک که بر عالم است تا پیش
چه خوب بود که نوک دهنست پیش
جواب گفت چنین حضرت امام حسن
بسید شد در مقام سوز و غم
که ای زعفرانیت دیده سپهر پر آب
بیم خطه زری بختی تعب الم خواب
چو این شایسته بودم که بار رسول امین
قدم گذاشته ام روی مادر من زهرا
ستاده بود یک سوی پریشان خسته یار
شکسته حال پریشان گشتن جنت
ز غار زمان و ز غلمان گشتن جنت
تمام بزرده بود دامن خودت
بغیر شسته و در انتظار گشت و در
نشان گل از آفتاب بزمی

واقعات لما قبل رح

چون ز دور و بایان شدم بباغ خواب
با اضطراب و دیدند سر
کشید خانه آه خویش را در دم زهرا
چو کشید مرا با دو چشم خون بالا
خطاب کرد بین در مقام همفکاری
که ای سنجیده اسباب گریه و زاری
نور کشا ده جلد برین شمشاد گلشن
بیا که سپهر جان خویش را میبکین
ببین چشم زمر برنگار کن خویش
که بکمر زده در دست تو دهن خویش
و دایع پرور گیلان کسی که حصرت کن
پیا پیش کن فردوس و اختر احسن
دی لغاره جسد یزداد است کن
دی شاهده باب تاجدار است کن
نظر بجز آن خود کن خدای بجهت کن
گر گشت بهر تو شمع جنت لاری
نبودن تو بسا در بهشت و شاد را راست
بهشت بی گل روی چشم خاها راست

سر که داشته شوق اینچنین برابر تو
 بغم نشاند زده ارق تو برادر تو
 اجل ترا بلسر سفاده است و اظرف است
 بپوشش باش که این خواب خواب آخر است
 چو از جد و پدر ادرت جدا باشی
 تو هم بب که هر حال پیش ابائی
 بین خانه دنیا سر اسے محنت تست
 که نه بر قبال او شب شهادت تست
 چو این ساله زده بود و آدم بیدار
 ز خواب وصل بین آرزو خشم بیدار
 چنان بین عشق وصل بے مدارا شد
 که نه هر سر بکام و گم گوا شد
 خشم و تنگی وصل ز اینان بیاب
 که آب هر سر چشم نمود زده آب
 زهر کوزه خست است اسے فلک مفار
 که نه هر داشت بدینال بچو مهر بار
 چو کوزه را بدینان از عشق در آب دم
 بکام جان خود آن آب دار سایندم

چو آب بود که در آن تا گلو نمودم تر
 لگوبی شکسته سر لپاره کرد تا بجگر
 چو آب بود که همراه آب تیغ و چل
 روان شد است در یک مقدمه ناکس
 نین بر گزینش لبس نفهم ز مرقه ناکس
 که کرده اند باو آب گیسو ایست
 چو این حدیث بیان کرد آن امام حسن
 بکوزه دست رسانید سید الشهدا
 اراده کرد که در آن آب بر سر پیار آمد
 گزینش آن همه کیا را فرودش رعدا
 که شواهمان همه کیا را فرودش رعدا
 بزرگ شوقی است و آمدند ز جیب
 تمام و حسنا و ابرار و گویان
 روان شدند بسوی امام شریک
 و دیدند نینب مظلومه دیا ربلا
 که کوزه را بست تا اندر سید الشهدا
 نیافت و گلو تا گشت بر گردن
 چو دید حالت خواهر خیال امام حسن

گرفت کوزه را و دست امام شریک
 بنجا که ریخت که شد خاک چو آب روان
 بگریه و لبوسه سر و شیدان کرد
 بگذرد و آب است آن لعل گیسو افشان کرد
 که اسه عزیز برادر خود که آب زو نیست
 ستر فراسه تو آب بن سست باب زو نیست
 نشو آب که این آب را بن داود
 ترا صیب جگر نشو زین داود
 ترا خاک نیت فدا خواسته اند
 خدات ترا در قافه خواسته اند
 ترا بخت و تباری شید خواسته اند
 خدات تو را ایب در خواسته اند
 تو نشو کام بخواری شید خواهی شد
 تو بیال سپاه بنید خواهی شد
 که ز تو نیست غیبت نظر نخواهد کرد
 ز آب چشم که دیده تر نخواهد کرد
 بغیر سر گیان ساق عصمت
 که در فراق تو گیان شوند با محبت

چونچ آیایں کلام برسانے
 پیر شام فرشتن زمین پشانی
 چو سچ خطا سر نوشت روز سیاہ
 چو روز روز غم عزت دیول اللہ
 اگر گشت نسا بان ز طارم انظر
 چو گشت نسا بان ز طارم انظر
 زیادہ شش الم نور چشم منیب
 زالتاب جگر گشت آنجان کباب
 کہ نامش شد ذلک اضطرار کباب
 بلند کرد صدرا برا سر و افغان
 چنانچہ چرخ سر اسیم گشت سرگردان
 گئی ز سوز جگر سے زلزلت بزدانو
 گئی بنجاک چو مای قناد و بربلو
 گئی بنیب کو کہ تو ایمان می شد
 پیشہ اندک گاہ تو ایمان می شد
 گئی چو طفل آفتون خواہان بیزن
 گئی ز در دید و سرش برادران بیزن
 گئی ز قاسم وقت تہ راہ می طلبد
 گئی ز مادر قاسم نیاہ می طلبد

گئی ز شدت سوز جگر نسا بان
 لوطا شد لبوسے سر قد دیول اللہ
 چو سید شہسودا حالت برادر دید
 گبر پیشین دوید و ز حال او پر رسید
 جواب گفت کہ اسے نور دید کہ زہرا
 رسید وقت کہ یاری کنے برادر را
 اگر دل نوز اسرا غیب آگاہ است
 گبر صبح کہ امر و فریدم ماہ است
 جواب گفت کہ مانده دور و زنا اتمام
 گزشت نہ ست ازان لبست نیست از ایم
 چو این سخن ز برادر شنید بہا خواست
 گبر یہ گفت کہ امر و روز از فرماست
 طلب نمود خواہران و دختران را
 برادران و عزیزان دوستداران را
 پید و رویش نشانیہ اہل ماتم را
 ز آہ و فاکہ الم دادش گریہم
 گبر یہ روئی چو چشم نیکیست لین
 خطاب کرد و سوسے حضرت اکام ہم

که اسے ریاض شفاعت زعاضت گلزار
 بگلستان شهادت شهادت تو بسار
 بدورین مہر تو اسیران و غویشان اند
 بناتم ہر جمع اند اگر پیشان اند
 مرا ببر بوسے روضہ کرمول کوتاہ
 کہ پاسے من نشود از زیارش
 کہ پاسے آنکہ ازین درد جان نخواہم بدو
 دگر سلام بدان آستان نخواہم بدو
 مرا ببر بوسے کرم و درم زحرا
 کہ تا ادا کنم اگر گریہ حق کا دورا
 جان سلام رسانم بدین دل کمر خور
 کہ تا بخورم کیم آزادی آن در گور
 درین مکانہ بودند یاد و دیدہ تر
 کہ ز کاش و غوغا و شہادت پاره باری جگر
 چو این از ان خلف مرقع شادہ کرد
 بودی طشت فدای آن یگانہ آفتان
 شروع کرد ز سوز جب گریا ستغراق

گہی نالہ ز کاش طشت خون بیریخت
 گہی دگر ہمہ بخت جب گریہ بیریخت
 نغمش بشیر دگر طشت سبب نغم نیست
 درین مکانہ یار اسے ز باغم نیست
 شنیدہ کہ جگر بخت نران شہ مظلوم
 طشت یکصد و بیست و شش
 چو کا طشت آخرد سید شد بدو شش
 گرفتہ تا طشت سار بہ بیرون بدو
 دودیز ز نوب و آن طشت سار بہ بیرون بدو
 بدست مادر تا سم جد آن محسن بدن
 فخارہ کہ در چو طشت میرند در خون
 کہ پاره ہائے جگر بوج دست بر بند
 کشید آہ و بانوہ دست بر بند
 دودیز تاب بر خسارہ بر اندرند
 زگرہ پیچست اہلدار بچوش آورد
 چو این منشا بد کہ دند آن ملائیکان
 نادر جگر بعامہ بر سر بلیان

تمام احسان و احسان
 بسوی حجه و دیدند باخود و نشان
 چو آمدند سوسه سر و تاشش دیدند
 غریق مویه بکشد شهادتش دیدند
 کمرده است پیر خلعت شهادت را
 گزاشته است بجا جان را
 شهادت با جگر پاره آن امام زبان
 روانه بر حسن آباد روضه رضوان
 چو این نظاره نمودند عترت اطهار
 و گریه و زاری و بیخوابی و گریان
 تمام موی پیشانی شدند و بینه زان
 تمام چاک گریان شدند و ترود
 خصوص حضرت زینب کبری و زود
 زوایان همه بیتاب شدند و آب
 نشستند و در قاسم بیدار شدند و بیاب
 بزرگ زلف پیشانی گریان را
 و دید قاسم خون جگر گریان را
 نگذرد سوسه پیر و دیدهای گریان را

پیشگاه گنجشک شانه پاره عجب القه
 نهاد روی بکشد پیر و آب
 ستاده بر سر آن نقش پیر و آب
 گماند شال بگردن بچشم خون بالا
 ز سبیل بدان غسل داد و العین
 خنوط کرد و کافور جبین
 نماز کرد و بدان حضرت امام حسین
 زود و صفت زبیرا و تقیین
 تمام قوم بنی هاشم از انان و ذکر
 بی نظیر و بایق و بکسب حضور
 پس از نماز و خدایان که منیش آن همراه
 روان شدند و سوز و روضه رسول الله
 شهادتی که سوزش لاس بود و داره
 هنوز سوزش لاس بود و داره
 شهادتی که سوزش لاس بود و داره
 گمان که خون دلم از قاسم بیدار است
 زما صیان همه رو سیاه و غافه است

من از برای شفاعت گناه آوردم
 پیو رضا سے تو دوسے سپاہ آوردم
 خواب لطف گنت گناہگارم
 گناہگار نبودم گناہگارم
 مرا براسے چو قبل خواب میگودی
 شد پیر قاطبہ شیخ رو با شد
 کہ گفته است کہ قبل سفید رو با شد
 کہ گفته است کہ چون دیگران نکو با شد
 عجیب مدار نظام ازان جب دانی را
 غلام لازمہ دارو کہ نہ باسے را
 غلام روسیہ میر گنہ میباشند
 ستم خدا سے تو قبل سیاہ میباشند

در بیان آمدن امام حسین علیہ السلام
 از مدینه بطرف کعبه واقع و دواع

نمود با زلال و عسند اسے حسین
 بجاک تیرہ شست آسمان بر آ حسین

محم آید و بر خاست فغانه و آشوب
 بمشرق میخیزم آفتاب کرد غروب
 ز غم و غریب گریه دیدم کرب بیضا
 چو اطر اوقس شوق ملال عرا
 شاره نیست کہ از آسمان شدست پدید
 زگره یم و یک دیده باش نشسته سفید
 عیان ز عدد فلک نیست خورشید بدین
 چو آبله است ازین غم دل سپهر برین
 شفق کشید ز نو کبریت چسبند
 براسے غریب بگشت ازان خون آورد
 شفق کجاست کہ بر فغان دل شد است طیان
 فلک بهم سنجہ ماه نوہ کرد و بران چو
 برای ماتم خورشید مطلع السعدین
 ستاره فلک اصطفا امام حسین
 بلال نیست کہ بر سطح آسمان پیاست
 سواد نقول منب شید کرب و بلاست
 روایت است کہ آن قدس دروہ ائمہ دین
 سلام شد و رفت گوشت رسول این

پوزار مدینہ سے کربلا ارادہ نمود
 جہاں دل ارجاب را نیا دہ نمود
 بہ طرف خیر رفتن غریبان رفت
 ز خاک نالہ و حسرت تا کیوان رفت
 چو شخصے تعسے از جنگ آفتاب گرفت
 و اسے شمشیر کا بدار سے سا
 حال کہ دید دولت رکابدار سے را
 عطا نمود بیایوت آمداریات
 گرفت ساز رہ خویش از خصوصیات
 چو بیہ نیاز شد از جملہ ضروریات
 اسادہ کرد کہ ہر شے کفہ نزول شمع
 باستانہ تجدد و ازیر اسے و دارع
 بگرفت حق شافع عباس و اللہ
 بگرفت لبوسے محمد رسول اللہ
 روانہ شد بپوشہ راہ پیا شد
 چو کھنجاں سکو وضع راہ پیا شد
 ناراض تا بیک کھنجر آشکارا شد
 خیر ہفت فلک شد کہ سید شد
 رد و بد وضع و بدش برای اسدعا

۱۲

کے غم انداز آسمان نکو نزل
 بے غم غنم از بیا و باب بول
 بدو شاخ ز جوم کو ایت بسیار
 نہ آسمان چو یکف شک گزفت نور
 بلال بدیشدره گشت اندران مایه
 ز آبد و جگر گشت گمان قدح چکا
 عطارد از فتنه دار و سے قانوں جرد
 نوشتہ نغمہ بی نغمہ سے قانوں جرد
 چو زہرہ دست بی نغمہ سے قانوں جرد
 حسین را براق از زہرہ بسیار
 شاد از بیا سے تماشا سے آن کام بسیار
 سچ از کر کا آفتاب شفق لکدار
 نزل کرد بدان آستان چون بہرام
 چندی تا صیف گشتہ بازدارے
 و دان معاملہ چیں گشتہ بازدارے
 کہ تا شمع سادت کند خدیو اسے
 نمود از فلک تہذیب کشید ان
 ببرد خدمتہر تماشا گوشتہ از ان

ز گردنا نشود منہ جبرام حجاب از
 فنا عشق شجاک از برتری پای انداز
 ز یک طرف صف ارواح انبیا کے کریم
 ستادہ منظر مقیم شریف امام
 ز یک طرف صف کرد بیان بروی زمین
 ستادہ بر سر یک دیگر از سپهر برین
 ز یک در درہ او دیدہ بود نشین
 غبار بگذریش شہ چہرہ چشم
 قدوش از فرہ حور تا نگردد پیش
 فنا در روح امین طوق کمان در پیش
 رسید چون پیر بر وفد شاہ شہد لبان
 ستادہ دیدہ پیر از آب گرد گشت روان
 نظر فغانہ چو بر سر بر رسول اللہ
 خطاب کرد کہ دوستے فداک یا جلدہ
 ہم گرفت کہ یا مصطفی سلام علیک
 از ابن نبیک یا جدی النجات ایک
 منم حسین در آغوشش پروردیدہ تو
 منم حسین پرورد من رو سبب دیدہ تو

منم حسین کہ چو فرمان شہادۃ خدا سے کہیم
 تو اختیار بنو سے مرا بہ ابد اسیم
 منم حسین کہ تو را منم روانم کہ
 بر کرد توت روانم کہ دگار جیکیل
 منم حسین کہ تو کہ لطف کردگار جیکیل
 ز مولد منم بتقریب رسید در دایک
 منم حسین کہ تو کہ لطف اسے شہ لولاک
 ہزار مرتبہ کہ روضہ جلالت فاک
 ہزار مرتبہ کہ روضہ جلالت فاک
 منم حسین کہ مراد گشت آہوا و دے
 چہرہ شہ از دشت آب بیکردی
 منم حسین کہ چہرا خطک آب بیکردی
 چہرہ منم منم منم منم منم
 منم حسین کہ بہ اسے نماشا سے عید کریں
 شہ سے بہ اسے نماشا سے عید کریں
 منم حسین کہ از فہم بر اسے آست تو
 چہلارہ شہ شہ شہ شہ شہ شہ شہ
 کنون نیز دیدن اسے شہ شہ شہ شہ شہ
 بیل خیال ز دین ہار گشت تم دارو

ہوسے من لعلط نامہا روان کدواست
 جدا ہو رہے ہیں زخمان کدواست
 منوہ است ز مکتوب پہنچ سکے ان مرا
 بربودہ است آوارہ از مریضہ شوم
 جان رسید کہ گرفتار اہل کفر شوم
 برشت کو کہ گرفتار اہل کفر شوم
 ہمین نہ قرار دیا ز غیب بیگم
 ز گشتان درت لی غیب بیگم
 شود بربودہ ز من منصب ز بابت تو
 کجاست ہاں دشت تہ تاب تو
 ترا چو نہ بینہ بینہ بگزارم
 چو نہ بے جو سو اہل ظلم و ملام
 تو اسے رسول امین مگسارن بودے
 شکی دل اسے سرور نہم
 من تم زدہ از دوریت چہ چارہ نہم
 چہین حدیث ز فعل گہر نشان مکنہ
 ز دیدہ اشک بر رخسار روان مکنہ

چو گشت فاعل ازین گفتگو زیارت کرد
 پہلے اطلاعیت حق نیت جہادت کرد
 چو شب بگذشتہ تھا بہر دیدن اجاب
 روایت است کہ در خواب بیدار شد
 بہم پہنچ کر زدن شد بہت الما
 ز رقصت با پیشت برین خیالان شد
 دران بیاد نہ شد نہ لب خراں شد
 نہ طوطی پہ نظارہ بود لہام حسین
 قناد و دیدار فوٹس بسید گھم
 کو ایستادہ دور اٹھارہ پوٹیاں بود
 شکرستہ حال و دل آزدہ پوٹیاں بود
 چو این مشاہدہ نمود شاہ شہنشاہ
 بعد شتاب سوئی جھڑپ شہنشاہ
 پہلے معائنہ سبقت گرفت باچھان دیو
 شہنشاہ و گھر شہنشاہ مکنہ
 ز مہر و سیرودی مبارکش مکنہ
 بدست شاہ نہ تیار از ارکش مکنہ

خطاب کرد کما سے رو شیخ دیده من
 حسین بیکین درو بلا کشیده من
 نمین بپاش که من جدو کب بند تو ام
 زتاب درو برب اعبیت مستند تو ام
 پوزو دودیت از تو نشین نا ایدر شده
 نگل نظاره اش از غرقیت سفید شده
 گنگاه کن که چنان زار گشته مادر تو
 بین فانی چه کرد است بابر تو
 درین ریاض چو سپای پیروز تو ام
 ستاده بر سر این راه در انتظار تو
 شتاب کن که سوسه کر بله روانه شو
 بهاسه حجت اهل ستم بهانه شو
 یکم چو رسد از تو منع آب کنند
 بقدر شتت اعدا سے دین شتاب کنند
 جسد اکند سرازقن موالیانت را
 شید طسم نما بیند یا درانت را
 علی اکبر از تنج پاره پاره کنند
 شی زافقو تخت گاه پاره کنند

تو است ای سر ستم بی تاب رخا ای ماند
 غریب و بیکین و بیکه رخا ای ماند
 ز یک طرف علم بکشنگی و تنه ای
 ز یک طرف الم و ضفنا نا تو مانع
 ز نشانه کای و از تیغیاری افسال
 ز محو آب رسد طاقت بعین کمال
 چو بهر آب بید ان کار زار شوی
 نشان ناوک اعدا سے نا بکا شوی
 ز هر طرف تکلف راحه در گردند
 بجز من تنهائیت کشد گردند
 ترا چو پوزو رشید در بیان گیرند
 منت بشعله بر جواد استنان گیرند
 پرندة پیر و جانبیت بغیر از پیر
 بیکر شیت نیاید که بجز شمشیر
 بهر طرف ز پس پاوری نظاره کن
 بهر طرف از دل نه سپهر پاره کن
 بغیر تیغ ستم او رسد فوا ای دید
 بجز خنک پیام آوری نخواهد دید

[illegible]

چو این مکالمه نمود احسان بخوار
فرمود سر بر داشت از خواب شد بیدار
که دو دیده چو از خواب بیدار شد
روان شد بسوی در پیش پادشاه
و آیت است که چون در پیش پادشاه
کشید و نخل آن فرمود پادشاه
چو شمع بادل سوزان و چشم خون بالا
نشست بر سر پادشاه حضرت پیرا
نشست بر سر پادشاه حضرت پیرا
فرمود که اسرار استیاق زده
بگر گفت که اسرار استیاق زده
ببین بحال من زار استیاق زده
تو در پشت بر من زار استیاق زده
غریب مانده بگر گوشت تو بادل ریش
تو در ریاض جهان با جناب مصطفوی
در خیاب ملاک تا به پیش است
برادرم بود خوش که چون هم آغوش است
پدین سبب از من یکیشتم فرشت است
چشمیده اید همه شمع شهادت را
گذاشت دیدن زهر خنجر فرشت را

روادگشت بریدر آسمان چیا
 بصدنم از ادب رو بسید فیهما
 بسید چون بختور نام تشنه لبان
 بگری گفت که اسے نوشیم در جهان
 عارف و هر که دران هست پیمین اند
 بابل بیت غنیم اند و بر سر کین اند
 چراز شبنمی ازل غنیم چهری
 کجارواست دنیوت انجین نیست
 بابل بیت درین سال مجوراجب نیست
 کبیم بر دین اهل حسدیم تو اند
 تمام روی زمین و فتنان تو اند
 ملام اهل معاصی و پد کین تو اند
 خدا کرده ترا گر بلائے آید پیش
 بابل بیت که فواید شدن فغان پیش
 خدا کرده شکستی رسد بجای دین
 درگشتد از ساند آسمان و زمین
 خدا خواسته با حضرت کتد نزارع
 چو زتاب است رود بخت شمع

خدا کرده شود سیارات از انشیان
 مباد حادثه رود بد بابل
 خدا خواسته اهل حسدیم را سیر شوند
 بکونیسان چکا کار دستگیر شوند
 لغافلان رسالت تو اند فواید است پیا
 جهان ز پلوتو تو فواید نیست
 برادر سے چو تو درین روزگار سان نیست
 جدائی تو درین پیمین ترا دارم
 ز ازل بیت رسالت پیمین ترا دارم
 بجهت تو از پدوانت را
 بین رفت ده بمیدان برادرانت را
 اسیر حادثه میسند هوا پارت را
 چو این شنید دران حال شاه تشنه لبان
 جواب گفت که اسے نوشید خواسته اند
 کربابی شفاعت شهید خواسته اند
 جذرات مرزا امیر فواید
 چو ابرایسه شهادت بکربان و روم
 چو ابوعبدو دفار دن خب از روم

چرا بابت جلد جان و بسند اندکیم
 بهر گزیده شفاعت جسد جانکیم
 اگر اسیر نه گردند اهل عصمت ما
 بجایان در کجا بهر شفاعت ما
 پس از کمال آن شانزده پادشاه
 روانه شدند به تربت برادر خویش
 روانه شدند به تربت برادر خویش
 بزرگ انگ که گرد و زول بود در آن
 ز شکر کرد بهر سبب بقیع نقش
 پس مشایعت بادشاه ترشند لیان
 روان شدند خواص و عوام گریان
 خصوص قوم بی هاشم از صفای کبار
 بگریه چهره هم کرد
 بقیع را چو شتر شمشیر شایون کرد
 بقیع شتران را مانند شمشیر
 بقیع چون بشتر شمشیر شایون
 روانه شدند به تربت برادر خویش
 چو دیدند که کشتن تربت برادر خویش
 منت است که در آن آب دیده تر

ز دیده سوخته سیلاب اشک جاری کرد
 چنان گریست که افلاک را حصار کرد
 بگریه گفت که اسے نور دیده زهر
 بیامشاده سخن حسالت برادر
 مصمم بقیع خویش سفر نیک و عاقبت شد
 بهین چو خویش سفر نیک و عاقبت شد
 خوش آنکه باشد ابرار و عاقبت شد
 فزونی روز و شب بسید نشتر بوییم
 ز دامت است که بعد از دواعی رسید
 بابل بیت بنی نوبت و دواعی رسید
 بگریه زینب خویش جگر چو گشت روان
 غمگین کشود سوخته و دواعی رسید
 نظر فلکند چو بقیع شمشیر شایون
 ز دیده رخت نور دیده خواهر
 بگریه گفت که اسے نور دیده خواهر
 میان لب تر خاک آریب و خواهر
 زانو اهرت نظر محبت در غم مدار
 عذر از خود پسند و غم و انگذار

واقعہ شہادت مسلم بن عقیل

[illegible]

نہ گم گذارشت چو مسلم بعزم کوفہ بیاہ
 شدند بہر ولایت بدان دو کس ہزار
 غرض ز راہ بیابان بہ منت بسیار
 فہم کوفہ رسید آن زمین بانقدار
 بخانہ کہ بدارا لا مارہ پر مشہور
 قبول کردید بدان خانہ مسلم ازہ دور
 قبول کردید باغبان شادزار کار
 چو دوستان علی باغبان از صغار و کبار
 شدند جمیع بر مسلم گر دیدند
 چو بستن قفس بضمون نامہ گر دیدند
 نام ازہ غرت بچشم بالیند
 ہمہ بشوق تمام آن گروہ نافر مسلم
 خودی و دودہ کشیدند و فراق امام
 بہ اعتقاد تمام آن جماعہ مسلم
 زدند دست ارادت بعبیت مسلم
 فوکلہ بیست ہزار آن شہید بیعت
 رساندند ہماندم گرفت نظام
 چو کعبیت او کوئی بان گرفت نظام
 نوشت مسلم از آن فوکلہ تا انجام

بہ خدمت بادشہ سبط سید کوئین
 شہید ظلم و جفا حضرت امام حسین
 پس از مدالہ نامہ آن سپہر نام
 بیست و ششم کوفہ را بیل اطمین
 غرض از آمدن مسلم عقیل شہید
 خبرہ ز کوفہ بنزد بنو ہاشم رسید
 شہید چون خبر مسلم آن گاہ رسید
 دلش بوجہ ہم گنج و غرہ
 پید از نیابت آن تاسے حاکم بجرہ
 ہمید شوم و ران وقت حاکم بجرہ
 ہمان زمان بباران زیاد مکتوبے
 روانہ کرد بغیر و قدش از قصبے
 بنود و در آن کسے ظالم آمد دیدہ
 سگے بمثل کوس در زمانہ کم دیدہ
 شنیدہ ام کہ درین وقت مسلم از عت
 بکوفہ ہر کس علی کتب بیعت
 تراست ایکیہ چو کدے زمانہ ام آگاہ
 سرکندی و در دم قدم نجا در راہ

بہت کوفہ روی با ہر از قہر شید
 گرفتہ مسلم و آن را کنی چو شیید
 بشن بیک نشان شکم با کلام
 بہستہ شام و ششہ با کلام
 رسید چون بر این زیادین کلام
 کہ کہینہ بہت و بکوئید گداز
 بشن کوفہ چو داخل بش گرفتہ قرار
 بپوشنے کہ معین بش چو اوار کرد
 بکوفہ این زیادین چو اوار کرد
 شنیدہ مسلم و خوف و عظیم کرد
 بشن ز خانہ بروں آمد و پنہانی
 روانہ گرفت و رفت او جانہ ہانی
 چو دیدہ کہ درین عروہ روی مسلم را
 پس ہم شہ مظلوم دیدہ ہر ہم را
 ز جاسے جست کہ گرفت چو جان خود دیدہ
 نشانہ شش از روی عزت بعد آن نظر
 کہ مال و خانہ سن رفت جان بچشم
 کہ مال و خانہ سن رفت جان بچشم

فرنگدان ریاست گنجی سلم
 بھی نمود بہر جب تجس سلم
 شہید باقیقت الامران سگ زار می
 کہ بہست مسکن سلم بنجاذر ہائے
 طلب نمود بر پیش رود ہائے را
 ہجان معلوم نہ بکتہ و ہائے
 چو صد مجاہدیان گشت او بہائے
 زبان بہید گوی ازرقہ پیش
 سوال کرد از ان ہائی سخن لائق خویش
 چو واقعت کہ گوی سخن لائق خویش
 چو واقعت چو از واقعات برکسی
 جواب گفت چو پے واقعات برکسی
 نشسته چو پے واقعات برکسی
 بہتر زوہ کیہ سلم ازراحت
 زار سلم ملک بکینی تو کوہیت
 تا مقصد آشوب انقلاب توئی
 تمام بدع این کار باصوابی
 گفت زانی جبارہ اہل مفسد
 سر کہن کردہ ام اورا ملک پیوہ

دلس بخت من خود پناه آورده است
 ز اهل کوفه بمن اقبال آورده است
 جواب داد بدان آن عین ناله جام
 زیاده هست در این کار حاجت ابرام
 اگر من طلبی در دو چاره غرضش
 بدیدست من اولاد باشی کاش
 گفت جان من و صد مهر و چون من
 فدای منم قدم سلم بود و روز من
 که من بدوستی اهل بیت پیوستم
 بناده ام ز ازل کعبه ارادت من
 چو این جواب شنید آن برکشیدش زود
 که بیخیزد بزم جان بندم
 چو این جواب شنید که بدعت سلم
 که ناکره کند از ایمان زود
 غرض گفت آن مرد ز ایمان زود
 ز ضرب چوب تنش شد چو خانه زود
 فنا و حرکت بخش آن ناکره کرد
 و دید طایفه حش لبوی دار قرار

روز گذشت چو باش لبوی ملک علم
 رسید این غم آخیزان بچشم آمد
 دلش ز آتش غم آلوده خوش آمد
 که عروق تنش ز آلوده خوش آمد
 بر شمع چو فرستاد طغیانش آمد
 و دغل یکس غلام نمویش آمد
 سلاح حرب پیوسته آن گریه سوار
 گفت تا که نماندی کند در بازار
 که شبیان مسلحی جلای طوق علم
 شوند جمع ز هر جا بنه بوسلم
 شدند با خبر از کار دوستان چین
 ز قتل پانی بن عیسی جانی چین
 شدند جامه سلح ز هر جا بنه بوسلم
 قریب بخت از هر جا بنه بوسلم
 بآن گروه خباثت سلم خوش آمد
 که چهار بیار را آلوده آمد
 تمام روی بدار را آلوده آمد
 زین طایفه لبوی سلم آلوده آمد

شدند جمله این زیاده حکمان
بدان رسید که گنیز کو بی زیاران
دوران محاربه این زیاده در دهن
بابل خویش خاندان محاربه
طلب نمود زاریان کوفه در دست
نگرفت روسی بکوفیان از بد
گفتند از طرف من بکوفیان از بد
بابل کوفه کوفیان از بد
که غنایب زود و بدین نام
بر کوفه رسید از کوفیان از بد
چو دوست یافتم اسکی کوفیان از بد
شکر ریاس چیات از بد
بنامان و بر اطفال خویش رحم کنند
که جمله کشتن بدین نام
غرض بعضی بدین نام
نداده و رسید اسکی کوفیان از بد
ممنوع و مسلم بچهاره چون کوفیان از بد
ندیده اند از آن قوم بدین نام

از آن محاربه بر گشت مسلم از بد
به سجده آمد و نشست از بد
گشت فارغ از آداب نفس از بد
نگاه کرد و بدین نام
از بدین عامله جرات بدین نام
ز سینه آه همین بکوفیان از بد
در سطح و در دکان از بد
بعدم احله و عابد و عابد
چو باند رسید و بدین نام
خویش گفت که باید شدن از بد
کشید بادل بدین نام
سوار گشت بر اسب و بدین نام
بعضی راه رسید این از بد
از آن یکا و آفاق از بد
ممنوع و مسلم بچهاره چون کوفیان از بد
که بدین نام از آن قوم بدین نام

نهاد و سگ بدان که چه بچه نخل زود
 فخر نداشت که پاپان او بود سرد
 بطول و عرض و دمان کوچه طوط بخت
 رو برون شدن آن بچه طوط بخت
 صداسه غلغله کنش با جوش آمد
 دوش ز سوزش آن بچه طوط بخت
 کدو سکه عقل و کسب بجا آمد
 که کرده اند که عثمان مر کب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 که باز روز شریف است پخته شب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 قدم گذاشت دمان بکنج تنهایی
 سخت لبی سرو سالان از دید که شکیبانی
 نشاندن دل و سینه آن زیبا بے
 زینت که کسب بخت آن زیبا بے
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را

نهاد و سگ بدان که چه بچه نخل زود
 فخر نداشت که پاپان او بود سرد
 بطول و عرض و دمان کوچه طوط بخت
 رو برون شدن آن بچه طوط بخت
 صداسه غلغله کنش با جوش آمد
 دوش ز سوزش آن بچه طوط بخت
 کدو سکه عقل و کسب بجا آمد
 که کرده اند که عثمان مر کب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 که باز روز شریف است پخته شب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 قدم گذاشت دمان بکنج تنهایی
 سخت لبی سرو سالان از دید که شکیبانی
 نشاندن دل و سینه آن زیبا بے
 زینت که کسب بخت آن زیبا بے
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را
 پیاده گشت در با که عثمان مر کب را

کرم

کہ ہرگز آواز دار سلم عقیدہ قیاس قیاس
مراویح نباشد از دو چہ سیم و چہ زر
باسپ و خلعت و انعام ہر ہند شود
سرس نیز دین از منزلت لبت شود
روایت است کہ چون پائی از شب و چہ
گزشت باز جهان یکس و دوسم چہ
قدیم گزشت از ان مسجد خراب برون
ویش ز سوز بگرزشت کی بہالب خون
ہمچو نو و نوخص رہے کہ شاخندان
برون برو و دوسیان بلاگر آسان
بہر طرقت از بشتنگی قسوم سے برد
بہینہ نقش شہادت بخود قسم می برد
در ان محاسن اسیر ہوئے و مجوزہ رسید
کہ ناگہان با بڑی اندازہ بخت مشغول
نہشتہ دیدار سے دوستدار اول رسول
بنام طوعہ دے گزشتہ من ہی ماہ
گہنست سخت بگرزشتہ من ہی ماہ
فنا دہ اسپ بجایم زشتنگی آواز

اگر سب دم آسے دی براسے خلا
بموز حشر کدایت دہن چہ حشر
شہین طوعہ و ریخاست و زمان لبتاب
بخانہ رشت و بیاد و مجوزہ از دست
گرفت مسلم لبتاب و ہما بجای خوش
بخورد آب بادل ہزار خوش خوش
گفت طوعہ بدان بادل بسوی منزل خوش
کہ اسے پدید بر و اکنون ز آفتاب
فتادہ است دین شہر شہر دین مر قیاس
شستنی توبہ شد نیز دین دارم
جواب گفت کہ من پر ز خون دے دارم
نہ سکون و مقام و نہ ترسے دارم
در مصیبت اندوہ سے وطن کیواست
غم فراق گرفتار دھن کرد است
کشتے عمر بطلوہ فاسے
شدہ است طبع من رو سے دہن فاسے
منوہ خانہ کہ رو و عمر این زمان بہ باد
زیو فانی این کو فیان بے بنیاد

غریب یکین و غلام و مجنون شده ام
 بشهر کو در گرفتار صد خباثتده ام
 اگر بخانه خود چادری سرشاید
 خدا در دست زلفا بر من کشاید
 شریف طوطی گفت ای باختر ز نام و نشان
 چه دام اندکی با خیر ز نام و نشان
 زبیس مبالغه نمود و طوطی بهار
 نمود و طوطی بهار نام خود اظهار
 گفت زار و دل آزرده و دلیلم
 ای چیت و غم مسلم عقلم
 ای چیت و غم مسلم عقلم
 ای چیت و غم مسلم عقلم
 چو بخت طوطی بهار جماعت عالم
 اگر بخت است ز دست منبذیکه
 بنجای بر نشاند زور و آن دیو
 طعنه کرد و میباید بر این
 نماز کرد و سر از غم نهاده و تلکین
 بنجای رفت همان لحظه اول تلکین
 گزشت چونکه ز شب نیمه بعد از یک
 همان زمان پس وزان بخانه رسید

پدید آمد و خود را با خطر آب بنام
 منی گشت و شب به سطلها آرام
 نمود و حیرت و اندیشه آن گشت بپیم
 ایصد مبالغه پرسید آنم از مادر
 چگونه باعث تشویش و اضطرابت چیست
 چگونه تر و بسیار باشا بت چیست
 جواب داد که در کار تشویش شو شغول
 که هست طبع من اندک ز روزگار ملول
 نمود دید آنم آرام و طبع کن است مادر
 که این قضیه مرا مطلع کن است مادر
 گفت ای تو بگویم اگر کسی اظهار
 که این سخن بکنی و بپیل زود
 که شود بگوشت آن پیل زود
 زبان کشود بگوشت آن پیل زود
 که میگفتم رو این را ز را بدست هدا
 که میگفتم رو این را ز را بدست هدا
 گفت ای پسر این مسلم است که آنجا
 که رو نهاده ز طوطی جنب دارم
 چو چون امید شفاعت ز کس طوطی دارم
 ز خاک مقدم آورده بر زبیر دارم

منوچهر چون پسر این ماجران داد گروش
زبان بپست این گفتا و شفاوش
رسید بر رسیدن شد آن اخلف پسر فی الحال
بخوابم بپست ز غم تیاب
نرخ که بر سکه بپست بپشیمان
بدید خواب پریشان
نزدیک بپستی خوشی وقت طفلان
همی کشیدند دل آه و ناله و افغان
چو صبح بارز گر رخ بر رخسار آراست
همان زمان که پسر پیر زن زیجا بفاست
روان شد بدو رخسار و پسر و جامه شنید
رسید و عده الغم و اسب و جامه شنید
رفت و واقعه بر سر عقیل تمام
بیان نمود با شفت بیکر طول کلام
شنید شفت از آنجا که کار تا آخر از
رفت و در بر این زیجا گفت آن راز
چو گوشت واقف از آن کار آن سگ غدار
نور و سکه با شفت که با هزار سوا

پسر و جلدی و دیگر گفتا و زیاده سخن
بگوشش از سر تا کین و او شفت بپست
سوار گشت همان لحظه از خانه از بیرون
رسید ز در و جیل کرد و ناله مسلم بار
پس از رفیق طاعت بپسید آه و ناله شنید
نشسته بود و بصد آه و ناله شنید
چو باگ نعل سم آسپ و ناله شنید
زجا بپست و همان مکان بیرون
شنید تیغ و برادران آن مکان سر و بدن
نمود که بیان آنسان بپسید ماست
چو شمشیر حمله بر آن آنسان انداخت
بظرب تیغ کین نمود شکر آنسان
شنید تیغ بدو شمشیر و تیغ و تیغ
تیغ و تیغ و تیغ و تیغ و تیغ
ز تیغ گشت تیغ آن شمشیر و تیغ
تمام بیکر آن شمشیر و تیغ
گفت شفت ملعون که اسکه اسب چنان
بدار دست از شمشیر و تیغ و تیغ

ایچره اداکات بیجا بجه من
که سن تریرم مردان بودی حسن
جواب داد بدان مسلم از سر کار
که با امان شما نیست این زانم کار
گفت این و در کار مسلم در گردید
به تیغ و نیزه پندار کوفه و شام
چو تیغ و نیزه پندار کوفه و شام
بیمده از دم مسلم آن تیر کاران
زهره از ده هر دم آن تیر کاران
کلنج و سنگ مسلم پیشانی
دوران بیان بلا با همه پیرشانی
روند سنگ چنان پیش پیرشانی
فرد و دید بولیش چو لاله قطره خون
ز خون تارک او شد جانش گداون
بدر از شست بدید کبریا عماران
که آن عین نوش تیغ بلب و دندان
تمام پیش از خون لب شفق کون شد
چو لاله جامه اش از خون چهره گداون شد

قسم پیش نهاد آن اسیر مرد و حسن
گلک تیغ و جیب اگر دهم در از تن
چو کرفت ز تیغش بنارقم خرد
نمود یکید بدو ارکان اسیر خرد
گفت حال من از اضطرار آب می سوزد
زشت گنگی حکیم جیب آب و دم
ز یک سیوخت زب زانوش کباب و دم
همین جگه پیرش از آب و دم
شند طوعه و آدر جبر و عده ایست
رسا ند چون بلبلان آب ز تیغ
نسج لبالب خون شدند دم و انش
بریت در نسج آن زمان بر و فداو
خض ز شدت ضعف آن بنزد این زیاد
گرفت اشک و بدوش بنزد این زیاد
شند چون خبر آن سنگ زشت پیرشد
رسیدا شست امون با ندر و ن آید
ز روی نخبه جیس رسا ند مسلم را
چنان اسیر و کرفت را ملل ظلم را

چو تیغ

گفت داخل آن فاضل حضرت مسلم
 پیر کو چہ سلامی بدان سبک ظالم
 گفت آن سبک نمون بسلم سکین
 چو اب واد بخان مسلم چیل بیان
 کہ نیست روی سلام هیچ بی بیان
 کہ نیست نظر نیست نظر چیست مرا
 درین سلام سلامت نظر چیست مرا
 جواب حقیر قیامت کی پیش
 کہ نیست این بخش مسلم عقیقت پیش
 چو گفت این بخش نیست سر پیش
 قلندار سے غوث سر با کرد
 پس از تلمی اذلیتیم سر با کرد
 زبان این سخن تا صواب گو با کرد
 کہ بر نام زبان از چو آید سے بیرون
 چو نوشت نیرا پیچیدی گو کنون
 کہ است سلسل آندم کہ است اربعین
 گفت سلسل بود حضرت امام حسین
 امام عصر بود حضرت امام حسین
 دے کہ اہل شکار ت زراہ نقض و حسد
 شد عداوت حق با بر سر بر حسد

شنید چون سخن مسلم آن سبک ظالم
 گفت کہیت کہ سبک از جواسر مسلم
 پیام خاست بر زبان از جواسر مسلم
 سرش کہ پید اندم تیغ ظلم
 ز جاسے خاست ہان لختہ شکر زبان
 گفت یکم این کار را نازل جان
 زنت پس ز غیب ز کرد دست مسلم
 پیام خاست بر زبان از جواسر مسلم
 باین طریق پوسلم پیام خاست بر سید
 نمود و سے سبک قبلہ فرشتہ کشید
 بسوزد و درون و نہالہ پیشین
 فغان کشید کہ با حضرت ایام بین
 خیمہ ز واقعه مسلم عقیقت نیست
 ازین غریب جفا دیدہ ولایت نیست
 کہ اہل کو نہ جو کرد با پیغمبر تو
 بدور ازین جہج و شام در غم تو
 شستہ نیست و نہ گذشتہ شد
 بہست اہل مسلم و نہ گذشتہ شد

بعد از سه روز و ناله و گریه
 خورشید که در که با حضرت رسول الله
 نماز و سجده و گریه و ناله
 کشته زری صفای تربیت ترا دید
 گفت این سخن و حق اند شهادت شد
 پس شهادت خود بر سر الکاحات شد
 عرض بآن سنگ طعن فغان مسلم دید
 کشید خنجر و نیز از میان بقیع کشید
 گفتد تیغ همان بسکینه از آن
 جدا نمود کین در زبان من ازین
 تنش گند زیلا سکه کرد آن یارین
 سرش بیک نشان کرد آن یار
 بر دوش بنزد به نزد این ز بار
 بزم نوش رسید آن یارین
 شد از شادان او بفلک چنان شاد
 که غم از غم از دود و دشت چید
 نراض تا بسا آه و دود و دشت چید
 زمین عسکه غلبه کرد که زریه

بشج ابن الم و باجای سوز و گداز
 زیاده طایفه ای با بطنای امین
 بزرگ از غم و اندوه شد کیش برین
 که گرد مقدم او میخشد کیش برین
 به حرمت اسدالدین و آفرینان شوق
 که داد فرق و سه آفرینان شوق
 بحق فاطمه آن بخت رسول کرام
 بحق آن دو بکر گوشت رسول امام
 به حق باقی اولاد آن حمیده پیر
 که شایخ اند فخر و البعده شسته
 که این جماعت حاضر که دیده گریان اند
 بستم شد اسب سینه سوز و گداز
 بزرگشت بنشینان لطیف خوش بکار
 مرا دو مقصد از ایشان لطیف یقین
 خصوص بنده اگر عالم چید حق یقین
 بگو با سه سطله که نم یک یقین
 که باشد از شرف تربت امام زمام
 بنشیند روی شوم و السلام واکرام

واقعہ شہادت فرزند ان حضرت مسلم
ابن عقیل علیہ السلام

محمّد مدد و پیل دیدہ باریہ روست
کہ باز شام غم و ہج اتم شہداست
راز زندگی از نالہ لایزال ایشان است
سرسک دیدہ ز سر چکان روان بدکان
رواق سنیہ شبک ز سوز آہ شنیدند
تمام رقصہ جان در نظر سببہا شنیدند
نماندہ است اگر طاقت شکبائی
فنا دھاس نکوئی ز نام رسوائی
نوعامی گرا کردہ ہے بکشیدہ درد امان
کہ بیا بر سر چنین بکشدہ اظهار
ہوش باش کہ تا شنیہ مسلم اظهار
ز کردہ ہے تواری چرخ فادگون قرار
روایت است کہ بعد از شہادت مسلم
شنیدہ ابن زیاد ستمگر مسلم
کہ نماندہ است ز مسلم و طفل چون خود شنید
دو غنچہ گل توجید از چین نویسد

ز کوفیان طلبید آن دو راہ سببہا
وسیر واد سے غربت و درد پیمایا
کہ ہر کہ آورد و ایشان ز خود غم را
و سہل کہ بود و بیکس بجا از کافے
شنید قاضی و طلبید آن دو نورس را
گفت حالت مسلم شنید بیکس را
چو نام قتل بد آن دو طفل شنیدند
ز پیش رفتہ و گریان بجا
گفت کہ سے بیکس از زمان غوغا
خبر بجا رسید اندر آن عین لیبہ
کہ بہت حکم عید اللہ آن دو طفل چون خود شنید
کہ آ ورنہ بز دم و دین سکن
چو بہت جلسہ بنمایان زان دین سکن
صلاح دیدہ فرستہ شہا سبوسے وطن
گفت توشہ رہ داد بیک ایکنان را
دعا نہ کردہ برب طفل گریان را
گفت با سپر خود اس کہ اسے فرزند
ز شہر ساز برون و دو گویا بربند

پکاروان مدینه سپا را ایشان را
که تا مدینه بر ندان دوتا پریشان را
سید پیر و چون آن طفلها از شهر بیرون
نشان قافله دید آن روانه به کامون
نشان قافله انیک سپا پیش پیداست
بگفت قافله انیک سپا پیش پیداست
ز پس از عقب قافله در آن گشتند
چون آن پس از دیدن نشان نهان گشتند
دسته که قافله از دور راه می کردند
شام شب بسرا سید راه می کردند
که ناگهان یکسان جید درخوردند
چون آن دو در زمین را بدست آوردند
پس از این زیاد از راه جفا بردند
اشاره کردند که بستانند زلف شان برهم
دو کوب مدنی را و دستها را برهم
پس آن لعین همکار حکم زندان کرد
زآب زمان هکی منع آن یتیمان کرد
بمال آن دو ملک قدر مر و زندان بان
ز قوم کو فیه پیداشت گر چنان

شام پیر و چون داشت دیوار و دقا
ریش چو آئینه روشن بهر آن عبا
ز شب چینه بگشت آن خجسته نهاد
نمود نشان زبلسه خوار قید آزاد
غرض بگریه نموده دواغ ایشان را
روان کرد و پیر به راه راست در همرا
زیرگی شب آن راه از دطف نا پید
بشد ز دیده آن راه از دطف نا پید
بچشمه های تر و پایا به آید دار
بدور کو فیه نورشان چون نمود از
ز جیب ظلمت شب صبح چون نمود از
سواد شهر عیان شد پیش نظر
بمال خویش پریشان و دهنگار شدند
از آن نظاره یکبارگی کنار راه
نمود باغی برار نخل یک کنار راه
رو به پناه سوی نخل باغ برده پناه
روست فتنه ایام آن دو سرگردان
بجوت قتل دوران نخواهد شد نهان

ز عظیم اہل جناب لبز گفتگو خاموش
 دو آفتاب میر جہنما دہ دوش بدوش
 بوقت چاشت کینہ سے زہر آریہ روان
 کبکب مطاردہ ویر ہر طرف نظارہ کنعان
 رومہ اوچ شرف را بطن نخل بید
 ز سہم آن دروچہ وفا بخود لرزید
 سہال کرد از آن کمر سجدگان باہ
 ز نفوت کیست کہ برید با درخت پناہ
 گمان ہم کہ و نو باوہ ریاض صفا
 ز اسلام ابن عقیل اندان شہید صفا
 چو نام باب شنیدند گمان دہ لعل غریب
 گنجتار شہ طاقت نامہ صبر شایب
 ز دل کشیدہ فغان و بہر جان لب
 ہر گز گفت کہ اسے جاہیہ سخن خدا
 بکہ کہ بخششی و دیار لطیف لب
 رودستان و فاکش با ز اہل جفا
 کہ بگفت کہ بہتم ز خسا و مان شفا
 نودہ نقش بدل دوستی آل عبا

مراست تا تو کے اندوی صدق میرودین
 ہر سے ہاتم مسلم شستہ زار و حنین
 قدم ز بلخ سو سے خانہ رنج بایند
 ز جور با سے فلک فطوح باغ جنان
 ز چاکے خاستہ آن ہر دوش نذر روان
 پیر کیہ ہر انجباریہ شستہ کینہ پیش
 رسید چون بدرخانہ شستہ کینہ پیش
 رسا نہ شہ آں یکیان با لوی نوش
 چو این شنید و دید آن کینہ را ازاد
 ز مال خویش نمود آن کینہ را دید
 فطر چو کرد و در طفل شستہ را دید
 یہ طفل یککہ دوہر سہ پہر دید
 روضت عارض گلزار شان سینہ شدہ
 و با چو مادر و با چو ازنا اسب شدہ
 پیش رفت سر و با سہ تاجہ بر
 بہم آن دو سہمدیہ ہر گز رفت بہر
 گئی بہت بکی بوسہ از یقین سبداو
 بچہ کے ویکہ سے اندوی مجزعی افتاد

چو خواہم از تپے تسکین شان تیاری
چو مادران دوشین را نموداری
زهر شست بر دلف شان گرفت راه
کشید شان بیدان جہد گیسوان سیاه
اشارہ کرد کہ خوان طعم آوردند
کہ آن دہلخ دل افکار بی پدر خوردند
بسوسہ خانہ آور دہر راحت شان
نگذد بلبہ سے از بہر استراحت شان
چو شہ الم حجت و گداز بزند
فاوید بر سر بستر پنجاب از شدند
زودیدہ زن ازین درد چو چون بود
کہ شوہر زن ازین بدست برادرہ
چو وقت شام شد آن بدست برادرہ
شستہ برنج ادھاک چو قوس سیاه
زین گفت کہ وہ چو اموص سے بودی
توقفا این ہمہ امرواز چہ فرمودی
بگفت وقت زندگان دہلخ این عقل
ردان بجانب شیر بند رہنما نہ دلیل

پایل شہنشاہی خاص این زیاد
بوعده درم خلعت این ندا میداد
کہ ہر کہ آن دو پسر را زیاد بشاند
دو بدرہ زر از این زیندہم سوسہ ہوا
چو این رطلی شہنشاہ مزعہ کوہ وندہ سیاه
نہشت ماندہ مزعہ کوہ وندہ سیاه
تمام را بستم باد بپوشان دل خودم
ز جوش گشت دل
خیا کہ کہیم از پادشاہان و گدازان
نشان دیا قیام کوہ وندہ سیاه
زن جلیلہ شہنشاہین حدیث کرد کہ بدست خودم
چو رعلا ز دل چو درد بدست خودم
کہ از بی و علی روز شہنشاہ بدست خودم
ترا آن دو پسر بدست خودم
زین گفت بزن این سخن کہ گشتہ بودی
اگر کہ بدست طلا گشتہ بودی
ز جاسے خاستن زین را و حکام کشید
چو ہر نمود آن بچہ جب غلطید

زن از براسه و فضل غریب درو سوسا
 نشست بادل پر خون بسیر پر خون و بوسا
 دو پس نیم چو یکدشت از شب دیگر
 ز خواب جسته در مصوم نرا ده جور
 ازانان یکے و دیار که در عجب نام
 گزشت واسن او دیگر که بجز نام
 برگرفت که ای غمگین و کس
 بر روز یکسی و غمت و کس
 یقین بدان که تیغ شمشیر شوم
 ز کامرانی آیام نا امیدم
 دین زمان پر دم را بخواب بیدم
 بگشتم که چو از زیر پرده رسول الله
 ستاده بود دران کستان علی و آل الله
 پیش او شده مران علی و آل الله
 بجانب در که مصطفی امام حسن
 یک طرفه دیدم خسته و خفا و حزن
 ازین نظاره ز سقین و بوش که در سفر
 بگفتم اے پدر مهربان بسا

که در فراق تو دین وین غایت طاقت ما
 چه ظلمه که بے سے کنند اهل غیا
 چه گویم اے پدر اگر برود آن ز می رود زیاد
 که اگر برود زلف ما بوسم
 نترسم که بید زنجیر پائے با بستم
 ز کین کین زلف و آن زلف را
 رو داشت تنها اے آب و آن لب و خواب را
 ز بسم باز برود آن لب و خواب را
 ترسم که بدست خنجر گرفتاریم
 به یکسی و غیبی ز جگر بیزاریم
 مرا چو دیدید رخسار بزمین اتم
 منور و سے به باجم که سے شیدم
 چو سان دل تو باین یکسان با سے داد
 گزشتی بچو رو در میان اهل غنا و
 ز گزشتی بچو رو در میان اهل غنا و
 مرا چو دیدید پدر گرفتاریم بسا
 دو کشته ستم و ظلم میرسد زفا
 پیاد و در از این حدیث جیت زجا
 بگفتم که اے مهربان قسم خدا

نمودہ حالت بیدین سلام سائیکار
 گریہ سید تیغ و سر این دو طفل بار بار
 گفت کہ سرگزین نہ فرما شد
 اگر سسایہ بنیم پیش پا سسایہ شود
 ترا در ترازو رسم دیو صوم اختیار کن
 و جیل قتل شکی کفایت
 جوان شایند بر کشت آن شکی کفایت
 فلک دست و سر گردن غلام گرفت
 غلام نیز شد و شید چون شاخ چون
 کہ تا سچہ او تیغ را کند بیرون
 چون سیاه دل خوس رو غلام کیود
 بغیر تیغ زن دست او غلام کیود
 ز در چون پس حارث این جبارت دید
 نمود تیغ پدر جانب غلام و دید
 چون خوانده بود برادر با پیش زبیران
 نقل کشود کہ او را با پیش
 کہ آن سنگ بر تیغ بود پیش
 چنانکشتید قاتل و نظرش

چو دید مادر آن دو بین گریبان چاک
 قاتل بر سر آن بیکر بکون خاک
 کہ حارث دلی از وقت از غضب رویش
 بنور نور خیابان فرستے بہ پیش
 کہ آن ضعیفہ مستورہ او قاتل خاک
 بناد طار رویش قدم بہالم پاک
 بناد طار رویش قدم بہالم پاک
 پس آن چو لخت لخت سوجی بنیان دید
 پیشترے کہ روای خاک ہم زریہ
 کشید زبان دو یک را نہ غم و غم
 کشود آن دو گریہ طلب ترا زشتی
 کہ اسے غمید و طلب ترا زشتی
 چو کردہ ایم کہ گریہ ترا زشتی
 کشان لہذا دین زیاد
 کہ گفت من دنیا کمند آزاد
 ہم ز دولت دنیا راست
 کہ گفت غرض اگر ترا دنیا راست
 کہ گفت غرض کہ مال بسیار است
 بہار دست بکشتن کہ مال بسیار است
 دگر بوسے کہ چو غم رسید بہر دورش
 پیر تیغ دوارا بنید گم دورش

اشارہ کر دے کہ ہرگز نہ سے شود این کار
 کہ دوستان شتابت در جہان بسیار
 زمین بر نوبت را بہ زوری شدید
 شوم ز آرزو سے کام تو نشین نویسد
 پہنچ کین کہیم یہ جہان ہم را
 از ان شوم ہوتا سے خوش کام را
 از ان کہ در تیغ آن شہدار
 کہت این دو علم کہ ایمان بیدہ ہو بیار
 ز نور مشرق ایمان بہار بسیار
 ز روسے مجھ کہتند باہر از بسیار
 امان بدہ کہ دور کشت ادا کنیم
 جواب گفت کہ کہیم امان خواہم داد
 چاکہ در دل من نیست غیر بغض و عناد
 پس آن فلک زدہ بنتا غدیکہ را اورا
 کہ تاجہ اکند از جہنم کشتن سرا
 پو دید فضل اگر چون گونجاک افتاد
 تان سیاہ دل از عاجزی قہما داد
 کہ پیش از ان زمین بیسے پدیدار کن سر
 کہ نیست تاب کہ ہم بر اورم بسیار

گزاشت آن دسوی اسبیل رہی نہاد
 کہ باز ہم زینش آن در زبان بکشاود
 کہ است سیاہ دل و پیچ شفیق امم رسول اللہ
 ترا بروی شفیق اسد ز بدن بردار
 مرا پہنچ تو دل اسد را بے غم گذار
 غم فراق برادر بے غم بالا برد
 تا بہر قتل بہر یک کہ دست شفیق سے آورد
 یکے دگر بے سبقت پہنچ شفیق سے آورد
 پس آن پیدیکہ را کہ داشت لطف ہم
 بزرخ چو پیر تو خورشید ہم
 پہنچ کین ز سپہ پیرین بریدش سر
 چو آفتاب بخون آفتاب آں پیکر
 کہ عادت ملعون تنش بجانب آب
 چو آفتاب بر آفتاب گویا نہایت
 چو آن برادر تو نہایت برادر و دید
 چو عادت خودشان ز جالبہر جنبید
 چو آفتاب برادر تو نہایت برادر و دید
 کہ شد از دل چو در و مالہ ز سبب یاد

که است شاد و بدیاریه خون ز تیغ خفا
 موشاب برادر که سن رس
 را بغیر تو در چشم زنجاب تو کار دشوار است
 جدا شدن زنجاب تو کار دشوار است
 برادر است در عالم چو مید که نایاب
 کجاست آنکه بغیر برادر آرد تاب
 کجاست آنکه در سراق دوری تو
 بگویند چو بر سر افاق صبور است تو
 کجاست مادر و دم و شبیه نوا امروز
 که دیدی یک یار را بخون مشا امروز
 تو در جهان پوچون نظر کنی بیرون
 جهان بر دهنه رضوان منور است
 خود پاک خوش راز و نوازی مالید
 آه سر و دبان روی خوشی مالید
 که عادت آمد و سر از ازان گرفت بازور
 ز روی سبزه ادبی آن عین گلند و
 نبلی کش و سپیل قتل از سر شدید
 نمود آن گریه را به تیغ شویید

بد و چو در سر ز سیکیش خاک لریه
 نفت و خلند بر سبک ن عش چید
 ز دیده با سلا یک یکید خون جگر
 نهاد حضرت روح الامین بودید
 جهان به تعجبی آن دوران زباد و سیم
 چنان فرود که برگ و برگ و برگ
 بمانم و غم و اندوه آن دور و هر یک
 نمود و جامه جان را بجهنم بنوار
 نماز تاب که دیگر سخن بسیم بنوار
 نمازین و ادم و مریح خارش آباد

واقع در میان قرن از کیمه کرب و بلا
 چه ستم خواب ستم شهادت الی السلام

سهم آمد و باز اناقی مال عسما
 به اسکه نام از آن سول شد پیدا
 به اسکه از خرد و ماه افه سیم است
 سواد غم و ستم شهادت الی السلام

دین غمناک شده مجروح و دیده با کسی نام
 رسیده است عجب چشم و رسم بر اسلام
 قبول تعزیه باشد گرچه اجاب
 خوار آفرین بر دوستان و بر حجاب
 ظالم است ز تو دیده با کسی گریان را
 کجاست لاج که نیندازد شک طوفان را
 چنان ز تعزیه بحسین دیده بیگانه است
 که چشم چه قدر کاسیکند آب است
 بلا و موج طوفان گریه ماه غمناک است
 چرا که ماه غمناک هم گریان را
 باین امید که در بیم چشم گریان را
 چو اشک از نظر افکنده ایم طوفان را
 بگویند که چو آب آفرینیا مدّه
 ولت نبوده مگر از جب گویا مدّه
 بگویند که بسم چه داده اند ترا
 صدای بیت گریه و داده اند ترا
 برگرد از سوز جب گریه و داده اند ترا
 یقین بدان که بدین از تو آبی کرد

بوسه تعزیه را نفیس خطر باشد
 بگویند که که البته با اثر باشد
 اگر بشهر محرم سیم سفر دارد
 بگویند دیده که ده روز آب بر دارد
 بسیار شکر که در انتظار این ماه اند
 بخون دل بمباران تا حین
 براسه ماتم قبول ابواب حسین
 و بیج زمره آمل غاب اقام حسین
 روایت است که چون از مدینه آن حولا
 روانه گشت سوی کعبه با سپاه غمنا
 سخن ز واقعه عرض راه واجب نیست
 چو که در طایفه مسافران کوه و صحرا
 شرف از شرف خود و شیدا از شیدا
 رقابت است که شهادت الهی هم پیدا
 سه روز رفت که بیت الهی هم شد
 چو آن حجاب براسه طایف محرم شد
 شمع خلق شمع از دنیا و محرم شد

زلف کوه خدا چه را بسایند خوش
که آرد و شلب تشنه را بجاده خوش
چو شاه تشنه زباب السلام و گل شد
چرم بسوس تشنه کام آمل شد
برایت است که آن رنهای خلق الد
پو قب که کرد و زول شرف پیمت الد
چو مرم و مخاف اشرف نبی آدم
پسی بود شب و روز در طرات حم
مدم ز طوط تشنه لب بخود باید
چنانکه از آه خاک تا بهش رسید
چرم ز دیدن تشنه زنده و دیده خوش
نزد و نو و جلدی که بنور دیده خوش
اگر چه گشت بد در حم امم شید
چو زلفا که آبی بدوران گردید
اگر زلفا که آبی بان بود بدین
زباد از دین کعبه بوم من یکین
ازین که مستعد اس جناب شمر خداست
وگر بنگ گل شست و زین بخت نباست

نقابت است که کوه و در و فضا هم فرید
زین کعبه ز راه شرف بخود باید
بخوش گفت که من قیامه امام ششم
مطاف و مسجد عالم خاص و عام شدم
بازین زلفا که آسمان خواهد بود
زین کجا که چون میکنند مرا
تمام خلق جهان بجهده میکنند مرا
طواف رازا زل و عده میکنند مرا
و یک خلق خلاق خود من دارند
سخن جناب و روی سخن من دارند
ز انبیا و ملاک ز جلد اصناف
مرا تمام با عذر میکنند طواف
روایت است که چون کعبه این بنای کرد
اثر بر دروه درگاه کعبه بانی کرد
خطاب شد بسوس کعبه از جناب غفور
که اسب عبت شده بر شان خوشین غفور
نواز کجا و چنین قسم ای کجا
علو تر به دشان کربلا ز کرب
بخود

بخود منب از اگر مرده وصف ندارد
 اگر چه در پویش و چو صف پیش کر بلا دارد
 سپیده اکیم با درشتان قیامت را
 چنانکه از آدم و حوا خشن می بود
 ز خلقت نو خشن کر بلا که رود
 شنیده بود چو این را ز کردگار بود
 حسد لم از آن پیشه کر بلا دارد
 حسد چو حسد آن شاه در نظر دارد
 همیشه دارم تقطیع در کس دارد
 حسد مایتم اهل حسد گرفتار است
 از آن سیاه به بر کرده و عزادار است
 حسد مایتم آن تشنه لبی کند ازین
 لباس تو خیز بیرون نمی کند ازین
 تو یاکیم اگر مو شنی نیست ازین
 بر در تو خیز پیش در لباس سیاه
 حسد بین ز جنگ در لعل دارد
 بینان ز تشنه لب بدل دارد

حسد چو چادر میلی از آن سیاهان است
 بلا که اهل حسد گشت بر ایشان است
 نموده یکپه بود و داد داشت بود و دارد
 جبرای همین داد داشت آمده است
 ز تشنه البیت مجور ز تشنه آمده است
 لی تشنه داشت بر خوب و ز تشنه است را
 شنیده بود حسد و فعل ز تشنه است را
 از آن تشنه زاده ان تشنه شاه است
 چو بیت خفا که بود و تشنه غلی کو باه است
 از آن زاده من او تشنه غلی کو باه است
 صفای سرده ز تشنه غلی کو باه است
 صفای هر چون از تشنه غلی کو باه است
 در انتظار خابش بود تشنه غلی کو باه است
 نموده بود را تشنه غلی کو باه است
 پیاسه این تشنه لب تشنه غلی کو باه است
 کعبه آسود از تشنه لب تشنه غلی کو باه است
 اگر غلط کنی تشنه لب تشنه غلی کو باه است
 ازین تشنه لب تشنه غلی کو باه است

در گنج بیدینت کند زبول شست
که باز شست ندارد گم بید سید
بجای حج و طوافش ز بیم قتل نبود
از آن بفرده کو عمره آتش فست بود
چو فقه از دستم می رفته دل خون شد
ختم بفرقت او رفته زبانه زده
در ابع کردیم را چنان زبانه زده
که آب گشت از دستم زبانه زده
بر آمد از دستم آن نور دیده اجبار
شد از بسا که شهادت بدو انجام سوار
مواند گشت بعد شوق شیدا شد
که به هر شهادت بسوسه کرد بجا
زبان خامه اگر عرض و طول سباه کند
چو شستن روضه بابل جهان شهید
روایت است که چون مرگ نام شهید
ز عرض ماه بزرگ شمر کوفه رسید
بنظر ظلمت شب گشت به پنهان تاریک
که راه خلوت آن عرض و طول شد تاریک

چنان سپاه شب از غم پیچیدم هم شد
که در سپاه شب صبح صادق را
غبار غم شب چشتم صبح صادق را
بجایان گشت که گم کرد راه شرف را
شب چشتم که گم کرد راه شرف را
قلم نه نویسد به صفت محبت بود
شب که گشت در کمال ظلمت بود
بابل بیت صبح صاف قیامت بود
که شکر شد لب تشنه راه گم کردند
ظلمت شب عمل کردند
موکلان جو حکم بخت برین بدل کردند
شش برهه بخت برین بدل کردند
قصا گشت چنان ساز رسید انشدا
دگر راه چشتم که راه گم شده است
بابل بیت خبر شد که راه گم شده است
نه از خواب و ملایت نپا که احوال
شدند چلبه پایشان و مضطرب احوال
نم نام سه تیرا قلند با هزار خیال
شبه

شنیدند ز نوب و پیدار شتر یاران
 که آن شب است کجاست ای یاران
 جواب گفت از نوب یک یک بجا نیست
 چنانکه چشم رسالت پناه پیدار نیست
 چنانکه سر اسیر نیست در آن حال
 چو این شنیدم سر اسیر و مخطوب احوال
 به طرف بگران دیدم که گریان کرد
 به وقت شرب نشسته دیدم که نوشان کرد
 بگریه و لبو سے خواهران و جوانان
 که یارب این چه مکان است و این چه جا باشد
 برادرم خلف مصطفی کجاست
 برادرم خلیف چار و بره منتهی آید
 بجای جوی چار و بره منتهی آید
 در انتظار چه با ما که منتهی آید
 چو بشنود که بر سر دهن روانه شوید
 چو شخص آن کو هر یک گمانه شوید
 چو آفتاب شرب دیده هر چه پنهان است
 زفته است بجای درین میان است
 درین مکان بود و عشرت اطهار
 بجای جوی شرب و نوب آن شب تار

که تا که از عقب آواز خود انجیل آمد
 به خلعت شرب و نوب و پیدار آمد
 ز دشت شرب رسد و نوب پیدار شد
 بهین خلعت شرب آفتاب پیدار شد
 رسید ابل سدر و نوب پیدار شد
 ز راه گم شدن آن جمع را پیدار شد
 برادران همه چیران و مخطوب احوال
 خدایات همه عاجز و پیران
 تا نیم خلعت شرب پیدار شد
 برادران و رفیقان تمام گریان
 چو این مشاهده نمود رسید انجیل آمد
 که آواز آمد تمامی ساقران و بجا
 خطاب کرد بشکر که ایستاده شوید
 خدایات و مبارزه با پیاده شوید
 پیاده گشت بعد از خطاب شاه شهید
 بروی خاک نشست و یکینه اطلبید
 جواب گفت با و بالو سے حکیم ادب
 گل و یقین ناموس او صدای نوب

کرامی بکاید و خواهر بکیند و دارد
 منور و اجماع از برای بوسه شب دارد
 چو این شنید سر بیکه گفت شاه شهید
 بوسه محمل از پیش بکینم دوید
 نظر که کرد و خوابیده است بر بزم
 گناشته است سر از غم بزم باور
 کشور خاند آغوش بر بکینم خوش
 گرفت دوبر آ در محبت را
 بکینم چون نپدید شد از شک و حسرت را
 ز دیده بخت بر خوار شد بود
 بگفت که جان پدر بکینم بود
 چو از تا تو درین قبره گم کردیم
 نو چون جدانشدی از دنیا گم کردیم
 ز غلظت شب و بجز راه گم کردیم
 تمام شب به از خون مضطرب بودیم
 به چهل از غم و لطمه نرسیدیم
 بکینم باشد ابرار گفت گوی که
 امام تشنه لبان احترام او میکرد

که صبح از افق مشرقی مویا شد
 براسه روز قیامت سفیده پید شد
 شکست بخت شب از بزم رسید صبح
 منور زده نورش پیده با سفید صبح
 رعایت است که آن صبح روز قیامت بود
 پهل بیت بی غم که محرم بود
 امام تشنه لبان بر زلفیه کردیم
 نماز صبح مال رسول کردیم
 پس از ادا اسکناس خویش را طلبید
 برادران و حجابان از یاران
 سوال کرد امام غیب از یاران
 ز دوستان و رفیقان دوازده سال
 که این چه جاست که اکنون مسکن و منزلت
 که متصل غم و اندوه قسمت دل است
 همه شب تشنه ساز با گشته بود
 چو ساربان که یعنی شتر جوی بود
 جواب گفت که این دشت دست ما است
 که در تعالی آن نمراسه جادید است
 جنام

چون نام ماریه ماسید امام شریف
فقط تیر شت اطهار کرد و آه کشید
گریه و شکر سوخته اهل بیت عصمت کرد
چنین حضرت زین العبا و عیت کرد
کر اسے غیب سیلان کو بلا پیدر
بد رو پیدر پی شہید خواہم کشد
دین زمین من یکیں میند خواہم کشد
فقیل تیغ سپاہ میند خواہی کشد
توئی باد بچو شوئے و نگین خواہی کشد
پرست لشکار اعدا اسیر خواہی کشد
تا اہل بیت رسالت ہمین تو خواہی کشد
چہ لامت است ہمین تو خواہی کشد
لحمہ اندیب پدر ہے تبار خواہی کشد
بہ بدترین خلاق دوچار خواہی کشد
دوست بستر از نجا بشام خواہی کشد
زیل و گرت نہ دشت نہ کام خواہی کشد
تمام راہ اسید و پیادہ خواہی کشد
ایسن بگردن و سر و قلا خواہی کشد

دست پہلے سر و سامانیت بخا بہ بوخت
 سسے دریدگی جانہات بخوابد و دوخت
 شہید حضرت عباس این حکایت را
 پیافنا شدہ مسند الامت را
 خطاب کرد سوسے حضرت تان امید
 گبر گفت کہ اسے کار خواہم کرد
 تو چون شہید شوی من چہ کار خواہم کرد
 چہ خاک بر سر این تو انم دید
 تر افتادہ بیدان نیست تو انم دید
 بنجاک من کہ غلطان منی تو انم دید
 خدا کردہ تر خب منی تو انم دید
 گبو چگونہ آمل من سید الشہدا
 جواب گفت ہو عباس ویدہ ہای خون بالا
 کہ اسے ضیائی دل ویدہ ہای خون بالا
 چون تو نقش برادہ بخون بخوابی دید
 تو خیمہ ہاسے حرم وادگون بخوابی دید
 سر برادہ و برستان بخوابی دید
 تنش بنجاک مذلت چنان بخوابی دید

سلام من بپاخی بخت خواست بزد
 پنج روز واقعه از زشت خوابی بود
 نود و شش گشتی تو امران بخواب دید
 اسیری و الم و غم تو امران بخواب دید
 جوان شنید پیاقاقت با دو دیدگاه تو
 خطاب لبوسه پدر علی اکبر
 که اسے پناہ اسیران وادی حسرت
 گام بیان غریبان دل پر از حسرت
 من ستم زده از دوستی تو خواہم کرد
 تنگی دل پر در داز کہ خواہم کرد
 قیچی من بپا رے برادر من
 اسیری من حال کینہ خواہم داشت
 پنج روز شوی من پدر خاتم داشت
 تو چون شید و زغال از علی اکبر
 چو این شنید چنین آن امام اکبر
 جواب گفت چنین پروریدہ من
 کہ اسے نیاز در آغوش تو دیدہ من
 نہیں ہیش دید لیل تو دیدہ من

تو چون برادر خود بید بخواب شنید
 تو چو خواب تو از شمار خوابی بود
 چرا حجت تو درون از شمار خوابی بود
 منت ز تیغ ستم پاره پاره خوابی بود
 تو زود ز برادر شیب خوابی بود
 تو پیشتر ز پدرنا امیر خوابی بود
 شنید قاسم و چشم از جواب گریان کرد
 گریہ رویوسے گریہ خوابی بود
 کہ اسے پناہ غریبان عہدہ ایجاد
 وصیت پدر کے نتیجہ خواہم داشت
 جواب گفت یہ قاسم پنهان امام زمان
 کہ اسے بیک بیعت دیدہ فلک گریان
 چنان بیدیدہ من از غم تواریک است
 بی شہادت و داماد کے تو نزدیک است
 شہادت تو درین دشت پہلا باشد
 عروسی تو بنگار مدد جب ز ابا باشد
 تو ابصاحب غم زاوہ ات علی اکبر
 رو پیشتر از من بہ نزد پیبر
 شنید

شنیدند نیب و یکبار گشت بلے آرام
 خطاب کرد سو سے حضرت امام زام
 کہ اسے بہا تم تو خانہ خلعت ابد کرنا
 بقدرت ویت غمخوارا کہ خواہ بود
 پس از حیات تو غمخوارا کہ خواہ بود
 زابلیت پرستار کہ خواہ بود
 بجال فاطمہ عمریت چہ خواہ بود
 بشیر غمخوارا کہ اس وقت چہ خواہ بود
 جواب گفت کہ حضرت شنید خواہ شد
 زبیر مادر خود ناامید خواہ شد
 مگلو بیدار شود سو سے جنت الماوا
 رد و جواب در آغوش حضرت زہرا
 سوال کرد کہ احوال من چہ خواہ بود
 بہا تم تو پرستار من کہ خواہ بود
 جواب گفت بزئیب امام زشت نہ بیان
 کہ اسے انیس غمخوارا کہ خواہ شد
 تو از شہادت من دلگشا خواہی شد
 بنجینہ بے کس و بے گما خواہی شد

انیس صاحب بیار خستہ خواہے بود
 بہا سے اہل حسد و شکستہ خواہی بود
 بگریہ فاطمہ از تو باب خواہد خواست
 سکینہ ام ز کوکب جو عتاب خواہد خواست
 بگریہ دامن موت پرست خواہد داشت
 دلت بخت گلی او شکستہ خواہی کرد
 زبیر سکینہ فک کہ آب خواہی کرد
 نہ بہر فاطمہ صبر تو آب خواہی کرد
 بنجینہ تو در آیت کو فیکان بعین
 تو مضطرب و پوشتوی زان باعث بیابن
 بزئیب سجد سجادر تو راہ برے
 دوران حضرت آن بی بدیناہ بری
 زخوت فاطمہ در پلو کہ تو بگریزد
 سکینہ آید و بگریزد تو آویزد
 تو سو سے حضرت زین العابدین شوے
 بجزد خواہے آن کو ہم گمانہ شوے
 دوران معالکہ زین العابدین بگریزد
 زبیر الم آن نام را دین بگریزد

تو چاک کتف شد آهنگ الزان داری
 تو یکجک که بیاغ خیال مکان داری
 تو ترازو زشت رفت کشیده است بدوش
 گوی که کوه شفاعت کشیده است بدوش
 منم که مقبل قابل خباب توام
 همیشه منتظر لطف جیسا ب توام
 کبریا که تو سائیکه میمان بودم
 در آستان پناه تو از مجاوران بودم
 کبریا که تو سنگ ویدم و صد دادم
 چه که من بزمین منت گشت رس دادم
 خصوص پیچیده دیدم داشت پیچیدم
 باین امید و باین چشمه داشت پیچیدم
 کبریا که تو بعد از خاک شدیم
 باین سیکه از گناه پاک شدیم
 یک دفعه بحال من آدمیت من
 رسد که در آوازه من گیت من
 رفتن امام میدان و حجت گرفتن بر عمر سعد

کس که آمد و راه حسرت نمود مال
 گفت غنچه تمام ز شایخ رمال
 بزرگ با من توبیبت تا بلال بود
 در کاسه اتیم آل رسول عقده کشود
 کتاب تو پیش من در آسپاسه سپهر
 ز آسپاسیم کفر خان لجه فزون
 شوق بر ما هم مستغرقان جا بود
 نمود چاک که گردون را به استقبال
 شوق کجا بست که گردون را به استقبال
 گرفته حکم میزد اندر سپهرین
 ستاره نیست که نیکو آراسته فلک رنگین
 ز دست انجمن آراسته فلک رنگین
 که عرش ریخت ز بحرین دیدم و وارید
 پیمبر بهر شاعر حسرت را به شایه شید
 در یکایک ز دریا به جمع اوج رسید
 بخون طپیده که ب و طبا ارم صید
 روایت است که گلگون قبا ی آل عبا
 قتل مجرب که کلام سید الشهدا

پس از شهادت عباس سلب برداشتند
 غریب و سبکین ولی آشت نمودند
 سر سے ندید که در خاک دفن چنان گردد
 تنه ندید که در خاک دفن چنان گردد
 ستاده دیدن مضاف کینش را
 طالب نمود خواتین اهل قیام
 خست کرد ز غیب خطاب کاسه خوار
 توی یک چشم یادگار از مادر
 شتافتند سوخته کنون نوبت شهادتین
 رسید به است از غدا به پیچید
 چنین رسید بام از غدا به پیچید
 و جیل این بصره چرخید
 که من بجز امر و شهادت نوشته نخواهم شد
 پسک اهل شهادت نوشته نخواهم شد
 وصیت است مرا با و اسے استندیده
 گویش جان شنوای خواهر پندیده
 جسد تو هم نیست محرم نام را
 بجز تو و او سے نیست طغلا گام را

چون بصره میدان کین شمشیر
 تر از لذت دیدار نا اید شوم
 هم بپنجه سر وانیان کند جولان
 تنم بکمر کرد کربلا شود غلطان
 تو در میان سر ابرده و فغان بانی
 شسته باشی و از دیده فغان گردند
 که کوفیان بچین مطلق العنان گردند
 چو سبیل رو بصره ابرده باروان گردند
 درون خیمه در آید کوفیان بخور
 شود از اهل بصره خیمه خوار گردند
 جباب خیمه بدیدار ابرده و از گون گردند
 ز یاد ظلم کربلا ابرده و از گون گردند
 محلات سر ابرده و از گون گردند
 تمام رازره ظلم ده اندازند
 نظر بجا بد از یافت و از اندازند
 یکن بگردن آن شاعر از کین
 بدون ابرده و از گون گردند
 و زنده بچو اسیران طغلا گام را

گفتند جب در اصحاب پنجمه ما اراج
 بنزد جانب سر در نشان بستم
 بدین عقیده که آب بروی کار آرد
 زگره پیر ابل جسم را بنهید آرد
 در آن معامله جان خود را بکینه
 که ستم میکند بر سر سینه
 که از ابل جسم غم غم غم غم غم
 زخمت در آن شیمم مار مار
 بدو و محنت من مبتلاست مار مار
 تو باش اشک پیرایه که کرد
 ز ابل بیت نبی کاغذی نمک کرد
 بسوخته عابد پیر نامه انشا کرد
 تمام کرد و بر آن خاتم شریف نهاد
 ز ابل بیت رسالت برست فاطمه داد
 خطاب کرد که این نامه را زن بستان
 بنوریده من زین عبا بدین برسان
 که شاه است که آن منصب است بود
 که شاه نشین زین العبا بر جوع نمود

و دواع ابل جرم کرد و شیدا طسار
 گرفت و فتنه نمود و رایگان بکنار
 شد غافل جسم در دود غم گرفت عیان
 در آن قضیه قیامت بنهیدت عیان
 نمون ز فتن شاه شیب که گردیدند
 ز لونه دیده کار و ادب که گردیدند
 لباس کشته از ابل بیت که طلب
 سوال کرد ز فتنش حال آن زینب
 جواب گفت که اسس افروخته را
 سدر سینه ام لاله انجیب
 نه گفت که خبر داده است بنجیب
 ز آب غور دم از آب جود دل نجیب
 کنون بوحده حق ما بدیم و کس کردن
 بزرده خورش جان و سر و کاردون
 جو سوز یکیم از غم کین جیب سازند
 گل سربید نیز کین جیب سازند
 بگلشنان پاره پاره ام آتش کین
 گفتند من کس را چو دامن آتش کین

در ایام این کشتگان قیاس کنند
 طبع ز راه بیست و بیست و یک کنند
 چو سست کنند بر دهن جامه شهادت من
 بر ز کار و روایت کشتن عورت من
 ازین بکنند لباس است حاجت اکنون
 که چون لباس بر آرد از تنم بر دهن
 بجامه های نوام اهل ظلم و ستم آرد
 و گر بیو که من جانم آرد
 طالب نو و بر کرد شهادت فکند و گردن
 و گر لباس شهادت کمر بست
 ز تار و آکر و بیان کمر بست
 گرفت نیزه از آه اهل بیت آرد
 و در لب تشنگان بر دهن آرد
 زنجیر بر کمر چرخ و آرد
 شکست بر کمر چرخ و آرد
 طالب نو و بر چرخش و آرد
 سمند برین کج اسیر الی آرد
 چو در انجمن که در جیلوه ازین لباس
 یک اشاره دستش در دگر دوا

سیک گنجی که یک جلوه آن مرشد است
 رسد از اکبر خود را ز کربلا بهشت
 بنشیند در فلک اطلس آید
 بنزد انجمن شده نین چو این آید
 بلال رفت به چشم حلقه شده
 چو بس شده دین حلقه شده
 قضا نجات آن شاه دوا انجمن گردانید
 قدر غمان بس شهادت چیل
 کف گرفت رکاب شهادت چیل
 بصورت نفیخه نامم آید
 عیان گرفت و در آید شاه دین سلیمان آید
 سوار بادش آن آفتاب اعدا یقین
 طلوع شسته کرد آفتاب رفا نه زین
 زنجیر چرخه به نصف النوب رفا نه زین
 بهانگی سوار بر کمر و اسکان
 سندی که درین دوا انجمن جلوان داد
 ابوسه که درین دوا انجمن جلوان داد
 زهر قدم کل دوا انجمن جلوان داد
 زمین

پہنچن زمین سے دو پنجاب آن سرور
 نشست یک سر گردن زعرش بالائز
 اگر رجبت آن قوم سد ریش بود
 فضا کے کشن فردوس جلوہ گاہ بود
 کسے غبار زبولان ذوالخجاست نہ دید
 خاک چویم غبار ریش راجا بود
 دندان بدیدہ نیا غیب کا راجا نہیں
 کہ بود روح عزیزان قدر خاں نہیں
 رسید چون کنا صفت سدا بدید
 عنان کشید و شہ ابن سدا صفت پیدا
 چو کوئی ان لعین آفتاب را دیدند
 باین سوز و سوختگی کی خبر
 کہ آمدہ است جگر گوشہ رسول و شہ
 پہنچے رجا اموز یکیں و شہ
 شاہ است بمیدان حرب کیہ سوار
 تو امیر کو خواندست آن سپہ وقار
 جو اند آن سگ بیداد گر زراہ خطا
 سمنہ فیلیم بمیدان شہید الشہدا

رسید چون لعینان شہید سپہ کباب
 بشاہ گفت کہ اسے نور دیدہ اجاب
 چو حاجت است افراستے تار و سازم
 حصول مطلب از عین ادعا سازم
 چرا پیمات اسے فوجان نیا سوزی
 قدم معرکہ ہرچہ رنج و فرمودے
 جواب گفت عین تقدسائے کوز
 کرشنندہ اند تمام اہل جہت پید
 دین زمین با جوش و طہر سیراب اند
 خدات من اموزش نہ آج اند
 پیچیدہ حضرت زین العباد بیجا راست
 براسے جود آجے نقش دراز راست
 پرست گیم از یادان من اندر سے
 دین مصیبت اموزش نہ شہ
 سولیان من از تیغ کیم نوشتہ شدند
 سہ جودہ کب کشتگان نوشتہ شدند
 زبان شہ گیم چون نمازدست از کار
 از ان معرکہ اموز آدم ناجبار

کشیده صبر پس اگر ملک شکلیا کے
 گنجت رشتہ از تاب نا توانا کے
 متکثر کہ خاطر اش با جیس منورون داشت
 روایت است کہ نصد جاحث اقرون در
 زبیکه فلان جاحث روان شد جاب پیرش
 تہی نقالبین شد جادہ اش
 گر تانہ بن قوت مجاہدہ اش
 بانتماسے مرثب رسید وصلہ اش
 کشید باز کا ب آن خلاصہ ایجاد
 بنگ پر نور شید بر زمین افتاد
 کے بنو دبا لین آن المزمین
 زمین گرفت سر یکیش بر دین
 کلاں منی لطیفید
 قنادہ لودجاش شمر با جاد رسید
 کہ ناگمان بشن شمر با جاد رسید
 نشست آن گلب بدو کر بسیمہ او
 کشید خبر بے حرمی بسیمہ او
 حریف شرح شہادت تہی تو اعم کرد
 زمین زیادہ روایت تہی تو اعم کرد

شہا توئی کہ خلایت ستودہ در کونین
 جنت کردہ عطایت شفاعت متقلین
 منعم کہ بندہ در گاہ دین پیاہ توام
 سیمینہ پیغیب ل عزون رو سیاہ توام
 پیکر با ستو جعفر بنودم کہم معلوم
 کہ دوستے ہمدردستان کہم معلوم
 نور مذکر کہ ام حاضری نفیس
 دسے نگاہ مر اکیست رتبہ تقدیس
 بکین نگہ کہن از دور سے تو در نیم
 زراہ بندہ نواز سے بہر کہر بلا طبعم
 واقعہ شہادت حضرت عباس
 بگر بچہ بین ماہ نام آمدہ است
 ہلال نوحہ شمر عم آمدہ است
 ہلال نیست کہ افغان ساکنان زمین
 کشید حلقہ بہ نام گیش چسچہ برین
 عجب مدارا کرد برودہ چون بالا است
 یحسینم و یحسان نام شہد است

چهره و خنده آید صبا زان بر پیکر او است
 شفا که به چهره او پیش پاقت او است
 چهره و خنده آنکه در وقت جان پایش پر
 زبانی حضرت روح الامین پایش پر
 کشیده غلغله دیوار در وقت خود زان پایش
 پرستیاری و اما در جبایه نقاش
 زبانی که بنگار پایش در شب است غبار
 بخاطر خوش زان زان ششم است غبار
 در آن حرم بنظر بر کجایه است
 بفرش تیره آن آستان گلستان
 چیدن کوزه و نقد پیش پایش که شمع
 عجب نباشد اگر چون بجز در شمع
 زشش کند در عرقان
 که اگر کمال طبع و دانش را دوری عرقان
 به کتبین نشود حاج را دوری عرقان
 بیاست دعوی که این شربت الهام است
 که در زوشت بدین خلق بعضی شامت
 بدور طوف خوشی بجان بیدادی
 فریاد و جگر از اسودت فلادری

نیتوان بجا پیش فرج ز نسبت دار
 که خفته است بر چهره بجا ز فلادری
 زنج خفته در آن نور دیده پایش
 آن فرج بگیند حرمه پایش
 کشد چو زارین خوش فرج را اول
 بر دشت فرج و بجا زاده حرمه
 از آن بجا زاده حرمه زاده حرمه
 که کعبه اش بنور پایش زاده حرمه
 از آن طواف پیش زاده حرمه
 که کعبه اش بنور پایش زاده حرمه
 بهین زیارت او پیش زاده حرمه
 بود طواف رسول زاده حرمه
 سلام او طواف رسول زاده حرمه
 چو خوش بود که بر آید بیک زاده حرمه
 بود زیارت او خوش زاده حرمه
 که شربت گشته پایش زاده حرمه
 بهین زوشت زواری که آن مولا
 پس از سلام بکباب زاده حرمه

بہترین ہوتا اگر کہ کافیت نیست
 دو باہانہ شد قابل زیارت نیست
 بہر طوط نباشد پندیل و نہار
 غنی رود بہ پربال ہر وہ نہار
 باین وسیلہ عایا اجابت فوق عرش بیدین
 کہ تخت قہر او بہت است چار است
 بہ تخت قہر اجابت زخج با چار است
 کہ چو عید بہرست دگر فنا است
 دل گنجیہ جہنم در غم زیارت نیست
 حضور قلب دران روضہ طحا تخت نیست
 فتادہ اندشب و روز و نہار
 بہر قرب مولائیش گفتند زوہار
 چو کہ ز قبش از ترک سر فلک سانی
 قرینہ الیست کہ ترک قبش مشہور
 دو ازہ شد از ان ترک بر سنین و شور
 کہ بہ شہر طوط بہرست دور
 غنی توان بفرش نمود بہرست دور
 فریج سورہ نو است ہم قرآن نور

بہر بیک اصندوق آن بہر خباب
 چو آن حدیث اصندوق بشوہ مقوی
 ازین حدیث اصندوق شرافت براسے آن اصندوق
 بہین ہن است شرافت تعلیق
 کہ خفتہ است دران نور دیدہ تعلیق
 گل خباب رسول خدا امام حسین
 موالیان و حجاب اول منیب
 تبارہ باز فشان خاک غم پر
 شدہ است با غم آل نبی پیوند
 کہ جامہ تعزیتش را نوشتہ ثوبی وند
 نشانیست چہان قاف با لہاف نیم
 ز قاف فوق سرشت تہ لہاف قدم
 سپاہ عالم علم شہر از صف دلہا
 سپاہ عالم علم شہر از صف دلہا
 دعا ہے سببی و جز سپاہ شہر لہان
 سبب است کہ دین شہر بچہ بزدان
 قواسم با زوی اسلام نور دیدہ ہنس
 گل حلقہ فریج حضرت عباس

روایت است کہ شہزادہ عظیم الشان
 بہار لالہ وجہ سے ریاض الجنان
 بزرگ کریمت جعفر بیار
 شبیہ ماہی باشم ارگل رخسار
 چو شہنشاہ خواہم ان و فریگان را
 غدرات سراپردہ پریشان را
 نواب شہنشاہی تہجیب را چون سیلاب
 ضعیف و زور شدہ چو کمر سیلاب
 پدیدہ رنگ رخسارشان ز سیمہ آبی
 خواب دیدہ خواب زوارہ کباب
 ز شنگی ہمہ اطفال شدہ اودان ہمہ بیاب
 ز خط آب شدہ شہنشاہ بے بیج
 ز آب ناخن اطفال شدہ لپان اودان گرج
 چو و سکن شدہ لپان اودان گرج
 ہوادان ہمہ مقول و اذیت از خاک
 موالیان ہمہ بے بیج آہن صد چاک
 فتادہ کب طرف اعضا جہاز یک دیگر
 بخون پدیدہ شہنشاہ چو اکثر بے سر

یکے چلوہ شہنشاہ در شان اہل خدلال
 یکے شہنشاہ شہزادہ از شہر بہار
 یکے شہنشاہ باغینش اودان
 یکے دریدہ گریشان براسہ اودان
 یکے بکریں لطیفہ بکین بے بیار
 یکے خفتہ وجان از شہنشاہ غمناک
 یکے شہنشاہ خدنگ جہا بہر پویش
 یکے شہنشاہ از فرق تابہ ابرویش
 یکے شہنشاہ اسم بہر از خوش صدا
 یکے شہنشاہ قاسم شہنشاہست و پاجتا
 یکے شہنشاہ فخر بہر در جہان
 یکے شہنشاہ علی بہر از عیان
 یکے شہنشاہ شہنشاہ و جہا بہر ان بہر
 یکے شہنشاہ از شہنشاہ سر بہر
 یکے شہنشاہ و بکینش بہر چو داغ
 یکے شہنشاہ آئینہ شہنشاہ پیش داغ
 یکے شہنشاہ دو مان آل عبا
 یکے شہنشاہ و تہا بہر ابرو

نور

با سے تہنگی ال تبت خود بے تاب
 بہر طرف نگران شمشیر جو کھنڈ آب
 ستادہ بالم و سنج نہادہ گردن را
 چنانکہ دیدہ و بیند نجاب و حسن را
 چو دید حضرت عباس این نصیبت را
 ز دست داد ازین غم غمان طاقت را
 پیادہ گشت و مستوز از آب جنبش را
 و دید گریہ کنان بوسہ زور کاشش را
 گذشت سیل سرکش داد ساعد بند
 ز اس تبیین بیم آشک زادن امکان
 خطاب کرد بسوی امام ششم لہان
 بگر گفت کہ اسے نور دیدہ امکان
 و چیتے کہین کردہ زیب در کربار
 پنجویں بیدام وزای امام کربار
 چو ان شنید عباس بیک شہید خدا
 جواب گفت کہ اسے یادگار شہید خدا
 بیان کن ان پنجویں اب پر رو صیبت کرد
 کہ بدو صیبت او بایم عبادت کرد

بگر گفت کہ در روز خوش کوہ مخین
 شادہ بود چو اریان بہ قلب لشکر دین
 کہین زمر کہ کارزار با تین زار
 گلوئی خشک برون آہم کردم
 باز شکایت لب تہنگی میان کردم
 چنانکہ آب دید آن امام کربار
 مرا چو کہینان دید آن امام کربار
 کشود سو سے سن ز طغیان کوہ ہزار
 طلب نمود مرا پیش و گفت اسے فرزند
 خوشا بہ حال تو اسے زادہ سواد مند
 کہ در کرباب برادر شہید تو اسے شد
 وزان بروز جبار و سفید تو اسے شد
 چو این حدیث بیان کرد آن امام مہدین
 بالتماس کشودم زبان آن شہر دین
 کہ در کرباب کہ تو اسے شد این سادات من
 کہ امام روز جابا بشان این سادات من
 جواب گفت کہ یا حضرت امام تقیین
 بگر سید آل سید پر دین

یکدیگر پیش یکدیگر تنها
 غریب وارند گرفتار شکر اعدا
 بگردان و جگر نشگان و هم نفسان
 شام شده و سوخته و سوخته
 بنجمله پیش اهل بیت در سجاده
 بستر الم فغان
 خدایات زبیری اطفال
 دهند دعدۀ فردا برای آب بال
 زبسته گاهی اطفال نو و بے آرام
 رسید جان بیک تنهایی بیت تمام
 گرفته این ایشان بستر گریه کنان
 گهی بانه آب و گهی بانه نان
 نه خاطر از طرف اهل بیت اسوده
 نه از ماندن و نه از تنهایی این بوده
 شود چو روستی دیده از چنین حیران
 زمین پس و سلام را و بدو رسان
 بگو گفت پدر را که بگفته و او را
 غمین شعله و دود و دانه و دانه

که نشانی تو در کربلا زبے آری
 دیدم پنج است بحث سیرانی
 شهادت تو که از جنت است در دنیا
 شفاعت کنده امت است در عقبه
 غداران اسیر ترا گرفتار سے
 رفاه امت عاصی بود و دشوار سے
 جو این حدیث بیان کرد حضرت عباس
 بگریخت و آوازه شهادت باش
 جواب گفت چنین آن شمر بگو انقاس
 که اسے غیب برادر است تنہا است
 و سے علاج ندارد رضا خدایت
 من و تو ہر دو غریبان این بیایم
 من و تو ہر دو سیم و شیدایم
 کنون کہ خواہش حرب مخالفان دار سے
 بس تو اسے آفرینست جان دار سے
 بابل بیت دل آرزوہ آب پیدائش
 علاج نشانی سبک گداہ و صحران

چو این شنیداران شاه حضرت عباس
 روانه شدند بر خیمه یاد دود و سپاس
 رسید چون بسط پوده پاسه ابل حرم
 خطاب کرد رسو سے عزت رسول الم
 بگو گفت که عباس را حال کنید
 چو سائر شهیدان کشتن کیند
 چو ابل بیت شنیدند زار سے اورا
 بعزم هم سیر خان بفرار سے اورا
 تمام سر سر اندوه ببارون کردند
 چنین زار شک جگر سوزان کردند
 خطاب کرد عباس ز زینب جان
 بگو گفت که اسے طایر ریاضی جان
 خدا بر دین جا پیر سے دین صرا
 برادر تو زینب است کیس و تنها
 جدائی تو دین وقت شرم طاری نیست
 بنواهران جگر شسته گنگساری نیست
 مقرر است ببیاس ز رخ بوند
 برای رفتن او در گریستن بوند

که از درد سس پرده افغان و خروش
 سکینه آمد یک مشک خالی پرورش
 دران بخت هم بر گوار آورد
 خیال ابل حرم زینب و حسین
 بگو گفت که اسے عظمی زینب
 رسید جان لب از شکر زینب
 چه واقعه است که زینب و حسین
 پیش که جگر سے اسے ر سے او
 چو دید حضرت عباس از زان هزاری او
 گنجت بندد کل با دل پر خون
 گرفت مشک ازان کل بر یامون
 روانه شدند حضرت امام حسین
 بچے تالیش حضرت امام حسین
 رمانه شد با عسکر کربان
 ستاده حضرت عباس شاه دین
 بگذشت لب سے شاه دین
 بگو گفت که اسے ز چشم شانی
 چه شد که ازین پیشتر افرا سے

برخص میدان کا سزار سکنه
 خندان نخل امید را بس کنی
 چو این شنید شدت کاهم گریان شد
 عثمان شنید سوی پیما شتابان شد
 چو از آن جنگ ز شاه شهید حاصل کرد
 گرفت نیزه و تیغ بدو چو آب شد
 چو جلوه کرد سنانش نمود زرد سپاه
 ز فوق سوره و اشکس پیکم آمد
 ز فووت نیزه آن بجوید در پانزار
 خدایه مرگ عدد چو شیر در پانزار
 پلارگی که حمال نمود آن سرور
 دو جا قبل تمام پیشه بسته بود کم
 سپر بود که گرفت داشت آن دران
 که بود چو در ساسی بدو بر صفتین
 گمان بیاروی اوی نمود بر صفتین
 ز حبیب سوره و انجم و ایتو سیدین
 نجیب و غیر زرش خندان چو سیدین
 جگانه گشت از ازاوک سهام الکلیل

ز جیم داشت عدد و القید در دارین
 کند شصت هشت چو سوره و سهرین
 ز یکیش شده بر حفظ اواک از ششتر
 دعا سے ابل حرم پیش چو سهرین
 بوقت بود پسندش ز گرم جولانی
 گذشت از دود جهان چو جیم و هم انانی
 نمود او غلب برگزیده اسکان
 چو اداک منو بادد و یکا پیدان
 دو آیت ست که آن کیمو عیال شهاب
 روانه گشت سوسه آب با هزار شتاب
 رسید چون کتا فرات آن ظلم
 ستاده دید پاهای کز نیسان ظلم
 کمال از همه اسباب کینه چون ایام
 تمام شد بخون چو شتاب
 روایت ست که چون دید حضرت عباس
 بجوم شکین زار بدون آب و قیاس
 ربو و نیزه و خنجر چو ابوبار
 ز تاب و تاب بی حس که بدو کفار

بفرق نشکر که کار چون قمرین گردید
 سنان از غصب و غم کین گردید
 شکست شاه و غم پیش در وقت علم جلد
 بچویم یک آن سپهر خاب
 متنازه در آن جنگ را رسد زاب
 نیا که لشکر کار را به ثبات
 جو خلی قادری امین فخر دین شاد
 زشت نه کاسه دلبشگران شاد
 رسید چون کین از فرات به آرام
 پیاده گشت زمر کب با فخر بتمام
 بر آید است که زمر و نایل بیت بی
 گذشت عمر گر نمایان پیشانی
 خصوص حضرت عباس آن حیدر خصال
 که آب نوش عطا کرده بود بر اطفال
 چنان نگاه داشت آن گشت آب شاد
 که از خجالت اویش را آب زلال
 رساند به دوش و پیش را آب زلال
 پس فضای دین بر دهنش زلال

آن رسید که آسای آتش افشاید
 ز آب نوشند از زشت گنجی ز سر و اند
 بخاطر آتش از حضرت امام حسین
 که بود ز جگر گوشت آتش کین
 زشت نه گامی اهل جسم بیار آورده
 بیخیت آب و عرق غم بر سر تو
 بگفت گفت که عباس کین برادر تو
 ستاده زشت نه بیاب اند
 غدرات رسول کبار بیاب اند
 درین کار و نه روز شد که به آب اند
 تو آب بخوری اسهال چای آید
 بوعده پدر و پسر جان چای آید
 چو دید مرکب عباس حال را کب را
 که نزد کرد از آن آب کینش برادر
 پیشنه کاسه ای رسول غیث برادر
 میان شطرات آب ستاد آب خورد
 گرفت حضرت عباس مشک را بر دوش
 زگر چو آب بر بخت ابدی چو پیش

سجده گشت و نیم شک را بدوش گرفت
 چنانکه از شکب پر عقل و هوش گرفت
 در قایت است که چون کوفیان حق شناس
 گزینستند زمیندان خضر شد عباس
 قطب بکرم و انیان سپیدار
 جلاش از سپهر عظیم با چپار
 تمام بادل پیرین و حبه های کران
 روان شد و بیل بلا سوسه پیدان
 که از اوقات بر آمد نام زاده ناس
 نظاره کرد آن قوم بگیان و ناس
 کشت و کشت و با شجاعت خضر
 عده و گدازان تنگ و بگ
 کشیدند از تاب ناله طام و خضر
 خبا که سوخت ازان ناله طام کرد
 زهر حله بان کوفیه سان بیدین کرد
 چنانکه حضرت بر درگاه رسیدین کرد
 هفت مقدمه پیش کشید چون طهار
 بیکه که همه پیچیده گشت چون طهار

آن رسید که کفار هر ستم کردند
 که آفتاب دران گبر و در گشت بلند
 نماد تاب و توانا داشت آب فزان
 عجب ترا که پیرین ز زمزمه ناس
 بنید و چشم سپهر برین نقشه بوز عباس
 بهج مرعشه گشته پریشان حال
 ز یک طرف زرق و رنگی پریشان حال
 فاده یکس و بیست آشنایان جلال
 یک طرف سپهر از زمین و بیار
 نود و دوازده ان گشته کام برده قنار
 یک طرف غم عروسی برادر و خویش
 برای تشنگی اهل بیت و تشویش
 ز یک طرف از کرب و بیهوشی فرزند
 ز یک طرف تشویش و بیهوشی
 بگرانند بر اوقات یکس و دهنش
 میان کشیدین مانده یکس و گزند
 آن رسید که از اسب و گون گزند
 ناله عمر را نمایه اش گون گزند

در اوقات

کز آلمان یک از کونیان دست دراز
 با جناب مقدس نمود دست دراز
 فکند و تیغ بیاز و سکه آن اسپید
 چنانکه ازین اورگشت دست راست جدا
 با چو نوبت ازین جنم راست میگردد
 بر استیمنت از دست راست جدا
 جهان مشاهد کرد آن گمانه او را
 نگرش تیغ بدست چپ و جان خاد
 چو در حالت اول اسپیدین
 خطاب کرد آن قوم که هم بدین
 گفت که عباس را قبا که نیست
 شنیده ای که کیست راضد نیست
 مخالفان چو ازین حال بگریزند
 همان شهره یکبار جمله در کشند
 که حضرت عباس شک برگردن
 شروع کرد یکدیگر دست یافت باو
 تیغ قوم چنانچه دست یافت باو
 دوباره از رخ ظلم و ستم یافت باو

چو گویم غم فلان شهسوار لشکر دین
 بر مدار قصب او نشانی ز کین
 نغمه تیغ آن سرگاشن ایجاد
 چنانکه دست چش اشک بیدان
 خود دست از جلد و تن خاوه میسران
 گرفت تیغ براسه جلد و دندان
 بگوینان چنانچه مگر میفرمود
 ز مرگ تا نفس آخرین می آسود
 ز فرط قوت ایمان غم گشته داشت
 داشت دست و کمر از جفا و بد داشت
 چو گوینان چنانچه آید بختان دیدند
 صلاح با و بر مشیر جانان دیدند
 بر آمدند بر آن نشانه کام از چپ راست
 به حالتی که شمع و بیان نیاید راست
 به حالتی که دفع بلا تواند کرد
 داشت دست که تمام جنبش تواند کرد
 نه طاعتی که تمام جان و بد حالت خود را
 روایت است که چون شاهدی خود را
 بیان در آینه دل شهادت خود را

بجز طر آیدش از انتظار ایل محرم
 زبشنه کامی در ماندگان بجز محرم
 خطاب کردید مرکب که اسے خجسته قدم
 چو را بسو سے خجسته اسے ایل محرم
 کہ شایہ آب رسائیم زبشنه کان را
 ز انتظار بیا یکم مرکب بشار
 چو این شغید ز عباس شد بزرگ ابر بہار
 بچو گو کہ عثمان شد بزرگ ایل محرم
 بجست و بخت در آمد بیا بیا بشار
 چو از دھابو سے کو بیان کشود زبان
 شکست کشا کہ کفار از یک دیگر
 کہ ملک صاحب خود را برون بر دوزخ
 چنانچہ شایہ کہ دزد تیرہ سبکش
 ندوہ جلیہ کیا بر دست بر دوزخ
 چنانچہ حضرت عباس تیرہ ایل محرم
 کہ از بیا ز خجست ایل محرم
 ز اضطراری دیدی تیرہ ایل محرم
 بختیاری جمع داشتیم تیرہ ایل محرم

روایت است کہ موعظے از درہ کنش
 نگاہ تیرہ سوی دیدہ ہا سے حق بنش
 رسید تیرہ شک و از اضطرار گزشت
 چو دین گزشت تیرہ شک
 ز غم سکندر مال غنای بشت یکم
 ز شک آب چاش تمام بخت بجا
 چنانچہ بوزدان آب در سبب بماند
 بماند ویدن اجاب ابرو بماند
 چو آب بخت ز شکش رضا برون داد
 کشید بخت از کاب ویدوی خال فنا
 چو دید و در شایہ آن حال را سبب
 خطاب کرد سوی فوج شکست
 کہ زندہ ایل بگزارد تیرہ سبب سکون
 چو از کنت تیرہ سبب بشار
 شد بختی آن کو بشار
 بیا سبب تیرہ سبب بشار
 چو این شایہ بوزدان فشت دہ بشار
 خطاب کرد سوی سبب حضرت الامام بشار

که اسے بیچارہ میسر واریس اجباب
 بیابرا و رفتن منت و راه را در پاب
 شنبذله عباس را امام زمان
 بجائے کرتے کہ فرستادہ بود در پیکار
 بیجے پناہ آوہ آریس در کشید
 بخان بک کہ کارزار گردانید
 رسید قدرت پروردگار بکفار
 گرفت لب و کف ذوالفقار ش بار
 در پیش کین راز مخ چون کرباس
 رسید بیدار حسین حضرت عباس
 فدا دہ بد بخون اہ بیعت و شهادت را
 دوست و دشمن را ز خاک رہ برداشت
 گشت و شش را ز خاک مہ حجت بگذاشت
 پیادہ گشت و شش را ز خاک مہ حجت بگذاشت
 ز روی لطف پادشاه عباس
 بنو چون رستے بود درین عباس
 شناخت روی برادر بنو کرم و اس
 کشود در رخ او دیدہ ہای حق بین را
 برو نماز شغف داو جان شیرین را

خوش سعادست آنکس کہ در دم رفتن
 سواد دیدہ کن در انجال او روشن
 شہا توئی کہ عکد ارتش کہ رسیدے
 برادر خلیفہ قائم الغنیے +
 نیم حجاب کف زرقانت اسے عطار
 بر اسے علت فقر است ثروت دنیار
 بہرزد کون عطای تو در جهان بچی است
 سخا و جود تو عباسے در دلم نفسے است
 بولطف شست مرا عیب اسے تو بیجے
 چرا کہ لطف تو عباسی است تو بیجے
 پیش تو جهان نیک کردار دارا
 گزاشتہ است بدنام دنیار
 گزاشتہ است تو آوہ شافقین است
 کہ با اسے تو آوہ شافقین است
 شست منتظر وقت خون بان است
 تو پیش صاحب آن خانہ آبروداری
 رسید شہدا راہ گنگو دارے
 شناختہ است یقین وقت اسے مرا
 قبول میکنند البتہ التماس مرا

اگر چه پیش ازین در لیل توام
و ائمه شهادت جناب علی اکبر

روایت است که بعد از شهادت عباس
سلام جنگ میکرد بر سر پشته ناس
چو عزم رفتن میداد امام همکین کرد
نقضا زدست قدر زوایا حجاج سازین کرد
بذوالجناح خسته خصال نیک سیر
سوار شست بر اسب جهاد آن سرور
علی اکبر نور رخ رسول الله
ضیاء سر یک دیده و سکه الله
بدین عزم پرور با جبر زمان
بگره گفت که اسیر و زین زمان
کجین توقف چند آن که جان نشا کنم
شهادت بر او تو گوید دیده اخلاص کنم
شهادت شاه شهید این مکالمه را پس
فغان و گریه کنان گفت شاه تشنه جگر

چگونه اذن دهم ای پیکر کشتیشوی
تو نیز داخل این گنجگاه کشتیشوی
نیافت خضت میدان ز شاه کشتیدان
علی اکبر تو باوه شوم روان
بر آمد از دل آواه و پاله و آب یاد
خطاب کرد که ای امام زبانی
مرا خض میدان کن ای امام زبانی
که روح من شد شاق و خفته
غرض روانه میدان شده علی اکبر
زادک خنجر ملایک زینان شقی
طلب نمود لب از زرشا میانی
مخال نورس بلخ حیدر
که ناله از سطر آن جبهت افشار
نمود جمله آن آسمان ماه و قمار
روایت است که از حرب طعن ابن نمیر
زین اسب فتاد آن شهید صغیر و بیه
کشتید آه جگر سوخت یا آستاه
کجیو سست من یا فتاده ریاستاه

پس هیچ یک ایام زمان رسیدند
 نشیدند علی اکبر زین العابدین
 دیگر که کنان سر زنجی آدم
 رسید پس باین آن شهید شوم
 پیش از آمدن سرور آن سرور
 گشتن پیش پیر را بدوش آن سرور
 بنجید آمدن پیش آن مقتول
 گرفتار زینب و کفایت آن رسول
 قناده غافل در خاک میاید
 نظر پیش پیر منو و غم میاید
 بعد از آنکه زینب شیون و اکرم میاید

در بیان شهادت امام علیه السلام
 و آمدن ذوالجناح و غمیه

میر آمد و مجید شد عزای حسین
 رسید پیش پیر و آن کربلائے حسین
 جهان تب و تاب کرد و کوههاست
 شعله انداخت و داغ ماهی

جراحتی است بدینا غم شهادت او
 که شورش بود هر مصطفی دارد
 و سکه که داغ غم بر سر که بلاد دارد
 بیغیرت و سحر غم دل
 نوبل بجاست و دین ما جو و غم دل
 بهاتم اند تمام جهان ترا در دست
 مخصوص من که دلم خفتان ترا در دست
 تمام داغ تناسی سید شهید است پدر
 بیایست نوحه مرا بد و دیده است پدر
 زگره پیش پیرین داده دایره و ما در پ
 فغان و ناله و حیات زوال دین دین است
 او اسے تعزیه از والدین دین است
 باین و حیات من غیر نیست با اولاد
 که او نقش زینب و زحرف با پدر او
 غرض که ما تمام آن رسول کار من است
 گواه و دعای من چشم است
 منغم ز سبیل خون شفق جگر من است
 پیچیده چرخ من و جگر من است

شنبہ بواقعہ در کربلا گذارم شد
 خجوا بیشت بهشت بین دوچام شد
 چه کیمیا که اگر عرش پریش بجاست
 که گشودار آن ربن آن جسته بجاست
 چه کیمیا که چون دو روضه دوچاق
 دوشت غلغلہ بران عرصہ الماشاق
 چه پستاد ازل خاک اوز نور شد
 بهشت را به چین عبکہ نعیم گشت
 گل نشا رفتدم قره در واره
 تینا زده فریوس بپرستار
 ز روضه شش اجنا فلد انجما دارد
 دران مطالکہ روضہ رشاک فضاست
 دینور آن روضہ ببار شیدا است
 اگر فطرتیم سیر شیدا است
 ز روضہ که بدان روضہ رسول در خواست
 ز ستم خویش که رسالت رسول این
 بجا برفتہ بگوشه بهشت بین
 بروست است بجا که گوشه بهشت بین

چه روضه شریف صبح اسید شاه و گد است
 چه روضه غریب نور شید شید الشهد است
 زانکہ سبیل پیر دران مکان دارد
 بزین قبرا و سبیل برسان دارد
 چه غیاثت اطعام زاریان حسین
 چه است قید از کرب و آمین +
 بین حقیقت این کاتبه زیاده کرم است
 که جبیل درمجا کبوتر حرم است
 بروضہ یکبار دو روضہ دست بدست
 دعا رسد بجا بیت ز روضہ دست بدست
 درش اوقت کشودن بعرض پیوسته است
 ویکه رفته شود در بهشت در بجا است
 صبح و شام بطلیم چه بجا است
 نرت میرسد از آسمان که دار و باد
 غرض بین از آسمان که دار و باد
 بغیر تریت آن صدر سدا بجا است
 شهادت سدا صغیا امام حسین

روایت است کہ چون گشت عالم بیکان
 ببار زوی شہادت امام شریفان
 خبر و الجناح برآمد چو بیل بیدار
 کشود و دیدہ بخارہ ہر دو نام
 خدات تمام سے ہر دو نام
 روان شد ز ندیبہال آن امام
 سکنید بیگی سبقت از شتاب گرفت
 دوید و شاہ جگہ نشدہ را رکاب گرفت
 دل شکستہ و اعضا بلرزہ چون سیلاب
 خطاب کرد بسوی پدید چشم و آب
 کہ اسے ستودہ ترا حضرت رسول اللہ
 جناب تست نیا و تمام سے پیغم
 ترا محرم جنگ و قتال سے پیغم
 مکالمات از ابد بقال سے پیغم
 براہ گلشن فرود شستہ پیغم
 تو میری و در نیست تاب بی پردی
 زودیت ہمین من پیغم جو اسم بود
 تو چون شہید شوی من پیغم جو اسم بود

ترا ہی گشت آنکس کہ کیم جویم
 سبیلے خاطر پر سرگرم
 تو چون شہید شوی من گناہوں سے
 پیغم سے ہر دو نام
 بمن کسے ز دولت سبیلے چون پردہ خواہد بود
 ہزار دولت ماب دور سے تو
 سن ستیزہ و رافیت ماب دور سے تو
 جہاں حضرت ز طاقت عبودیت
 کجا ہمیں و سبیلے سبیلے
 ما ابا سے رضا سے سبیلے شہید
 جوان حدیث شنید از سبیلے شہید
 تم تلاب و داغ دلش بدیدہ رسید
 سرشک را بدیدین ز دیدہ رخت داد
 بعد خواہے آن لعل رخ بخش کشاد
 خطاب کرد بسوی سبیلے آن سبیلے
 گمیدہ گفت کہ ای پیغم شہید
 ہمین پیش کہ پردہ گامیاد و رخت
 جناب حضرت زین العابدین رخت

مسلمه تیغ شمشیرم پشیم پشیم شدن
 تو نیز یادت از عیش ناله میزدن
 رفاه است چپاره در شقیقت است
 غم شفاست نشان شربت است
 گفت و گفت روان سوی افکار است
 بیدار آب بیدار آب
 بدیده با سبزه زبان بیدار
 چو گویم ایستم و یکم کشته لب چو بیدار
 شنیده ای که بشارت بیدار کرد
 سخن پر است که بشارت بیدار کرد
 شنیده را که بشارت بیدار کرد
 توایت است که چون گفت شد بدان بیدار
 فنا و حرکت است و او جناح و بیدار
 نه بیدار است که بشارت بیدار کرد
 نه و او جناح و بشارت بیدار کرد
 روایت است که در یک چشم بیدار بود
 هزاران صد و پنجاه و یک بیدار بود
 نمی زتابان شد جیات پیر

گشت در آن حال سب بیدار
 کشود قایم و دافعت راز کر
 گماند سحر و سحر و سحر و سحر
 نشست سر و لب و لب و لب و لب
 خطا که کردی و دافعت راز کر
 بین بجا گفتن این تو شست و شست
 بدان که گفتن این تو شست و شست
 تیغ سحر و سحر و سحر و سحر
 نشود و بیدار و بیدار و بیدار
 رسید بیدار و بیدار و بیدار
 وصیت است که بشارت بیدار کرد
 که نیست راه بشارت بیدار کرد
 کنون سلاح مراد و بشارت بیدار کرد
 آن جن بیدار و بیدار و بیدار
 پس از آن بشارت بیدار کرد
 فنا و حرکت است و او جناح و بیدار
 چو بیدار و بیدار و بیدار

بجا گشت تن چاک چاک خونیم
 اجل ز طلس غار نموده بالینیم
 رخسے کہ بچوتم بسین بیالائی
 کہ سہ جودیدم بد اہل بیت بنائی
 راست انکہ جو غیب گلاز سنے
 درودین بجا گوشہ ام شمار سنے
 نخست عصفہ کنی در پیش سلام مرا
 بخاطرش گذرانے چنین پیام مرا
 کہ اسے شکر دہ سبکس غریب پدیر
 بفرشتہ نین اعینس یہ نصیب پدیر
 اسیر مادی غم کہ بلال شہ
 بعد نیر غم و سنج گردیدم
 سن از جفا کے مخالف کشید گردیدم
 ز بدیت بجان ناما بس گردیدم
 اجل نہ داد مالتم کہ نیست دیگر
 قناد عسہ دیوار جوف خشم
 نو اسے ستمزدہ باکوفیان مد ارکن
 باہل بیت دل آزدودہ منع غوغا کن

بیاد آنکہ پیشان کنندگیسورا
 بیاد آنکہ سر اشد صفہ رورا
 مہسا آئکہ ز اہل صدم جدا گری
 مہسا عازم بسیدان اشتیاق گری
 کہ اہل بیت غریب انیکس و شکیف
 ضعیفہ اندوگرفتار بیت نیست
 کہے کہ جب تو باہل بیت محکم نیست
 کہے کہ بغیر تو باہل بیت تمام ہے
 چو این حدیث بزین اجڑی این پیام ہے
 بفرشتہ زن اہل صدمت کن
 پس از نکالہ دورا باہل بیت کن
 ز غول جہرات افشا کے این و گای کن
 چو اہل بیت ترا غرق خون قطارہ کنند
 فغان کنند و گیان جامہ بارہ کنند
 چو آفتاب سر از خیما بردن آرد
 تعجب از تو و از زمین و از گون آرد
 دوران شوند و ترا چو جان بگریند
 نہ خضر تو نہ ازہر طشت خبر گزند

نہیدہ جانب میدان کین است شکن
مخدرات مرا خبر از شہادت کن
چو این سکا لمہ یاد و انجساج کرد تمام
نشسته بود بجاک آن شہر سپہر مقام
زیکہ داشت جرات و یارانی شکنج
نداشت طاقت و یارانی شکنج
گهی فنادہ بر طواف غلطید
گهی بروی زمین می طپید و می غلطید
نبود بر سر آن نشاندہ کام خوارے
نداشت جز بدین بارہ بارہ کدکوارے
کسی کہ بخون زخمش شست اشک جاری بود
کسی کہ سوخت بآن زخمی کاسے کارے بود
سے کہ سوخت بآن زخمی کاسے کارے بود
فنادہ بود باین حال سبیل بنیم
ستادہ بود با طراف آن صف کشید
چو این سعد لعین دید حالت او را
طلب نمود ز شہادت او را
کسی قبول شہادت نہ کرد از آن کہ
شد آن لعین شکار عاجز و مضطر

روایت است کہ باکوفیان نصاری
محراب بودند ہمراہ سبیل بابائی
بکریا نذر اسے نبرد آمد یہ بود
نداشت چاہدہ دسلے پزند آردن بود
شدن پنجاب بحر دیدہ بود عیسے را
امین دمی دسج سپہر پیارا
نوید گشتن قزوین دادہ بود بآن
ویرا مستحق رکات وہ بود بآن
بجواب خویش قسین کردہ بود و را
کہ ابن سعد لعین دید بآن فرمود
شہادت شہادت نہ را بآن قبول نمود
ز ترس خویش دادہ زان کافر
گرفت خنجر ہر آب دادہ زان کافر
روانہ گشت ببالدین برسیداشت
قدیم شمر دہ سوی پنجاب برسیداشت
بہر قدم زمین تنگت نفسی کاشت
بعد از زمانی زوت آن ترس
رسید بسیرا بدین سید شہدا

فتاده دیدگار آب خون بوارسے را
 طبلان بروی زمین دیدار سہانے را
 چہ آسمان کہ دیر تر است پایہ ازین
 سیکے ز حلقہ بگوشتان اوست پرخ برین
 سہ مبارک او با جرات حق مہم
 زیادہ بدہ فلک را حدیث شہید
 سہ مبارک او با وجود شمس شدید
 ہزار مرتبہ ز شمع ماہ را مالیک
 شہ مبارک او بیکہ زخم کاری داشت
 ز دیدش گل نظر دہ زخم بیداشت
 از ان خمیدن ز جسم شیار آن شاہ
 کہ در وحشت کند بگنہ با منتقاہ
 چو این مشاہدہ کرد ان جوان نظری
 ز حال رفت بدان ملتے کہ میدانی
 نہ دیدہ اشک اودان صدر رسند اعجاز
 سوال کرد از ان صد رمی بینم
 کہ ای جناب ترا باوق رمی بینم
 ترا معانیہ عالمی تب رمی بینم

نظریہ شان تو پیدا است کہ نیرنگانے
 اگر چہ عیسے مریم نیز نہ بیکانے
 کہ کیستی و ترا جہیت دین دولت در پیش
 چہ کردہ کہ چنین حال آمدت در آستانے
 چو این شہید شہ شہید لب ز نظر آستانے
 ز دیدہ رحمت لجا رض شرک آستانے
 جواب گفت کہ بعد از شہ رحمت عیسے
 محمد است مخلوق جان رسول خدا
 ز شباش نتوانم سخن بیان کردن
 کہ وصف ذات شہ رحمت نمیتوان کردن
 چہ نبوت نبوت بر اسے آن سہ دور
 ز معجزات سماوی کیست شہ رحمت
 وہی دین علم و دامن کنش زندہ زخم
 بود امام خدائے خلقش میداند
 شنشی کہ گردہ خدائے خلقش می خوانند
 جہلستے علم تقاضش میگاہند
 فرنگ فارغیتا بیانش میگاہند
 بخد بہب تو ابداً شہیانش میگاہند

بدین شجاعت و دلیری و دلیری و دلیری
 کہ در شب زین و دلیری و دلیری
 چو این شہید ز شاہ شہید نصرانی
 سوال کہ یکہ بغیر جواب میانی
 چو این شہید ز نصرانی آن امام حجاز
 جواب گفت همان خط از سر و اعجاز
 کہ دوش حضرت علی بے جواب پارت بود
 و خفته دولت بیدار و کثارت بود
 ز فریستن خلد بین بشارت داد
 از ان سخن دلت از قید کفر آزاد
 چو این شہید در آن حال آن سبازمند
 فکند و خود را پیامی شد افکند
 بجاک دشت بلای طپید و نیالیب
 بیاسے شاہ جیدین اسید نیالیب
 ز دیده اشک دلت کشود پیش از پیش
 نیانک شاد و بغیر گناہ کاری خویش
 کہ سے خواب کمال تر از دلت تم
 اگر بخین کنار سے سے تو استم

مر اچیں و دلیری و دلیری
 بندہ ب خودت از لطف سرور زمین
 شہادتین بدو شاہ دین ادا فرمود
 ز روی صدق نصارا بجان قبول نمود
 شہادہ گفت بتوشہ و سلمان شد
 بجاک دلت و دہم سر زمین
 چو این شہید نصارا از تیغ آتش زمین
 قبول قتل شد دین نمود شہید
 چو از حکایت شہید زمین عالمگیر
 کہ بہت قصہ اور و سبب شہادت زمین
 تو است است کہ بعد از شہادت زمین
 ز جاک دلت کشیدند بربان زمین
 ز فعل خویش ہمہ قبل سے حیرانے
 تمام سر تہ افکندہ از شہادت
 باین خیال فت دین سعد بے پروا
 کہ بھما سے دم را و ہم بیا دقت
 کہ دتیرہ از روسے دشت بربا شد
 نشست و روز از ان ذوالحجہ پیداشد

چند دایم جاح سر سیمه باد و چشمه آب
 کشوده بال بر دوسے زمین بزرگ عقاب
 بسان رعد که زد و روان ز جانش باد
 روان بیعت و با اضطراب با سرباد
 باین طریق گما کونسان زده رسید
 صف سپاه درید و قتلگاه رسید
 ز شاه شمشیر سوی جبهه رسید
 بخش شمشیران جهان چیا
 پس از بوس بسیار آن جهان چیا
 رسید تا بفرش رسید و شد
 رسید تا بفرش آمد شمشیر
 نظر قلند سو سے بخش آن امر رسید
 فتاده صاحب خود را خاک بی سر رسید
 زبس پیکر آن ز جهاب جاسک بود
 هنوز خون زین آفتاب فرشت زباد
 پودین شاه به فرودان شاه دین افتاد
 زیبا و آمد و در پادشاه دیالید
 کجی بیچ فغان میکشید و دیالید

کجی چپ بدین می طعید و گم بر دست
 سیند و اگر می از زمین بیایند
 گمی ز کاسه ستم خاک از زمین میکند
 سپهر ز زمین بیایند
 نظر چو بزن آن شاه انس دیان میکند
 بخش میشد و در سو سے آسمان میکند
 عرض بجز شمشیر سر و روان کردید
 بین صفت بسوی خیمه ها روان کردید
 بکشتگی که در مصر می کشید و می خورد
 زبم قلم بدیدن کشید و می خورد
 به صندل از شفت بچیده گاه رسید
 ستاده رو به برابره با و میخورد
 ز شاه شمشیران بود خیمه چو جباب
 زده آیت است که بعد از شهادت اجاب
 خدات است سر نهاده بر زبان مو
 بزرگ خاد و صورت گردان بر زبان
 پیر به اندوختی ز آتش زبان برفت
 تمام شمشیران طامون و در شمشیر

ز جیب

نشستہ وزده آن قدسیان عشق مستم
 به دور عسا پد بیمار حلقه با تم
 خصوص روشنی دیده اولو الالبصار
 قرین محنت و اندوه عسا پد بیمار
 تب مقارقت شایسته درین او
 ز هر طرف کف اهل بیت و اسن او
 نشسته بود بجان عزیز خود بید
 که صبحه الم همبند زود الجراح شنید
 نبیست حبست با مید آنکه بار و گر
 سواد دیده کند درین از جبال پیر
 روانه شد بدینیم شپیر سجاد
 تمام اهل جرم از قفاش با فریاد
 بعد شتاب چو دمان نیمه جیبند
 ستاده گریه کنان زود الجراح سواد دیده
 چو زود الجراح که زین بر شکم چو توام با دام
 بنزد الجراح شده زین چو توام با دام
 فدا شد و برکت توان یک پهلوان
 گرس پران سلسل بگون به صفی بود

نخاک کاکل دیانش شده غبار آلود
 نشاده طوطا بجز قفاش خون آلود
 زبک پدیش تیر نصفه جگر کرده
 عقاب وار نیم سوی پیر برآورده
 ز خون سرور لب آتشگان جبین گلگون
 ستاده نوحه کنان باد و دیده چرخون
 چو این مشا بد کرد و عترت اطمینان
 گنجت از دل شان رشته های صبر قرار
 تمام بادل پر خون در آسین کنان
 روان شد سوی زود الجراح با افغان
 یکے بدور سر زود الجراح پدید
 یکے از ان جبر شایسته پدید
 یکے از دم حمش بوسه بر جبین می زد
 یکے غیب از رخسار بابائین می زد
 کشود سر و عجب و خانه آغوشش
 کشید در بر خود زود الجراح افتاد
 سکنند آمد و بر پاست زود الجراح افتاد
 بدید زریب و سیلاب خون ز دیده کشاد

بنگ نالہ ریاضی فنا و دیر بی غراست
 قیامتے زخروں و فغان بپا آراست
 بسینہ میر ذوالشک از دودیدہ بپارید
 دیدہ بپا کہ زوایا کس کس رسید
 خطاب کو دوسوے ذوالجناح کس کس رسید
 چہ شد پناہ خدایا حق حسین نشہ بگورید
 چہ شد نشہ کاسم بکین من
 بگو کجاست نشہ دل من این کون من
 چہ شد چراغ دل من این کون من
 کجا گاندہ آن گلین راست را
 کجا گذاشتی آن شافع قیامت را
 کجا گشتی دیدہ رسول اللہ
 کجاست روشتی ریاض علی ولی اللہ
 چہ شد نہال ریاض علی ولی اللہ
 کجاست پای آرام حضرت زہرا
 چہ شد پناہ من زار سیدانشہ
 خوردہ آب چہ شد بوجہ ان بد اودن
 کہ نشہ رفت ازین دھراک برہمن
 غیب نشہ لبیم را کہ کہ آبش داد
 کہ لبم سنگدل ازین کین جایش داد

زخون کیست مزار غین جین گلگون
 زجاک بر چہ این صورت آدمی برون
 ستادہ بود چنان زخون از دودیدہ بپارید
 وراثت است کہ خون از دودیدہ بپارید
 نوح زلکہ سرایان تقریت مر دیت
 کہ اختصار سخن بر از زبانی دہ رویت
 شہا شبہ کہ رخت زبانی بپارید
 پناہ محنت مر عمت پناہم
 بجاوب تاکہ ترا دیدہ است دیدہ من
 شدہ است دیدہ من اوشتی دیدہ من
 ندادشوق اناکم بعض طلب خویش
 ہزار مرتبہ ہر خطہ میگویم لب خویش
 در آرزو پیوستہ ماندہ ام در خواب
 تو جہ کن و یکبارہ بگویم در خواب
 کہ تافکا بیت اینا سے لوز گار گار
 بخت ستم دشمنان شہا کہ ہم
 بیاد گار جنابت کہست صاحب عمر
 کہ ذات او بخان کسند افادہ جہ

حسب دگران را درون کن ازل من
که نیست غیر تو جائے کے پرتل من
زل و حجت انبیاست روزگار پیرا
صدقت ز داد اندر هر بار دار پیرا
چو متقبل تو ام از لطف عام خاص من
بولطه که در آن اندر ام خلاص من
نجان خود که مراد در جان ساقی من
در آستان ملائیکه مکان مجاور من

بیان غارت غیمهای مسموم و
گوشوار از گوش فاطمه شیدن

نعمت اندو زنگین منو چه سپهر بخون
لال ماه عت با سپهر لوت کون
لال نیست بودیا به چرخ زنگاری
زبان کرده رقم مصرعی سپهر زارے
عجیان شد از فلک آفتاب طفا ز رو عین
سرتیک ریزه زدو بدید چو شد لایم حسین

منور رخ دلبران مد که جید رخصت
بگوید آه بجاست حسین من بستم
شد آن سر از فلک شود تا مقصدی
سپاه پوشش آن شیب شتم
بگوید آه ز احوال چه دید در عالم
که از فلک مخالف چو دید در عالم
منو که در دست چنان زمین را مار
کران خفا که در فلک چو جاب
شنا در دست بیلاب خون چو جاب
ز اشک ماتیان خیر سپهر خاب
ز دیدهای شفق کس چون دل جایی است
سپهر در امن افلاک انگ گلنای است
سپهر نیست که شب بر فلک فروزان است
ستاره نیست که ز آه آن غریبان است
منو ز شمع آه آن صبح میل
شدست دید آفتاب شمع و در سول
بیاد شگلی آل مرتضی و دنار
ز سوز و غم بگذر زود بجا بیل و دنار
بیو فلک از غم چو نایت و سپهر

تو ہم کہ ہم نہ صحبت ز سنے بعد و فرنگ
مباش غافل از ازل الم قایل سنگ
چو حاصل نوذاری بجب گنگارے
پیکر کیو شک کہ آلبے بروی کارا رے
حدیث منبر سے کردہ راو سے انشا
نواقعات یتیمان شہدا
زبان چکونہ کنہ شمع این حکایت را
کے چسان شنود وصف این روایت را
روایت است کہ چون آب درنگ گلشن دین
جسراغ قائم آل عبدالامم حسین
غیاثے شمع شتبان شید فطین
فروغ مراد دید با امام حسین
بہت اہل جفا ساق زینب ان گردید
نمودہ بہت تیر کوئی اس
نہج آب دم شمع ظالم سنگ
نقاد سرور دین چون دریم خاک
نزد خدای تنش یکہ خون روان گردید
رخ چو لاله آن رنگ ارغوان گردید

شکر شک دیدہ خود صرف آبروئی کرد
وسے خون جراحت خضاب بوی کرد
گہی بہکپی اہل بیت می نالید
گہی چو شک یتیمان خاک می غلید
گہی ز گردش بیداد چرخ کہ خنار
بیان شکوہ خود سے باہر چنار
نشستہ بود بخار تنہا بر درویش
گہوہ تیرہ نہان گہوہ
نہدی کہ بدادریش سخن گوید
غبار چہ اش از شک لالہ گون شود
نہوشے کہ شمشیر چوبان برگرد
نہوشے شاد روی از پیچم اشک تو گرد
نیادرسے کہ سرخوش را چو شمع مزار
کنڈنشا رہ چنار بالین شیدا برادر
عزیز دلشہ جزار را بدلی صد جان
خداہ بودے نیز خا طرب لولہ
براس قافل خود دیدہ را برہ میداشت
ز خون دل بھر ہرگز گہمی داشت

شیر

رسیدن لعلین ناگهان ببالینش
 جدا نمود از یکدیگر زینش *
 زحمت نشسته او یکسره خون روان گردید
 خضاب سر در یک چشم قدسیان گردید
 بساکنان فلک طرقت شوری روداد
 زبوش گردید بامان عشق زنده فدا
 غدرات رسالت زنده و انجذاب
 چو یاقوت ندر قتل المم تشنیه ج
 تمام بادل بریان و یکدیگر بریان
 غریب در نشسته و انگار یا حسین گویان
 زخون نموده همه سرخ جامه در ستار
 خنجره جب که بهم چو دار نهاده
 تمهید سے کہ ز احوال شان شاد شوید
 زخم سے کہ ز خضایون شان شدما
 نیک طرف الم بے نہایت شدما
 نیک طرف غم دوری ز سکون و اما
 کیے ز غم دگان را بگرید بود مدار
 کیے ز غم شیران چو ورت دیوار

یکے فداہ و از تشنگی شدہ پیش
 یکے زور و جدائے دوستان خویش
 یکے برفی خود از سوز سینه تر دست
 یکے ز ناله دل سنگ خار و رانی شست
 یکی ز دیدہ فنا سے بنجاک مر و امید
 یکے چو اشک بیتان بنجاک سخیلید
 یکے داشت بجز آہ و ناله کار و گم
 یکی بخت و گئی فغان خجاک پس
 عرض کہ ایک ازان بیدلان محنت کش
 نشسته سینه پر اندوہ باد و صد تشویش
 بہ قلب جب کہ آبادگر چو خواہد بود
 سال طالع مار شمر چو خواہد بود
 فناہ حضرت زین العباد زار و زین
 برون ز بے و باین چوکل بر روی زین
 نیک طرف الم اہل بیت و بیارے
 نیک طرف غم مجورے و گر فغانی
 فداہ جسم پر در برابرش بے سر
 برادرش شدہ چو روح از دم خنجر

پوشیده گاهی و بیماری و گرفتاری
 نبود یک نفس اورا اگر نبود داری
 دشمن ز ناله جانسوز شده بود کباب
 نباشی خانه و آفت بداده بود آب
 دشمن ضعیف چو بال فلک زده شده
 خجسته گشت از این بلای زده شده
 نه حالتی که تواند گشت از غم دور
 زبانی که بر آن بکشد تو اندر
 زبانی که بر آن بکشد تو اندر
 شد آن زمین بماند از رفت
 چو دید ز نوبت رفته سبیلان رفت
 بر اسب خاطر و دلاری تیران رفت
 گریه گفت که ای سبیلان چو چاره کنم
 باین طریق شما را پیران سیلاب
 زبوس دیده خود کرده ام بران سیلاب
 چو سود چون بکنند دفع و تنگی این آب
 ز غم آب دم چو بچرخد اسب
 ز غم آب دم چو بچرخد اسب

نمود حکم که بکام مانده رود
 کلوی با کج از خون خویش و آن نود
 کنون جز آنکه لب تشنگی برانیم
 درین سیاه چرخ و کج چو کربیم
 بگریه بود درین حوت حضرت زینب
 تسلی دل آن کودکان بکشد سیلاب
 که تشنگی زینب و در زهر غارت اسباب
 شد جمله در زهر غارت اسباب
 شتافت به بیگانا سبیلان
 بیان سحر آتش زینب رسول خدا
 بیخودون تاراج بقدر شدند
 الم فزای مصیبت نشان زار شدند
 غرض که بر بغارت گروه بدافعال
 چو گوشواره چو از حلقه و چو از خفخال
 بغیر از کربل حسرت پیران رفت
 چرا چو یزدتیاراج آن معینان رفت
 ز غم جلد اسباب چون پیاف رفت
 فغان ای حسرت تا به غرض علی رفت

یکے زخم جفا و رشا ہوا سے دید
 بگوشت نالائکہ و خشم امام شہید
 فکند دست طبع را بدان ستارہ عرش
 بگوشتوارہ سوزند و گشتش
 گرفت و کند چنان گوشوارہ عرش
 کہ بخت خون چاقوت بر سر دوش
 گرفت گوش خود آن وقت جانب زنیب
 دوان در گریہ کنان زارم بین
 بگوشت کہ سے عہد حال زارم بین
 بگوشت کہ سے عہد حال زارم بین
 زبکہ خون تم آئین زلالہ گشتش
 شد آن گریہ چس کر فتنش انکس
 چون مشاہد ہوو زنیب مضطر
 کہ چو من مستعد ہوو راجو جان درید
 نمود و تیرہ جهان راز و دوشکلمہ آہ
 بگوشت کہ نظر اسے با آئینہ
 بین بخت تری نالائکہ چک کردند
 بابل بیت رسالت چو ظلمہ کار کردند

و کز نالائکہ زبوش تم کس را رہا
 بین چہ کرد و زبوش تم کس را رہا
 روایت است پس از این قضیہ چاکہا
 ستم سر شہید بین و سر تہ گمراہ
 سوزنا فہودند اہل عصمت را
 گریہ کان ہمیشہ گشت گمان کردند
 نہک نیزہ سیر تلک گشت گمان کردند
 بیارگا ہنیدید عین ارکان کردند
 سیارک آن برگزیدہ کا دوسرا
 غریب و بکس و ظالم شہید شہدا
 بچہ نمودن نظامہ پیشہ کردند
 گل اسیر ہوو نیزہ چفک کردند
 ازین معاملہ اہل حقیم باب شدند
 بیاس فوشین از بوش گمراہ آب شدند
 رسوزنیبہ خروشان لبان ابوبار
 شند مر حلہ مہا عبیدہ خوبسار
 زعفران و عسل ابکہ نالوائک بودند
 بچہ عسل کنی نالائکہ نہ چو دند چو

نخستین دیند و منی کاغذ از عذر اداری
 غدا شستند و بجز شستن گریه و زاری
 که آنگاه آن کشتگان نمایان شد
 خروش و تامل اهل محرم دوچندان شد
 بنجاک و چون جدی بکشد آن که بلبا دیدند
 غریب بچند طوفان شد و آتش شد
 خصوص بنین مجروح شد و آتش شد
 نشت در چون نظر بنگارشان را زمین
 را اضطراب گانند و نشت در زمین
 به پاس صورت مخدوم جسم بپایان
 ز سوز دل آهنگی آه و ناله کردند
 تمام دامن چرخ را زگره زدند
 زوید چاک ز بچای کربان را
 چو چرخه پاره نمودند و با نهارالم
 تمام زار و خسته و دیر و دیدن بدین
 سوخته در بنیه نمودند و مفضل
 زایل بیتی شدیده و زینب مفضل
 خطاب کرد که است بفرمان خیل بشیر

سپین تفت ز لب را که بلبا نبک
 بخون یک شش امر در درشتن بجا
 بدین بنجاک سپید بازید و خود را
 فرغ مر و یک دیدگاه نور خود را
 حسین تفت از زخم تیغ و زخم
 نهاده است شبک خطاب بیکری
 حسین تفت که جانش خطاب بیکری
 زگره اش جگر تفت در پیش
 کنون چرا جگر تفت در پیش
 جلاله خفته بخون تاب گشته پیرانش
 سرکیز بیاد است بود اسه رسول خدا
 بیک نیزه اهل حبس انظار هفت
 بپوشن خیمه از حالت اسیر است
 زحل زشت غم غم تفت بپوشانست
 زایشان زو است ایچ بکین بپاد
 که تپش چرخین با جسم اندازد باد
 درین محبت جان و زار و چاک کشیم
 بغیر ازین که در صبر اختیار کنیم

کشید آه شمر سبار از دلی پر درد
 جناب فاطمه را بعد از آن غائب کرد
 که اسکنم تو از این چشم و مهر بیست
 نبی که حسرت پیدایش جنابست
 چنان که جناب تو شکوه چاکه
 چنین پس است که از حال یانه آگاه
 نه با بسز نش کوفی ان تباب و پیم
 نه از شدت اعدا دما جان لبیب ایم
 اسیر و ابر که چه رشتن اس شدم
 بسان مردیک دیده بی لباس شدم
 پس شرح دل آزاری و حکایت ما
 که تنگ خانه شود آب از شکایت ما
 منوچه ایم چه عجز قطع مادر
 بخت ان شیدیده بنگار کن
 ز کوفیان سنگا چه پل راه کن
 ز واقعات نگار آن حجت نقا
 پس آن زمان زالم با آن جسم شیدا
 منوچه و لبیب که جسم شیدا

بگر گشت که اس نور دیده زهر
 ایس با هم محنت کشتان دشت بلا
 کلام تیغ بخون تو تیرگر دید
 ز آب دیده ما از چوب خیب گر دید
 کلام کافر سنگین دل خلاتش اس
 جدا نمود دست اس پناه روزی اس
 کلام رد سین خلق بلبی است کرد
 که لب و دین که خن بلبی است کرد
 ترا چو نوزدین خاک و خون چار کتم
 بگو چه گوید سخن نه گوسه
 چو با خواهر گلین سخن نه گوسه
 ز باجرات برادرین نه گوسه
 ترا چه شد که بهاروی نگار نیست
 بهر سو است و آب و آب و آب نیست
 مدام در غم و در دوش گرفتاریم
 بابل میت بین چار که جدا کن
 ز خون دیده ما دست و پا چکان کن

چو آب گشت بش از کلام سوز گداز
 سکنه گریه و بیلاستے خود آغاز
 ز دید ویر جسد باب فریشتن افتاد
 بوجان گرفت در غموش و لب لیکه شاد
 که اسے غریب نواز این چو سرم بهر بیت
 تغافل تو یغیر از محبت پدری است
 چو شد لوازش و الطاف و مهر بنیت
 بیت پدر رسد و مرث آیت
 منم سکنه که پر درده بخون جگر
 ز التفات بنداشتے جدا نظر
 منم سکنه که پیش تو مهر با سکن
 پلک از لب گزشتے سکن
 میان سربک بید هات نیام بود
 تو چو سپا چکام تو فری راهم بود
 سکنه نشسته تاب دوری تو
 سکن رضا نقد با شرم از حضور می تو
 دلمدار سکن بے تو در جان بکم
 ز حضرت تو جب نازده کیزان بکم

کیسے غلطیہ خواہم نظر آ رہا
 نظر پیا رہا آن گوش اوہ پارہ
 بین کالت زین العباد جان پیر
 کہ بہت لبستہ زینت کمر
 کہیند بال گریان ز سبکہ وقت کرد
 ز خون دیدہ بہ ابرویں ایفقت کرد
 شہدائے بیگشتے سسپند آسا
 ز موش زفت بہا لین
 تمام اہل حرم لب بہا نہ وار کرد
 بگرہ پیر روی زین نوریت سر کرد
 از یادہ بہینیت طاقت گذار
 کہ با جواسے جگر تہ گمان گنم
 بحق ذات خودای داد و دجوان پور
 بحق باعث ایجاد ممکنات بشیر
 بزرگوار شد دایا بندہ کہ کوین
 زیر گزشتہ راہ و فامام حسین
 کہ شیعہ علی ساز راہ وجودی
 کہ نہا کے مکاتے بخت الماوا

بیان سیدن اهل حرم بفرشهای شمشاد

چنان شد از لاله شمعان کرب و بلا
 ز سطح چرخ مغرور بلال ماه و عزا
 سمنه ناله درین چمن دشت چرخ بلند
 زبیکه کرد گنگا پوسته نوله نعل افکند
 چون دل فلک بر بر دی شفق نو اندرید
 که بزم سرخ می بر سر سپهرین
 چرا حیدر ز شفق می کند چین چین
 که از طباطبائی کبریا ستار
 شفق کجاست که در شمع کبریا شاد و نگار
 زده است پنجه از کربلا بی شرب
 یکانه گوهر دریا به عصمت شرب
 به مدینه و قریه شید کربلا حسین
 به سید سالک عضا و حسین
 زوایت است که چون سید صفا کعبه
 به سپهر شاد افشا حسین شعبه

بگنجد از سبب عیبیان با عزاداران
 بختیوس از بیدل جسم ایم بایان
 خصوص آنکه بر این بنام تعزیت آراست
 چو آنکس سلسله عیبیان با تم شهداست
 بفصل پیش نماز اضمحیر در کیش
 بر آرد مقصدیانی بشارت کن
 و در مجال من مشیت بشارت کن
 بسوی من لا تقطع اشارت کن
 چو نیک از دل و جان خاک خانه اوست
 کمینه خادس از خادمان خانه اوست
 گناهگار و سبیه نیست در راه طاقت
 ولی بسوختن نیست در راه طاقت
 مکن اجالات با و جان حسین
 بفضل خویش شمشاد حسین
 زلف بار کرد که بلا اضمحیر کن
 ناستنا و رقی یون غیش کن
 گناه نگاری او را بسین بر در جنة
 سریم نماه آن رنگاری دوسرا

ز چو ایل جنب او شتم خوف نمود
 ز کید ایل غنا عقدہ اش فلک آتشید
 غروب شمشیر ویران شدت جنت کرد
 زمین اریه را رشک نیست جنت کرد
 چو ایل حشیش شد ز ایل بنم
 خصوص آدم آل عبا امام امم
 گل ریاض امامت خلاصه ایجاد
 ضیاء شمس شکر بلاورین عباد
 روایت است که چون شکر ایل جفا
 و یقیم شد که بلاورین و بلاور
 بطرقت که نظر کرد آن کاران سپاه ظلم
 ستاده دیدن آن کاران سپاه ظلم
 تمام از رویه کین مستغفور و غلامی
 بیگ نشاندند و بام در دل آزاری
 بجای مال با سبب پنهانے
 نه پیشین بجای مال با سبب پنهانے
 زینت پیشین بفرست علم
 چو آفتاب نصف النهار شدت علم
 چو بوم کرد سپاه و عطش بشباه امم

ز چو ایل طلب می نمود داد و رسد
 که یکجا بیدار آن فضا ایجاد
 کز ناگهان فطر آن رسالت سوی سکنید فاد
 ز ایل بیت رسالت شمشیر بامادر
 که چو چو کفیت و کید و ان چون بنم
 ز گرفتار کفیت و کید و ان چون بنم
 رسید جان زلفش بلب زنی آبے
 کشیده ادا و فرود را بر زنی آبے
 بود سعاد و فرود را بر زنی آبے
 ز تاب تشنگی از روی می طلبید
 گهی بیابان و از آفتاب می طلبید
 بگهی ز ما و در دست آید می طلبید
 بطرقت نظر مادر سکنید فاد
 نگاه از رویه کین مستغفور و غلامی
 زینت پیشین بفرست علم
 فاده دید بدو سبب زمین علم او
 سبب بدو سبب زمین علم او
 پیاده دید در آن عین شکر گرا

تن مبارکش از آفتاب نرسیده
 زبان بجام وی از قوط آب چسبیده
 دوست او برین لبه بود چون آسمان
 سر برین کف کو قیاسی بے پروا
 بدین طریقی چون ز نذران شد پرورد
 فغان و آه بر آورد از دل پرورد
 بنا گفت که اسے نور دیده مادر
 پیغم دروغ بی کشیده مادر
 ز محنت بسوی کوه بر سکنی نگر
 پشت به کاسه این ماه بفرست نگر
 چو این شنید و راجع کرد به کشاد
 زبان بخوارت داد به کشاد
 خطاب کرد که اسے تبار اسے در دوشم
 خطاب کرد که اسے پدران ابوی دیارالم
 انیس به پدران ابوی دیارالم
 پیغم آینه پادشاه که سیر است
 تمام عشقین ام و زشت نه آست
 گاهی خشک من از تاب تشنگی خسته است
 دسے چه چاره نم و شمای من بسته است

بغیر شک کجا آب در ظرف دارم
 گمان آب که دارم به چشم خود دارم
 چو این ز شانه جگر تشنگی کرد قطع اسب
 ز تاب تشنگی از خوشی آه و زاری کرد
 ز کفک ناطق انشا اسے در بفراری کرد
 درید جان و دینان آه و زاری
 خطاب کرد و بر دانیان آه و زاری
 برگرفت که اسے کو زبان سلیمان
 کسے که جگر تشنگی تشنگی است
 کجا سزای وی از قوط آب تشنگی است
 اگر ز دشمنان خوار و ناقولم من
 ولی سکنه بگر و شاد رسولم من
 مرا جواب تیغ شمشیر تشنگی است
 از و امید من زارنا امید تشنگی است
 ز ظلم مادر و خسته ام تشنگی است
 برادر تشنگی تشنگی تشنگی است
 دیگر نمانده کسے لامل بیت عصمت
 کوتا شود نفسے کسے تشنگی است

تاجان ستمکش مظلوم اندر پادشاه است
 ز تاب نشین بی مدتی است بخوار است
 چنین که در رسن ظلمت آن گزاف و زیاده است
 در گردن منیدش که در دیده ماست
 در ستم کشش که یادگار اهل جاست
 بآستانه گمان یادگار اهل بیت رسول
 روان شدند در آن حال اهل بیت و دل
 غریب و بیگانه و دشمن و دشمن
 نیز در خمین آراسه عظمی که کوفه
 گریه یافتن بی سبب سائی که کوفه
 ز دیده است بپایه اشک می بارید
 ز درد بی پیری زار زاری نالید
 بجز گاه جگر نشنگان عجب نود
 بخاطرش پدر مهربان مظلوم نود
 سوگند کرد ز دست خطای اهل بلا
 ز قتل پدرش زور دیده نهرا
 یکله ز نوسن سر نشنگی نیز بر آمد
 روان بخدمت آن شاه بنظر آمد

سلام کرد و پیشتر آید از دره قلعیم
پیش نهاد و بجا کرد رضا سر تسلیم
زبان بگفت آن در گنجینه دانش داد
تن شریف شکر شکر از دانش داد
بعد شتاب و دلان داشت نشسته بگرد
نظاره کرد و سوئے پیکر شریف پدر
فدا و دیدن سر و شہیدان را
چو کان لعل زخون کرده بستر آن
فدا و بے سرو و گردید خاک بستر آن
ز تیغ ظلم شد چاک چاک بیکر آن
سنے کہ خاک ریش بود ز نیت کماوت
بنون نماند از صنف چون رن و توت
زخون مکتب ہر دوست لب خضاب
تن از رفاقت سر دست شکر باغواب
زخون نہال قدش نخل از غوان شکر
و بود آن رن گلیم گلستان شکر
زین تیرم نور و آب پیکانی
شکر و شکر و شکر لالہا کے پیکانی

ز بسکه جان شوقش بزم من داده
 بروح زخم سنان قالب از بدن ده
 پدید از گل بر زخم چشمت بیکان
 نبوده زخم زشتی است میان بدنام
 تنه که فاطمه جایش بحبم آموزد و داشت
 روایت است که بعد بمباحث افزون داشت
 نموده زخم زهر زخم کاشن روان فاطمه را
 خون کشیده روانم خسته جگر
 بچو این نظاره نمود آن امام خسته پسر
 فتاده باشد ز غم و اندوهش
 کشید آن بدن پاره پاره در آغوش آمد
 بچید مرغ دلش بچون لبش آمد
 پس از مشقت بسیار روان کرد و زخمش آمد
 ز دیده اشک روان شد
 خطاب کرد و سوسه بخشید بر او
 چو گفت که ای منم از تو جان پسر
 چه حالت است که می بینم تو بے سر
 چو شد است آن نازنین تو بے سر

سحر خدایے تو جان بدید چرخ
 ز تیغ ملک جسم چاک گزشتہ یکبار تو
 نعل طیب تو در خاک ای شمشیر چاک
 گامو سے نازکت ای شمشیر چاک
 مخدرات ازین گفتگو سے جان فرسا
 بگوشت چرخ رسا نذر آنگ واویلا
 چو این مجاله را بدین سعد حسین
 خطاب کرد که سے کو فیان بد آیین
 قیام آمل عیار اسوی من آری پیش
 بروئے نقش بدید این قدر مبارک پیش
 جو ابل ظلم چنان بقیب را دیدند پیش
 بی زودوار سے سرگشت روان
 شک حش از هر دو دیده سرکش اطان
 بنجا گزشتہ سراپا چو غریب افغان
 بنجوشین وقت نقش بدید ز نجا افغان
 چو آمد و بیک پیش کشو و زبان
 با تاس سوی کو فیان کشو و زبان
 که سے زخم جدا گشت گمان بے ایمان
 چه واقعه

واقعہ رفتن قصبہ کینرہ و آوردن شیر برا
محافظت نعش شہدا

جلال ماہ جسم ز تو پدید آمد
عزای سید لب تشنه شہید آمد
بر آئنا اثر درد ناله از دل سنگ
فرودید سر و تنش و نه رواق سپر
لبیدید رخ و قلمش و عیسیٰ ز خون و دوا و دگر
کیاب شد دل عیسیٰ ز خون گون گریه
ز صدمه رایت غورث پدید گشت خاک خون گریه
بدون ز دیده انجم وجود
زمره و طلب شهنشوار یک وجود
شفق بنوده جیان جامه کافون آلود
بیای ماتم زینت فزاسے عشق بزمین
ز دندان سر خود تاج انبیا به زمین
ز بوی از نخلان عزا خاک سر پوشش
لگبوش اہل جہان ز صدا نوشاوش
دیده غمخیزان را و ان ز گلبن دوران
و سے ز تو یہ تو ام غمخیز بیکان

چو واقعہ است مرا پیش ازین بیابان زاریه
بدوسے نعش پدید آمد از پیر گزاریه
کہ تا حدیث ازین سوار استخاتم
برای رفتن نعش از پیر گزاریه
ز بسکہ شلوار آہ و فغان ز پیر گزاریه
خطریا ز تو در دست است پیر گزاریه
غزل نیست بطلک سخن مضائقہ ام
ولی رشتہ شتم عاجز نیست ناظر ام
نہا کہینہ غلامی کہ زار و بیکار گشت
ز روی صدق یقین سہا گشت
بوقت نوشہا تپلا و افکار گشت
بہند رشتہ شتم طول اہل گرفتار گشت
امان ز دوطہ پرفصہ گشت پاشش دہ
بکربلا سے خود از حرکت پاشش دہ
اگر دیدہ غلامی ز حضرت دور است
ز عین مویش خدرت تو منظور است
ہم سے تمیز داری بجان ستادہ گشت
اگر غمخیز گناہ است پندہ زادہ گشت

روست شانه عشرت گل بکار افشاد
عجب بماند بدست روزگار افشاد
بوزگر بدو نام زدند خلسی جهان
هزار باره دل رست در چرخان
سپهر و دل بملال و غم جهان گریست
بحال دهر بخیزدین هزار دیدہ گریست
بغیر تو نیست کار سے جانیان بکنید
بجز وفات کرب شد جو چرخ دور
روایت است که چون الشا شیبہ عسکری
ضیاسے دیدہ غیر الشا شیبہ عسکری
سیر بارک پندوران امام رم
بیک نیز کین شد پندوران
بوستان شہادت سیر افرازان
بوستان شان شہادت انقلاب جهان
گل نال شان شہادت مطهر شہدا
سجاک مکر جسم مطهر شہدا
فادہ بود مراد خون چولالہ عمر
نیفتش شہدا تا پستان عرش برین
ز او دہام بماند بود تا برین

پاکہ تفریک چاہا است کردند
باین اداسے شنیہ شاد است کردند
کر اسب بچید ایک کشتہ ہا نازند
نصدہ سیکر ایشان پو تو تیا سازند
گوش اہل حسد چون رسید آن تہید
شہداء ازلان بکیان زبا بکنید
سیدنا اہل حدیث جان رسا
صداسے نالہ ایشان بدردہ اعلا
ز پیوری رخت گمان سبے تمکین
فنا ز غنا بر بستان عرش برین
ورین مقدمہ از خون گریہ اجساب
منودہ ابرہہ چون حلقہ گرداب
ہلال دارق بر و شان غیب دار غم
بد و خویش کشیدند طلقہ ماتم
بیاں غنی شہادت پو ابیسیانے
ز دیدہ جبکہ نمودند گوہر افشانے
کف ابید سوسے آسمان بر آوردند
نکستار بیت از شہم آن منافقان کردند
کہ بہ

کہ برضا تر غلطان تراست آگاہی
 سطح امر تو باشد ز راه ناما ہے
 بدین حال استمیدگان دین ہوا
 شہنواز آل پیر فرشتہ وادیا
 کہ نیز کے زانم شہسار اولاس بود
 بنام فضا کہ مخدومہ را دیدہ ہے
 ضعیفہ کہ بناموس پروریدہ ہے
 بغیر مقتدر روی تیش ندیدہ کے
 دیش چویش ز تپا بے نبات آمد
 شکستہ حال بنزد غدرات آمد
 کہ گریخت بسرخیل با نوان گزین
 کما سے بخت و اندوہ روزگار توین
 شہیدہ ام کہ یکے شہر اندرین حواست
 کہ در بخت آں ہمیشہ با بر جاست
 اگر ز لطف بیام امید دستور سے
 روم خبر نسیم آن شیر را از جو سے
 ازان سر آفاق چون اجازت یافت
 چوینہ با و پریشان بنزد شیر شرافت

چو چشم شیر بان بکیس غین افتاد
 کشید کفرہ و از در درین افتاد
 پس آن مجاہدہ با شیر سر چنگا گشت
 و ز قتل واقعہ آن شیر چنگا گشت
 ز دل بیا تم شاہ شہید ناکہ کشید
 ز دیدہ سہیل شہک الم فریاد
 فرجائے نسبت چنان کہ فضا سے را بنیاد
 تمام کوہ و در و پشت را بنیاد
 بسوخت از شر آہ آن تمام کباب
 ردان شد از عقب فضا تا گھا دنگاہ
 کہ سید چون بفرشتہ آن امام عظیم
 بجاک چہرہ خود سودا ز نظر عظیم
 بخون شاہ سرازین جہا بجا غلطید
 بخویش از نظم آن در خویش را
 کشید رشتہ ز جان آن در خویش را
 کہ شیر چو جان جسم ناوینش را
 خود و جبہ الحش پرستہ سے
 ز دادرہ جبہ اسوین ز چواری سے

نہ از شر شب ناصیل آن پر دل
بہاخت ہر حسین از کافور منزل
بوقت صبح کہ آن کوفیہ آن بے بنیاد
خندد چاہے آن حالت چہ دیدند
مخالفان ہمہ آن روز را چو شب دیدند
ز سحر شیر غران روز گردیدند
ز سحر آن اسلامانک قیامت گردیدند
بالفعل انسان راہ باز گردیدند
باہر سوادین این سخن بیان کردند
ز دست ستم خویش را عیان کردند
مہرمان پس سوادین روزگار گفت
کہ باید این خبر از خلق روزگار گفت
کشیمان علی راست چیت ظاہر
کنند بہمتان بعد تا دم
پس آن گروه چہ کار و قوم ہا کام
زبان کشیدہ ازین را از خطا و کام
ببینید بدیدہ دل اسے عجب آل رسول
کہ شہر از غم آن شہر جگہ نہ بود ملول

نہ ہمہ بہاقت آن شہر کشتہ رزمین
زدیدہ اشک نشان باش بادل انگین
ببیند چہ آن شب بیدار حسین
ببیند چہ آن غم از حرم حسین
کہ سوزی منقلب بیدار حسین
بزار حاجت شہر و عاشق درین شہر
اگر چہ نامہ سیاہست آن سید کردار
از دور حرمت سبے منتہا دلچسپ مدار
بروز خشر کہ دریا سے حرمت ہو شد
شنہ خالق ز شایستگی خلل پوشد
پیش جملہ ظالم سے اہل عالم را
خصوص جمع حاضر و غیاب باہم را
وہ بیان سیاہ شدن روسے ساربان
و قطع ید او بدعاے پیغمبر
محم آید و خصل آسیب بار آورد
سر شیک از شر آبی بروی کار آورد
جگر

جگر کی آب شد از آتش عزا ای حسین
 پوشش منقرض گشت آب شد بای حسین
 پس از حرارت دل دیده گشت گل گل آلود
 گل نطفه آلوده رنگ گل آلود
 نشان زد یک گل دیده چشم خون بالا
 ز خون ناب جگر چه شد گل رعنا
 سواد و یک آرد و آب چکید گشت سفید
 رنگ شکم بگل چکید گشت سفید
 بجاست سیم روان دانه دانه مر جان
 ز جگر دیده و دل آب شد درین ماتم
 چین نو دیده و دل داغ عالم و آدم
 که سوخت آتش این آب
 بیان ماتم شاه شهید این آب
 برادرش پیر پاره دل شیه شیه
 کلام شاه شهید آنگه در ره شفقت
 همیارک خود داده در ره امت
 بسینه داغ نقش آنگه داشت مادر او
 چو آفتاب سرفراز شد بیان ملا

برا سے آن صدق دیدہ کہ کبریا
 صبا از گل شبنم چید قازان سرست
 کاویدہ راہ خدا بغیر حساب
 شہید ظلم و ستم عزت اولیاء
 نیکو نگار گل شاداب گلشن پیہ
 شکستہ چین دلکشائے رفوہ
 غیا سے روشنی چشم سید حسین
 جلا سے دیدہ روح الامین
 شکر کہ تو دارم حکایت جابجاہ
 کہ نیست اصل آن غیر سوز و آہ
 چین بقبل شیا صبح شد شرح
 کہ از سید سبب روانیست صبح
 گرفت بعد شہید رستم را حسین
 شدم بعدم و ایت بجا بزم
 طواف کردم و برگزینم کردیم
 دستان خجسته ناکم سپاہ
 پیر و پیش و برکش بزم کربلاہ
 پیر و پیش و برکش بزم کربلاہ

بصد ہزار سلامت برو سے چون گشت
 بنا کر مرده از دیدہ خون دل بیکشت
 پنج سیاہ بجا خود زار زار دنیا بید
 ز آتش دل خود زار زار دنیا بید
 کہ اسے بجا نہ بچے پستی یار بی
 مرا بخش کہ دافن پستی یار بی
 بیاستان تو دارند جلد سے امید
 کہ سے مبارک دین آستان چون نوید
 ز فعل ناخوش آن بی چار آشتی
 پیش رستم و دشمن رستم و دشمن
 کہ اسے بیش نیلین نفس خود جویں
 چار رحمت حق انقدر شدی مایوس
 دران جناب مقدس نہ پس آسان ست
 کہ تا امید شدن موجب گناہان ست
 کہ از کرم زوال حال رو تا بد
 کہ از عذاب جہنم و گرا مان یابد
 کہ از چہ چہ ہی پس چہ کشتن
 کہ از فعل ناخوش من رانی توان

گرفت دست مرا زرم بدون آورد
 ز دیدہ در و رض اشک جوی خون آورد
 گشت و گشت پیاوش کن حکایت من
 کہ چہ شیشہ شد سے آب از روایت من
 بد کہ چون خلف پاک سپیدین
 چہ راغ محفل مل جلایام حسین
 بر اسے دشمنی اوبیل غیب لازم شد
 چہ از دید نیلین شتر کالے
 پہلا ز مست خویش شتر کالے
 دران سفرین از لطف کرد از زانی
 چہ گویم آہ چہ گویم بے نیاز دوران کرد
 مرا نال جهان بے نیاز دوران کرد
 صباح و شام مر آن امام عالمشان
 بخوان خوش نشانندی بجای فرزندان
 کہ بلا چہ رسیدیم مہر مانے کرد
 بر اسے دست بچارہ جانفانی کرد
 دشمن دشمن غم شد روان بغرب شام
 زمین گرفت و گرفت بیکشت آرام
 سپہر

سپهر چرخش بگلگون بنا گردید
 زمین شام ز نقش ز دیده خون بارید
 سه از صیبت او چون آفتاب شد زاری
 با سه نام آن آفتاب شد زاری
 سه کلاه فلک گرد گم چرخ زاری
 شد از چال این خلیج سر زاری
 سیح از کوه آفتاب گرد برای آل سول
 دید چوب و گریبان بر زمین
 رسید فلک منتین بر آستان عرش برین
 فتاد ز لاله بر آستان خون بارید
 نه آسمان ز غم شاه نشسته لب خشکید
 نزلت از عرش آفتاب کل امم
 پس از شهادت آن افتخار کل امم
 چهار سید به اولاد سید عالم
 مخدرات حریف به دیده نناک
 شدند عاتم شهر دشمن بادل چاک
 اسیر و ارجان سوار شدند
 غریب و بیکی هر شهر و دیار شدند

سه سارک اولاد سید شدند
 شد از تیغ و خون بهین و اعدا
 تن مقدس شهزاد با سه عالمیان
 چو آفتاب ملکان بدیده میدان
 من خجل زده رویاه سپهر و پیش
 ز سب زده شیطانی نفس کز پیش
 ز اضطراب دران دشت نم نمان بودم
 جان گرده جفا پیشه روسته نمودم
 ز بعد آنکه سپاه برزید کاف نمودم
 روز گشت بسوسه دشمنان بودم
 چو شب رسید بدون آدم بعد رحمت
 من فلک زده رویاه بپرست
 شدم جانب آن بصد خوار شد
 بقصد آنکه کنم غارت زنده شد
 من لایم سپه نامه ملک بکلام
 بدویم ز پیش جنانا و بانه نام
 چو آفتاب نقش کردیم از لباس بی
 تک حوتم نزار من کس گمان نه بی

چو خاکستم که گفتم بیدار برون زانار
 نهاد دست بران بگریزد تا آخسار
 مرا نشد ز رسول خدا چیا مانع
 بگریزد هیچ رعایت آن شمشان
 فدا ده کیطرف من شکسته تنی بود
 که همچو من بده ظلم بیدار نی بود
 گفتم و بیدیدم کف امام زین
 دیگر را چا میدادست خاک من
 امام دست دگر را نشود باز دراز
 سگ زنت بنده از آن شد از ده اعجاز
 چیا گشت مرا مانع از رسیدن شد
 بیدیدم آن کف و دیگر اگر دم
 دو دست سبیل نبی را زن جسد اگر دم
 چیه تدارک عمل ازین مؤمن و مؤمنان
 پلاسزد این عمل بلا لایک و احسینان
 تمام دشت لایک و احسینان رسید
 ز سده ناکه رود از لایک و احسینان رسید
 ز خاک لوحه بچیرلی سینه چاک رسید

خداوند از لاله در طاق گشت و آفتاب
 بسان کوزه سیاه گشت و زخاں
 فلک بر آتش دل چوین سپید بیان شد
 ملک در غوغا خود و دایه
 تمام زلزله شد خاں سلیمان دیار
 قمار از کف مرغ خنجر الماس
 ز اضطراب شدند زینت گمان چنان
 ز پیش زخم چون آدم بسویش چنان
 فغان گریه ناول غلیم کردیم
 جهان و خلق چنان جمله نوحه کردیم
 دران زمین غم اندوز و دشت تاغم خیز
 زمان زمان پوشت آه و آله و سیکه خیز
 زوش گریه دران رستم خیز کردیم
 ولی ز کوری باطن کسے ننیدیم
 شنیدم اینکه کسے گفت کای کل شاداب
 چراما سنت از خون خلق گشته خضاب
 چو گو سفند چپ ارشد جداست گردن تو
 سرت ببینزه اعلا کجاست گردن تو

چه بگویند ای پیشوای اهل تقین
 زنون تو سجد لا گشت روی زمین
 چراست تا است تو زبون و بی بیارت
 گل گلاب شست چاک چاک پیشتر است
 لباس این بدن به برنجچه خور شدند
 شاداب گلشن آسید
 که کنای کل شاداب گل خیار
 شب روی تو نیست ای گل خیار
 بگو یکلف پای و است
 قدرت که نوری از بوستان غلظت
 چو شگفته از ان غنچه های بیکانست
 چه شد که بپایند و دوش علم ربانی
 شده چو لعل بدخشان زنون کینانی
 شکر که عالمه پرده بود در دامن
 بگو چو پاشیده جویان و خیمه
 است که زینت دوش رسول مختار است
 چه با بنیزه کفار شام سوار است
 چه از نون گاو خنجر تو خون بالاست
 فدای خلق که در دم بگویم تو کیاست

کیاست دست تاس ز خیمه دیدن
 بخون و خاک که گشت ازین شریف
 چرا فاده ز با سحر و سیم کیاست
 چرا چو آینه در هم گشت اعضا است
 چرا ز بوش عیش است و نواز استند
 چه از روی تو آب نزارت را بستند
 ترا که از جسم من باین زمین آورد
 که این شکست بر زمین رخ آورد
 نیاسه خانه اسلام را که در آب
 سر کرد شرح شریف که در دکان
 که ز در روی ستم کشت دوران
 بچینه اسه جیم کشت را
 که ز دروغ ستم سوار داشت را
 که کرد بر شتران با نوا هر انت را
 که ز شکر زان کین خنجر اندرا
 که بر دقغه و خنجر که در کال صغیر
 که ز دوطب آنچه رخسار که در کال صغیر
 که کرد پسته تیجان خنجر و زنجیر

سپاہ کوزہ که از نازبان سپهرشان
که ز در دست بستم شست ظلم رشان
که آب فان پیمان نشاند بخند
لباس و جامه آل بر بنیاد بخند
که دست بر سریشان بالداره پوری
رسد جالت ایشان ز سر بخند
که روز از لطف خورشید پوشد ایشان را
که شب بپناه وید آن غریب ایشان را
که شک از رخ ایشان کند شفقت یار
نشد در لب ایشان غبار بخت خاک
دو آتش که غم در دهان ابروت را
و در تنی خاک که در خیزش را
که نقل غل به کشاید و گردان ایشان
ز دل دغا که کشید سرور ایشان
که جاست عاید آن مشرب تدبیر
که جاست نایب دکانم آن دغلیده
که جاست فاطمات آن سرور سینه
که جاست روشنی دیده ات سگینه

عجب کتب تو در کجاست جان پدر
کجاست آن سپهر کجاست علی صفر
چه کرده که ترا سر بیداده اند
ببخوش رعایت من کرده اند گاه
بده جواب من است بگرزیده درگاه
غنم حبیب خدا چه تو رسول اند
بجانب پدرت بگر از غل شاداب
که کرده در پیش خود از غل تو
نشسته گریبان بر سر تو مادر تو
نشانده در قدست غل دل برادر تو
چیز بابت ارواح انبیاست آه
ز عیش آمده با کاروان ناله آه
بدور کشیده تو را حسین گویند
فاده در قدست جمله سروریند
بحال زار تو نایده اند از تو بل
بخون پاک تو غلطیده اند چون بل
نشست آن زن بیسرو لاله مرا
شنیده

شکرینده اعم که گویید پدیدہ سخن
 چگونه گفت سخن آن پدیدہ ازین
 عجیب مآثر که آن نظم العجائب بود
 پیرمختار مطلع انفس اسب بود
 خطاب کرد کہ یا مصطفی سلام یک
 انا بنیک یا سیدی منکر کفیک
 منجمین در آغوش پروریدہ تا تو
 منجمین کہ بد نورم دو دیدہ تا تو
 منجمین کہ زود لا تقم زکاک
 بیارے تنہیت من نزول کرداک
 منجمین کہ پروردہ کنار توام
 ابوالکاسہ دید از تو یا دگا توام
 منجمین کہ درخ ولست غم من بود
 زکوٰۃ چہ ہا من دیدہ تو دشمن بود
 ما گردن خود استوار میکردے
 بر روی من نبوت سوار میکردے
 ہوسہ از گل ردیم کلاب بیج روی
 ز جابہ غنیم ہم آب حیات بخوادی

[illegible]

شنید این سخنان چون زبید شد
زبان فاطمه برخواست شور و ادب
خطاب کرد به بیست و دو کس
بین هم دید بیست و دو کس
از آن دعاست که در قطع و دو کس
سباه و سه بیست که در نظر است
کنون عزم برادر راستی گذر
که بازشلخته تو بهیشت شود باد
که که از تعداد زار کرده روح بی
که که از تعداد زار کرده روح بی
بیدار دست زبید و ارشود
در کعبه لطف خدا کی امیدوار شود
اگر در کعبه و دو پیش گل از شود
خدا خلق از آن رویا و زیارت
که روح پاک محمد از در آزار است
من ای عزیز نقیب کرده ام بر و جزا
نقد از آن من چاه و بیل و اولیا
خدا عز و جل گناه مرا من از کند
مرا معاش محمد الکریم پادشاه

در گوش سخن را کمن و بال سخن
که اختصار سخن باشد از کمال سخن
اگر چه چرخ تو از آنش سخن افروخت
و یک استیج از شعله بیست و دو
پیادوست برافشان از آنش سخن
کف دعا کف استجا ب کمن آیین
ز بعد گرم و وقت دعا حاضر و بود
دعا و طیفه مهر صاحب شور بود
کلید روضه رضوان دعا کند بحق
ترا برود و فاسی دعا کند بحق
مینا به بلینش روشن از آن شمع خلوت مرنج
که هست روشن از آن شمع خلوت مرنج
بخانه خدا و خداوند عظیم
که دوست باعث ایجا عالم قدیم
بمان شکسته و خطبه شهیدیه
ببیند غریب کب از یار و گریه
ببیند غریب کب از یار و گریه
ببیند غریب کب از یار و گریه
ببیند غریب کب از یار و گریه

بچوں کی پیدائش میدان کرپا سے بلا
 گھوڑوں کے ساتھ رخسار شہر سے
 بجایا گیا چیل سال داغ بر دل بود
 عیطانا سپید نقطہ مقابل بود
 بچن با تو صداقت دو عالم کا قائل
 در شمع راہ ہدایت دوسرے کمال
 بجا ہوسے کاظم شمع بن موب
 بچن سرور شمع بن موب
 آب چشم تقی دینی دنیا سے نہیں
 بچن حسن آن آفتاب شمع بن موب
 بچن مددی پاؤں سے وفا کم حسین
 بچن شاہ جگر شنگار محبت کن
 کہ ابن شکرستان را غریق محبت کن
 نیابتِ حرم کہ بلا کر است کن
 بیگویت کہین ملک جاودا سے وہ
 چاغخوار تو دار سے ہر آنچہ دانی وہ
 بسبب پیل عبادت و شوی وہ مارا
 غبار خاطر ماسا زحمت دینا را

بکات لطفیلا راسے غزنی سے وہ
 بعد خواہے با نیز خود گلا ہے وہ
 چسراغ شام دم واپسی اگر دوران
 نوبت طلعت خورشید دین شہر دارا
 مباح عشر محمد شمع کن مارا
 بہت دراز دیجات رنج کن مارا
 اگر چہ نامہ سپاہیم روئید ایم
 چہا کہ غزنیہ دار شہر شہید ایم
 آب کو شہوت آب شہر شہید ایم
 پختن معیت آب شہر شہید ایم
 تمام بابریاں تا پورے کن برا سے حسین
 بلند تر تیر خاص کن برا سے حسین
 خصوص من کہ تم است ازین دینیم
 چولاہا با ہم اودا خدا روز گینیم
 خطاب قبل از شاہ قتلہ لب دارم
 چہ خلاصی تو دیگان سبب دارم
 کہیکہ قبل از شہید بودا بفر
 برا سے واقعہ اوکشاہ ام و فتر

ابید جسے عذ کو خوش از علی دارم
خط خانی امیر حسین علی دارم

در بیان خبر رسانیدن خبریل از
شہادت امام امام پیغمبر خدا بعد شہادت
امام حسین

مخبرم آمد از نزد قساوت حال
صلابے توفیق آورد و جبریل جلال
حجاب گریه بیاو سزا فرام شد
پیاپی شک کہ دیگر بواست نام شد
نگریه بیاو سزا فرام شد
جوان چشم خلایق شد است تمام حجاب
لباس آن کہ بود و نف آن بکنند بربک حجاب
صلح قیمت آن بکنند بربک حجاب
پس است خلق جهان بخیر و خوف و نظر
ظلمت غایت آبرو سے شان چو گھر
زین کہ یک کف خاک از جلا اشیاست
اگر خاکست آبرو کند دریا است

ز دیده جز بربک عز اعدا را بد
کنیت ماحل جبریل غیب موارید
چو آسمان سندی بتبر از گواہی نیست
کہ یک توفیق بالا ترا سبب باری نیست
و غصہ موت لغز از دیده بیاو سزا
برون خبر و از دیده بیاو سزا
چو بتبار نیست کہ یا چشم توفیق جبار نیست
کہ آب روی در عالم چشم جبار نیست
خبر و غیب بیاو سزا
بہار غیب بیاو سزا
طراوت چمن آل سید ظالم حسین
نخیم گلشن لطف ظالم حسین
کدایت کہ چون روح سید شہدا
کشود بالخلق بربک السوا
سپارک اورقت بروز رستمان
نق مبارکش افتاده بود در میدان
چو این مشاہدہ بر سالکان گردون شہر
بزرگ لاله دل داغدار شان خون نش
فرشتہ

فرشتہ اسے تو افلاک بادل فوٹیں
 روان شد بد بیکنا سے چیریل این
 چو چیریل این را فرشتہ تا میدند
 آن عین چیریل تو فرشتہ رسائیدند
 زبان بلفند کشاوند با عزادار سے
 کراسے مترب در گاہ حضرت بار سے
 رو باو کو تو باہت تمام در افلاک
 فتادہ قامت بخند و مزادہ ات در خاک
 آن جناب کر در پیش مدعیان فانی
 شد است کشتی عرش ز ظلم فانی
 چو این شنید دران حال چیریل این
 زودیدہ کر دران سیریل گریہ فوٹیں
 بنالہ رو لب سے آہی چیریل شکایت کرد
 کہ کبریا سے آہی چیریل پیری
 کہ اسے ز کلمہ کمال تو عقل پیری
 ز قدرت تو ملاک تمام شت پیری
 خصوص من کہ یک بندہ تو بیل تو ام
 تو کی چیریل من زار جب سیریل تو ام

شنیدہ ام کہ جگر گوشہ رسول خدا
 شہید شد تو چیریل این
 در ان خصوص دیدار و اپنیش سن
 مشرف از عشق لطف فوٹیں
 آن خطاب الی رسید رسول با چیریل
 بر ویدیدین سبب و ریش بیکان
 سلام با جناب متکبش خالق دین زمان
 بگو کہ گفت چیریل خالق دین زمان
 کہ اسے حسین سکندیدہ مانا نہ تو ام
 و فابو عدہ فوٹیں ست نزد حضرت ا
 شہادت تو قبول شد کہ امت ماچ
 چہا چیریل تراب سیریل تو
 یکہ دعا کہ قبول ست تحت قبہ تو
 دوم اسے دیدار از سلالہ تو
 شوم شفاست کہ داخل شود بزم رب تو
 گو کہ حکم دوبارہ است و زیارت تو
 شنید و گریہ کنان چیریل بیل بیل
 روان شد بوسہ کہ بلا با استعجال

برائے تعزیت ہوا جب سبیل امین
چل کر اس ملک شہر دران بسوی دین
روایت ست کہ چون چیل کرد و منزل
یکریلا سے جگر گوشہ بجنباب رسول
درید جامہ و کا کل بسیر پریشان کرد
خیا خچہ عرش بین رازانہ حیدمان کرد
فرشتہ کہ بجاہرہ جنب سبیل امین
زعش آمدہ بودند نذرت آیتین
تمام رد بسوی شاہ کربلا کردند
نبوضہ جاہرہ تقدیس را قبا کردند
چل کر اس ملک پیش نش آن سرور
آہ و نالہ نشا مذخاک غم بر سر
زمکناست خیال شہر عجم بیاہم
کہ راہ نوضہ دادند بر سبیل
روایت ست کہ چیل کرد و منزل
سلام کرد سوسے نقش بسیر
جہاں بار ز علقوم آں الامین جواب شنیدند
ز لہ معجزہ روح الامین جواب شنیدند

بیام حضرت پروردگار را جبیل
بشنید شہدا عرض کرد بانشیل
جواب گفت چنین باد شاہ تشہد بان *
کہ امر امر آتے ہو و ہر دو ہر دو
روایت است کہ پدید چیل امین
ز رسید شہدا در زمان باز پسین
کہ اسے بشیع آو پروانہ قدسیان سا
پوکر خیسہ نو کر ویان آوا آذنا
قرآن منودہ بجاہ جنباب بصلغوی
برائے خلقت تو آفتاب تقوی
شفا سے ہر دم بود شہادت تو
کہ حل شد است دران شہادت شہادت تو
رسالت است و خلافت کہ با علو جلال
بجد و باب تو داد است اینہ و شہال
شہادت است کہ وزیر قیام طلب قیست
شفاخت است کہ قائم بدست ارض و اشما
اباست است کہ قائم بدست ارض و اشما
نصیب زمرہ و ذویہ تو کردہ شدہ

تمام رہا بنو داد دست حضرت و باب
 چہ آرزو سے تو باقی ست در جهان خراب
 جواب گفت بہ چیریل سید الشہدا
 کہ اسے شہد خلو شہ اسے آوا دنا
 نماذہ است مرا چہ آرزو دروکل
 گویکے کہ حصولش بسے بود مشکل
 سوال کرد اذان جب بیل کا ہی سولا
 چہ آرزو ست فدا بیت شوم بیان فدا
 جواب گفت بہ چیریل سید شہدا
 کہ اسے ببال تو پورا زام نہی خدا
 نیز در شہ خود را شہید مدنی خواہم
 قتیل تیغ سپاہ یزدیدی خواہم
 چرا کہ بابتہ ام لذت شہادت را
 بخون طہیدن و جان دادن طاعت را
 نہ جہ جلتے از زہنہ سے تیغ و شان
 کشتہ گشت بر دم زری زین خان
 خوشاکے کہ بہ نزاری شہید زار شور
 اگر شہید رہو در حضور یا رشور

چہ بہرست ازین کہ ز بار سے دیدن دوست
 ناشنایی کے سر دہد بہ دشمن دوست
 روایت است کہ زین جنت جبریل امین
 ز با خدا چو دیو انگارن بر رو سے زمین
 ز خون آن شہید ایم بر جہین مالک
 سو سے مدنیہ باہ و فغان روان گردید
 روایت کر ہی بود حضرت زہرا
 بہ قبر بدم دوران جنت المفا
 کہ ناگ از طرٹے ہائے رسا فدا سلام
 بہر گفت کہ اسے دختر رسول زام
 توفیقہ بجلد بر سر پاست تنہا
 شہید گشت حدیث شہادت کرٹ بلا
 چو این شہید در آند ز جانبا کہ قہ
 رواہ شہد بسوی مرقد رسول اللہ
 نیز در نظر احسان حضرت بار سے
 کشتہ دل و کجاہیت بہر کہ یوزاری
 کہ اسے جناب جگر گوشہ ام شہید شد است
 غریب و تشنگان از غمنا سید شہدا است

ملائے ہاتھ ان تشنگ لب بدخص کن
برائے کوئے بین ہمیشہ بدخص کن
جواب گفت چہین حضرت رسول خدا
باضطر اب کہ اسے فاطمہ و تنہا
کن بیانفش از اہانت کوتاہ ہے
پیچیدہ خود مگر اگر تو بخوابے
کہ پیچیدہ ہم پیراہ انبیائے کبار
من و علی و ملائک بدیدہ فوہار
روانہ گشت بنارای بیوی کریم و بلا
جناب فاطمہ ہمراہ مریم و حوا
بان رسید در آن حال جبریل امین
سلام کرد و بعد احترام بخون
سپینہ و گریان و چہرہ بخون
دبیدہ جائیدہ نام رسیدہ و خون
پوچیل امین را بر گریہ نہراوید
از ان حکایت شافو شب کوین
جواب گفت کہ اسے تختہ بنہ کوین
ہر آن ازین بیل سلمات ہمین

پیچیدہ ہم پیراہ انبیائے کبار
من و علی و ملائک بدیدہ فوہار
روانہ گشت بنارای بیوی کریم و بلا
جناب فاطمہ ہمراہ مریم و حوا
بان رسید در آن حال جبریل امین
سلام کرد و بعد احترام بخون
سپینہ و گریان و چہرہ بخون
دبیدہ جائیدہ نام رسیدہ و خون
پوچیل امین را بر گریہ نہراوید
از ان حکایت شافو شب کوین
جواب گفت کہ اسے تختہ بنہ کوین
ہر آن ازین بیل سلمات ہمین

منجھ کے سال درازش سباز سپردم
 بنادوش چ شہباز روز آردم
 منجھ کہ یوہر اخلاقتش زجان خوشتر
 فنا وہ بود چہ اسے کر یا کہے
 پس از نفوس بسیار چون شفاقتش
 پیر فرستہ ہم اخلاقتش
 سبب نشدہ بہین برگزیدہ تو بود
 زراہ ہر بہین خود دیدہ تو بود
 کہ قوت بدل در خون نشا بہین بود
 ضیاء کے دیدہ تو خدوم زادہ من بود
 انین سکالہ خیر النساء و عفاف شد
 پر کیا کے جاگو شمشاد شہباز شد
 پر گشت جدا چہ پیل از نہ ہا
 روانہ شد سیدی تبر سید امرا
 روا نیست کہ ز قدرت رسول انام
 ز شمشاد پودن و جناب مصطفیٰ
 بنجھ دوش بدو زانو جناب امر قنوی

ترا انبیای سیل جلد از صفار کو بار
 مضویافتہ بودند در بین دیار
 کہ چیریل در آمد بصورت نوین
 در پیدہ جامہ دیو شفاقتہ خاک زمین
 ستاد و اشک اردان کرد از دو دیدہ کو تو
 نہ کہ وجبات اطہار ز تو منبت بار
 چو این مشاہدہ فرمود احمد مختار
 زجا کے جہت بمولد انخابیل
 خطاب کرد پیر پیل انخابیل
 برادرانہ کر کے ہادی تمام سیل
 ترا چہ شکر کہ جہت چہین پر از خون ست
 چہ روئے دادہ کہ خسارہ تو گلگون ست
 بروز کار تو بار پیر چہ اتفاق افتاد
 کہے ترا بہ چہین صور تے نہ دار دیاد
 ستادہ شہر تہرہ آگندہ جہت پیل امین
 نقشہ امیچ نہ سنے گفت با رسول بہین
 زبیں بیانہ فرمود امیر مختار
 دگر بہ حضرت روح الامین نمازدار

برگ گفت کہ اسے بہترین خلق خدا
 شرف از شرف بارگاہ آو آردنا
 و قابو عدہ خود کرد و برگزیدہ توفیق
 غیبیہ ظاہر و جنات ضیائی دیدہ توفیق
 بہ خون طبع جگر گوشت سید اشرف را
 بدو ملائکہ گفتند سید ایمان
 جو این شہید پیاغاست مسدود ایمان
 و سید چاک گریبان خویش تا دوان
 عمارت زمین باد و دیکہ خونبار
 رد از گشت ہمراہ انبیاء کبار
 ای حیلہ مرزان گفت ای شہید پیر
 بسینہ یزدونی گفت ای شہید پیر
 گذشتند سر اسیر و دوان آرد
 و حیدر ہزار کاک و آہن کوہین
 روان شدند ہمراہی شہید حسین
 چو سیل گر کمان از کربلائی حسین
 رو نیست کہ فرما دوزخ سے زہرا
 بعضی را شنیدند سہ کمان سما

بہشتیان و ساداتیان ہفت سما
 ہجوم عالم کمال می کردند
 از ان مخدرہ و افغان سوال سے کردند
 زو جہالہ و افغان حضرت زہرا
 چنین ملائکہ را گفت حضرت حکم الاس
 کہ اسے بٹان شہادت شدہ ام
 سوال غم کنید کہ مگر بان نشان شدہ ام
 ازین نہ است کہ گریان نشان شدہ ام
 حسین من کہ دوان شان عرض اعلیٰ بود
 بجاہ و مرتبہ ہو آسمان بود
 حسین من کہ گلی گلشن رسالت بود
 طرز سند با رفعت امامت بود
 حسین من کہ دوان بود تازہ ابی انم
 ہمیشہ روشن از ان بود چشم گریانم
 شہیدناک بیدار کوہین خان شدہ است
 قتل تیغ و سنان مخالفان شدہ است
 شہادت گل گلستہ ولایت سما

مشکات را از بصر مطلق الحاق کردند
 برگریه و سوگواری و زاری کردند
 که اسه شمرده آن نور دیده کوکباست
 شهید و یکس در خون طغیده کوکباست
 جواب گفت که در کربلا زنده خاک
 شته که بهتر از آن تن بود فداه خاک
 جوان صلیب شنیدند سکنان سما
 به واسطه کوه گرفتند باخروش و صدا
 شدند جمله هم آواز دادند چنین
 روان شدند از آنجا که بلبا می بین
 روانیست که پیش از سپاه علی بن
 نبوت آمده بود و در خنیاں زمین
 رسید بود زیرا بعلم صفت لشکر
 چله جاریه باوختند طلوع شهر
 پیاری آمده بودند با هزاران سپه
 که کرده بود و قبول مدد امام سپه
 نود هزار نفر چینی مرصع پوشش
 تمام منتظر جنگ با افغان و غرض

ستاده جمله چون قواها حسین شهید
 برای آن که تبارند بیسپاه بنید
 که با خود ملا یک زب سارم اخضر
 رسید رایت جا به و جلالت پیغمبر
 دو صد هزار ملک با چهل هزار عالم
 پدید گشت اگر درون نبود صد و نام
 گرفته روی زمین را از آسمان تا صدر
 سپاه پوش عوینا بود چون شب قدر
 نزل کرد و گوئی مردم عالم
 حکم نامم آل سبطه سواد قرم
 نمیده بود با سجاد خود جهان خراب
 و با س روزه قیامت چنین شبی در خواب
 روایت است که چون از فلک سپاه عزا
 رسید بر سر باین رسید شهر را
 چو دید یکدیگر نرفتند پیش پیغمبر
 سلام کرد پیش امام شریف
 جواب گفت ز حلقوم پارسول خدا
 نفع ترک علیک السلام با جفا

بجای جیست دروان شایبوی تپیر
 باشت بیان انقوبیت آن تن بے سم
 کن شاد و نرسد زلف و شین پیچید
 بغل آن بدن پاره پاره را در بر
 گرفت آن نقش را رسول مجید
 بگزشت چون آن نقش بر رخ غایبید
 چنان گزشت که با نقش بر رخ
 قناره بود زانے و رفت بود ز رخ
 هنوز آن تن صد پاره داشت و آغوش
 فرشتها متوجب شد زین سودا
 ز حال سبب اسرار شید شعله
 چون ز حال ملائک ز غم پوشان شد
 که آن مقدمه هر کس کوید بر آن شد
 کس از مشاهد و یکایک آن اسفند را
 نمی شنید ز غم و غیب سبب اسفند را
 خطاب شد ز ملائک سبب اسفند را
 که اسفند فصل تو شایع بود آزاد
 چه دوستی ست که شاه سبب اسفند را
 ز راه تره دارد بسبب اسفند را

بسیار دمی بسوی فرشتها ناله
 که اسفند ملائک سن شها شود گواه
 قسم بذات و صفاتم که از شته کوین
 هزار مرتبه من و بران ترام جبین
 بیان نمود چو این را خطاب بیا سنے
 ملائک ازین پے نقیص باشتا خوانے
 لب سوال کشودند ز خطاب آگاه
 که اسفند ز جله اسفند بندگان آگاه
 محبتی که تو با سبب اسفند داداری
 بخون طبعیدن او را جز او داداری
 خطاب شد ملائک بر کبریا سنے طالع
 که اسفند ملائک سنے خبر صورت حال
 حسین شفیق منصف شفاعت شد
 شید گشت و لیکن فلا سنے است شد
 نوع یافت شادارت چو ارضای حسین
 رخصا سنے باشد و فوت ارضای حسین
 چو این دشنا که کرد با دنیا سنے عباد
 تمام یوسف و یعقوب رفت شان از یاد

سوال کہ در بحال حضرت اکبر ب
 بعد از پنج بج ز حضرت یعقوب
 کہ ای عباد بیت الحون بدار غور
 زانیا بقیلکے پور سے مشہور
 نور محبت فرزند یوسف بکیر مشہوری
 براسے فوت یوسف بکیر کو نین
 چو دیتی است کہ دار خلاصہ کہ نین
 بیدار شد حضرت امام حسین
 جواب گفت با اکبر حضرت یعقوب
 کہ ای بھیرا صاف انبیا نسوب
 گو کہ گریہ میں آئے یوسف بود
 براسے شاہ عالم شہنشاہ اقم تاسف بود
 روایت است کہ چون مادر حسین شہید
 ہو کر لے جا کر گوشہ اش بنام رسید
 فتادہ دید چو علی اصغر سرا
 بہار گلشن در پیہ پیہ سرا
 کلوبیدہ و در خون طیبہ باقی لاق
 نشسته بہر رویش غبار گرد فراق

شہید گشتہ و افتادہ یکیس و تنہا
 بجاسے دامن مادر بدامن سرا
 چو این مشاہدہ فرمود حضرت زہرا
 سوال کہ فرزند جبریل با غروش و صدا
 کہ ای امین خدا امین ضیائی دیدہ کیست
 گل ریاض کہ و ناز پر دیدہ کیست
 جواب گفت بھیرا کہ از عشق پہرہ قست
 علی اصغر لب تشنہ و بھیرا قست
 چو این شنید ز روح الامین دیدہ تر
 ز دیدہ گریہ کنان جانب علی اصغر
 باز گرفت و خاک مذلتش پر داشت
 تباہ و نالہ سرا بدوئی سبب گداشت
 گئی بدامن و گاہی چو گوشہ بھر
 گرفت گرد و غبار رانج علی اصغر
 خطاب کہ دیو کے علی اصغر خوش
 پر گریہ پاسے جا بسوز دیدہ و زوقین
 کہ جدہ تو غایت کجاست مادر تو
 پسرا گداشتہ در آفتاب کجاست تو

چراز عمر گران ایمنایا ایست شدی
 فدای جان تو کردم بحب شهید شدی
 گرفته بودم بر منم در بناله آه
 روانه شد بسیدی حضرت بیلی لکتر
 روانه شد بسیدی سیدین
 رسید و بدینا داست بسیدین
 بخون طعیده در آغوش او اقامت بین
 زیبا فدا و مدد بخش گشته پیوست
 بر گرفته حسین شهید را بی سر
 چو دید حضرت خیر انسا پیوست
 حسین نشسته لب بیکناه بی سر
 چو شد دست سوی زلف عنبر نشان کرد
 چو شانه دست سوی چیمیت پریشان کرد
 صلاح نوحه چیمیت اصفرا
 پیش سر در عالم گداشت کام بی سر
 بر گرفت نشسته کام بی سر
 اگر گفت که اسه بود دیده مادر
 بنجاک سر که در خون طعیده مادر
 بانجان بلا آرموده مادر
 دفا بعد آبی نموده مادر

ز دولت تو سرانسا از نشانین شد ام
 شهید طاعنه و مادر حسین شده ام
 ترا بغضت و غماری شهید سیدینم
 خدایات ترا نا اید سیدی بنیم
 پیچیده کس دیگر یان نشسته خواهر تو
 در آفتاب هجراست دلی یارست
 تو اسه شکش مادر غریب دلی مددکاری
 بنجاک و شست با امانده بی مددکاری
 که در عزای تو خدایم تنه زیت بنیم
 که از سبب تو خدایم گریست دینم
 کسی بجای لب نشسته تو با کسند
 کسی بجای دل زریه تو شاد کند
 اگر گفت بدان چیریل کای زبیرا
 بنور چشم تو خدایم گریست ارض و سما
 نمیدن بپاش که ناخشنود در عزای حسین
 مدایان نشینند در عزای حسین
 چه آسمان نماید جسمم را
 به تعزیت گذرانند ماه ماتم را

آن گریستن از حج و عمرہ افزون است
 صواب گریہ آن از صواب پیردن است
 رفتن نیست کہ در وقت ذبح آسمیل
 خدا رسید یفرمودہ خدا سے خلیل
 بنماش گذرانید این خیال خلیل
 کہ حق چہاں پسندید ذبح آسمیل
 گرچہ شد کہ باورش مذاکرہ شد
 نہ شد قبول ویرایش خدا مقرر شد
 دنیا سے دیدہ من گزرج می کردید
 بیاعطاسے اسے صریح می کردید
 نظر بسلسلہ انشان رحمت بود
 بہا سے زمرہ مانند شاد سعادت بود
 چو این خیال و خاطر رسا خدا بلہیم
 رسید و می بدان از جناب رب تعالیم
 کہ ای خلیل ز ذریہ ات پیغمبر ارے
 کلام از شمای عنایت تر دارے
 جناب گفت کہ پاکہ کار حسد را
 پس باغ انجمن انبیاء حسد را

شنیدہ مال آن فضل سیدی شدہ ام
 ندیدہ داشتی نور سیدی شدہ ام
 خطاب کر چنین ذرا تجلال والا کرام
 سوی خلیل کہ اسے صدرا نیایا کرام
 تو اہل بیت تو د اہل بیت پیغمبر
 کرام را بر خود دیدہ اگر اسے تو
 جواب گفت کہ تو زیور سالت را
 نگونہ ہا سے نہال ریاض محبت را
 خطاب شد بسوی حضرت خلیل اللہ
 کہ اسے خلیل زکا رخصا یہ آگاہ
 بدانکہ روئی چشم تہدین حسین
 می بیند سپہر سخا امام حسین
 پشت کو نہ بخواری شہید قرار شد
 ز ہنگامان پر انتہا رشید قرار شد
 اگر چہ ذبح آہل تو قدرت اہل است
 ولی نصیب جگر گوشہ ات حسین ملی است
 برای نام آن گریہ ای خلیل خلیل
 برابرست تو این بیچ آسمیل

شہا توئی کہ شفیق گناہگارے
ایسواروی فردا سے دوستدارانی
توئی کہ کہ رسواں اور واقف ازین
کہ ای حسین تو در شہیدتری یاسین
تو در جواب رسائی بفرست من از تو ام بہتر
کہ اسے پہر نفوت من خالق خدا
خطاب کرد جنین بہترین خالق خدا
کہ ای حسین چاہی بہتری بیان فرما
گوئی بر سر دل خدای کہ این از بیت
مرا تو بکیدی گوی کہ جب کو کیست
پدر علی بود و مادرش بود و فرما
تو زبانی پدید آمدت بیان فرما
تو کیست کہ تصدیق کردی پیر
کہ اسے حسین تو ہستی از خود بہتر
کہ اسے گناہگار تو ام
منم کہ پیر غلام گناہ گشتار تو ام
ہمیشہ گریہ کنان تو ساختہ اند
مرا بساے عواداری تو ام شناختہ اند
خدا و خلق غلام تو ام شناختہ اند

پیش خدمت تو فرستادہ جلال من
بیا تم تو بہر رفت زندگانے من
ایسین بہ تو ای کہ در شہیدان ست
غلام پیر چو شہید شوق احسان ست
ز قبلیت نظر حیرت و دلچ مدار
غلام خویش باہل زمانہ واکگذار

واقعہ رفتن اہل بیت بد مشق
از کرب بلا و وفات سکینہ

ہلال ماہ محرم ز چرخ نش پیدار
ز سر گرفت ملک با تم شہدا
تارہ نیست کہ از سطح آسمان پیداست
تمام داغ شدید ہما سے اہل عباس
ز دست تو دلکشنگان آل عبا
فتادہ برین افلاک داغ روز عزا
نہ فرماہ بود کہ فلک پدید شدہ
در چشم اوست کہ از اشک غم سفید شدہ

میں

فکرم ز دست عطار دگر کند و این غم
 بزود و دست بستر زین صیبت فکرم
 بهین زهره ازین غصه درخشش شده
 زحل بچرخ چو بارم سپاه پوش شده
 چه فکرم است که هیچ نیز در افلاک
 کشید تیغ که با سینه را نماند چاک
 دین عزا و عشق غوطه زرد چون جگر
 ملک شست ازین درد و غم خاکستر
 شهید سو که کربلا شمر کونین
 سرور سپید خیر النساء المم حسین
 چو گشت گشت تیغ جفا می اهل شرم
 پرشت کرب بلا با نهر از جود شرم
 خدات حرم جللی اسیر شدند
 به کیسی هم کیمیا را اسیر شدند
 بعد از ایشم کوفیان بے پروا
 تمام بانهادند بستاند با بر پا
 بهر خشم بعد جو رشتان ریایند

من و حکم سب در سپهر نیندین
 ششم را بپید شش بدرین
 که برینید آینه نام نیندگان
 زیند و من بیکی را بید نیندگان
 بجز آن گلب لعل و اگر گره فکرم
 بیابان بیت نیک افند بند فکرم
 کشتان کشتان همه را دستا بندگان
 بجز آن گلب لعل بجانب زندان
 نیکم همه با آه و سوز پریشان
 زنج غبار سه از انک فوشتین
 بزودی خاک دران سکن بجا و الم
 برای نوحه نشنند و بر باد الم
 زید الشهدا بود طفل معصومی
 خد و دمان امانت خرب مظلومی
 که در من خجل از عارض ستمش بود
 چهار ساله حسین ستم نازیش بود
 پیاد آنکه شب درد در کنارش بود
 به صبح دشام این آه در گریه کارش بود

فغان کشید شمع آفتاب زاری
 رخسار خورشید زواریت اشک گلزاری
 بنو جازلب بنوش آشتی کرد
 خطاب بر بنوش و آشتی کرد
 که از برای چه برین ستم روا دارید
 بنزد من پدرم را چسبانی آید
 کنایس من نگار من باشد
 دی محبت و اندوه یار من باشد
 باین طریق فغان می نمود آن مظلوم
 پی در پی در دوازده فریاد خواطر نمودم
 دی زارالب بنوش آشتی و ماتم
 همیشه بود چنان گریه می کرد
 شب بواقع دید آن بنیم گریه می کرد
 پی صد هزار شغف همچو گل جمال پیدا
 که باوی از سلف در حرم آن رسد
 گفت کای گل صد برگ بوستان پیدا
 چرا دینم تو چون گریه از آب است
 ز جیب جیم شریف تو ریش و آب است

چو این سکالمه در غاب از پیر بشنید
 ز غاب محبت و ز شادی چو گل فروخید
 ز شوق آنکه بود باید رود همه مردم
 بند بنیم باری خوشی کند
 دی گریه از مهر مست و شاد
 گوی شکایت از آن قوم کلیم
 چو باز کرد و دینم آن بنیم
 بجست و جوی پدرم طاعت نمود نظر
 چو پیروی او را باید اهل حرم
 تمام گفتیش اسے نور چشم شاه
 چو وقت گدجال نوری نور دیده ز سر
 که شد جلال ازین چرخسان کشوری
 بنده پیش ازین بسوز سکس زار شک آه و غم
 کندن چوین بستر شد دا
 زبان کشود و گویا شد گفت تا آخر
 حدیث واقعه داول گفت تا آخر
 چو ابل بیت از و شرح جواب بشنیدند
 چو برگ بیدار از بیم لرزیدند

بیا آمد از همه کجا بار بآگ و آوایا
 که ای فلک تو چو کور میستی آبل عجا
 قوت آن فوجی فداری چنان زیارت کشید
 که مثل گوشت گرد و سرمانه و میس
 به سید بر فلک چارین صدای خوش
 چنانچه عیسی گردون نشین از پیش
 زباگشت چون و فریاد چوبیسیل بین
 ز پیش رفت و بنیاد آسمان برین
 بروی دهر چنان بآگ فوجی نشان چید
 که اضطرار و افلاک رفت و گردید
 چون بلند بین گود نشین انباشان
 شنید گوش بزدید بعین بے ایمان
 راضی است از جا حبست آن رسول الله
 ز شیون جسم عترت سبب پرید
 زباگ فوج اهل جسم سبب پرید
 یکی که داشت جگر گشت با زید پرید
 بیان نمود آن بد زاده بدین دختر
 حدیث واقعه و عذاب بدین دختر

چو این ساله را گوش کرد آن سیدین
 حرام زاده همان لحظه حکم کرد عین
 که اگر بے پند شوق دارد آن پیش
 دیگر سلاج ندارد و غیر بدین پس
 طلب نمود سبب بکندید و ایما
 به نزد خویش همان لحظه آنگشت
 طلب نمود یک سراز قوم اهل علم
 آبان گفت باین طبع بابل حرم
 بگو بزم آملی اهل بیت عصمت را
 مخدرات سدا پرده رسالت را
 که پیش ازین نه نایبکشت چون و فریاد
 کزین ساله آتش بر دگر کارافراود
 شنیده شد که گویا گوشت و شب بے سر
 گرفت و خفته ناله و فراق پدر
 شاه زاری او نیز در تب و تاب اند
 ز پیچاری او مضطرب چو سبب اند
 پیش او گنبد ایمان طبعی را زود
 که تا شود جمال بدینش خوشنود

پوچھت کہ تو نام آن تعین ہے ایمان
 روان خود سر مشہد بجانب زندان
 رساند آن سگ دیگرہ نزد اہل حرم
 سیر سبک مظلوم آن امام مہم
 سیر سبک آن فغان افتاد
 سداں افتاد
 بپاہل بیت زینجام از بام
 چنانکہ طشت مہر سگ
 زباگ لودہ بلند یکدیکہ گریان چاک
 شد از شنیدن آن ناله فلک گریان چاک
 یکے ز قوم حرم آن بدرد دیدہ پرفزون
 گرفت بادل پر نالہ آن طبع باہر
 بجز بادل پر نالہ آن طبع باہر
 زردہ نماد بر آن پیغمبر
 و چشم آن بسیر باپ خوشین چو نماد
 گرفت و شعل دروی خوشین نہاد
 بر لبہ لبہ لب خوشین در یکجا کشاد
 باین مکالمہ خوشترم چہ حال ستاین
 کہ ای منیای در چشم ترم چہ حال ستاین
 شوم فدای تو در خواب یا خیال ستاین

مرا غریب تو کردی میان قوم غلام
 گنار دی و نمودی آن مصلوم
 باین طریق فغان می نمود آن مصلوم
 ز روی آن سر خود بداشت آن مصلوم
 دی نالہ لیسید خوشین بنیم داد
 کہ تا بحق بہین نوع جان شیرین داد
 شد از وفات جگر گزشتہ شہد
 بابل بیت گزرا ندہ درد و داغ عزا
 بنغم شان ننگ تازه بخت زین سوا
 بنو و شان بجز از اشک آہ و وادلا
 شہدائتم کہ یقین نفس کا کشیش
 ز ملک خوشین جدا شدہ ام و شیش
 قتادہ ام پر غریب چنگ حوص اسیر
 ز روی لطف تو ہم نہاؤدستم گمیر
 ازین دیار بسوسے وطن روا نمکن
 خلاص از غم و درد و فراق جب کمکن
 ز روی لطف بدہ تو سے پہلے مع من
 روانہ ساز ز روی اسرا بشانغ من

زلف مرعیت خود بقیف کس بیدین
سکین تو یک نظر سے ای شہ زمان وزین

واقعه در بیان رسیدن الحرم بلوخری نمودن آستان بنام

بلال ماه محرم ز تو هویدا شد
مصیبت خلف مقتضی میباید شد
بنیسه خانه افلاک نمودم گردید
رواق با همه درو سے یکدگر خلید
بساط عیش جهان آسکان به طاق نهاد
دین سالکانه شوق به خون افتاد
زمین باقم غلام جبریل امین
کشید بر رخ افلاک پیچیده خوین
نگذد چرخ جفا کارشاید ماتم
نشست بر سر ایل جهان عبادکم
نمودید هر یک دیدار کلا ب گرفت
سراغ در طره قتل از دل خواب گرفت
دل از مسالده کر بلا جواش داد
ز نقض پیکه ماتم بگوش نقوش نهاد

چون آفتاب سخن شش غم کثایت کرد
ز واقعات جگر تنگمان روایت کرد
که شد شنید ششم سبیل شد تقدین
نگل حلقه فیض انوار گمید
سه مبارک اوزینیت سنان گردید
نیش بجز که کر بلا لبان گردید
نودن آتش عدوان خمیه بر پیش
برای غارت اهل حسیم محوش
نشانید بر شتر آن غیرت گزینش را
بر سیاه ششم بقیه عابدش را
بینانج همه را این سعدا فوجم
روان کرد ز کرب و بلا بجانب شام
ز غم کیش آن سبکیان نیا سووند
بدین طریق شب و روز راه پیوند
ز زشت کاری مروانیا بجهت پیاد
گذر قافا که بلا به کوه نشاند
چو کو فیان بعین با جبهه ز کار شدند
بجستم پیچانها سوار شدند

زین بجوم غلابی شند از بین دلیار
فتا و غنچه در شهر و کوچه و بازار
لدا تیسست که در شهر کوچه و بازار
ز ساکنان بلا و شت کار فرمائیست
عمارته زرباسه شافقی بیباخت
بلبل غنچه و کترش کیش آمد
که باگک غنچه و غلابی کیش آمد
زبای و موی غلابی کیش آمد
شکسته حال و پریشان بخت کیش آمد
بهدش آب شد آن پاکین ز قلمه و دن
بهر طاعت نظر کرد دل بر از اندوه
نشسته دید تا شایان کرده گردد
چون غنچه کوفه سدره است اگر گرفت
بگوشه زرباسه بیت پیدا شد
که آنگاه ان اثر اهل بیت پیدا شد
ز دور ساریت کب تشنگان بود
نرمیاری از نینزه چو بید از آن بود
که آفتاب ز پیش چو بید از آن بود

بدین خیال فتاد آن نینزه از ادراک
مگر بزمه یک نینزه آفتاب از خاک
چو آفتاب که از نینزه پاکشیده بلال
شد و ششده اش لوترا العرش بین
عکس پید از آن داد و عشق از نینزه
ز نینزه کیش و حیرش افروزد
بجاکش چو آفتاب را نینزه دود
که آفتاب جهان با یکمین
ز نینزه سب آن امام با یکمین
سر آمد فلک بی نینزه خضاب شده
ز خون حاسن چون عیش کباب شده
بپاشش جگر و شیرین شاد شد
بدان سری که بر آن صورتش نو اندید
کسی چو نینزه ان صورتش نماند
کجاست فاطمه تا بر خشت نماند
بپیشش بچین حال و جامه پا کند
نیشم دل بس آفتاب چون نینزه کسیت
سوال کرد یک کوفی که این کسیت

جواب گفت که نورشید مشرقین است این
 سراسر سلطان دین حسین است این
 گاهی که حضرت زهراش باغبانی کرد
 ز دست حاوذه جیل پاسبانی کرد
 چنین نرسد لایحه موده بنید شده است
 بدشت کرب بلا از سرم شمشید شده است
 چاکه بنده روان دیدن جو انی را
 نه سیرا ماست فلک مکانه را
 زبیکه خارشیلان خلیده در بنش
 بزنگ پوده بادام شسته پیرش
 نماده پرتش از تاب ظلمت روح
 سیر پشته و پاسه بر مینه و جوب روح
 دو دیده اش از افق پروردور شده
 لب بهارش از شکی کبود شده
 دوست در سن و هر دو پای در زیمیر
 اسیر و از سر از یک پیغمده به زیه
 نماده بود پیش و روانه از عقبش
 نشسته بر سران خواهان نشسته لبش

ز یکس طوط پ و اندوده و رخ پجاری
 ز یک طوط پ چنین معنی گرفتاری
 نه پندی که دران یکیش یار شود
 زبونه که بغباشش نمک ار شود
 سر پدربسم بنده در برابر آن
 طپان پوعه که بلا برادر آن
 چو سایه داشت سران اهام دین فیش
 فنا ده بود چو اشک آفتاب از نظرش
 زودیده اشک چو آن نوجوان فرود نیوت
 سرتک از غم لب نشکان فرود نیوت
 بدین طریق چو او را جوان لب دید
 زایل کوفیه از نوا اد آن پر سید
 جواب داد که در وانه تخمین است این
 بنیم آل عبا زین عابدین است این
 نشسته بر سران میدا بل عصمت را
 خدات سر پرده رسالت را
 صغیف و زوز لب نشکی چو کاه شده
 در آفتاب زبانه چادری سیاه شده

نہ چاروی کو زنا محرم اجتناب کند
 نہ بیوی کی کہ پیش را با حجاب کند
 اسرار و بکار با کسی بی بالان
 نشسته زار و پیشانی با حسن گویان
 سرشک را ز بصر عاجز از گمباری
 سرشک را ز باری تمام در ناسی
 بنگ ابر باری تمام در ناسی
 بنگ ابر باری تمام در ناسی
 بر بل بیت پہچانگی نظر سے کر
 بر کو زبان نہمانے دودیدہ فریکرد
 کہ آگاہان یکی خوش تر ناظر
 ببیدہ آتش از آفتاب روشن تر
 بنگ گل کو ز شبنم شود گلاب آلود
 ز آفتاب روشن تر آفتاب آلود
 زیکہ کہ رو کہ در دست نشسته بر سر او
 بنگ خاک شدہ گیسوی منبر او
 نماری کہ ز نقش ز مهر شایہ کند
 نہ خواہی کہ بر نقش آنان بیاز کند
 نظر ننگ دیران کیسی و حالت او
 ز شبنم گای و رخسارہ و باحتاد

نہ تاب تشنگی افتادہ بود خوش میکرد
 ہوش باز چو می آمدش میکرد
 ز کو زبان بدقتریکے تفوق کرد
 بہتر شمر دین بیوہ تصدق کرد
 بہترین زب و خسا از حیت کند
 گرفت بیوہ اندان دختر و بدور افکند
 زبان بہ طغیہ مر و انبان کو نکشود
 ز غصہ جامہ بہ قن بیدرید و فی فرمود
 کہ اہل کو فہ تصدق بسا روا نبود
 زکوۃ لائق اولاد مصطفیٰ نہ بود
 نظر ننگ چو بنایمال آن درویش
 پیش بجالت او پیش گشت پیش ازین
 سوال کہ ز شعلے کہ گیت این جہت
 کہ ہوش نصرم از دیدش نمود
 جالب داد کہ در پیہ رسول خداست
 سکنیہ فقر مظلوم سید خداست
 کسی کہ بیوہ گزیت و فکند و جہت
 نال بارغ علی است و دختر زہرا

چو این چنین بنزد بر جبین چنانچه غم
 بنا که گفت که اسے کو نیاں نامم
 بشاد کامی رود جز نظر کنید
 بابل بیت رسول خدا نظر کنید
 بدان کسان که بود جلیل خدمتگار
 کجا روست که می شوند دیار
 خورش سوز داران کو فیان بجایار
 جالته که تزلزل آسمان افتاد
 سپهر پدید که از چرخ دست نیست تو
 دین بیتی عظمی پیش شد
 بسند داغ الم یوش تفسیر فاش شد
 بعیش دهر غم که را به پدید
 دران قضیه فلک چشم کمال ایشان دید
 که آنچنان نتوانست حال ایشان دید
 بدین صفت گذران بود اهل بیت اہم
 تمام خلق بظاہر از درواز بام
 که دانست که در شهر کو فود زنی
 که کسی بیکی دکان او ندید هستی

زیکه دوستی اهل بیت محبت داشت
 زکار کرب بلا بیک که درست داشت
 بزرگ نظره دل بحر و بیپایه
 درون خانه بود و بیرون
 نشسته بر سجاده بود و بیرون
 بیلی نیاز به صلوات داشت را از نیاز
 جز داشت که در کرب بلا چه رود داده است
 سحر کام بزیبید سپاه او داده است
 بچشم خلق شد از کثرت تماشا
 چنانکه آن زن شوره گفت سودای
 خاکست رنگ یقین شسته بهانه او
 که بود گداز خلق بیت خانه او
 گماند چادر محبت بمنزله عید
 پیام رسان برآمد چو پرنور شید
 بمرآت نگران بود از بس نقیص
 که یکدفعه از سوره کرد از تشنگین
 فناش از سبیل نظاره دیده حیرت
 بیویا پر گویا سعادتی محبت

نشستہ دیدگر و سپہ بنایہ نوریان
چو شمع بجایس تلم ز سوز دل گریبان
ز شمع دیدہ نامحسوسان قتاد بدو
بجگ بید بود آتش شدہ پیشان مو
چو آبر سستہ افکنده باد و دیدہ تر
چو آفتاب ہمہ بجایس لباس و بی بجر
سوار بر شیمی دید و خورشید ناگاہ
کہ صندرمایان بود باغ چون ماه
گرفته کوکی از روی مہ در آغوشش
ز تاب شنگی آن لعل رفتہ و از موش
چو این مشاہدہ کردی یکس
سوال کرد کہ ای بلایان
کیستی و کیانت باین بلایان
نساختہ است چرا روزگار با ایشان
جواب گفت کہ سن نور دیدہ از خدا
من ستمگر و لو باوہ رسول خدا
بود چنین سزا زن جلا برادرین

سعی کہ عیوہ گرینہ در بیا بزم است
سعد شدہ نوجوان برادر م است
سوال کرد کہ این را کہ نام کاف کرد
فرا کلام شکر گاہی کف بنیاد
جواب گفت کہ شکر گاہی کف بنیاد
بناسے فائدہ دین را آب بنیاد
سوال کرد کہ اکنون چہ با پریشانید
چو گوہر از چہ سبب از لباس عز بنید
کہ بردہ است بیا و فاساس شام
کہ داده است از مود ابن سعدین
جواب گفت کہ ز عدالت زود فاساس شام
بنجیدہ از عدالت بے اساس شدیم
زیل حادثہ و ظلم کاری از لباس شام
ز دستبرد ستم ضعیفہ شنید
چو این از زینب معصومہ از سر و بند پر شنید
گرفت مہجوریش از سر و صورت کن
نگندہ گفت کہ این را خطای صورت کن
باہل بیت ازین پارہ پارہ شمت کن

یکی ز شکر کین را بیدان فتاد نظر
 طبع نمود و ز زینب گرفت آن بجز
 خدایات دمی فاسخ از بهانه شدند
 چشم شام از آن رگبزد روانه شدند
 بابل بیت جگر گوشه رسول الله
 بنو همد که بدوی کو دکان دارانند
 پیتر اشک که بدوی کو دکان دارانند
 کس ز چهره ایشان خبر نداشتند
 چو خاک رگبزد از آب دیدار شدند
 بکاروان الم قطع راه و منزل شدند
 بزرگ داغ شهیدان که جان و بدل
 نمودند فدا نموده مشق را منزل
 ز خاک زار میمان خبر شنیدند
 برآمد و بجنب اهل بیت را طلبید
 بنفیدان جسم را خالفان بردند
 بنزد آن سنگ بیدین بگمان بردند
 ستاده و نظر آن معین بکلیان
 تمام پر گیان جسم باه و فغان

در آن بیان نظر شامی ز اهل عباد
 بدوی فاطمه و خورشید حیدر افتاد
 طبع نمود و در آن رگبزد گشتند
 چشم گفت بین این اسب بیدار
 که به خدایت نسوان خود برم او را
 شنید فاطمه چون این سخن زیم دید
 بخت عمده خود زینب شکم بگشاد
 زوید حضرت زینب شکم را سلی داد
 بنما ز خاطر آن لعل را سلی داد
 پس آن سیمده فوین بگریم چایب
 نظر فلند آن شامی و نو خطیب
 که در طریقت اسلام کے روبرو باشند
 که در خیر شریعتین خا دم شایب
 کجا رداست که او را آید و مختار
 بنیچید ای زنان را شوند و خلکار
 روا نیست که شامی که این سخن شنید
 حکایت عورات ازین بیدار بپرسید

یزید گفت که این دفتر حسین علی است
 که در سپهر شریعت رویش آفتاب جلی است
 بجزیره آن در گری ماه آسمان زفاست
 خیال باغ علی ز شیب جسته زفاست
 خیال باغ علی دشمن علی و سبے
 سوال کرد که اسے دشمن کیست گفت ملی
 کہ این حسین شامی میگویند
 غلغله آب دبان گفت بر لعلت باز
 بسوی آن شقی کردی
 چرا آب فی این چنین جف کردی
 چه رخنه بود که در دین مصطفی کردی
 گرگان که گرد این گره باب سنگ
 آگشتند پیاه ترا اول فرنگ
 که من چنین سخن از زبان بر آوردم
 بپید هابا دنیا نم آختر
 بود و دیده من کور و صفت آختر
 کہ دید حالت این شکران شکر
 نوای زیدین خواہشت با بیان نیست
 دگر که تابع تو بہر کہ شد سلمان نیست

سرالمان کہ از تخم اہم با شتی تو
 از ان بخت و دین تمام با شتی تو
 جگر و چشم شفاعت ز مصطفی دارے
 کہ کردہ یک بکشتن چنین جفا کارے
 یزید چون زوی این جنت استماع نمود
 یکا فری غضب حکم قتل او بد نمود
 چو سزیکر آن مرد دین بپریدند
 با ظلم جف از میانہ برچیدند
 بزرگوار خدایا بحق اول عبا
 جو بہت دل عجب روح بید شدیدا
 ز جہم ستغان در گز ز روی کرم
 بحق جہم ست اولاد اکرم
 بجال قبل بیکل نگر کہ جہان مست
 ہمیشہ نذر تو در پیشہ شہدان مست
 نوکب نظر ز جہم بپوشه تقبل حال کن
 مراد مرد و جہان شش ز لطف حال کن
 کہینہ نیست جو از قبل زایران حسین
 بخش جلیہ عصیان ادبجان حسین

واقعہ در بیان رسیدن بانار و شوق
یکمربلا اہلبیت و دفن کردن جہانم

نمودہ ماہ محرم ز سلج چرخ بلال
ز خون دل قدر دیدہ گشت الہال
کشید چون قدر انداز چرخ توسستم
نشست بربوت سینہ با خدنگ الم
زگر یہ دیدہ سکان آسمان خون شد
چنانچہ دامن چرخ دون برین
مفتون زمانہ بیدار چرخ خویش تا دامن
دیدہ جانہ گلگون بیدیم اخوان
شفق کجاست کہ خون آب دیدیم استخوان
ازین مصیبت جان سوز گشتہ استخوان
تو ہم باری نارا از بیلے آل عبا
بو خروش اباسبہ نجبہ لطف
کہ تو چشم رسول خدا را ہم حسین
تکنتہ خاطر آل عبا امام حسین
نہال تافتش از جود شیدا بیداد
پایشت کر بلا از دستم زبا افخاد

شمار خجای فلک داس آن شہ دولان
بنیخہ باستم اہل بیت در جولان
روایت گشت کہ در کربلا ز جور سکان
غریب گشتہ جگر سوز گشتہ دلان
چو ماند بے پدر و زنجیر نامہ چرب ز با شادی
چنگ ز روی نامہ زنجیر غم
درون خمیر کہ آن گشتہ زنجیر و نامہ
آہ و ناله و سدا یار شایون و نامہ
کہ ناگهان بسا مپو دہای آل عبا
شما فتنہ ز کین کو بیان بے پروا
شما فتنہ ز کین تمام گم دیدند
بخیہ بای شب ریاض بے بدین دیدند
بخیہ بای شب ریاض بے بدین دیدند
کہ بای شب ریاض بے بدین دیدند
نشتہ بادل بے بدین دیدند
ز غصہ رنگ شفقش تو زعفران گشتہ
ن سبارکش از درد ناخوان گشتہ
مردہ جامہ چو گل چاک از قسرت پدر
فلک ز شعله و دوش نموده است خدر

زخون دل به بر آن میسج سگمال
 بیان کاسته افلاک گشته الامال
 ز کینه خیمه آن سبب پرنگون گردید
 اسیر آن شعله بخت ز بارون کردید
 شد از یلپایچه ابل ستم و ان صرا
 جبین عکس به بیاب چون اگل صرا
 سر به بند و گسیخته کلاه چون غل
 نهاد بر سر سکن لبه کوگردن غل
 چنان نمود بر سنگان آهستان نجیب
 خروش عابدیج روزه نامه نجیب
 بخت خون دل از دیده های ابل سما
 رسید ناله کرد بیان بعرش سما
 پس آن گرده خا جو بصدن از ستم
 بنا نهادند تا نادران حرم
 بنا کرد و بخت گان آبه و فغان
 بنامه ایست ستم ابل بیت نوچه کمان
 چه گویم آنچه لعینان آبل اگر دید
 بدین نج سوسه شهر و شوق رو کردند

چو این سجدین بر کن ز شهر رسید
 یزدید روی خیمه زشت بچیا شید
 کاین سجدین آمده است بالنگ
 بیده است سر از جسم سجدین
 به صد نشاط و طرب آن نوازه ملعون
 ز با سپاه گران از دشت شیرین
 بدین حال عجب ابل بنا تو عریان
 نشاند از زمین کوفی آن بایان
 پیش قافله سلاطین و وزیران
 غریب و سبب پرورشنده وزیران
 چو ابر دیده به عید ز سراق نخلوان
 چو چشمه خون دل افشان ز غنچه نرگان
 سوال کرد که این نوجوان کیست
 بهمان ستم گدین است این
 گفت که این فخر گدین است این
 اسیر ابل ستم زین عابدین است این
 سری پیش ز زخونه چاه تابان دید
 بنیزه دار دشت خیمه غمین پرید

بدون کشند و بیایا کند و میسند
 بکر بلا رسایند و باز بر گردند
 روایتست که چون از روشن آل رسول
 خوب تر نشند لب و یکس و خیر مملول
 خند عاقل کرب بلا بشیون و شین
 براس طوت امام امم امام حسین
 بکر بلا چوب بند باد و دیدگاه تر
 پیش گاه فکند ذابل بیت نظر
 نشت و ششم غامین و دان محفل
 بجم افسر نور سید الشهدا
 زینبیت ناوقش و غدا بر افغان
 بوی جیم شید نشسته دوران
 آبه ذاله و فریاد زینب اطهر
 گرفت جیم شریف آل عبا
 صدای ناله غمد می گمان آل عبا
 رسید زینب کرب بلا بعرض عبا
 نشور و شین و فریاد عبا مجنون
 نموده جیم شریف امام را ندون

بکر بلا چوب بند باد و دیدگاه تر
 پیش گاه فکند ذابل بیت نظر
 نشت و ششم غامین و دان محفل
 بجم افسر نور سید الشهدا
 زینبیت ناوقش و غدا بر افغان
 بوی جیم شید نشسته دوران
 آبه ذاله و فریاد زینب اطهر
 گرفت جیم شریف آل عبا
 صدای ناله غمد می گمان آل عبا
 رسید زینب کرب بلا بعرض عبا
 نشور و شین و فریاد عبا مجنون
 نموده جیم شریف امام را ندون

نشسته بود با حال خوشی میگرفتند
 از آن گروه یک سوی آنجناب رسید
 بنوعی گفت که اسے نور دیده سبطین
 چہ شد ہم در دل مصطفی امام حسین
 چو این شنید در آن حالت آن شد در پیش
 ز سر گشتہ بجاک فغان اہل شہید و بیجا
 جواب گفت کہ اسے اہل شہید و بیجا
 چگونہ شرح دہم حال سید الشہداء
 کہ از جفا کے مخالف بود کے بران
 چہ سان شہید شد از فقر و غریب بران
 سن علیل ستم دیدہ از سان الم
 در دست بستہ بخاری بربان ستم
 ز روی کینہ میر و ند با ہزار افغان
 ز کربلا بدشت آن سپاہ بے جان
 بہل تیغیہ شد عشرت نشاط و طرب
 فنا و غم لعلہ تازہ در میان عرب
 باہ غلام و نو قند از غم آتشاہ
 تمام اہل مدینہ بر لباس سیاہ

علمت پسند بہ آرائی امام زمین
 در پیدہ جامعہ مانگند سان و گریز
 نقارہ بہر عز و اداریہ امام ہوا
 رسانندہ بود بگر و درون صدای دادیلا
 چو اہل مکہ بہ زندہ و غم بستہ پید شدند
 شکستہ حال و زمین داخل مدینہ شدند
 روانہ شدن شہید بہ پادشہ افکار
 بسوی مرقدہ نور سید طہار
 رسید چون بدر و غمہ و بکلام نمود
 در آن مکان شرف دی پیام نمود
 نماز سید پس از مہرگان با سلام
 نماز سید سبیلہ ظلم علیک سلام
 کہ اسے امیر سپاہ ظلم علیک سلام
 خطاب کرد کہ اسے نور دیدہ امام حسین
 سرور سیدینہ بے کینہ امام حسین
 بگو کہ بہر سبب نور دیدہ امام حسین
 چو آواز ستم کویشان شد کشتہ دلاں
 جواب داد پس آن سہ و شکستہ دلاں
 کہ اسے طبیب دل و درناک غم دلاں

چو گویم از شکر کوبان سنگین دل
که بر حسین زگر و زدن اندران منزل
بیکر بلا چو رسیدن دران بلا زنج
سکیده خنجر کف و زدن کین
که زنیان جفا پیشینف و دواست شاهین
تمام روز و شب و بیخ و بزم
تمام یاد و احباب تو به بیخ و بزم
شد بکشتن بجاک اندران بمل و بزم
برنج ابل جفا را پس آن المومنین
چو آفتاب پر جرح و جل کد کین
شیر سوار شدت تو بجای مجرم
بهر و بهرین جانیه و شوق در
چو کرد شکوه اهل شکر و در سبیل
صدای غافله غیاست از در ز قتل
مینا بدل خسته غمین بنی
بسوز سینه بسط محمد علی
بآب دیده کشیدند که در شکر
ز جرم است شفا و کرم معظف کند

جهان زرد و زو کوشت دست غم برف
 فکند مغفرت زین ز سرقت خضر و سحر
 دین عدا شده نزدیک آید که کائنات جهان
 ز سبیل دیده که در میان شود و بیان
 زین این غم عظمی چو باره که
 نشانده شاد ایام سرکش
 روش دلیر که دلا تو هم غم و غم
 بیده خون شده دین و دین ایام
 دین نابل دم بر چین گر کنند
 براسه نام او عالمین گر کنند
 بی تو هم وی از سینه زین آینه
 زویده قطره اشک دل کشت
 دمی زستان لاش و کشت زید اشهدا
 براسه دوا خنده شل زید اشهدا
 روایت است و اسکیم ادله چون دین
 ز خون پاک شهید ستم ایام حسین
 شهید ام که بیوری ز مال ستمی
 شهید و بیانی چو بلبل چینی

چشمه پنهان اندر زلاله پس چو برب
 یکین از کمر و چشم دوست با معیوب
 زیکه از دل و جان دوست همیشه و کمر
 یک و دو سه دوست و شب غم این بود
 ز کوشش اش بهر دور و دور اساعه آن بهر بود
 که در دو چشمه خود را اساعه آن بهر بود
 فناد و بود بهر کشت درخت آن دختر
 بآن طریق که کشت بدین از آن
 بهر بود بهر کشت شاخ و کشت کوش خان
 که ناله از سر کشت کوش کشت
 چو کشت مستمع آن کشت کوش کشت
 ضیف ناله و آه از کوش کشت
 کبوتر کوش کشت کوش کوش کوش
 ناله کوش کوش کوش کوش کوش
 چو سوز از نمود آن مجوز کوش کوش
 ز شاه پای کبوتر یکید قطره خون
 چشم آن ز قضا که دنا که آن چو با
 شهید ز دیده اعمی رضع ق بیابا

بیاد دوست از آن خون ز شوق کردگر
برست از همکس از روی درد آن وقت
نگه می کشیدم به چهره او در آن وقت
ز شوق گشت از لب و دهن
بهر طرف چه صبا گشت کسی در نظر
نیامدش بجز آن زن که در ناچار
بسبب آن زن زیبا غدار شد ناچار
ز حال دختر تو ارم ای باب
گفتم منزه که من دختر تو ارم ای باب
یگانه دختر یک میبایدش جا
فلان درخت مرادش و در دیانت شفا
منم ز جمله امراض و در پیش پدر
نشست کرد بیان یک یک آن وقت
حکایت شب و نعل که بود آن وقت
چو این سخن پدید آمدش از سرش دعا نمود
فنا نمود و بهش سرگشت چون بیدار
ز خواب بیداری آن مرد گشت چون بیدار
چو آب سر به درخت آمد و گرفت قرار

کبرتری بستر شاخ دید و در زبان
نکشته خاطر و افکار با لبا چون
چو نگار بران طاسی صباست بابل
از آن نمود روی ادب ایود سوال
که است عجب لب احوال خود گو باما
چراست جمله اعضا لاله گن مرا
بدل ترا چه دلاست ز در پرده تو چون آورد
چراست بابل و پرده تو چراست
چه باعث است گدازه دانه تو چراست
چه دیده و کجا بوده به بیان کن است
بسیار سنبل و گل چون نسیم میگیدید
ز من چه سر و بیاض آن زمان شاد دیدید
که قصه خود این خون بنزد من بربان
دل از غم این غم بجا میم چون
اگر چه از تو درین دم بودم کم چون
دست ز حالت این خون بودم کم چون
ز بس تفریح و سوختن از زبان بکشود
کلید بجز حق فغانش از زبان بکشود

فغان کنان بچن آمد و حکایت کرد
 حکایت ستم کی یاد وراثت کرد
 کہوے بباد یہ در سایہ درخت گرا
 شدیم هیچ کبوتر زرد نازدار
 وزان خوار فرستیم بادل نازدار
 برا کے کہ نفس سائیش از غم صباد
 بر آسماں شد بلند فغان
 کو آنگر آسماں آفت کاک شد بلند فغان
 کہ آہ آہ بر آسماں آفت کاک شد بلند فغان
 شکست اپشت رسول شد شید و ادب
 امام کون در مکان شد شید و ادب
 زیم جلد پیدم آچو رنگ از رو
 شیم زار و پشیمان وضعت ہو
 صحبت ما از ہم جدا افتاد
 امان پس نہ مزارہ کبلا افتاد
 دوران زور دین پیشانکے دیم
 نہ کہ با صفت حواسے خوشتر
 بگوشہ از ہم جدا شد و شین سے آمد
 نہ حرف نزع احسن سے آمد

بہت لکھریاں تیرے سر بسیار
 بنا دیے جن دن مظلما بازی ناز
 گلوسے آن ہم سر و چکان زدک سنان
 زمان و تبکہ اطفال بپوش گویان
 چو آواز ششم از لاشیان مرا فنا و نظر
 بیان خاک کذلت بچندن بے سر
 فناہ بے سر بخرج طریت تنہا
 بزرگ لالہ ہر طرف خون دران مولا
 بیان این جاہ کشت گمان عالی شان
 تنے چو نور بر آمد بیدہ ام
 بیان خاک زبید ادیبہ برین
 ز شیر و نیر و بے زخم کا پیش برین
 شکستہ سینہ پیش چھوکل در ہم
 چو صید گشت نہ بخون دست مہا زبان کہم
 چو غلاما کر بر آن خضم پیغیب کردہ
 چو کو سفند سیرش نازن کہ بک کردہ
 فناہہ بوفور غلغش منور نہ خون سے رفت
 زارت جگرش از خاک اردن بر رفت

سر از حالت آن شاہ دل بہ درو آمد
 ز سبب نام لب لب خٹک آہ سرد آمد
 کہ ناگر آہ و دیدہ شمع و دیدہ ام
 جہان بہ دیدہ شمع و دیدہ ام
 نظر بہ جسد آن قہیل سے کریم
 بگرہ شمع لب لب خٹک آہ سرد آمد
 بگو شمع از فلک آواز طوق آمد
 ز سبب چرخ فلک ہو جی فرو آمد
 بطریق او شمع شمع صدیقی خاست
 کہ ہو درج شمع شاہ و دنیا رسول خدا
 پس از نزول شمع شاہ و دنیا رسول خدا
 باند گشت و گریہ گشت و گریہ
 کہ در شمع خفت و گریہ گشت و گریہ
 نزول ہو درج شمع شاہ و دنیا رسول خدا
 باند گشت و گریہ گشت و گریہ
 یک گشت و گریہ گشت و گریہ
 براسے تمام فرزندانش کہ در نزول

چو رعد مالہ کنان یزد و درخین زبس
 نزول کرد دران مقتل آفتاب آس
 تمام حور و ملک ہرہ ہمارے اور
 کیا گشت دل اس وجان زار عباد
 ز گشتن آن سرور زمان و زمین
 پیسہ ان ہنگی آمدند با تو زمین
 ز اوج شد و گران دران چارون ز سر پا
 سبب ہوش دران بد و عالم
 فغان کنان ہمہ باذن آن شیبہ شمع
 در آمدند با طرافت آن شیبہ شمع
 و دیدہ کہ وہ کہ شمع شمع و دنیا رسول خدا
 اشارہ کہ وہ کہ شمع شمع و دنیا رسول خدا
 گریہ کنان از آن حرف جہانہ
 بہ و مالہ بکشتن بکشتن
 ریس گریہ کنان از آن حرف جہانہ
 ریس گریہ کنان از آن حرف جہانہ
 نگہداری کوئی ز سبب حق عالم
 رسید مالہ کنان چو گل بہن جامہ

گرفت تنگ و جان آن شهید را دیده
 بنزد بوسه دادش ز مهر بر پیکر
 گفت آه چرا ای جنبین تو ای فرزند
 نت داده ز مهر و بر زمین تو ای فرزند
 تو بودی اشراف و لا و خاندان پدر
 جیات گل به وجود تو بود جان پدر
 کدام عالم پیشم شوم رادل داد
 که بگلوسه تو بانی خجسته بیدار
 جسم نازش آن تیر پاک داشت فرار
 سبک کشید و میرخت اشک بر رخسار
 بیدید بیک حرارت به نوا درنت از پیش
 بر آن تن اشک فشان سر نوا درنت از پیش
 نیک کناره به باد فغان کنان زهرا
 فلکد بر سر آن کشته ستم خود را
 نیک کناره و در آن زنان چاه سیاه
 در آمدند با فغان و سوز و ناله و آه
 گرفت خیزش تنگ و بر آن تن را
 ز کربلا به نوک آرسا ز شیون را

که آه آه ترا این چه حالت است حسین
 چرا تن تو بیشت ذلالت است حسین
 که کرد قصد تو اسکی علم دیده دارد
 که کرد ریا در غم بے تو دیده دارد
 کدام بنیر افکند از فرس و زمین
 که کرد از بدت سر حار و بنیر زمین
 غاده اند ترا خلق کاف و کربار
 که دود و سوز عطرش میریزد طافت سر
 تن شمع غیب تو زنیسان چرا حرا دشت شد
 غریبی بگو خوتا به شهادت شد
 به خون و خاک چرا پیکر تو قاطب شده
 به کرده اند تو را در دشت اسکی ستم دیده
 گرفته بنیر از حال عسا پین یانه
 رها نده دیش دوست خالقان یانه
 کجاست اصغر لب تشنه و سکنیه چه شد
 کجاست کبیر و عباس یانه چه شد
 سوز که افکندم اکنون تشنه آرام به بهار
 که لبی بیست ترا می زغند شهر چه بهار

زخم زخمت تو آه چندی بر سر نوشتی
 ششم ملک ذابیت بگو یاد نوشتی
 چرا روان یک نیم خون دل ز عین پیو
 که داشت دید بدن تو را می خیل تو
 نهاد و کف خود را بخون پاکش
 بآن نمودش و چیده و سر آفوش
 کشید شاه خنجر هم بر روی خود آن خون
 که روز شش نماند بخون چون
 پیران همه نمان خون چکه و بالیدند
 پیش خلق خدا سر خودی که دیدند
 رنگ سایه نماندم بخون شده خود را
 چو لاله سرخ نمودم بخون شده خود را
 ز خون آن شده در خون و خاک فکیده از دیده
 دلم چو قطره خون شد بچکیدن از دیده
 بگشتگان شدم زخمت و خون و خاک
 مرا سگند درین بارغ گردش افلاک
 بجای قطره خون حسین بود مرا
 که در دو دفتر کور و نعل زبانت شفا

قلم از غم آن خسته جان خود نوشت
 که بال رسیده بودم الحال جای از نوشت
 شنیدم و پیوسته می خوانم کبریت
 یقین شد من که غم در دوزخ بود چیت
 بزرگوارش را با به سید تقی
 بخون ناحق منقلب شد عظیم
 بحق زار سے اولاد احمد غبار
 خصوص گریه افغان ما بدر پیار
 که ز کرم بگشت ایمان افکند بگذر
 پناه بدست سازش بچیده
 اگر چه غم بگشت تو باشش دیده
 ولی بجز و بفضل تو باشش دیده
 تنم بود که در دو عالم او مشغول
 بود که تو در دامن اهل بیت رسول

واقعه در بیان رفتن ایام یزیدین
 پیش یزید و سوال جواب
 بالعین

دینش بخت نماند شنبه جام جهان نما
 پاکشت تیغ خون غول سرخیل انبیا
 منی است آسمان شوق با خون دل
 گردید آل حبس پرده سها
 خوشی کننده روی خود از ناشن بال
 پاکشته سرخ چرخ شد فرو
 ریاست دیده ام مردم گر داب کر بلا
 کشته اهل بیت به لاله لاله رنگ
 بادشت کربلاست که خون دل آل مصطفی
 دامان خود ز خون دل زبان او
 دام هزار درد و دنیا که را ندم دعا
 کرد و چرخ را در دیکه را ندم دعا
 تسمیم که چرخ را به دم شمع شمع
 کز آن کشتن چرخ شمع شمع
 گویا چرخ چرخ دیش گشته غرق خون
 آن گل که بود در خون بازار مصطفی
 از کربلا کوفه و از کوفه تا به شام
 بر دینش پیس را به حاد کما

آل رسول رو بسرا پرده سها
 بود آنکه دور بود از اضاف و از حیا
 بر پشت زار گفت یک کس که نمه بیا
 بنیاد و شمع گفت یک کس که نمه بیا
 این سبزه سبزه سبزه سبزه سبزه
 پیر سرده سبزه سبزه سبزه سبزه
 آن تیره بخت بر دینش بخت بخت
 خود است بر دینش بخت بخت بخت
 پیریده ام از آن تن شاه که چرخ
 اورا چو آفتاب بوی خوش دم سرا
 گفتش بر دینش بخت بخت بخت
 آنرا بود و دینش بخت بخت بخت
 فرمود و دینش بخت بخت بخت
 آن تیره بخت بخت بخت بخت
 زان پس بخت بخت بخت بخت
 تا بنده بخت بخت بخت بخت
 آورد و شمع بخت بخت بخت بخت
 آن ماه سپیدان بخت بخت بخت

زینب نظر کشود سحر قیام دید
 بر پشت زرد تار و پود جل گران بها
 آشفته گشت از او پیش و پش و پش
 گلی پرید بر پیشانی
 از آرزو شستم جو بهیدر گل آبل صفا
 در کربلا ریاض گل آبل
 در خاک کربلا بن دسر در بیان خاص
 سروست کجا فستاده چو گل یک کس
 در خاک دفون فستاده چو گل یک کس
 آن رده سے نور بخش تو باؤسے شکر سا
 آن یکیں غریب ستم دیدہ چون پدر
 ہرگز ندیدہ کام دل از چرخ پیوتا
 بالیداروں سے خود بہتر نازنین او
 کے سر پہ دو کون سرت را بہم فدا
 نورزدہ تیغ شہین و افتادہ غنی خون
 با تیکل جمال تو ہمراہ تو سے عین
 رشتی بسو سے جنت و مار گذار دے
 تنہا زاد و پدر و خویش و اقربا

افشا دہ ایم مانجہ پری ویکسی
ای دا سے برنجی ویکسی
بوعال نادر کہ لطف گیس سیرک برکت
از روی لطف گیس
درد و غریب توند داند بخت قبل
کو چو بین بدرد و غریب
مچ گفت و سیکست از ان غم ہم
بیکجا نہ سیکست از ان غم ہم
در پیش آدم آل جب و داست
در سینه و اغزار سپر غلط
چون دید بر صے آدم آل غلط خوش تھا
لذیذ گفت کیست و ہم لقب
گفتند در صحنه غلط خوش
ماند آدم صنی غلط خوش
چو این شنید گفت کہ اسے کہا دی جا
ب کہ شود گفت کہ اسے کہا دی جا
کہ این کہ ہم کہ اسے کہا دی جا
کہ اسے کہا دی جا

حق را گذارد و سوسے پل منہ قدم
 از راستی بسوسے کجی بر کشد لولا
 چرخش امان نہ داد و زاول قدم نہاد
 مانند صید گم شدہ و رکام از دلا
 زین العباد چون بشنید آن پیر آب کرد
 بادام را و ریخت پگلیک و بیجا
 گفت اسے نیز یست شراب کاوشی
 از بخودی ہی نیستنا سی سہ پاپ
 اگر نہ کہ از نور و تاب لعل ان تو
 بیچارہ سپید دین ویرے بیجا
 آن دم کہ آشکار شود در درخت چن
 سازد خدا سے مون و کافر ہم
 آنجا نہ سوال ترا نہ کہ ناشود
 قاضی خد اللہ ایک نعت آسمان کوا
 بر است حق و تعظیم و تو ہا طے
 بر ماکش نہ بخودی جائد طے
 کردہ خدا سے خلقت مارا نور پاک
 این ہر ماہ را بود از نور ماضی

بہشتی از مرتبہ از غنہ عظم
 مارا چو عرش فرش بود زیر پیک
 باز نہاد خلاصہ اولاد او بیسم
 مارا بود سہ پیر کہ ماییم پینہوا
 نہرا نزل کرد و بیام سر اسے
 باید نزل از نیما بیہ غلاف
 مار و حق زمین و در ماییم بیہ غلاف
 او نور است ہر و منہ و حق و ہم
 چہا کہ چیل دین مہد باب کو
 با مہد باب نامور صبح و ہم
 بیسم کہایتے ز نور اسے را
 بر کوسے مہیج حق خدا سے را
 آنسے مہا گوئی کہ مارا خلاصہ بود
 کاش زوی جوین مارا ز جیب
 باب ماکشی کرد سے ماییم
 گردانہ بشہر و شہر فضیلت
 داری درون بود ہمد اہل بیت نوش
 مارا چو بستگان بہ دیر و کو جب

تو دعوی خلافت ایمان امی کنی
 این ظلم را راست با داد مصلحت
 بزینش چو رسد بجیک پس بیند
 آنگاه بر گریخت کراسه اودی ہوا
 فرماست روز جمعہ و دایم ایسہ آن
 تا برویے بنور و خطبہ کنے ادا
 بن تصدقون باب تو برگزیدہ کردہ ام
 آن کس کہ کہو چرخ دہ آفوش جزا
 ہر حاجت کہ بہت تر از تہا کنے کنم ادا
 تا حاجت مراد بر آرد
 گفتش اام چہ مراد بر آرد
 اول سپاہ قافل باب مرابجا
 دوم حسین علی راہن سپاہ
 تا از دشتی باز دم کہے
 چاہم کہ اہل بیت بنے راہن کہے
 تا جب کہ راہم بسر بھر مصلحت
 گفتا بنہ چہ مراد بر آرد
 اول بہم بہت شدہ باب چہ مراد جزا

آنگاہ بخن گویں شان آتش کشید
 بنے چو گشت بیکر جہت این
 گفتا شان کہ شمر بود قافل حسین
 شمرش جواب داد کہ ما شاورینا
 گفتا بنہ یکہ بود قافل حسین
 شمرش گفت اگہ فرما دہ نامہا
 از ہر طرف سپاہ عرب را طلب نمود
 بنشد جلہ را کہ واسپ و نیم چہ
 بنزد دہ شند بنہ و چہ چہ چہ
 لگہ ریزد و دم چہ شوش چہ کہ
 اگر رفت بخاوند سرے خویش
 چون شام زایل بیت بنی و اصیبا
 بر خاست زایل بیت بنی و اصیبا
 اسید و دیند ز شخے کہ ناگہ چہ
 گفتند حسین راست کہی شمر
 دادہ علم بر دوش اندکنا و شمشیر
 اکنون زیدجو او شدہ بانا آشتا
 گوید چہ در شش پدھر ہان کہ جاست
 کہ دیدہ ام نہان شدہ تا بندہ ہا

گفتا: برید و نظرش لاشش با پا او
 تاپا بد از جبال و طشت پر زنون
 بوندش او سری و طشت کله چرخ پرخیا
 طخش چو دید گفت کله چرخ پرخیا
 من داغ پیچی بجان من
 مانده چو لاله داغ ازین داغ جان کونا
 سوز دلم دام ازین کجا شدی
 اسے نازنین پند بر من کجا شدی
 باز آ که بے زنت شده ام با غم آشنا
 بود از غم جمال تو خوشی دلم
 خوشی ال کے شوم کہ منیم مخ تو را
 بروی نازنین پند روی خود نهاد
 آسے کیند و شد لب را پرده لب
 کہ دید تازہ از غم او داغ ابل بیت
 چون شمع سوخت و پند آتش جفا
 چون روز گشت خلق مسجد روان شد
 چو جال و چو فاضل و چو د پاس
 چون مسجد رفتی پزار غاص و عالم شد
 آمد پند با صد و چهل آیین جفا

بخواست تا کہ با بی بنی بنی ام
 ناگاه آمدند و سب زشتی
 گفتش امام ششم نہ داری در گردگار
 در کردہ ہائے خویش تازیت نو دیا
 من علی آل علی سا گدا شے
 در دامن پند نری چو چوبیا
 مارا چو غم بود کہ تو از روی دانا بودہ آیت
 بندے ہزار بودہ آیت پاک بیت
 دیار محل خویش چو پاک آیت پاک بیت
 کو کتب ہزار پاکت پند گفت
 دانا گھما کہ رویہ سے پند کن دنا
 گھنارہ حد خویش و بران حد کن دنا
 کہ نہ از پند پند خویش آیت التماس
 بشنو حدیث او کہن از قول آوازا
 آن مادر است و از بے بہا دنا
 رخصت امام را کہ پند بہا دنا
 پند خلق بر سر پند امام را
 مانند باہ چارہ دہ بر علقہ تحقیق

کبشا و لعل آن مژد و ریاست مملکت
چو کرد آن زور و پرورش ز ما
وز بعد خود خالق وقت رسول آن
کبشا و لب بنیشت شاه اولیا
گر بیت بعد از آن و کفایت که اسکرده
گرنیست حال فاش من در اربابها
زردانه حسین علم که دامن کربلا
خوش بود و کی کس و پیوست و غریب
در کربلا نیست او شده از وطن جدا
من نیز بچو باب شدیم و پیش و نه اقرار
نیا و در دنیا و روزه و پیش و نه اقرار
ما بگزید گمان خدا و خدا و حق
ما بچم نور و دیده زهره و حق
ما بچم اهل بیت رسولیم و نبیا
ما بچم رسولیم و دل جله و نبیا
ما بچم رسولیم و کفایت کافیا
ما بچم رسولیم و کفایت کافیا

در حق است چه بیا و بیا رسول
در شان است سوره و نبیا
ما بچم آنکه است بر توان شناسه با
در حق است سوره و نبیا
خشیسته فضیلت و جگر کرامت
تلقی بر کرامت با ۶ مدد گوا
بر گو که بیعتون طعام از یاسه کفایت
۶ مدد و بیعت رسول کفایت
در آیه بیبا و نبیا رسول کرامت
باشد حدیث کفایت و نبیا
ما بچم حسین و ادر او و نبیا
چون من به اصل و نبیا
ما بچم نبال و نبیا و نبیا
دانی علی که بود و نبیا
لا سیف نکته زبانه و نبیا
زان سال که آمد و نبیا
مفتی چسار و نبیا و نبیا
ما بچم آنکه بیا و نبیا

در علم و دینی و اخلاقیات و مرتبہ
کس نسبت چون علی اگر کتب است و انما
آنرا که چون علی پر و آدم چون غلام
چونش چو مصطفیٰ کز آنجا که چون
بارب کجا رواست کز آنجا که گریست بر سما
کز جب بر او ملائکہ گشت زود
خدا کار بر بندہ بیست چنگ گفت زود
در دہ نمود تا کہ او اسے شود قضا
کز لا اله الا اللہ مودن زبان کشود
شکستش امام بر تو ذوق با و مریجا
نہیں پس بود رسول علی بنی حق
کس را درین سخن نبود چون و نہ چا
ز در پیشش تمام خود را پس گفت
برگو خدا سے کہین این حق بے بلا
نسبت بہن محمد رسول چس بود
حدین است با پس منہدہ و انما
از اہل شام نمبرہ بر آندہ طرف
بر سر زود دست و در بندہ جاوہ

کز پید چو پید بندید و برون کشید
خود از صحن مسجد است در ہمرہ عنہ
آمد و درین عبا و دنا کرد
با اہل شام کرد آداب دین دعا
کوشش دعا بندہ بیسی غلبہ بخود است
غدر سے کہ بدراست مرن غدر خطا
قتل حسین از پس او غدر توحید است
آخر کہ غدر لنگ بود و زور با جبر
راس حسین داد و دین عبا ب واقفیا
باوی فتن جملہ اجبا ب واقفیا
نشان بن بشیر بیستہ مر کا ربود
با اہل بیت گشت قرین او بر کربلا
بگذاشت لبست روزناہ صفر تمام
تا پنج سال شخصت و یکے بود کو تیا
کان سہر بن سپرد الم و نما کرد
تو غریب کرب بلا سا بہر کربلا
کس بیشتر از آدم آل عبا نہ کرد
دوست مزار شاہ شہید ان کرد بلا

از گریب باد گریب بدینہ نزل کرد
 زمین العباد سوخت دل جلہ زمین عزا
 زمین واقعہ زمین دزمان گریہ میکنند
 زمین بازگشت تارست نہت آسمان نما
 گریب دہستی بود و یک دہست است
 چون کے بیان بوند چنچ زبان کشا
 یکین ہزار لغت حق بکہ صد ہزار
 از صبح تا شبام گریب شام تا صبح
 بزم سخن رسد و عیب دہ و مردان عیب
 ابن زیاد مردہ و مردان گنم
 گنہام آن سگان جہنم بیان کنم
 گریب دہست ہا ہا و غامہ شود و سیا
 رہنما ہا سے لغت برحق شام شان
 از ابتدا اگرقت و گریب ہا ہا ہا
 پار بپہنچی احمد داو لا و مصطفیٰ
 پار بپہنچی احمد داو لا و مصطفیٰ
 و چہ کہ از گناہ سیاہ است نامہ اش
 جز آب لغت تو نہ وہ نامہ اش جہا

چون بانج محمد آل است و رشتہ
 شش ناسے درق ہم آل مصطفیٰ

واقعہ شہادت در زیر تیغ نشانیدن
 حضرت امام زین العابدین را حکم
 میزدید پلید

لہال باہ عزا و طالم باہم
 چاند کشتے اہل عبا پیکر حق
 چو کجہ کوران کجہ نوح جبران شد
 زمینج عا و دہش لہزہ بر لبیان شد
 ز فتنہ خیزی آن یکہ سوی عمر ان
 نشست بادل پرورد و دیدہ گریان
 شعیب نالہ وایوب بیکند فریاد
 ز رستخیز گرایش کسے نداشت یاد
 دل حسد و طوفان آن آب شدہ
 بنا کے خانہ عثمان از ان خراب شدہ
 ز یکہ حضرت ابیاس شد و ان گریان
 بہ بحر موج آن ماند خضر سرگردان

زبان فادہ عطار و زور غنچه زبان
 گریخته دامن پیاده نیر و افغان
 بیاسه سرورین طایران سپیش اند
 زگر پیل ملایک فادہ مدح شخص اند
 بر کرده کامه نیرید بعین نبات انش
 زشور و الہ منزل نگند و دل غش
 این عشق که شمعان اهل عصمت را
 خندان سدا پر گمان خشت را
 خندان سدا پر گمان خشت را
 بسوسه شام صحرای از خفا چاکر دند
 بران شکسته دلان از خفا چاکر دند
 روایت است که چون اهل بیت سرورین
 بسوسه شام صحرای از خفا چاکر دند
 ز بهر برستند یگان غلات شام
 نقضای که چه باز را اگر فتنه تمام
 فادہ پدید گیسوان را گند و سوزی باز
 شکسته خاطر و افروزه بادل افکار
 سکینه گریه کلان برف آب گمان میسید
 از آن گریه ستم گمان تب می تابید

چو بوی که سکندر دران هر اسان شد
 پیش شورش آن شوختر آسان شد
 چو بویست که گردیده کربلا نیش
 رسانده سوسه خفته چیل بنیاش
 حسین است که با جسم پاره بنجاک
 فادہ بسوسه هم از فراق آن افلاک
 حسین است که فادہ و صوفی شده گریان
 بجال او دل و شیشه می شده گریان
 حسین است که بنجاک ره پلان گشته
 سربارک ادا نموده سنان گشته
 بابل بیت نظر کن و می که زلفت آه
 تمام روس سپهرین نمود سیاه
 بین پیروی کینه که بادل افکار
 بر سوسه فادہ عریان زجر شکسته سوار
 نظر بر سپهر فادہ عریان زجر شکسته سوار
 نیم خسته چو عابد پیشان کن
 کز آب دیده آن چرخ از مدار شده
 ز ناله دل ناپسند از قرار شده

بلو د عارضہ قتل گئی زیدار شش
 شش کے کڑ پھر خد اودہ آبش
 یزید از افریادہ جالست مست
 زور سے شوق بر آویز گاہ نشست
 مایہ نمود در آن حال آن سپران را
 گل دیاق حسین عابدین گریان را
 تمام آل عبا را بدیدہ پیش آن غدار
 حسین و زرارہ و زینب و علی و فاطمہ
 یزید از سر کمرین جانب اسپران دید
 بزرگ چشم سوئی عابدین گریان دید
 شاہ چون بشدیدت نمود در بدست
 گفت گاہی پسران خود در بدست
 پین کر کردہ مایہ کر قبول
 پین کوکان پیغمبر کو توبل
 پین شہ حسین کو کایہ کے انگار توبل
 کجا ست کو ہر دریا کے قمر کرم
 پین چسان کے پنے افسار آن قمر کرم
 پین پین پین پین پین پین پین پین
 چو این شہید ز یاد رفت او چون بیان
 زبان شود کہ سے نابکار بے ایمان

شہید کو حسین را و نیز خدائے
 نو اسکے شہر پین چسان مسلمان
 پین پین پین پین پین پین پین پین
 گمان کہ کو زینب و فاطمہ و علی و فاطمہ
 کر کردہ آل نبی را بدیدہ ابدا
 سر بر پین پین پین پین پین پین پین
 ازان چکر کردہ بابا حق خدا سزات دید
 بزرگ چشم رسول خدا سزات دید
 یزید پین پین پین پین پین پین پین
 ز چشم پیرہ شد و نغمہ زرد سوئی جلا
 زبانی جنت شنگارنا مسلمانے
 مسلمان را وہ بہادر دادہ ایمانے
 کہ گفت بران نابکار بے کردار
 کہ سز پین پین پین پین پین پین پین
 چو از پین پین پین پین پین پین پین
 کہ شد پین پین پین پین پین پین پین
 گمان دست و گریان عابدین کو گرفت
 ز غلام اس آن کو ہر پین پین پین پین

عثمان گر پستند بیکان کرفت دادند
 پاپ سے حضرت زین العباد و خاندان
 کینند از شد بر آه خون ز دل می شفت
 پیر پر زینب مسکین بیزنان کینفت
 که اسکو بیدست گمزنوز گمراسته
 ازین پیغم تبیلا چو بخوانست
 کشتن قتلش که هست بقیه تقصیر
 کشتن پدرش اسے عین گشتی بیر
 کین خاک گل کشتن رسول خداست
 ز شاه شندیب یادگار در بر راست
 اگر به تیغ تو ما زنده شیل آری
 بود حال که یک موزان آزاری
 ازین تیغ فلک پیشه ز جامه بدر
 بهیج باب آن بے چانه کرد اثر
 اشاره کرد که جبلا و از میان بدوش
 درون باغچه از بهر قتل بنشاندش
 ز شست بهر زانو گزین خلق اند
 گفت استمدان لاله لاله لاله

بهینا نظر کن بجال افکارم
 که از جفا سے بهیچ کین گرفتارم
 چو آن لعین ز کینشش بغل کیناد
 ز اتفاق سوکے کشتش نظر فناد
 بدین ختم رسالت پاپ سے استاد
 ازین کمال آگشت در ابل و فساد
 ز ستم لرزه بینست در بون دفع داد
 ز یاد آمد دجان را بمل و فساد
 زیند که در شارت بشا سے دیگر
 ز بهر کشتن زین العباد خسته بگو
 ز دیو کافرو اندو سے قهر تیغ کشید
 کشود دیده بچرت در طوف میسید
 کشود تیغ ز کف شامی وردان گردید
 گماند تیغ ز کف سراسیمه تا پیش بندید
 دوید و رفت ایما زید بکودار
 کشید و نعره و گفت ایما زید بکودار
 بداد دست ز اولاد آسم و غار
 بداد دست ز سوط باغ شافع عشر
 بدین که در وسط باغ جباله سیر درید
 ز شسته بیکان جباله سیر درید

پند چون بشنید این سخن برسان شد
 نیجاسے خاسته چون برگ بید لزان شد
 تمام مجلس آن ناچار خود رستم
 بساط عشق را گرفتند و رستم
 زاده دایه جانند زبال بیست رسول
 زشت و گریه خلق و زینت دل
 بجال نیده گریان زینب و جواد
 زشت غلصه و زینب زینب زینب
 گرفتند خدایا پادشاه دو جهان
 که گفتند بجز بلا سبب نیستند دو جهان
 که در دوشتر کمر کن تنب نید واران
 که در دوشتر کمر کن تنب نید واران

واقعه شهادت در بیان
 کشته شدن فرنگی پیش

پند پند
 محرم آمد ماه از بلال شمع کشید
 بخون سدر لب تشنگان حسین کشید

بمال نیست که بر عقد سپهر بزم
 بقلکست ناخن تدبیر بکنان بزم
 محرومیت که بر عزای شاه شهید
 کشیده خانه غم بقلک خط تاکید
 نوازست تار و فرزند نال محنت و غم
 شاه و فرزند که گریون نال محنت و غم
 شفق کجاست که از کربلا سیه سپهر بزم
 شفق کجاست که از کربلا سیه سپهر بزم
 فتنه ده کس دل و دیده و کربلا
 سحر و پیش دل و دیده و کربلا
 بهار گلشن آن افتخار و جودات
 روایت کر آن افتخار و جودات
 شمع دست ستم بادی طریق نجات
 شمع دست ستم بادی طریق نجات
 زده گشت و از کربلا شریف مقدس ترین
 زده گشت و از کربلا شریف مقدس ترین
 بهشت یافت ز شرف کونیاک بعین
 بهشت یافت ز شرف کونیاک بعین
 شدند از نیل تا جاج کونیاک بعین
 شدند از نیل تا جاج کونیاک بعین
 بدان بجز خود و م جبریل امین
 بدان بجز خود و م جبریل امین
 بچشم که در قلوب کعبه طائف شد
 مقام جاد و نور کربلا مخالف شد

بجز

بلد گشت گیر گشته در ملک این آواز
نواست غم ز سبب بدو بزرگ مجاز
بر آنچ از شلب و تنگنجان محلف شد
به آتش ستم کو فیان مکلف شد
کے نمائند کہ بی محنت دالم کہ باشد
کے نمائند کہ آسوده از ستم باشد
خصوص اہل خویش کہ قرار وزارت دند
ز ظلم دام نشاناس کہ دولت آیام
بکے پسید برادریان کہ دولت ایشان باشام
چنین گذشت نہ اندوہ و در نشان باشام
غذرات امام شیبہ بر ماہجام
وہ کتاب جہان باب شد براد چون شام
از ان سبب کہ بر آن چوں دل سکین شد
چراغ شام بیان بلاد و روشن شد
روایت است کہ چون شام گشت منزل شان
غم خیزی و محنت فزود بر دل شان
بنظر آمدن شان فائدہ رسول اللہ
درینہ تریم و بارگاہ عزت و جاہ

شہادت حلف و دوان آل عیب
پنوں چلیدے کہ سر و قدش بدشت بلبل
مجم جراتی اجباب دیگیڑی خورشین
پنویت آمدن محنت واسیر خورشین
بظلم کسکں وجے یارو لیے تبار شدہ
اسیکر کفار نا بکار شدہ
بدان گروہ ستم پیشہ پیغمبر بودند
تمام راه ازان قوم در خطب بودند
تلی دل افسال لبے پدیوارند
غدا کے دیدہ ز تو نب پجودارند
سواری شتران گشت بدشتت راہ
کشیدن ستم و عن دشمن گمراہ
ز بسکہ طاقت شان طاق شد نریخ توپ
ز سوز دل شدہ شان مالہ آستان آب
ز سوز دل شدہ شان مالہ آستان آب
ز سوز دل شدہ شان مالہ آستان آب

یکه بنزدینید بید حاضر بود
که در تمام انوش و خیل و ناظر بود
جواب گفت که این اهل بیت اطهارند
که از خجاسه توام فرستید و فراراند
چو این شنیدند فرارند و گویان بید بید
بهر امر از غضب و اهل بیت را طلبید
روان شدند و هر سو می شایان بید
بنزد اهل حرم از براسه استحضار
غدرات سلسله از زمین خستند
یکدیگر می چنان نور مهر پرستند
روان شدند و بنزدینید و خائف و از دان
زیگی می آمد ترسان و خائف و غم
روایت است که با صمد از رحمت و غم
بیارگاه بنید آمدند اهل حرم
چو داخل حرم آن مبارک گزیده شدند
برایشان همه از درویشانه شدند
بجانب اگر افتاد از غمت و نظر
نگفت منتیبت اهل بیت بنیبر

گذشت یک نفس یاد و صد کبر و لاف
نظر را بر کرد و بال حرم استحضار
ستاده دید و جانس چو آفتاب بنیر
جبد و قامت چون رخ نور و نور و صبح
نصرت رخ الم رخ جفا و کسم
براسه شرح جفا و کسم اما هم بین
گذشت بیوی سر از شکب اهل طین
نمودم بر سر و کشتن در تاب
شده ز آلبه پاسه و کشتن آلبه آب
نیاسه خانه ایمان فکند آلبه آب
ز فرقت بد را ز دو دیده تا دمان
روانه خون جگر می چو فتنه مر جان
جواد نبود کس اهل بیت سلسله را
که داشت سلسله اهل بیت را بر پا
بنیر آن خلف ترضی که بود اسیر
نمیده بود کس آفتاب در پیش
شاده که کمان و خنجر و سر در پیش
پیش او سر شاه شهید بادل ریش

آج جناب مقدس بنید چون بگریست
 سوال کرد آن نوجوان گریان چیست
 جواب داد که فرزند سید الشهدا
 پیچیده بر افغانی راضی است
 زابل بیت رسالت همین بجایانده است
 که چو بوج به طوفان کربلا مانده است
 جوان شهنشاهان پاکیزه یزید پید
 بر شمشیر شهادت سازد و خود طلبید
 خوشدراشاره اوفادان طشت طلا
 گذاشتند سر تا زمین آن مولا *
 طشت زر سر خمین سید الشهدا
 بهار کرده بدین خوان گل رعنا
 گذاشتند جوان طشت را پیش یزید
 ز غم کرد سر سر و شیشه آن دید
 ز غم کرد سر سر و شیشه آن دید
 اشاره کرد سوسه را سید الشهدا
 خطاب کرد که سوسه نور دیده زهرا
 سوسه نوشتن از تیغ کوفیان دیدی
 چو رعیت من اخراجت و زبید کنی

کسی چو به امام زمان عروج کند
 از آن جیت بجهان شهرت خراج کند
 شهنشاه امام زمان جوین جبار
 بگریست که ای پجای بے نیل
 تو کیستی که امام زمان توانی شد
 غلیظه بر خلق جهان تو ایست شد
 امام ایست که باشد یعلیم علم پس
 کجاست علم تو ای کافران کجاست
 که اخدای جهان نصب رسالت داد
 چو اموی خلافت رسول الله
 که از خطاب شد از حضرت کف با الله
 که بود با صدق امر قتل شد
 که از اشاره سب با این قتل شد
 حصارین بر کوفت امیر مومنین
 بگو خا طرب که بود در کوفت امیر مومنین
 بنفش آید حق خاتم النبیین
 که از رسول امین خواند حضرت دادور
 سوسه جناب که جبریل غلام نام آورد

پس از تولد ذات اگر گشت کعبه تمام
 نه سوله که خدین در جهان گرفت نظام
 که اگر داشت اوقف قلکستن بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بنیاد که گویب بیل کرد در نود
 با غنیش گمراه اش بجای بیل
 که بود آنکه کتف رسول گشت سوار
 بر زو عید بشهر مرسا جود انصار
 که داشت کامل شاه سید عیث را
 گزشت بود که سر شش شفاعت را
 که یکبارین همایش جاہ و منزلت باشد
 که یکبارین همایش قدر و مرتب باشد
 قواسم شکر بے آبرو چاکر دے
 چو زخمه کار تو دروین مصطفی کردے
 نخلکهای تو در کربلا سبب غم و درد
 کشیدہ اکیم خفا کے کہ شرح نتوان کرد
 کے کہ عرش منور شد از ولادت او
 دلست چگونہ صفاد او بشمارت او

الطیور صبح اراوی اندیش

عصیل نیل صبح زلال صفا نیکوستان

صفا نیکوستان

بیان حدیث از عجم بزرگوار کنم
 چنان حکایت عجمده ما کے زانکم
 کہ جو بیدار این از کجا کے اہمان است
 کہ یکبار کا خدین کرد کے سلمان است
 دیگر ہفتہ مکان فریج خوا ہے
 چھ بیلی دا شیعیج می خوا ہے
 چنین کہ عتت اطہار و در آزارند
 نمود ہر خفی از تو نیز بزارند
 چو این شنید بیدار بعین لذت عجب
 طلب نمود بقصد رام دین جلا د
 شنید زنیب و حبیب چون شنید از جا
 زبان کشود پیئے التماس آن بولا
 خطاب کرد یہ آن بچہ کے نام مقول
 بگر گفت کہ ای دشمن او و مول
 نظر یہ کیسی باخفیف مرد مکن
 زرو سے لطف ابرین نوجوان مکن
 تمام یکس و بے یار و بے مددگاریم
 ہر این عقوبت بے یار و مددگاریم

نظامان

ز خانان دیار دینیه بے بهر ایم
 تمام عاجزده ایم و غریب این شویم
 خدایات تو از دیده ما چه او دارند
 به این جهت که حیم تو اندست دارند
 نه استنم و گمان اهل بیت الطهائیم
 خدایات حیم رسول خست ایم
 خوشند یزید که با یکسان است تو ایم
 نگردش فلک امروز دستگیر تو ایم
 به این چنین که این دیده های پر نعم است
 ضیا سے روک دیدم های پر نعم است
 درین عالم بود که برون چارک و لاد
 ز دور آمد و کیف بکیس را
 گرفت بازوی آن جوان نعل نورس را
 به زیر تیغ نشاند آن نعل نورس را
 چو این شاه که گردید اهل بیت رسول
 براس آن خلف مضرعی شد ندول
 تمام بادل پر خون و دیده گریان
 در آمدند زجا و احمد آوایان

بسوی حضرت زین العباد روان گشتند
 آن ستم طراف قاضی گشتند
 یک یک چو سایه باطراف قاضی گشتند
 یک یک فنا و بپاشی چو بر تو قاضی گشتند
 نشسته زینب بیدل چو در درویش گشتند
 سکنید که یکسان او را قیاس ستم کردند
 گهی شهادت او را قیاس ستم کردند
 دوان بزد و بزد التماس گشت کردند
 گهی بید و حسرت نظاره ستم کردند
 جا فران شفاعت اشاره می کردند
 سکنید گفت که ستم ستم بید و جا کردند
 بنواجران ستم ستم بید و جا کردند
 درین بلیه و سخت کجاست بنیم
 کجاست باب شهید و جید و صفدر
 کجاست جدوات امر و حضرت زهرا
 کجاست باب شهید و شهید و شهید
 که زیر تیغ بنیسان نشسته ات بیند
 دل شکسته و رنگ پریده ات بیند

روایت است کہ در مجلس نیکو بین
فرنگی نگران بود باد و صبح نیکو
رسول بود و شهر فرنگ بیت صحبت دید
چو این سالہ اہل بیت فروخت
زین محبت زین العباد لیکسین خوش
دش بجالت آن نوجوان یکسین خوش
پہ صد ہزار دینار ازینید کرد سوال
کہ کیست این سران چو این دین اطفال
جواب گفت کہ نر زند سید و مرآت
سیدیکہ نو بادہ پیب سہ راست
چو این شنید فرنگی بدان سگ غدار
جواب گفت کہ امی روسیہ بگردار
شنیدہ کہ سے اندہ کیوں بندہ با
ز بارش شدہ واجب کہنے آفرار
تو اسے بعین بیکبار بعد غتار
کہ بہست سبب کبار جاکردہ است
کے بڑا دہ پیپریش جاکردہ است
گو کہے کہ در واد رش خطا کردہ است

چو این شنید نیکو از فرنگی دیندار
اشارہ کرد بجلا دھائی شش بردار
پڑتن سران نا بکار بیدین را
فرنگی از رہ تقلید چون شنیدین را
گفتہ بر نص در خواست از سر او رنگ
ز سر گندہ مرا کے کا پیسای فرنگ
روانہ گشت ضوی را اس سید الشہدا
بہر و دست گرفت آن سہبک را
بگہ گفت کہ نیز امرای مسلمان کن
بندوب پدست انچہ باید ہم آن کن
ز سر گشت و فدا کرد و بدین جان را
چو اسل سیکر آن پاک دین بہر بند
بسا ظلم از ان گندار چپیدہ
بزرگوار خدایا بیدارم حسین
حق روشنے دیدہ ہمارا ام حنین
کہ جان خویش فدا کردہ دورہ ایمان
چہ شفاعت عصیان ماسیہ ادیان

کہ ہر کہ دوستی اہل مصطفیٰ دارد
 باد بختی اگر یک جهان خطا دارد
 خصوص سلمان حدیث محنت را
 پیغمبر ششہ این بھس بصدیت را
 بستان ششہ ہر ہائی کہ بلادی کہن
 تمام را از راز لطف و مہر و پیش
 علی الخصوص کہین کہ دیا کہ پیش
 کہ شاہ ششہ کہش خواندہ است قبل
 چو پیش است نوازش نما و قابل کہن
 حست کہ است نقطہ و قابل کہن

در بیان رسیدن امام زین العابدین
علیه السلام به کربلا نقل
و بهمان پیرو و شیر واقعه شیر

ویدیا به حکم از آسمان نیای
ویدیا به حکم از آسمان نیای
تبیانه شعله آه و فغان
عروج کرد و لال می شد

زگره دهم زبیں دید باغبان آرد
 محرم آمد و آبله بروی کار آورد
 نخست کنون وقت گریه زاریست
 چو ابرو بر یی برآل بنی پوادار نیست
 نوشا کسی که بآه و فغان مرن باشد
 نوشا دلس که باین تغری غلین باشد
 نوشا اگر بر آتش ابر در اختیار نیست
 ز کوشش بصف چشم چشم باری نیست
 بیدار که چشم شاه میشن ز غل پیر نیست
 چشم کشت امیدش اگر یانم
 خصوص مناکه سلی سوره شیب دانه
 صاحب غریبه زعد مشیم چون شطالغ باد
 سرکش من زعد مشیم چون شطالغ باد
 نوشا است بیا زوی راست و راست
 نوشا ز غلست قمرین ظلمت و راست
 غرض ز غلست قمرین ظلمت و راست
 ز دیده بکجه مبین آب دیده منظور است
 بواسطه مالمه و نشین سید و سرا
 طراز راستی کتین سید و سرا

[illegible]

روایت است کہ آن مقتدرای اہل جہان
علی ثانی و کرن چہ اسم ایمان
شکستہ خاطر و اندوکیدین چو بارگرم
برگرید بد شب و روز دیدہ اہل پنہم
نشستہ بود عین در عزای شاہ شہید
کہ آمدش نظر قاصدینہ پدید
خطاب کرد کہ اسکے شہسوار کشورم
نوازید طلب مے کند ز اہل م
بیا کے خاست سر سپہ سرد عباد
و دانہ گشت بد قعر نزدیک بنیاد
رسید چون بد رخا و نزدیک حسین
عنان گرفت ازان الشک دیدہ عین
قدم گذشت بچس چان سپر جلال
زجا کے جست نیز عین باستقبال
اگر غیر و خلافت نہ بود باستانش
ہزار مرتبید ادب سے بدستش
نشانہ قبلہ نہاد رابہ ہر گندیش
نشست در آن شاہ و سر گندیش

گذشت چون دمی اظهار رویای کرد
 ز کرده بهای بدوشش غمخوای کرد
 پس از کاکرد احترام سر بر داشت
 بنای رفیق شان رسوی بنیاد داشت
 طالب نمودن خاصان بشیو بنیان را
 بآن سپرد پست و پیش کرد
 براسه رفیق حق و محبت گزاش کرد
 بآن رعایت اهل حرم سفارش کرد
 چو باز گشتن شان برون شخص شد
 ز بیم حضرت زین العابدین شد
 بنیای خاست بنیاد روانه شد به حرم
 بسوی خانه مردان گشت سرور عالم
 چو باین حدیث بآل حسرت اشارت کرد
 پیوسته راه سفر به راه گرفت
 ز شام که دل احباب اشک آه گرفت
 ز دیده دل راه بدین گریه دیدند
 به جگر و یغم غم غمینه گریه دیدند

پوپ پیوسته آفتاب می رفتند
 خام راه یغم هم کاب می رفتند
 ز طول راه حشبی نه بود تا بل عرض
 گو حکایت کرب و بلا که باشت عرض
 در تنبیت که چون عتبت رسول خدا
 رسید تیر غم اندوز شان کرب و بلا
 شدند با خبر ز حال مردم آن گشت
 که باز اهل حرم را نصیب آن به گشت
 پیاده جانب جازه با دعایند
 چو یکسان خبر کرب و بلا رسانیدند
 غدرات تمام از کجا ده افتادند
 بروی قبس شهیدان بنیادند
 گشت ز یک میل راه زمین عبا
 پیاده گشت سوی قبر شهیدان
 رو آه گشت چو قبر بنیادند
 نظر گانده چو قبر بنیادند
 بگریه گشت که استخوان بنیادند
 شهادت تو ز لیلان و آفتاب گرفت
 غم تو از گل آه با کلاب گرفت

نہایت نام تو چشم با خراب شدہ
 بیدار خواب ز سوز غم زده است
 مصیبت تو نفس را بیدار گنگ نگاه زده است
 غم تو اہل نظر سراسر گنگ نگاہ زده است
 زبیکہ جان بین از غصہ مضطرب شدہ است
 رہ مرگ ز دل تابیدہ گنگ شدہ است
 وطن براستہ تو بیت چشم در راہ است
 تو نیستی و کنون نام تو پیراہ است
 وطن جہاں تو برین جسم غم خور بود
 ہسینہ بے وطن شہر شام خور بود
 مرا چو اہل وطن بے پدر نظر رکند
 بہ نام تو گریبان صبر پارہ کند
 بجان بجان زلفت مرا پیرایہ کند
 زمین حکایت حال تو زبیرایہ کند
 کجا حدیث ترا طافت بیان دہم
 کجا بفرخ غمت پارے زبان دہم
 از زشتگیست کہ کہ حکایت را
 چنان حدیث غم قصہ شہادت را

بچشم کہ بکین شان چہ کار کنم
 مگر جواب سخن بخت اختیار کنم
 چنان برد خد جہاں گوار دہم
 چنان بخت چنان سلام کنم
 آفتاب تقدس چنان قیام کنم
 چگونہ بے تو بر خضرش قیام کنم
 مرا چگونہ جواب سلام خواہ داد
 چگونہ بے تو مرا خرم خواہ داد
 چنان دم بے تو قبر خضرست نہ را
 بآن حدیث شہادت چنان نام رکشا
 ز دوریت بہ حد تاب صبر چوں آرد
 تراز بنید وار تو بے سر چوں آرد
 موسے من آیدو این اہل جہاں خطاب کند
 زاشت خانہ اہل جہاں خطاب کند
 دین سکالہ سے نور دل چو بکرم نیست
 بجز فوٹش شدن چارہ ہیچ با ہم نیست
 چنین بیان سخن می نمود دوسے نابینہ
 چنین تربیت شاہ شہید سی مالبہ

فراخکامی رسدایت کجا وہ زنیب
 فنا دہ بدو در آن روز از فنا چقب
 سکینہ از تعجب راہ باو چشم چواب
 پیش زنیب مظلومہ رفت و در خواب
 کہ آمد آن شیراز راہ چون چشم صبا
 رسید تا پیش در بیدار شد شکلا
 نقشہ ساز و نقش سکینہ شد عورت اطوار
 شنید مالہ و افغان عورت کج نظر
 نگر گرفت ز زنیب کہ اسے کج نظر
 گرفت ادھر مابہر بلا اسے پور
 جواب داد کہ میں عرض داشت غریب ادست
 ہمیں زمین کہ نشانی تیرا وہ تربت ادست
 چو این شنید ز زنیب سکینہ شد بیتاب
 چو اسے خبر ہو کہ وہ پیش را بہر تاب
 برو سے قبر پر کرد و پوچھو نہ
 کشد و خانہ آغوش را بہر پوچھو نہ
 نشوئی روی بد تو بر نا کشید بہر نہ
 حجاب در گئی کہ تو بہر سر سے کہ نہ
 گئی ز دست الم خاک ہم کہ نہ

گئی ز دست الم زلف جبین سبکند
 گئی بستان غم صغیر جبین سبکند
 خطاب کہ تعجب سید پدیدہ تر
 بگر گرفت کلامی خوش عرش سرازیر
 سبب چو بود کہ از آن ارہ گیر شدی
 چہ روسے و او کہ از اہل بیت سیر شدی
 بنو یک نفسی بہر منت شکبیا نے
 چو واقع است کہ تو کردہ بہر نہا نے
 تو چون شنید شدی لا اسیر کردیم
 زبان رنگ خنادر سکیم کردیم
 چہ کہ بے تو ہما قوم کو فیضان کردیم
 بہا ستم چو چھن منخ آب زبان کردیم
 زانک خوش شمیم کہ بہر رو بودیم
 زشت گئی ہمہ سیراب کہ بہر رو بودیم
 کہے بغیرت کے گر کہے نہاں بود
 کہے نہاں تو کہے سیر بود از جان بود
 ملو ذاسیر و سوار جب نہاں بودیم
 غریب دار شیب و خرابہ با بودیم

بہر بلکہ کہ رسیم شہور و غوغا بود
 خدایات ترا خلق در پیش افشا بود
 بدین طریق چو دارد بشهر شام شیم
 در آن بلند چو رفتار کہ عوام شیم
 نشسته بر تخت آن کہ بنیاد بیخبر
 تمام یکس و بیجا آفتاب شانی
 ستاده بر در و دیوار پاش مجاہد
 تمام منظر ما زبے بیدین
 ستر البیان داشت آن بیدین بد آیین
 روانہ بود پیش آن زرد
 زہر قدم جب کہ اہل بیت سے آزد
 بہ این طریق بہا آن بیدین ہسری بود
 سر منور توی نمود از ہر بام
 ندیدہ بود کہ آفتاب را در شام
 غرض چو در غوغا زہر زہر شیم
 زندگی ہمہ یکبار تا بیدین
 شہنشاہت کاغذہ غم کہ بیدین
 نا شک دیدہ و خلق دل آہان بیدین

بہر بلکہ کہ رسیم شہور و غوغا بود
 خدایات ترا خلق در پیش افشا بود
 بدین طریق چو دارد بشهر شام شیم
 در آن بلند چو رفتار کہ عوام شیم
 نشسته بر تخت آن کہ بنیاد بیخبر
 تمام یکس و بیجا آفتاب شانی
 ستاده بر در و دیوار پاش مجاہد
 تمام منظر ما زبے بیدین
 ستر البیان داشت آن بیدین بد آیین
 روانہ بود پیش آن زرد
 زہر قدم جب کہ اہل بیت سے آزد
 بہ این طریق بہا آن بیدین ہسری بود
 سر منور توی نمود از ہر بام
 ندیدہ بود کہ آفتاب را در شام
 غرض چو در غوغا زہر زہر شیم
 زندگی ہمہ یکبار تا بیدین
 شہنشاہت کاغذہ غم کہ بیدین
 نا شک دیدہ و خلق دل آہان بیدین

۲

کے نبود کہید بید آن توان کرد
 سلام زاری بجا بجان توان کرد
 فرنگی پرزید بلب عزت کرد
 بیای خواست بان کافری عزت کرد
 شفا غلب بنظافت برای آل رسول
 کشود لب بر آن سنگدل گشت قبول
 شفا غلب بر آن داد و داد تو شد
 شکیب گشت فرنگی و داد و داد تو شد
 حیات او بهین غصه و غم تو شد
 دوران سالد بهین غم تو شد
 نظاره کرد بهیمه بی بی تو شد
 سوی بیزد شارت بی بی تو شد
 مراد فاطمه را خواش کنیز تو شد
 چو این شبنم بیا خواست زینب کای ملوک
 خطاب کرد بان روسیاه کای ملوک
 تو گیتی که خورشید را برین منجوا ہے
 زایل بیت رسالت کنیز منجوا ہے
 رو بود که جب گشت رسول خدا
 خود کنیز تو ای محبت بلبل خدا

دلم هنوز از آن گفتگو چو از غنوت
 تو ز دیدن من چو رو و هیول
 غرض بجنبه تو امید ی بجمع غنوت
 مرا لقب طلب کن که پیو باجم غنوت
 بگفت این زری پاری همان غنوت
 بسین ز دالم آخیا بکر غنوت
 غدرات چو حال سکتی را دیدند
 صد اسے دھم گیش فلک را دیدند
 گیتی تبیند بگناہ گرم سے کر دند
 گری زبید بجا و شرم سے کر دند
 چو این شاد بد و غم و غنوت داد
 بیاسے تو پریل بیت زخصت داد
 تمام خیمه ز فزاد بی کر دند
 فضا ی بادیا تو بیت سکر دند
 چو شام جلایا تو بیت سکر دند
 چو صبح جلایا تو بیت سکر دند
 بغیر سبط نبی جمعه سحر دند
 فضا گاه شمس سحر دند

بنال جمله هم آواز و هم صد گشتند
 تمام بیلستان گریلا گشتند
 خوش و نام آمل رسول شورش بلند
 چنانکه زلزله بر عرش کبریا افکند
 خبر شنید ز هر سو خالق آن هوا
 ز حال نفس به داران پیدا شد
 تمام رو بر سر پرده پاک رو زد گشتند
 و فیصل نام آن گوهر گمانه گشتند
 و وفتیت که از اهل وراثت و تنهائی
 چو کرد باد سراسر رو بیا بانه
 بدین حضرت موسی قبل طاعت داشت
 بدین حضرت زین العابدین داشت
 پیو بود در آن بیت امام
 سوال که ز خدمت اهل بیت امام
 گریست همت این مردم چه دار و نام
 تمام سید سجادرشان دادند
 پیو در آنجا از عم جباران گریه
 بسوس حضرت زین العابدین بود
 رسید چون به خوار از ادب زین بودید

سوال که درازان بهتر زمین و زمان
 بگره گفت که ای نور چشم اهل جهان
 بدل عجب الی سبب نیایم دارم
 ز حال صاحب مدفن حکایت دارم
 بدو آگاهید ازین پیش روز عاشورا
 مرا فتاد گذار از قضا بدین صحر
 کجا ز بوز فلک بیم انقلاب بود
 که بچه دید که یعقوب روز کرم بود
 گوی یکشنبه بود کار آب می کردم
 گوی پنجشنبه بود کار آب می کردم
 که صفت کشیده درین درخت لشکری دیدم
 بجناب و گراست ماهه سرور که دیدم
 چون صبح جامه نودان سفید دیدم
 سخن به گردن و عمامه زلف دیدم
 نشان سروری از آن جناب پیدا بود
 ز شکستش فرزندش پیدا بود
 زیارتی لشکری است ز آن پیش پیدا بود
 چسب که می بود خورشید در کاش پیدا بود

ستاده بود فزان لشکر آب می طلبید
 گهی محبت از ایشان جوی می طلبید
 کس نداده جانش ز تو هم بے پیدا
 به طرف نگران بود بے کس و تنها
 که آگاه از دوطرف کوفیان غمان دادند
 بنا و کس تم آن شسته را نشان دادند
 ز گرد و لشکر کین راه دیده شد بدود
 نیافتیم که بدان شعله بکس بود
 بهین تشنگیش باز غم بکس بود
 دلم به یکیش سوخت ز آتش نه بود
 گدشت چون نفسی از جلال و شست شد
 ز آس آن وزین شورش قیامت شد
 زمین بلزله در آمد ز یک تار آب گرفت
 سیاه شد فلک و روی آفتاب گرفت
 چو این منشا به کردم ز باران شستم
 گریه خیم من و در گوشه نهان شستم
 چه جاد و چه جاد شست آمد من ز سران
 کس نبود عازان کوفیان بے ایمان

فزاده بود دین ارشت کشت کبیله
 و سبب نمود از زان جوان کیه سوار
 ز به طرفت بهر شش بجبیت بودم
 بجبیت چو سبب جات و مات او بودم
 که آگاهان من افتاد بے کسی دیدم
 بنا ز بایش خون خفته بکس نبود
 فزاشت جاد بک آن که ز غناش کجک نبود
 نیو بیک سر مودزش که چاک نبود
 شسته بود به پیش جبارت شمشیر
 برادران پیش جبارت پیر
 فزاد دوشش قویج گادی پیکان
 فرود آمده در کوه چای زخم و سندان
 فزادشت جنبدن پاره پاره و خوار سے
 بغیر زخم نبودش در که هوادار سے
 چو این منشا به کردم و لم پیش آمد
 نفس بسخیم ام از فطرت در خورش آمد
 باین اراده که پاسکے پیش بگذارم
 ز خاک آن قن در خون طلبیده بر دارم

که آنگاه از طرف قلبی که برخواست
 که از خلافت آن لرزه اعم نهی گشت
 رسید از عقب نوره شیر خراسته
 چه شیر بادشیر کشید و بیابانی
 چه شیر از همه اسرار غیب آگاهی
 چه شیر صورت معنی و قدرت الهی
 چه شیر از سر پیمان فایده تقدیر
 چه شیر از سر کیش بود با خضر هم شیر
 بشیر خوار کیش بود و کار بر شده
 پرشت لاعت بود و کار بر شده
 رسیدم سروریش چو جوی شیر شده
 رسید و تند بوی من از غضب گریست
 روانست بد بصرش چو چادر گریست
 رسید چون بصرش باد و دیده در
 گرفت آن تن در خون طایفه را دید
 گریه بیکار و بیهوده برآمده کرد
 گریه ز روی ادب اختراعی کرد
 گریه ز غریب واران نشست بر آن
 گریه چو پامیان گشت گریه بیکار آن

گنجی گنجی غم فزینش راز دی بزمین
 چو آن کسے کہ ستم پیشہ را کند فزین
 گنجی گریست بر آن چون بد بزاری زار
 گنجی فدا د پہلو سے آن برادر وار
 چنان گریست بر آن کن کہ باب شدیم
 زیبا فدا دم و کیا گنجی کتاب شدیم
 ردا گشت چو آن فتن از یارت کرد
 پاسبانی آن سوسے من اشارت کرد
 خوشکد روز آن تن نگا ہسان بودم
 چو شب رسید با طرات پاسبان بودم
 چو بظلمت شب از تر نوید آمد
 علامتے ز سوی آسمان پدید آمد
 رسید چون زور از فلک لبوی نشیب
 پدید گشت گرد سے لبو صفحہای عجیب
 تمام بادل بخود و حال نویسدہ
 تمام زردہ چون سرمہ دیدہ
 تمام گردن خان و تمام چہرہ خدای بخش
 تمام موی بدیشان چو سار و نقاش

زویدہ امیر سیل سرکش جباری بود
 زیبا گنار نشان آسان مصاری بود
 چو آمدند بزرگ سگان آن سر
 زینشت وزین گشت آن غوغا
 گشت یکی تخت پیران پنج شخص عالی شان
 پیشکش شد بپادشاه بچشمین
 تمام سرکش با جوید پوچمین
 تمام سرکش است تخت را صوفی فاش
 گشتن چنان بدیدارین آن فی حدیج
 روان گشت بدیدارین آن فی حدیج
 مفران خدایا بود آن مکی
 شردن پیش آن آغاب خان شین
 روز حلقه نام بدوران درید
 تمام چاک نمودند چاک درید
 برادران سپاهینش آن تقیل
 شند جلالتین تفریت شغل
 رسید کار بجای از رازی ایشان
 کہین ز خود شدم از پیرانی ایشان

کہ نگار از عقب پرده سپهر بلب
 بند گشت صدایک چو صدایک
 از ان صدایک خان سپهر بلب
 مرا گمان کہ گرا سمان گون گردید
 جاستی سپهر بلب گشت رند بیان
 تمام چاک گریبان در شین گمان
 عالم باہر رستار باہر بس پیاہ
 بجای ازل گردون سوادا عظم آہ
 گماندہ سے سر خوش بود شان پیکار
 بجز تیرت سر خوش چون شب بلب
 بلند قد و بپوش چون عالم باہ
 تمام تیرت از ان نام جو اسے بود
 بر اسے زوہ نہ نامین شان جدائی بود
 زمین بجز تیرت از ان نام جو اسے بود
 رسید چو کہ تیرت از ان نام جو اسے بود
 پیر گشت سر پرست از ان نام جو اسے بود
 نشسته بود جوئے بر دی آن اندک
 پیاہ پویش دو چوشت رسید گمان و گنگ

و دیده بود گریبان جامه تاداسن
 رنگ آفتابان داشت خال و گردن
 روان از طریش خلقا بسیار
 مقسمان ملوکات ازین بسیار
 که در دست از بهر مل جل جهان
 نشسته بود ز غم هر دو دست بر پشت
 جانش که ز افلاک بهر شش بودند
 ز آسمان همه با چرخ و نجیب را گود
 پیش آن تن صیقلیده آمدند فرود
 جهان که بر روی زمین قرار گرفت
 ز تاب آینه آسمان عیار گرفت
 نیز آعداران تخت باد و دیده هر
 شهنشسته که لباس سیاه داشت بر
 بر تو اضع آن سر کبود و بیافاست
 چنانچه آن صید باره نیز جافاست
 سلام کرد و روان گشت آن تن بی سر
 بیوسه آن صدف کما نیات را گوهر

چو آن مشاہدہ نمود آن مجیدہ سیر
کشیدہ قانہ از خوش بزم آن پیکر
پیش بد چو جان آن خباب آن فن را
بزرگ کرد و از پیش ایستادن را
نیافاد بدو سے زمین مبارکست
زیافاد آن کار کردید و بنیم
چہرہ و نیت مر شک و دیدہ بنیم
خطاب کرد بان فن کہ ای شہیدم
چو حالت است ترا اسے دست نور دیدہ من
کہ اینستم چو کہ دست نور دیدہ من
ترا جی کہ چنین بارہ بارہ آتش نیت
سرت کجاست کہ در خون طایفہ آتش نیت
پیکسی تو یارب چرا نیت درشن
چو بدو است عدوی تو تاب آورد
دش چو بدو چو خط لوی تو تاب آورد
کے کہ با تو چنین حکم پیرا
تو نشناختی خدا کجاست ترا
گر تو خبر نگرفت از توجہ ترا

چہ پسر آمدہ یارب برادرانت را
 چہ روی دادہ درین شش خواہنت را
 چہ چنودہ بفرزندہای سکینت
 کہ نیستند درین یکسی بالیت
 گل ریاض المزمین عابدنت کو
 چہ اامت اجباب جانشینت کو
 چہ چشہ چرخ دل من علی اگر تو
 کجا بخون شدہ غلطان علی خاتو
 جزا و کیسین و نہادین بیابانے
 قواسے متورہ آخوند از شہیدانے
 دین مکالمہ بودا شک نالہ رویہ
 کہ آمد از دل افلاک نالہ رویہ
 گشت گروہے زوریان جنبان
 پد پد گشت گروہے زوریان جنبان
 پد پد گشت گروہے زوریان جنبان
 پد پد گشت گروہے زوریان جنبان
 چو آن کردہ بندیک امسکار شدند
 غلابی از سکنش بر کنار شدند
 چو آن مقدمہ رودادین خوش شدم
 کجا خوش کہ کیا رگی ز خوش شدم

ز خوش رفتہ و احوال من در گرون بود
 بخود چہ آمدم آن خوش یک در غون بود
 بنجالتے کہ تیراجاہ و شہرت داد است
 تا گزیدہ جان قدر و قیمت داد است
 بین حکایت این کشتہ را بیان فرما
 را خبر کن از احوال عالم بالا
 جو این شہیدان مرید سجادید
 ز دیدہ رحمت شک چنین مظلوم است
 کہ آن جوان کو ز دیدہ شیر موسوم است
 کہ در کتاب شہادت و باب من است
 گل صدیقہ پیغمبر است و خاتب من است
 ز وقت شہداء و قویان عین
 چو آن شہید شد از ظلم اسکان فزین
 بیا تم اندازان اہل اسکان فزین
 غلابی کہ ز دیدہ شیر موسوم است
 ہا خوش ہم با ہم کبار
 کہ از سپہ جہاہ انبیاء کبار
 پزارت آن آمدند تفریب دار

دو دید قیاب ندارد مشک این غم را
 به چشمم که ندانم و در مشک با هم را
 خصوص نامم مخدوم کجاست بی این
 گل ریاض بنی گوشت و عرش بین
 خباب جفت شاهی مستقر کجاست
 غرق بجهت کجاست فدا امام حسین
 روایت است که چون یادگار آل عباس
 چراغ انجمن کجاست خراب
 ز کبابی که شهید کجاست مدینه با حجاب
 روانه گشت بسوی مدینه با حجاب
 سوار بر شش این که در ابل غم را
 سوسه مدینه بر افروشت است غم را
 غدرات پریشان چشمهای پر آب
 تمام بادل محزون دماغ می کردند
 گهی به شاه شهیدان دماغ می کردند
 گهی زرقن جوی اقیانوس می کردند
 خصوص زینب بگویند کجاست که گریان بود
 فدا ده بود بر آن مرقد و در افتان بود

ز التماس به رفتن رضای کجاست
 ز قبس شاه شهیدان جدا نیکوید
 چو این مشاهد فرمود کجاست کجاست
 زبان بغضت کجاست که از غم
 بگریخت که از غم کجاست که از غم
 بیتم به دور زریه رسول خدا
 اگر زیارت بکند بزرگوار بود
 مرا جدائی ازین مرقد اختیار بود
 بین امامت است اگر کجاست کجاست
 یقین که از همه امامتین کجاست
 غرض اطاعت فرموده رسول خداست
 و گرنه بی پدر و مرغان وطن کجاست
 سوار شش شسته تا سکنه در قیامت
 که آن زیاده تر از ابل کجاست
 اگر سکنه خواب الم شود کجاست
 زاده و الم با کار کجاست
 چو این حدیث بیان کردید کجاست
 اگر کسبت زینب و اچا در کجاست

بجه و نام بجاخاست و زینعل و نون
 نشست بر شتر و روی کرد بر ماهون
 روان شدند و کرد بیا و بلا بسوی وطن
 مخدرات با نسان و نام شش پون
 همین زمانم ایام که برآوردند
 ز طفل مشک برده پیچید از تر بودند
 ز که بلا بدینست ز شد که یک نفر
 ز آب چشم که راه گاه گریه
 غرض که با غم که بود یک مدینه رسید
 سپاه نامه بود که جزو الم
 روایت که چون موبد مدینه با نامم
 ز قول کرد و قید مدینه با نامم
 سواد شهر رسول خدا نمایان شد
 چنانچه حال بابل مردم پیشان شد
 موقوف بر نور احمد خاستار
 که داشت عشق برین را با او
 چو در قیام ختم ریل را با او
 پیاده گشت از روی ادب با او

سلام گفت پنہیب روزیارت کرد
 پس از سلام بابل حرم اشارت کرد
 مخدرات ز جازده با پیاده نشاند
 بے زیارت پنجیل پست نشاند
 سلام سوی شایخ الزمان کردند
 زیارت الم آلوده را بیان کردند
 روزیست کہ بعد از سلام آیت حضرت داد
 ز سر دودیده بسایاب اشک حضرت داد
 بطن نگاران کرد چشم بزم را
 طلب خود با عت بشیر خدیم را
 خطاب کرد کہ باب آونیک شاعر بود
 بعلم شاعر سے از هر چه بود با هر بود
 تو هیچ بهره از حالت پدر دار سے
 ز کلمات ناطقات شعر نشود جاری
 جواب گفت کہ اسے نور چشم ام یقین
 سلام من چو کلام پدر بود و یقین
 بگر گفت کہ سو سے متیہ ما و اسکن
 بر اسے متیہ شعر سے تبا زہا افشاکن

خبر ازین بلیه پر بخوشی و تبار
 بگو که آمده که زنده بیکدیگر
 اگر گشت به فرموده امام جواد
 بشیر خلیف در جانب مدینه نهاد
 سپیدان بدو سپید خوانست شهدا
 شروع کرد بگریه و افسار
 خطاب کرد بسوی مهاجر و انصار
 گفت که ای قوم محمد خوار
 خدایا که گشته رسول خدا
 خدایا که گشته دیار
 رسیده اند تیر و کمان
 پیچم آل عبا با سپاه المومنین
 زده است بر دروازه خیمه ماتم
 بجز زیارت آن نور دیده بشت تا بید
 که ناسیحات فیض و کون دریا بید
 از آن خبر و خبر و زن زغانه شدند
 ز شهر و لب و پوده مار و اند شدند
 خصوص تو مبنی با شمشیر حساب بدون
 روان شدند که با پیغمبر با خون

منوده و بلیه را بپوده های اهل موم
 ز شهر و لب و پوده های اهل موم
 رسیدن لشک بجای می نمود چو جباب
 که نه سپهر و نه پیر شاه کبار
 رویت که بعد از این پیر گفت قار
 فرود آمد و در گوشه گفت خدا
 نمود اثرش در دیده رسول خدا
 براسه خیمه مکانی بنا شده پیدا
 اشاره کرد که تا خیمه که پیر کردند
 براسه مائیان خانه بن کردند
 مخصوص خیمه بلیه صاحب امام شهید
 که بهر خیمه پیر فرشتش روزگار یکید
 رویت که اباب سید شمشیر
 پس از شهادت آن تشلیب بخت بالا
 ز راه ظلم و جور کوفیان شده بود
 از آن زوید و اهل حرم نهان شده بود
 زوید بود که خیمه شمشیر دین را
 زینست خلف فاطمه انبیین را

شندند داخل و دیدند مشکا کے حسین
 کہ او زندہ ولی صاحب است جبین
 نشسته بنیب بیدل گبوشتہ گریان
 سکنیدہ راز محبت نشاندہ دوران
 گوی تلی آن طفل بے پدر سے کرد
 گوی ناک شک جگہ سوز دیدہ و شے کرد
 غدرات پرانم ترسم نیل پایش
 نشسته جلہ پر در اندر از پیش
 جوان شاہدہ کردندان زنار عرب
 روان شدند بسوس سکنیدہ و زیب
 زود دست و دیدند خاک بر پیش
 ہر دو دست نشاندہ خاک بر پیش
 گوی گریچین بر روی سینہ ہناد
 بکی از مہر سوزان بیکہ زند
 گشتن غبار زخاں پاک بیکہ زند
 گشتن سالہا بیکہ زند
 گشتن نیم نوز سے بہانہ سے کردند
 باین بہانہ گیشوش نشاندہ بیکہ زند

بکی گشتند و دیدند راضی اب انوش
 بکی بگریہ سوزان گشتند بر پیش
 گوی نوازش آن دلخ دیدہ بیکہ زند
 گوی تبارک خود تاب دیدہ بیکہ زند
 گوی چو چہ گشتاری گشتند بر پیش
 گوی بغیر پرو دار سے گشتند بر یاد
 کہ آمدند خساوف ببالہ زب یاد
 دوران دوران لب پامردہ امام عباد
 نشسته بود دوران غیمہ افشاں زبان
 دل شکستہ و شکاک دیدہ گریان
 بے عیادت زو بیکہ چو پامیان
 ببرد راتہ صد بارہ چو پامیان
 باین طریق چو دیدند خاک بر پیش
 ہر دو دست و دیدند خاک بر پیش
 شندند داخل و تمام ماہ و دند بجا
 شندند دست و گریبان جامہ صد چاک
 بکی گشتند و دیدند سوزش از طوفان
 کہ اسے گشتن باین چو شدا امام حسین

خداست بی با شسته گریبان چاک
 ز یک طرف همه اهل شهر بافتن یاد
 ز یک طرف زده برود سبید چاد
 تمام صف زده بدین با افغان
 روان شدند بسوی مدینه با افغان
 تمام جامه دران و اعمش اگر بایان
 روایت است که چون اهل مدینه شدند
 بسوسه روضه آن شاه و سینه شدند
 پیش حضرت پیغمبر از آنست و ذکر
 ز دهن جوهر عیش همه بزمین از شور
 ز آب دیده گریبان اهل بیت بن
 بهار کرده دران روضه چاک پیران
 روایت است که بباله افغان زنیب
 قدم گذاشتند بر روضه رسول امین
 سلام کردند و سر از تاب در زدند بزمین
 خطاب کردند یا رسول الله
 ز کوفیان چنین داد یا رسول الله

چند حال جاگوشات نیبیری
 از آن مسافر پیش فزونیست
 غیر سرخ قیابش فزونیست
 سرخ زینت آفرینش فزونیست
 سکه کی سکه سوسه از وجه کم می باشد
 سکه شریف تر از سکه سوسه
 دل شریف تر از دل سوسه
 سکه که سکه زینت از آن خاطر مبارکست
 سکه که شسته می باشد از آن خاطر مبارکست
 پیغمبر شتم ز یک پیش چاک از دیده
 چون بود که برینزه چاک از دیده
 شکر کن به نغمه زنده و جان تو بود
 بهنگام روح روان قوت روان تو بود
 شکر کن زینت از آن بود که هستان تو را
 بهنگام که داشت به از زنده و نشان تو را
 شکر کن که بیداد کوفیان کردید
 نشان ناک بیداد کوفیان کردید
 خجاک مگر که کربلا چاک کردید
 اگر چشتی عالم شاکست در دهریا
 شاکست کشتی مایل بیت دهریا

برال بیت کجارت مسدیدی تو
چند رعایت پیدائی و نمانی تو
چند رعایت ال عزم غلبه بودی
بیت ساقی آغوش خویش یکشدودی
نما سمن و گمان عورت غریب تو ایم
ز دختران بلا کشی به نصیب تو ایم
ز کربلا کے جگر گوشه تو سے ایم
ز کربلا کے شاہ الم گوشه تو سے ایم
بوشی شاہ کربلا بودیم
نما اسیر بیابان کربلا بودیم
نما نام گرفتار اشقیاب بودیم
از غلبت و دسے کو کور آمدہ ایم
پسای پس تو از راه دور آمدہ ایم
اگر چہ روشنی دیدہ تو با ما نیست
و یک چہ چون دل ما پیش اوست نیست
پس ای کمال از نیک کشورہ بود زبان
بوشی ترس پر وارتقار جهان
نہ غمست کہ از دسے کہ پیداشد
روان شد ز در نیم لبوسے کرب و بلا

ز دختران تمیش کیچہ چاہ نام
بجاسے مانہ شہر مدنیہ فاطمہ نام
و فاطمہ است لدا و لادیدہ
یکی ملقب صغے و دیگرے کبری
از ان دو نامہ شہر مدنیہ جابود
ز دختران شہر مدنیہ کاشمیر بود
یہ نزدیک بہ خود و در دست خود
بجای حضرت و چون پیران است
شہر مدنیہ بود کہ پایش ز شہر پیران است
خبر داشت کہ در دست کوفہ مدنیہ است
نہ گفتہ بود کسی پیش آن حکایت او
نہتر داشت ز کفیت شہادت او
شہر مدنیہ بود در اندیشہ پیران
نزدیک بہ فرخندہ رسول خدا
کہ نامان یہ در وضع رسول خدا
رسید شہر مدنیہ اہل بیت زراہ
کہ آمدند غریبان اہل بیت زراہ
بر وضع شہر مدنیہ حضرت رسول اللہ

شہید فاطمہ و از سر اقامت شد تیاب
 بسوسے جدہ خود رفت باد و شہید پر
 ہر گز گفت کرای جدہ محبت خواہ
 مرا بر بسوسے روضہ رسول اللہ
 کہ از بساے پر روضہ شہیدان نیست
 ازین زیادہ اگر طاقت تو کفایت
 چنان شہیدان ملک جدہ کی روضہ بادل نثار
 ہر گز گشت روان سوی روضہ بادل نثار
 در آرزوی پدر روضہ بادل نثار
 روانہ شد بدوی روضہ بادل نثار
 سب بچوں بدر مسجد رسول خدا
 شاہد دید کہ کما سے شہیدوں کا
 روضہ بادل نثار کما سے شہیدوں کا
 شہادہ باہم مہیا جانہ و کراہ
 خصوصاً سب سواران خاصہ شہیدان
 کہ در و با شہادت شہیدان شہیدان
 زوق باقیہ چوں سب شہیدان
 شہادہ بود و روضہ شہیدان شہیدان

چو این ہر فاطمہ روضہ دل شہادہ شد
 پیام پدر و سببان گمان زدہ شد
 قدم گذاشت چو در روضہ رسول مجید
 خدراٹ پدر اکثا وہ کیسہ دید
 تمام جسم بیاہم سبب پوشیدہ
 تیغ زیت ہر سبب شہیدان
 تمام گردن شہیدان شہیدان
 رسیدہ اشک بیاہم بادل صد چاک
 روضہ شہیدان شہیدان
 روضہ شہیدان شہیدان
 روضہ شہیدان شہیدان
 گوی گزینہ سوسے شہیدوں کا
 گوی شہیدان شہیدان
 کسی نہ دانشت سبب شہیدوں کا
 روانہ گشت سبب شہیدوں کا
 خطاب کردہ شہیدان شہیدان
 ہر گز گفت کہ سبب شہیدوں کا
 چہ دانست کہ با ما سخن نیک گوئے
 چہ چہ شہیدان شہیدان

چرا سیه بر کرده اید و گریانید
 و دیده ایید چو با جامه و پیشانیید
 کجاست روشنی چشم سپید نقین
 چو شد مراد بر مهربان امام
 بگو کجاست براسه خدا که پدید نیست
 به طوف کرانه سیران و قافا گوهر
 چو شد ز معدن شیرین و آب
 برادران من زار از صغر و آب
 چو شد نشانه اولاد آن امام حسن
 بیا دگای بجا مانده از امام حسن
 نشان و پیدایش قاسم و یاوران
 که من نشا کرشمه و قدوم نشان مرا
 دین کا لودید بایه گریان بود
 بوسه زنیب خونی که گشتان بود
 چو دید فاطمه را زنیب از برادر خویش
 و دید بوسه جگر گشته برادر خویش
 گرفت فاطمه را در بر و بوسه و غوغا
 امانه شلب قبر حضرت زهرا

چو دید زنیب و خسته تیر مادر را
 فطر در امن پر خون دیده که شمر را
 خطاب کردیم زهر ابدید با فزاید
 بگر گفت که اسه مادر کو مقدر
 چرا برون ز ریاض جان نمی آئی
 چرا بسوسه سید یگان نمی آئی
 چرا ز حال حسدیت خبر نمی گیر
 چرا سکنه ادرا بهی نمی گردی
 چرا فاطمه شش زبان نمی گردی
 بدختران و کرم بایان نمی گردی
 خوشحال تو یا بختی که بیکسان با همرا
 دین بلیه بودی که در ادرا بود
 چون ستم ده در جهان که در ادرا بود
 چون بیکسان از مادر سپهر نژاد
 بن قضیه جدیز گو از گشت
 و گذر ذات تو اسه مادر با گشت
 پدر بیا چشم چرخ زهر آور
 شمشیر گشت غم و بیکسان افروز

برادر دم حسن مجتبیٰ پسر ہر بلا
گروہشت با جگر پارہ پارہ از دنیا
برادر گرم حضرت امام حسین
کہ بود رشتے خیمہ خیمہ خیمہ
رشتہ کامی آن گروہشت از زبان قلم
شود دوداد بیان شک و زبان قلم
اگر یک پیشین شکر کس مسطر
قلم تلمذ لایب و جعفر عشت
چکاند شست با در شب شہادت او
کہ یک چیدہ نہ بیند بخواب حالت او
بہیمہ یک پس و نہمان شستہ بود بنہم
گلو کہ شستہ جا گروہشتہ رسول ام
نہ دوستی و نہ یاری و نہ ہوا دارے
نہ ہوسے و نہ بخوار و نہ مددکاری
برادران ہمہ و رفون طپیدہ در پیرون
موا لیکان ہمہ شستہ دل ماندہ در ساجون
علی اکبر شش افتادہ پارہ پارہ بجاک
زیر ظلم گلو سے علی عشتہ کجاک

گہی زخمیہ برون سوی کشتگان بہرنت
چکان چکان سوی نقش با دران بہرنت
گہی نقش علی اکبر شش نظر سے کرد
و گروہشت از جگر پارہ پارہ شستہ
گہی شستہ علی صفور جگہ جگہ
شستہ از جگر پارہ پارہ شستہ
با خط رگہ گہی سوی خیمہ بر گشت
زابل بیت دل آزدہ با خبر می گشت
گہی شستہ بیا بین جا بجا
گہی گرفتہ سر او در محبت کبار
گہی بدیدہ و نہ دوستی و نہ ترانہ پیروز
گل سداق کہ از روی و نہ ترانہ پیروز
گہی بیان حدیث و ادب در دستہ آسود
گہی گوشتہ از تاب در دستہ آسود
گہی غلام گہی در جود گاہ سکوع
ادوی ناقد سیکر و نہ خضوع و نہ شوق
چو این مشاہدہ کردم از ان امام کبار
ولم کباب شدای داد خواہ روز شمار

بگو که ناب و بددل که کام خود را
 چنین اظهار کند حالت برادر را
 نه با که چشم و آفتاب و آفتابش
 بجا ما شک اگر نعمت چشمش
 بگرگفتن اس که برگزیده خواهر
 چه حالت است ترا و دیدن خواهر
 چه دوست غلظت شوم گرگ ریاضی
 چه درو که داد و دهان پیش من
 چه شده است چنین عالم پیش من
 برادر تو همین است بی ازان شناس
 من این ماهم هیچ میمان شناس
 نفسی گریه خنده زود و غریب با
 پادشاه رسا نیامد غرض طلبها
 غرض بیان رسم اهل بیت
 حکایتی است که اول بشر پادشاه نیست
 شناختی که فردا است روح امین
 بر سر عیش و گوارا است بروی زمین

ترا بدوش کشید دست یکتا بین
 جویشتن ز تو بالیده است تاوین
 نعمت شد دست ز پیر و گدازای تو
 بگمین هر شفاعت بیام نامه تو
 منم که غلامیت بر چنین دارم
 یقین تو قبال در کین دارم
 اگر بوی صیبت از خلق زشت ایست دارم
 ز حضرت شفا عت ایست دارم
 براسه دهن طلب کن مرا بخانه خویش
 که در یک بند دل کفایت دنیا
 براسه رخ و رشت این کفایت و بلا
 که چشم خیم کی ز خاک بگذارم
 سزایان بدان است نماز بپایم
 پیوسته و بوجوب آن که در جوار تواند
 خوشا ساد است آنان که آسوده دیار تواند
 پیرین بس است که آسوده گاه داشته اند
 ز غنیمت نه بین بجه گاه داشته اند
 بهشت را همه در زیر پیر گزاشته اند

مجاہدان ترا بر سوختن غم نیست
چو در جوار دیباست غم بزم نیست
چشم سار و بیانی عدائی نیست
بہشت باغ گل غیر آشنائی نیست
بدونشان تو آتش چہ سے تو اندکند
گداز باز و زینیش چہ سے تو اندکند
کے کہ چو تو کے غدر خواہ خواہ داشت
غیر غم از آن کہ چو کہ ہے گناہ داشت

وہ بیان احوال خلق روز قیامت و
شفاعت نمودن رسول خدا صلی اللہ علیہ
علیہ وآلہ وسلم

چند سال محرم ز چہن پیادند
فاسک توغریا فنا و بود بسیار
نزدیک الم و غم ز شہدہ اندر
گر وہ کہ چہ ہے ز فاسد و مخلوقات
قصہ نمود چہ نیم بخت تمام
نسال یک و ہر کافا و بر ہی آدم

خود زین تو ہم از گردہ آویشت کن
بڑا سے ہنرم آل بنے جیت کن
بدوستی حنین و علی سلم
بریز فلک دین اجرا و آدم شو
از ان بندیدہ ارباب زود دست است
کہ اشک این غم و اندوہ پارہ است
اگر چہ از نظر خلق اشک افتادہ است
و سے زہر دم آپیہ تمام
تکست تو شود و گر گریہ تمام
بود سر شک و غم و پیاسے آدم
ز دیدہ کہ در آن اشک نیست نفیس سیاب
بود چو ز گرس تصویر دیدہ کہ بے آب
کنون کہ ہمت وہ بود ز دادہ اندشما
مدونید کہ یک روزہ مرا کہیم ادا
چہ روزہ روز قیامت کہ چون قیام کنند
ز خوف کار خلق جہان تمام کنند
ز قبر بر بدنا و نام روزن عسبان
تمام بے کفن و بے خا ط و سر گردان

در شہد

نوشته بیکه در آن غلام کاتب کردار
 بهیست شده بر روزنامه چون شبتار
 تمام خلق را جسم گردان سر و پیش
 سواد خان عمل شده از صحنه خویش
 ز جگر کینه و صیفا در دست
 در آفتاب تیاست چو آفتاب پرست
 شاده شاد و اعمال از بین دیار
 زیر طرقت سخن و طعنه ها که پیو دار
 فضا که سرگردان در در و درخت خلا
 بنام صیان خطا کارش تو درشت خلا
 بنگ شمع گردی از زشت کفار که
 زبان در آتش و سر گرم گردی در آتش
 یکی ز یک بنامان گلنده نظر
 چو بکس آمده پیش برین ناکه سر
 یکی شینه زین زینت ناصواب اگر پیش
 بشعله آمده اش آتش غدا ب اگر پیش
 یک ز یک سخن بوده است جا که بجا
 زبانش را پس بر آید گل زبان بجا

هر آنکه دره علاج خندان ز سر به چار
 بهار کیده گل آتش نیش از رخسار
 بی هر آنکه درین نشسته خوش رایغ شده
 به انتقام در آن نشسته بکس داغ شده
 یکی بآید لا قسطا شده خندان
 یکی ز حکم ولا تصر فاشده گریان
 بهیست از دست و پیچیده بکار
 بهیست از دست و پیچیده بکار
 بلند آواز حسنه تا پیچیده بکار
 ز تند باد زینجا رسد از کف ز باد
 پییده نامه اعمال چو کاغذ باد
 نمازهای رباع ضمه استفتا
 بلند کرده بسوی خدا و دست دعا
 پیید از خط بطلان روزه و نیب
 صیغه ها که عمل چون سواد و شهر خطا
 مرد و پیش نماز از ترس فعلی و بیج
 برشته کینه چو بیج و شوقی و بیج
 بنگ بنگ بنگ بنگ بنگ بنگ بنگ
 زیم جدا شده از ارامه قیدی در کار

پانچواں سماع وچیم گفتن ہو
 چرخ صوفی پیشینہ یوں چون آیا ہو
 بگشتہ زبیں صلح وچیمس وزکات
 بودھیفہ دعوائے غبن باسادات
 زخوف کو کہ کیا کئے جبار سے
 زودرباش شکوہ غذاب قمار سے
 چیمیران ہمہ گریان دوائی نفسی کو
 شستہ در عرق الفحال تانرا نو
 محمد عربی واسے آستے گویان
 پہنگاہ شفاعت شاہ کمران
 جناب مرقیوی در گزارہ کو فر
 علی ووض بجا مانده وصفی عشر
 روایت کہ در قیامت غلما
 رسد خطاب آئی بخت عیسا
 کہ اسے سچ ترا جاہ دسم در سے داوم
 وفضل ربی و قدر ہم پیر سے داوم
 ترا کردہ انصار اخلاص ناخفته اند
 دلیلیا ہا الوہیت توساختہ اند

تو گفتہ کہ من دادرم الیمیم
 بیکہ کہ تھا در ثانی الیمیم
 ازین خطاب جگر سوز حضرت عیسا
 فتد زخوف آپیش از زہد بر افشا
 ردایتیست کہ مفاد سال این دنیا
 بجال خویش کند کردہ حضرت عیسا
 باضطراب خلایق زبندہ و آزاد
 در آفتاب قیامت ستادہ با فواد
 بسا عروس کہ بر پاودست بستہ بکار
 زخاک سر زودہ بچون گل ہمیشہ بہار
 جلالہ اسہ بدر آوردہ اے بسا داود
 کہ داغ حسرت و دامادیش زخوف از یاد
 بجم برآمدہ از خوف مردم خوش
 چنانکہ کہ وہ فہموش مادر از دختر
 نیک پس پرورد مقام بخوار سے
 نیک پروردہ بپس در مظنہ کار سے
 نیک طرف احمد اطفال سبے پر مادر
 عدم گذشتہ گریان بعرصہ خوشتر

بهمان چو جای پدر را در از بین دیار
 به طوت گنگران باد و دیده بر غبار
 شده بلند ز دور رخ بر چشم محراب
 ز مطران نوا شده با کس سوز و گداز
 بهنم از غم این جسد او بول غظیم
 بلورده آمده آتش بجان او از بیم
 دیان کشاده بر سر سوباشتهای زیاده
 بلند ناله مل من مزیدش از فریاد
 بهین گشته بهنم ز طاصبان تار یک
 صراط نیز ازین راه گذر شده باریک
 به عاصیان خفا کار در چنین روزی
 بجزر چشم نباشد انیس و در سوزی
 ستاده بر عود داری گوده غراب
 به اون گری خود آفتاب عالم تاب
 رعایت است که فرشته چون شود پیمان
 بین بوی کوه آهنگران شود سوزان
 زبان نشسته غلاق تمام بر زانو
 گوی بسینه دگای بهیچ دور پلو

و آفتاب نیامت دلیل و قدر شوند
 ز تاب گرمی خورشید بر آرز شوند
 شود صدای سوزن و درم باشد از بس
 به افراط بهنم را باشند از بس
 رود بهیچند محشر بهیچ گنگران
 به طوت گنگران خلق گریه کنان
 روان شوند بر سر سوباشتهای زیاده
 تمام عاجز نیست بهیچ گریه کنند
 بالهای سوسه یکدیگر گریه کنند
 بهیچ نفس احوال غدر خواه کنند
 رسد ز آفت غیبی بگوشش خلق صدا
 که سوی حضرت آدم روید بر دوش
 ز فتن خلق بزرگ حضرت آدم
 بهیچ خطاب و بهیچ خطاب محبت و غم
 بهیچ خطاب در مقام سیداری
 بهیچ خطاب گریه گریه گریه
 خدین خطاب گریه گریه گریه
 کرای خطاب نواز نیای بزرگ ترس
 تو آردی و تمام عجب او باید بر ترس

خدا ہاے خلافت گزیدہ است ترا
 بہت قدرت خویش از پروردگار است ترا
 تو بپسندیدم پس از لطف خویش ساختہ است
 خیمہ ابراست از لطف خویش ساختہ است
 جناب حضرت باری ترا پس کہم کرد
 زمینات ترا برگزیدہ آدم کرد
 لڑ آب آئینہ مکس لطف و احسانی
 خود شناس ترا از گناہ گاران
 تو در شناس ترا از دوست کن
 پیغمبر خجی اول از خویش دوست کن
 بیا اگر پیری میکنی شفاعت کن
 چو این سخن شنو حضرت صفی اللہ
 و بدو اب کہ اسے زمرہ عباد اللہ
 من از شما بر لب گناہگار نرم
 بجزم از غم غلوف شہسار نرم
 چرا کہ من بپشت برین خطا کردم
 قیام فعلی ز باقوہ شکا کردم
 اگر چه بربیب آویست اولاد بود
 ولی بہ ربیب عشاق ترک اولاد بود

پوئاس افاست ہی توانم کرد
 گناہگار شفاعت ہی توانم کرد
 شفاعت گناہ اہل سعیت کم نسبت
 حذر کنید کہ این کار کار آدم
 چو این بیان کنند از عجبت آدم
 ز انقلاب صف مردان خود در ہم
 روان شوند خلاق ز سعیت کاری
 پیش قاطبہ دنیا پدیدوارے
 پس کہ ارم جدا غبت از ہم اس کنند
 تضرع از پس تکیف التماس کنند
 کہے قبول شفاعت ز انبیا یکند
 نفوذ جرات انبیا با پس
 شوق اہل تب است ز انبیا کف افسوس
 بدست خلق نشاند بجز کف افسوس
 روایتست کہ در انقلاب روز قیام
 رسد خطاب الہی بہتیرین نام
 کہ اسے حبیبان ام و در وعدہ است
 قیامت است و کنون نو و انتقام شہادت

کہ اسے پرچہ عجیب یاد ہوستان کردی
 زین قبہ دراز شک بوستان کردی
 رشید ہم چہ چہ دار سے ای رسول امین
 زیر نضی علی آن شیعہ ولایت دین
 مبارکہ جاگیم حضرت امام حسن
 کہ بارہ ہاسے جگر گارزت بردارن
 کہ باست روشنی پیدہ ام امام حسین
 کجا باست جہا با تو اسے شدہ کسین
 بنیاد است نہ کردہ است قیام
 مگر بنو ز قیامت نہ کردہ است تمام
 بنو ز روز مصیبت نگشتہ است تمام
 مگر بنو ز جگر گوشتہ است کہ پادہ در و ہما است
 فنا دہ بابدن پادہ پادہ در و ہما است
 مگر بنو ز اسیر اندہ و فتر ان حسین
 سوار بر شتر اندہ و فتر ان حسین
 مگر بنو ز عیاش یتیم و سلب پیداند
 مگر بنو ز جور زید و در بدر اند
 مگر بنو ز بدست شتر گرفتار اند
 غریب و یکسوی بی یار و بی مددگار اند

مگر بنو ز نیرید کبیر و دنیا است
 بنو ز را بیت پیدا و ان یحییٰ بہشت
 چو این سکا کہ خبیر الدنیا تمام کند
 جناب مصطفویٰ انجبین کلام کند
 کہ اسے مخدرہ حققت چنین رسانند پیام
 بیاد قبہ در بیل تا پادہ شکار قیام
 چو بنو ز زبانی گفتہ خدا اسے را
 جناب فاطمہ پیغام کبریا اسے را
 وہم جواب کہ سر در کتہ است بر عالم
 قبول حکم خدا منت ایست بر نشان
 و سہ پدید چو تو بنی پر سر کردگار جہان
 بہر پیغام اسوسے کردگار جہان
 لہو کہ نہ فاطمہ گویا وید اسے خدا اسے جلیل
 قبول زوج نہ کرد سہ چو از ان جلیل
 سبب چو بود کہ فضلش پانیا فادی
 فکج گفتی و بپریش خدا نرسادی
 دران زمان کہ روان گشت سوی تابانگاہ
 بہرہ پیرش حضرت خلیل اللہ

شیر

کشید بادش از مهر شانه بر پیش
 زشتک فالیه بیاخت بهر گیسوی
 بچشمهای شغفین کشید بر مناز
 روانه در بسوی تو با هزار نیاز
 بیاری بدو آمد بسوی تو با نگاه
 زنج ناشده فرمودش زنج اند
 حسین من ز سر او چه جسم تنها
 راه انداخته بسوی کوفیان بی پروا
 پدر بود که مرا پیش کنه کس
 زلفت همه او تا به قتلگاه کس
 غریب و یکس دلی باندوشته و گریان
 نابل بیت جدا شد بدید کا گریان
 بجا گذاشت بنغم ابل و خزان نارس را
 میان ابل ستم کش داشت
 کس که بجا خبر ز ناله های زارش داشت
 چه اطلاع کس از خیم شکبانش داشت
 بغیر خاک که شد عاقبت سرانجامش
 ز مهر شانه که ز دلف عنبرین نامش

بغیر شک که از خمرش به دیده و دید
 که بود آنکه پیشش ز مهر سر کشید
 بودند که تو فاکه در دل به مرون داد
 شهید راه تو گردید و مهر و دشمن داد
 معاملات پدر را بسوی تو چه بخیل
 رسید زج به فرزندان زار و بیل
 رسیدن کن که تیج تو شد نمایش کو
 شهید راه تو گردید و نمایش را
 امان برای چه دادی تو قاتلانش را
 چرا عذاب تو کردی تو قاتلانش را
 چو این مکالمه نه هر کس در نیالده
 زده جواب خدین حضرت رسول الله
 که از سبکیه به فرمان حق اطاعت کن
 به آرزو و نظر مصطفی قیامت کن
 چنین بامت پیاده ام که بی مان اند
 در آفتاب قیامت شاد گردان اند
 بیاسه نام فرزند ما اگر بستمه اند
 بدین امید و بدین خیم داشت رسته اند

سن و نو چون پدر و مادر یک امرت را
خدیجه یکم بر حق منصب شفاعت را
بیاکه و بیوی عرش که و گار کنیم
نیز و حضرت او عجز و انکسار کنیم
به التماس به گیمیم از خدا که چنین
دفاع امتت عاصی به خونهای چین
روایت است که زید و ازل فاکل
چو آفتاب قیامت بر افکار بشد
بهشت دانه دندان افتخار بشد
بسیار به خونین ساسی کوثر
زبانه گنج حضرت دام حسن
بزرگ لاله پازد انچه که پیران
نگینده جامه شاه شهید بر سر دوش
بما کرده گلی از خورش انار دوش
بر روی دست به فرموده خداست بایل
گرفته حسن در خون طبعی نبوی
بهشت راست خباب بقیع نبوی
روایت از حضرت چپ خباب نبوی

فرشتای مقرب نزول زعد و شمار
تمام با بلیق نور از بین و یار
عصای لطف آبی گشته در کف نوش
بدان روح قدس طوفان و پیش
ملک انبیا تعلیم او شد و چون مرگان
تمام در نظر شمس گشته چون نشور
رسد ز عرش الهی سدا بابل نشور
چنانکه لرزه رفت بر دل انات و ذکر
که این مکرمه خورشید آسمان جاست
بما که گشت ناموس حضرت زلزلت
عبور گشت کند از خشر و اطمینان
تمام دیده پیش خند و دم محبت
که تا عجب گشت نور چشم پیغمبر
روایت است که از غلذاته از نور
بیا و نذر بغیر موده خداست ز بهار
شود سوار بر آن ناله حضرت ز بهار
بیای عرش آبی روان البعد و غما

شده است فکر کرد آفتاب روز شمار
 شوند جمع یک سمت از زمان بیدار
 تمام عاجز گشتند و بان عریان
 تمام سینه دران و فحش گویان
 نو چادری نه لباسه نه شتر اعضا گشته
 بنجیک کفن از غسل بسوائی
 گرفته پیش پس خود پرست از چپ و راست
 ز تاب خجالت اهل کشور در کم و کاست
 باین گنج گذر و حال حمله عورات
 ز خاص و عام ز شاه و گداز و از سادات
 بجال خود همه رسانده باخوشش محض
 که گذرد و به طیف اجتماع شان نهرا
 چنان مشاهده نمایان بهر خواب
 کند خطاب سوچی کرد کار سه باب
 چه دماست که این قوم اینچنین گریان
 در آفتاب تیاست ستاده سر گردان
 رسد خطاب آهی بسبب خیر
 که اسه رفیق رضیه رسول خدا

شما عت تو قبول است بهر این عورات
 تمام را به تو بخشید تا ضی الحاجات
 شود و روانه از اینجا بیای عرش مجیب
 شفعی روز جنت را با او حسین شهید
 چو پاسه عرش آهی رسد پیاده شود
 بایستادگی مطالب الی شاد و شاد
 دریده و مجرور گریان و موی داده و بیدار
 زنده بجا رسد عرش دست با فکری
 زبان شکوه و تشایده بر گریه و فاری
 بسوی ذوق عرش جناب قمار می
 کرای بکر و شناسه تو هر زبان گویا
 طاسه حمد تو از ایشان سپاه و عا
 نزار و جبهه عطاسه تو از سپاه و پیلیه
 ز اموات و مویلیه ز غیر لطف و امید
 آگه از لطافت نور و شکی نیست چراغ جیات
 که است از ظلمات فکرت است کلیم
 بسا کمان طلیعت عصا کش است کلیم
 پوشش شوق تو به روانه الیست ابلیم

بزرگوار خب دیار جرات داد
از ان گروه است محمد نثار
چو کرده بود به است محمد نثار
که انتقام کشیدند از دودن و تبار
نوند سنگ بدندان بنورین امام
رسید صفت ایل در شکست تمام
سختند چو عقدا خورش را
شکسته اند چو کلاش را
شید گشت چو نرغای ایل یقین
ببینج ایل مراد آن تب سید بیدین
ز یک شوق عبادت کبابی تو داشت
پنیر گس تو سر در ساز گذاشت
ز خون سر دودین بود در جان خراب
گلی که در دودمان خوشین مخاب
چه از دندم از غن داد در یکدم
که ستار گشت سر از دیده ام بستم
حسن که روشن اران بود دیدای عویس
بان براسه چه داند سودا الماس

بشدت که یک آب خوردن از انوش
تمام که بعد و بنفا دیار به گیش
پیاره جاویم حضرت امام حسین
که بودوش را گوشوار و زینت و زین
بیان قصه پختهش زبانه نیست
حکایتی است که تقریر آن بیانی نیست
گذشته است ز تقریر شرح حالت او
رسیده است ابعالم غم شهادت او
روایت است که چون دختر رسول خدا
کنند شکایت است به چشم خون بالا
بشد خطاب الی کسی که کاران
عبد شوی و جمعیت نکو کاران
بجم خوندارین قوت مردم عرصات
زمین به لرزه در آید ز تاب این صدرات
کنا که از عقب خلق سید شرمدا
شود چو دست حور لیس که بلا پیدا
کفن بگردن داستا و دبان سلسله
هزار و نه صد و پنجاه زخم پیکر

گرفته سر کیف دست و مضطرب حال
 خدایات و پیش تمام از دین حال
 ذکر و آل علی در خوش و آگاه
 اناش آل علی در خوش و آگاه
 آگاه و ناله روان شوم با تو کسی در پیش
 گرفته تبه پستان و از شقاق
 بروی دست وی انادری و از شقاق
 علی اصغر درون طپیده با قفس ادا
 بناله با کسی که سوزا حنفی از علقوم
 روانه چچورگ آن امدار کشور دین
 علی اکبرش آن امدار کشور دین
 ستاده بابدن پاره پاره خونین
 ز خاک سر بدر آورده حضرت عباس
 بزرگ لاله از زن فتاده و بی سر
 و دست زنده از زن فتاده و بی سر
 همان لباس شهادت ز خاک و خون در بر
 گیسو تمام حسرت نصیب دارا و سر
 پیوسته و بارش خالی عروسی و شادی

گرفته دست و پیش بخون لیا پاس
 روان بر لک لک شمشیر
 ز یک طرف بدر آید لشکر شمشیر
 تمام شمشیر بخون لک لک شمشیر
 روان بجای که بادشاه روز شمار
 گرفته سر کیف دست بی سر و سوار
 شود چو هم میان سپید شمشیر
 بیای عشق در اطراف حضرت زهرا
 گرفته دامن زهر و دست و گریه کنان
 بهمان بوی و نفع کنان و سینه زان
 یک کنار صف حضرت زهرا
 می بیند آید بیست لاله و ترید
 ستاده لشکر سادات ماه تابا هست
 بیای عشق الی براسه و خونخوار
 فرشته های غلاظ و شداد و جبار
 میکل و ملل ماصیان و قهار
 رسد خطاب آبی تا مکان عزت ناب
 که با لایق کنی سر و سر و عزت ناب

چو درکنید ازین نوم ایل عصیان را
 بیچکنید به دوزخ گشت ایچاران را
 روان شوند از کاس به امر ربانی
 عمو دما پخت از شعله کاسه نیرانی
 قدیم بعزمت شتر نهند با جبروت
 چاکم که از دهانت بر ملا یک کبوت
 به اضطراب که زین خلق بر پیا و راست
 در آفتاب قیامت که زینگاه کجاست
 ز غوغ آتش دوزخ خیال دور کنند
 ز آفتاب ذراب آرزوی کور کنند
 زبان عرض کشا بیند در دم محشر
 بعد شتاب بدرگاه خالق اکبر
 که اسکه صفات کمال تو منظر اوان
 بفضل توفیق که ما را قیسم بر گردان
 چو کافری باشی که ما را قیسم بر گردان
 زلف شادمانی که ما را قیسم بر گردان
 زلف شادمانی که ما را قیسم بر گردان
 زلف شادمانی که ما را قیسم بر گردان
 زلف شادمانی که ما را قیسم بر گردان

شده مسرت رسالت نهال گلشن بود
 محمدی بی کائنات را محسود
 چون بر سر شفاعت زجای بریزد
 شکران بکار بسوی کس که نه بگوید
 خیاں ز صلیت آن مصیبت شود خایاب
 که دست شایانیت گناه چو صواب
 میمنت حق لا اله الا الله
 که هست افضل از کار داس خواه
 به شمع خلوت سراج سید تعلیم
 که زین است زور رسالتش کونین
 محمد علی صدر انبیا که کبار
 که ثابت اند به پیش تو اوست و دیار
 به خجابه که در وحدت تو وجود است
 به خجابه که در وحدت تو وجود است
 به خجابه که در وحدت تو وجود است
 به خجابه که در وحدت تو وجود است
 به خجابه که در وحدت تو وجود است
 به خجابه که در وحدت تو وجود است

آبان نبات که در گناه پاکه فشرود
 هزاره مصدود نجاه و یک جرات قورود
 آبان زمان که در طرف خویش پارتندید
 به طرف که نظر کردیم که در زمین
 به خط که گونسا رشد زش بر روی زمین
 نتا و قدر از زنده اش بر روی زمین
 بسیار حق که بخون می چسبید می غلجید
 آبان دنیا که با و بس نامجا در رسید
 بسجده که در آن دم که بر یک سو کرد
 بوسه که در آن دنیا بخت
 به فضل و کرم که در آن دنیا بخت
 آبان زمین مقدس که گشت مدفن او
 گرفته است چوین تا بخشردان او
 آبان ملک که جانیین شرب او
 که خاک نشین و روز دوم قذو
 که در دایره که با و گشت بیاد
 که در دایره که با و گشت بیاد

زین گریست چهل سال از بیکه پدر
 بشو و لب یعقوب آل مغیب
 بجن باقر علم محمود
 بجن جعفر صادق که شکر و مقدار
 بجن موسی کاظم که ملا حضرت امام رضا
 بشا و جب و خا تقی جواد
 بجن سید در ایل خا بخت و بخت
 که سکن است چو بخت و بخت
 بجن تباه که در باب دین علی تقی
 چن عسکری آن شافع سید تقی
 بقی قاسم آل نبیه امام زمان
 که صاحب است کل ملک کسان
 که با گروه که در وقت اکیم و آزادیم
 ز خدا و مان در ایل بیت متا کیم
 مخالفان همه در کار طاعت و نذایا
 محبت غم که بیالم شامت اعدا
 بیامغیب که از ظلم که بکیر شدند
 با عز و بیکه که با فکسان اسیر شدند

<p>مخصوص تقبل نیستند یحییٰ بن که پیدین تو دار و میخیزد چشم غلام را دست فعل چو یکدایموی است غرامت کند او بسید شد بد است</p>	<p>بسیار زمان سلمان که کافران دوزخ فروختند باقیست بماد شهر فرج بقیه که بجا مانده اند اسکے غفار پنجش شان بسیر نازنین پشت و چهار</p>
---	---

تمام شد واقعات ملائیل ۳



رسالہ درمختصر
 ۱۰ نومبر ۱۹۱۳ء

از واقعات مآطھوری علیہ الرحمہ

مرفیہ ظھوری علیہ الرحمہ

نماند خوش مرا این خوش و افغان چیست
 چنین زمین و زمان در ہم و پرتیان چیست
 بیان لشکر غم دل چنین چه انتہاست
 بیان لشکر غم دل چنین چه انتہاست
 چو دم بر دم پاک و جب گرین سان چیست
 کناره از جگر صبح بر لب در و دران چیست
 بنغم خرقه سر پا ہے تیرہ در و دران چیست
 نسیم خاک بر وازد کدو هم آری چیست
 نشسته این همه گر و دلال بر جان چیست
 رسید بہ ہندو دہ و نامہ در نشا چیست
 ز خون نازدہ بر این نامہ در و دران چیست
 زمانہ نشا الماس در گوی کہ رخت
 پر از دل و جگر عالمی طشت در و دران چیست
 حکایت جگر تڑپ کہے گزرد
 فرات صبح زن از شپہ سارم و دران چیست
 چین بوسہ کشد چمن نازدہ باز و دران چیست
 زبا و نفوس سنبیل چنین پریشان چیست

ز اشک سوختگان جگر رنگ گرانید
 چنین خضاب بخون نچد پای جان چیست
 بزرگ لشکر غم کاروان در و دران چیست
 چنین خضاب بخون نچد پای جان چیست
 باز خون جگر گزشتہ بی گزشتہ
 زیارہ ہاے جا لالہ بد بان چیست
 زانہم سخن بنگار دل فطید
 نقای سبز اجاب خنجر چیست
 بر پشت ہم ہمہ در جسم سر اد مروید
 حدیث طعن نماند خنجر بیار ان چیست
 ز بیوفائی دودان بیوفاست داد
 ز بیوفائی چرخ بیر دست داد

ہند دوم

تغیر کز فلک این خبا چرا کردی
 چرا سناوت و حسن خبا کردی
 کہ تو این ہمہ بیایہ رخا پیوید
 کہ تو این ہمہ بیایہ رخا پیوید

جناح کرده خود در کتب از خواهی دید
که این عمل نه بفرموده قضا کرده
درین قضیه دوست نیند پسند
بهرزه پسین خود تحریک کرده
نقصه با قدرت تمام که در نماز وفا
بکونیان جالبشیه اقتدار کرده
براسته فرق جهان خاک داشت با تمام
پرست عیبه و درامن جیا کرده
نوازش دل بیگانه خوش فرودست بود
پیاد و ایدو پاجان آشتنکار دس
غذاک کفیه قصد دل جگ نواران
نشد ز دست جفایت خطا کاروی
بسان مویک دیده کعبه را احشم
سپاه پوش زاننده این عدا کرده
ز چشمه رجا بیل تقدیر اندس
که چو جان و دل با بون شاکر دس
جواب فاطمه روز جنبه اچو خواهی داد
سیرین ز تیغ ستم جدا کرده

بجوی جنبه را خوش می کردی
جایق نشانه صحرای کربا کردی
علم گامون شد دین شوی سنگین جبار دس
امید هست بر افغان العیش گویان
دست بسخت بر افغان العیش گویان
نفسان ز سینه سوزان العیش گویان

بسم

رسیده اقامه قناره شد غم سال
بنالای دل غمیده نزار از تن سال
مردار گسپا ای همی کسب از دور
بیگانه اهل را کینم استقبال
قیاس کن که شایسته چیست پیش صوفیال
که مرگ آئینه دار است در شرفان
نزار خنجر سمان دودیده در شرفان
هزار شمشیر بجران غمیده در شرفان
ز دست بود جفاکش و زلف ویران
نیزکت با فرق عاقبت پاهال

بیاغ طره بچان نداده تاب صبا
 بزاع کاکلی سنبلی بکرده شان زسمال
 زرد در جگر خود نهاده سحر طوطی
 زخفته بچه خود را نداده شیر غزال
 چو حال لغزیه آشفته گیو سبیلون
 چو صورت فخر تراشیده چو احوال
 شکست داسه بر باد داد
 مسین سبک بر سر اقبال
 بنید کرده طفر خاک بر سر اقبال
 ز انتظارین دول ز غم مسوز اقبال
 برود بر سر سیدم انیک از دستان
 علان چو جیب مردن وینیسیت
 که در جیب پادشاه را نمانده حال
 کجاست طاسم که بر سر پادشاه
 کینه طفره خوشه را بسا ز آورد
 نهال نفرت خویش را بسا ز آورد
 ز خون شاه شهیدان بهین نهال
 بقی شاه که در کار کرده عطا
 کلید شفاعت بجا جان عزا

بن چهارم

فغانم که ز ماسع خون کبودن برود
 قوت دیده با آبروی بخون برود
 بلا بلا پس عزا در سر است سرگ افکند
 نشاط رخت ز کس سجات بیرون برود
 فلک ترانه غم در نهاد جنگ نهاد
 زمانه لغزیه عشق ز ما ز فالون برود
 صد اسه کوس مصیبت بیام دل بخت
 سپاه ز غم بلا بر جگر ششگلان
 ز چشمه سار جگر سبیل خون هزار گلان
 براسه جیب بگریبان کوه و دامون برود
 مقربان بدل از چه شگلان ز جلا فرون برود
 دیک شاه شهیدان ز بهی دل میرم
 ز بهی چیا و موت ز بهی دل میرم
 زمانه پیش می آن ساغر بلا خون برود
 آب چشمه خنجر ز بوستان کتاب
 بخند سنبلی تر خون زموی شگلان برود
 برستم خفته ز دافنت بکاک بقا
 براسه ما و خود جامهای بر خون برود

فغان ازان که فغان از درون پر گیان
دل و جگر همه همراه خود به گردون برد
چکار بود که ایام کم کرد و اسکن برد
حسین با سکه پندید با خون برد
نصیب غم و درد سکه که ماند به بود به
غریب خاک خراسان به حکم مومن برد
چه غلام که با و لاد به صطفی کردند
بر اسکه جیفه دنیا آ آن سگان دارند

بند پنجم

فغان زجرات کفار یا رسول الله
لای کیست که گویند کفار یا رسول الله
کشایه دیده و بیکر که نور دیده کیست
غریب و یکس دی بی یا رسول الله
کس نه مانده به حسین و یک فرزند
کجاست جیب که در گماری یا رسول الله
چو انصرت فرزند خودت خاطر
سر قبا جو و انصاف یا رسول الله

بجای نشسته آن طفل شیر خوار رسید
زال چشمه سوز یا رسول الله
گل خدایه نه است این فغانه بخون
نکسته و جگرش خاکی یا رسول الله
اسکه که بوسه فرشت هزار بار ز دوسه
ز خاک سحر که بر داس یا رسول الله
اجل زکاشن سرت عجب گل رچی
ز دوش بگوشه دست یا رسول الله
درید جیب ایستد و دیده پشت چکیب
کراست طاقت این با یا رسول الله
نقاط مشرق صد دایه خونی چکان هر سو
نسا بدرد دل طومار یا رسول الله
فلک بیا بیکه خاطر عجان یحیی
بزار قودا زنگار یا رسول الله
ز درد و جگر پدید نور دیده یا رسول الله
ز غم خود نشسته به زاری یا رسول الله
ره دیار غریبی چگونگی چایند
رسیده است جزو یا رسول الله

پیاز که یارب خنده را بیم دوزیم
 زاشک غم نمک آبی بچشم خواب کنیم
 بزارم گرم سرت دل در غم دیم
 با بر سر زخاں گل در بیم
 چیم را شرر که از آفت جگر در بیم
 میگردانی از دیدگاه بر آب کنیم
 زگره پاسته شب غم گل بگر خواریم
 بچوب و دامن گلگشت با تباب کنیم
 چو حال خویش نباشد غم خواب کنیم
 زینج گریه به طوفان غم خواب کنیم
 زصوت کشت و عشرت فغان بگر خواب کنیم
 بعد از غم خط و خط طبع کنیم
 بساط خوشدلی اختلاط طبع کنیم
 بکنج یکبسی از خوشی اختلاط کنیم
 سیل دیده تر و جگر را آب کنیم
 زسوزنیک جگر نیل را خضاب کنیم
 بپوشام با تمیان روز را از دود جگر
 سیاه بپوش ز جگر آن آفتاب کنیم

کز بیابای دل ساحل بلا وقت است
 که غوطه خواری گرو آب اختلاط کنیم
 بیکار دشت غم پیش یاب و بکشاییم
 زبیاں پیش زین الصبا و بکشاییم

بند ششم

قوای چرخ شبتان لطفی چو بکشد
 بسوزد شعله این بلوغ ابتلا چو بکشد
 لکچیزه ساغر لب ز صبر میبوید
 تیغ کهای این زهر جانگزا چو بکشد
 نزار جان مقدس فلک جان تو باد
 بجاکند زحای این درد بلبه درد چو بکشد
 صبر جان پیشش ده تو لائق نیست
 نزار ز شتر الماس زبیر پا چو بکشد
 شکست لبت صبری زباغ جور بکشد
 بنزیر بار بلا با قوس و دوتا چو بکشد
 ز آه و ناله ز خوشت دل و جگر زبیت
 بیل جراحی آه و غم آن با چو بکشد

عرب و موغ و جان از یکب و طاقت دور
 بہ بند قاف و حبس ان افسر پاچہ نے
 خدا سے خیر و بد ہم ترا دھرم ہمارا
 چکونہ گیند رانے درین بلا چو نے
 نہ شماع بان روز تار گشت اریم
 تو اسے نظارگی دشت کر بلا چو نے
 فکندہ روز بہ بر چو صاحب عز چو نے
 زود و آہ تو انصا گشت
 دل تو زخم ہمار سنسان کین گشت
 برسے ابرو سے غم چو تو چوین گشت

بند غم

بغیر شام و روز کر بلا سفر کردی
 چنان دوح تن بی بس پر کردی
 زودین سلطان دین بہر نزل
 تمام خاک جہان چنان بسر کردی
 اسپہ ہر آن کاروان راہ سفر
 پیدوش بار و پشی چنان سفر کردی

ز تاب فارغہ با جسم نار و میاز کاہ
 بکوہ غصہ چنان دشت و بکر کردی
 ویک بود تیغ جہان نام شکست
 چکونہ پیش خدایک بجا کر دے
 فائدہ بود تر آب در جگر زوہم
 چنان بگریہ لب خشک فوٹش کردی
 نہ کردہ با تو مدار فلک رہے نظام
 چکونہ ستم ظالمان بسر کردے
 ہم عدد سے تو جو دے سر او با نظر کردے
 چکونہ سب سے بخت بخوارے
 چکونہ مل ورم بلا شبہ جگر کردے
 جین نیک ز خویش زوہوش
 چکونہ نیک و در جگر زوہی بدر کردی
 ہزار ستم توں مصیبت ز دل بدر کردی
 چنان با شک ودا ز صبح تا شب پیدا
 ہنوز سے ودا ز صبح تا شب پیدا
 چنان تو آن شب بے صبح با سحر کردی
 بدون نہ کرد سہر از جب فوٹش دل پر کردی
 چنان لباس غم این عزابہ بکر کردی

ایسے

اسیر رفته و یکس زنی بقتل و نیم
زنی مصیبت غفلتی زنی بلاکے غلیم

بنت دهم

دل غمین نوشادان بلبلست دندان باد
صوبت غم این غصه برآسان باد
نمانده جز کس از دوزخ ابرسان باد
فرخ راسه تو دوزخ ابرسان باد
ز جود عم و پدر جلد کد کار تو کس
بنجاک پای تو شوم امید باران باد
جسب تبر که بر شکار شایا افکند
ز شست غم پیش هدیه ار پیمان باد
فغان خشک لبان را فغان و فغان باد
هفت شش خشک لب از فغان و فغان باد
ز فغان از فغان و فغان و فغان باد
ز فغان از فغان و فغان و فغان باد
ز فغان از فغان و فغان و فغان باد

یکد انگارین سوز شستش و حبیب
ز سوز خجلت تقصیر و غم بر جان باد
یکد این جانش گزشت گزشت و مال
فبار گزشت خطریب خطریب و مال
یکد نیست از تاب و تاب و تاب
دش حواله سوز جیم و تاب
یکد غافل جمع ترا پیشان و تاب
چو گیسو که از غم غافل و تاب
اگر چه این آتش اندازد ظهور و تاب
پیش عشق تو از زهره و تاب
ایست که در شش و تاب و تاب
خطا که نشیبیدان کر با تاب

مرثیه و دیگر

همه است و هر گز راه نام است
عشقی و طرب و شاد آری محم است
برداشت بار و طرب و شاد آری محم است
زنان داغ که بر جگر عشق عالم است

کاسیدہ جیسے لاغر و گداخت جان نزار
ختم و نظر مصور و محنت مجسم است
ای روز کا شیخ پریشان بدین بدہ
صد داغ نشین بگزاران بلغم است
در روز ختم حکم بقی بیان کند
ایدل چرخ حکمت این قصہ ہم است
فردا آب کو ختم است بر آوند
دخت کی کہ در گزین این غم است
از خود و خواب و روز و عیش طرب نفور
برال عرش رسم مصیبت مسلم است
عجیبے پیادہ حیات از غم علی
آتش بے فاطمہ در خان مہم است
کوہ مٹان ز ناله دل فاست پر صدا
دوست غصہ فخر در میان
در گردن لایست حسین برین نمان
نیش فلک ز یاد غم این عزائم است
ہم شام از خون شقی چو پاشدہ است
ہم داغ سنیہ چاک ہو شدہ است

بند دوم
ای دیدہ پارہ دل و چاک گل نشان
روز سبیاہ بید و رویام نظر نشان
از آب سینہ آب عقیق حسین رشت
یاقوت تر ز چرخ چکان بر نشان
طشتے طلب کن ای دل و جگر نشان
الماس خصہ خود کوں و بر جگر نشان
رخت طرب کش شبستان آرزو
و این شمع خجل اسید بر نشان
بستر در گریہ و بالین در جگر نشان
بر روی آبجوی چو آب زہر نشان
نغمہ لب غنچہ اسے گر شام چو نشان
از دایہ اسے گر شام چو نشان
گر ز غم نازہ دوسے بر آوند ایچک
بخوش ریش خوش بر آن شیر نشان
گلشن عشق تیرا شد
ای باد میر کیمس دفاک لب نشان
خواب شب غم اس زمان ساز
ای روزگار یون اس زمان ساز
ز غم بلا و خجرت و غم نشان

اے تہ باد دست فدا و زندین آئے
از غل بوستان بقا برگ و پریشان
بجا و چہرہ پاکیزہ از گریہ کردند
سکون فاطمہ کہ خاک معیت بسوز کردند

بند سوم

ایدوستان آل علی اگر چه کردند
آجا آنتد بر رخ وفا کی بسوز کردند
غمم را بنق و در صدم سینه جا زدند
وزیل نشاط را به تعدای بدر کردند
جیب زمین ز بچہ اندوہ بردید
وز بچہ گریہ دامن افک کردند
چون روز قشعی بسیرا پس خود زبند
مانت شیب لباس معیت بر کردند
دل با نجاک تیغ شرم روی کردند
جان با بیاد ملک عدم مسخر کردند
جنگ شهاب محنت در روز جان کردند
در کار و نوح حسرت سخت جب کردند

در زیر بار غصہ بجا رسید چو کاه
دست کبوتر و دشت و بلاد کردند
از خوش ناله آید رسیدند بر نفس
دراہ و خنہ در جگر بسوز کردند
شب کشید دامن روز سبیل را
جاک شیب سیاه بغرق سوختند
وز بوستان گریہ نال صواب را
از رخ چشمہ سار جگر بار کردند
با قوت گشت آب ز گزاسے کر بلا
افغان ز بل تشنه و محوای کر بلا

بند چہارم

یک در دهنم رسیدن فغان و اعیان
شد ز خنہ ز کام زبان و اعیان
رو حلقہ معیت کرد بیان و اعیان
بوی گل تشنه مرثیہ خوان و اعیان
ایل ملک کبوتر اندوہ و غایت
بمروق کاه کا کشتان و اعیان

واحدتر که طاق مسری تو شکست
دینیه صدندان غم ز بهر شکست

بند ششم

جان درخت تمام فغان است یاجچین
از دل سپرس راز چو جان است یاجچین
ورتن ز زنگی اثری که چو چاه است یاجچین
در جان هزار گشت نهان است یاجچین
زبان لاله های زخم که بیکیت شکست یاجچین
نخل بسا رعم خزان است یاجچین
زبان خارهای غم که بیای دلت خلید یاجچین
مدنیش مرگ در گمان آید یاجچین
از در دجان خراش اسیران که بیا یاجچین
لبهای خلق ناله چکان است یاجچین
نهر یک طوف آن نشود سینه های چرخ یاجچین
در چشمه سار کام و زبان است یاجچین
از چوین خون دیده که باک آتشین یاجچین
بر رفته های آه و فغان است یاجچین

بیا و خلق خشک تو از چشم دوستان
صد و جلد و صفت روان کنند
تا دجله و خلیات روان کنند
شعبه از شاده اشک فشان است یاجچین
که حلقه گشته فشان است یاجچین
با و صیبت تو گران است یاجچین
در گرد غصه گشت نهان است یاجچین
بدر از تو چون سلام چایوی بد تو

بند هفتم

داغی که کرده سبک بربیان فاطمه
صد چشمه خون کشاد از مژگان فاطمه
گر دید روز فلتی بد و بدیاسیه فاطمه
اندا تباری شمع شنبستان فاطمه
عوران چو زلف نوش پربیان و دیم اند فاطمه
تا دیده اندصال پربیان فاطمه
آن چاک که زشت به بیت بربیان فاطمه
بزرگتر سام سر ز گربیان فاطمه

روید بنگ شک گیا ہر بار غم
 دینا کس کیسب از قضا افغان خاک
 دینا غم ہزار روز غم را فرود
 دیک شہر از آتش و دمان خاک
 از غم و دستاں علی زہر سے چکد
 زین تلخی کہ خوشتر بر جان خاک
 طوفان نوح را بگردان فغان
 سبکی کیسب نہادہ برمان فغان
 یعقوب ہر یوسف اودا سفند زند
 گر گزرد یہ کج بیکر استر ان فغان
 گر دید در مصیبت الماس خوار خویش
 الماس بر دیدہ گریبان فغان
 خون ناپس داغ داغ از آفتاب بدون
 کاشتن تیرہ دامن دشت نجف بخون

بند ہفتم

ازین بر تیغ حکم بندید عین جلاست
 خلقی کہ بوسہ برد کہ بجاسے سطلے است

ایدل ازین زیادہ ہم اندوہ من کن
 جا کہ نہ اندوہ از پیے جان کو مان بجاست
 حال کج سپیں کیا آکاش شہر خون
 ہر قطرہ کہ شعلہ صدور و قیامت
 قریبہ ہر چہین جب دہل روزگار
 برباد شہر گمان بیابان کربلاست
 غم نیست گر بقدر عباد میت غم
 در دعدہ کج رحمت غفار خون بہا
 در جامہ کبوتر فلک چاک کشتان
 از دست جا بگدازی اندوہ این عزا
 سلطان چنین سر شک کو کبیر ہر جہا
 از درد و داغ سہیہ زہر اور فحشا
 از برف و خاک نشینان کوی درد
 خاک جہان غم درد دامن چیاست
 خاک جہان غم درد دامن چیاست
 اہل حرم آرزو غم آرزو کی خادری جہا
 گیسو کس سے پردہ کی خادری جہا
 ریاات کینہ فزبان فہرہ افشاند
 دامن شامشہ صاحب کو کربلاست

در خاک برفون فنا ده حسین تو با علی
چشم مدد شاه حسین تو با علی

بمنزلهم باد

ای چرخ پرده شب در وقت دریده باد
وز دیده ات سرنگ کراکب چکیده باد
شام امید رفت حبیبیت بگریخت
سبز شرف صفت دریده باد
صبح باگ گوش خط در سر اسه من
چکیده باگ گوش خط در سر اسه من
در سر شور چاک میکنی
زهر اردون خاک کفن چاک دریده باد
پیرا من شکیب مهبان دریده باد
خون حسین بیکد از بال ذوا بخوان
اسه روزگار دست خجایت پریده باد
سیر اندام بپشت رسول از خباب خویش
دست امل خوان تناکشیده باد
آکس کرب و دارن بار در خاک غم
منج خجایش از نفس تن پریده باد

زانکس که از تحمل طاقت بریده است
در صدر بنم اوجت حق آریده باد
در پاسه فلک رخت تقبیل آسمان
بر دره آرزوی ظهوری دریده باد
یار سبقت شاه شب ان کر بلا
کر لطف پیش بگشسته راه کر بلا
مرثیه یو یو

دیگر جسم آمده عبودت از رفت
عیش نماند خوشدلی آشکار رفت
مشتور نامش سر آمد به رفت
مغزول بود غم کمر کار به رفت
در گوچه بند شهر تقارن خانه ساخت
کشتلده خیره خیل اجل شهر بار رفت
افسوده نغمه های هزاران خوان رسید
بزم روزه جلوه باسه گلستان بار رفت
برخواست دود آتش نام زنگ و دود
آب ترانه باسه ترانه جویبار رفت

بیار دیده شد بگذازند غیر نیست
منز این چنین بدین بلا گداختند
زین جام هم که داد ز دارا خرم کشید
چون تاب عصبه در جب گداختند
در کشف و اشان قضا و قدر گداختند
جانها ازین حکایت بهیم
هر جا شدند نکته دران گداختند
حرف جواب در لب هم گداختند
تا حرم از قلم غم افسانه نوشتند
از دین زار سینه بر حرم گداختند
از تاب تشنه جانی تشنه گداختند
در طبع ایوان حرم از دین
بزرگ کعبه صاعقه از حرم گداختند
آتش آب چشمه زوزم گداختند
از شور گریه شوخگان صد گداختند
در قلم از دین و دیده بر حرم گداختند
آب زین بر آتش ای حاکم گداختند
تفسیر سبک گداختند

سوز شفاعت او پیش نصیب بود
آتش دمان کوره نام گداختند
آه از دین خیل سیاه تیر طبع
از دود آه جیلو بر حرم گداختند
اسک بر تو ختم تشنه بی تشنه گداختند
از غصه یک دین قلم گداختند
به آب کرد با عطش آن تاب را
زینج باد خورشید است آب را

بمردوم

افقاده دل ز پیده بدیده نصیب
صبر و سکون نمائنده بر حرم نصیب
الاسس ریزه تشنه نفس و غم حرم
گر دیده شمر و شمر حرم نصیب
بزرگی آب زده تشنه حرم نصیب
باشم حرم تشنه حرم نصیب
عده حرم تشنه حرم نصیب
حرم حرم تشنه حرم نصیب

سنگینی پدید اجساد کوه را
 در یکگز شکسته کروا مصیبت
 از چشم خانه رخت بدو چادر شوی
 غلغله است نظر و مصیبت
 گردیده باشند سپیدار بلبل
 رشک زره که دیده سپرد مصیبت
 در قلم از طبع این اوفیا و شور
 غلغلان شده است اشک گرا مصیبت
 از خاک و خون مگر که زهر کدو پاک
 رخسار زانین بسد و مصیبت
 با فرق که سیرده شام برده اند
 زینب چگونه برده و مصیبت
 بجمع خویش بال طعیدن کناده اند
 پروانه ها که سوخته پروا مصیبت
 گردیده در کش غم کشته نفس
 از سخت دل گشته تر و مصیبت
 در جام جهان سوزیده و مصیبت

نخل کے سجاو دل بوستان اور
خاکس کشیدہ تنگ بے پردہ صیبا
مرفیس ازین غم جانماہ مے کشد
سارین بست گریو بازین آہ مے کشد

فریاد از آن زبان که میدان کرد
از صفت شد خوش و بر خوان کرد
افتان از آن زبان که شمع شنبان کرد
بر دانه پاسے شمع شنبان کرد
آه از دست که بر گریان از پیله دماغ کرد
کشند جعبه پیش پریشان کرد
خشم نیست دیگر که لبان توان کرد
بر روزگار سبب سرد سار کرد
نیر اجل که جاست که در شمع زندان کرد
نفت نمانده بی یک خوان کرد
با آنکه از ریاضت نگر دیده اند سیر کرد
نشسته آنکه قصه محسان کرد

ناختر داغ لاله سبیلانی بنگلند
 در آن شست از غم بجان کر بلا
 از غم تر خوش ز سبیلان کر بلا
 بی سبیل از میان نکر بلا
 هرگز که زخیل ناختریان کر بلا
 عید که کرد دید چهره ان کر بلا
 جان جلال شاید وقت ضرورت کر بلا
 گلگون از غم ن شیبان غم کر بلا
 گرد سست عفو صیبت دیوان کر بلا
 روز جبر از دفتر دیوان کر بلا
 معانیان غم از شک اندیشیان کر بلا
 بالا از غم خوش طوفان کر بلا
 آورده بارشیم جگر بار دوستان کر بلا
 توفیق بچین بگو شکر دیوان کر بلا
 سرخچا صبا شده از غم گریبان فاطمه
 دامن گلن براسه گریبان فاطمه
 موسسه که شانهش مژه کرده زوینین
 پرله سبیلان فاطمه

از دود آه امانیان کرده آفتاب
 بکلیسای بستانه دیوان کر بلا
 بزوریش کرده سر و غم از میان غم کر بلا
 سر بپایستاد بستان کر بلا
 آفتاب ناله بستانه غم دیوان کر بلا
 از بستانان توکل بستان کر بلا
 از لب بیخ خود غم غم فاطمه کر بلا
 تالو بسار شتر کرده دیوان کر بلا

بند چهارم

داد از جفا اهل زمان داد بچین
 فرزند از جفا اهل زمان داد بچین
 ویران شد از غم دیوانه داد بچین
 دردم نیست کیکی آبا بچین
 بغاص و عام ریخته شور مصیبت داد بچین
 در آن شست از غم دیوانه داد بچین
 تا پیش داغ بول اجاب می بند
 داغی چو داغ بچین آبا بچین

ز چاک و فون ز یک یک پیدند دستان
 از چاک سینه دل بد ز فضا و یا حسین
 از فضا و فضا فضا فضا فضا فضا
 رست نفس با من فضا و یا حسین
 در دوشکستاده نمایان ز دوشکست
 در دوشکست نمایان ز دوشکست
 بی طبل شیر خواره کاشا و دوشکست
 در دوشکست نمایان ز دوشکست
 انداختی دل و عکبرانوسه هم
 بر نامه سفارش اولان یا حسین
 قلم حنا نهاده دهر و ادا یا حسین
 مهر و سس دهنده ادا یا حسین
 بجاده ما بر آب گفتند ما یا حسین
 از سبج اشک حضرت سجاد یا حسین
 زار است حال اهل فلک بین که از عشق
 خون آب گریه برون داد یا حسین
 از دیده های اهل عزاکو هر یک
 در کوه و درشت و جلوه بجا یا حسین

در روز بار خفاست تعلق شفاست است
 شورش نصیب مانتیان باد یا حسین
 بر ناصیان است حدت ز من
 مارا جیب هم مابد از یاد یا حسین
 مغلوب تو زین شمشیر و تو جیب
 دار و امید و امانی از یاد یا حسین
 روز شهادت تو که جانها شمشیر بود
 کاشوراست گر چه براسه تو عید بود

هر شیه دیگر

ایام با هم است به نام سر نشین
 روز جبرائی آمده از خود جبرائیل
 جنگ گریه آب روی بسا و ادا یا حسین
 خود را فضا و فضا و فضا و فضا
 تیغ از لال ماه محرم بلند کرد
 گردیدند در دگر و ادا یا حسین
 بپای اسیر نبوت بیکانگی مبارک
 بشیر از طرب لال آتش نشین

در گشت درد و وصله رخس و سستی
خوش نیک پوی به دل حسرت بیان
کز غمت جانده که خاک بر سر نه
بر صفت یکم که در دای صبا پین
ببر بوی محبت گردن دون غیب
بزرگوار است عدوت این بوی ناخوش
بدل گمار ز لاله جانگاه این غمنا
آه ای تو که نفس کنی آه این غمنا

بند دوم

اجاب چاک حبیب بدایان سپرده اند
کام زبان بناله و افغان سپرده اند
افتاده زین رخسایل روزگار
آتش پیچیده شیشه بدایان سپرده اند
در شک جیات نموده است چاشنی
زیر ابل پیچیده این خوان سپرده اند
از چشمه داده اند به کس چشمه ز
در لاله داغ دل بیابان سپرده اند

در روز شد ستاره از دو آفتاب
افلاک پشت دست بدایان سپرده اند
لبه به لبه مانده اند شمال و صبا باغ
آز سس پیم سنبل و بجان سپرده اند
لباسه در ساری خن کمال کرده اند
سرمه یکید خانه سلمان سپرده اند
از خون یکشت محبتی برده اند آب
لبان گنگان که رفته لب زبان سپرده اند
کرنید خون مانده به سال کر بلا
غلطیده سوزن جانی سال کر بلا

بند سوم

عین لبش و الا مان زمان و خطیر
آمد یاد این زیاده از نظر سپرس
لبه سر به شام برده سر سران سپرس
بخت سیاه باد این خیره مهر سپرس
منزله شکافه این بلبل سپرس
فوق پر به دیوار طلق سپرس

دراہ و آفتاب نور و نشت روشنی
 از در روشنی خامدہ ز شام و صبح پر سر
 در سبب صدوت شدہ خوش بالہا گرس
 در بحر درد و غم کن و در گرس پر سر
 راہش ز یکجہ خانہ این غم خامدہ است
 و جوار براسے زردی زخا ز زرد پر سر
 در شغل غوطہ خوردہ بر دل از تنف و درون
 خشک است خنجر گلزار چشم تیر پر سر
 افتادہ در کشاکش صدور گزندگی
 ترسم کہ خون شود دلت از جان خبر پر سر
 زین روز قیومہ و شب و بوی رشاد نظر
 در پیش غصہ خانہ ز نبور شد جگر پر سر

بند چہارم

بچاہ گشتہ صبر چہ کیا سے غم
 سختی کش است دل شدہ آہن را با غم
 صفت راست کردہ داغ بچاہ جیم و جان
 بردوش دل ز درد و جگر بین لواسے غم

راہ ہوا شادہ زبان برگشتہ آہ
 افتادہ چرخ در بین از دہائے غم
 ہر دم تہ از فقر و دل جگر کیست بچاہ غم
 کو جان برون جرم جگر گم و غم
 از داغ این عود ہمہ خبر ز گم و غم
 سو درد دل از بی بی غم و دل برای غم
 سودنشا و عیب ز تر و پانیان پر سر
 ام و زان من مالمکن در دہائے غم
 کردم حلال انچه پیش کردہ بود دل
 نمودار شید بساختہ در دہائے غم
 ناد فضای عشق کسی جلوہ سرخ رو
 بنشین سپاہ پوش با ہم سراسے غم
 بیجا لنگان سال چہ زشتی سے آشتی سے غم
 ابواسے بدو زشتی سے آشتی سے غم
 ہر خطہ سے نگر بسوی گریہ تیز تر
 ہی سازد از گزیندن لب خندہ نوید تر

بند پنجم

شیخ از آن مصیبت شاه آتشین گریست
 رویش چرخ آنکه ازین غم چنین گریست
 تا نعل از پا حسن گشت زیر پوی
 طوطی چرخ بر شکوه جگر گریست
 گل عقیق بین چرخ قدسین گریست
 از تحسین کین آتشین گریست
 فصل بهار کرده گل این درخ جانگداز
 از جوش ناله ناله چون بزمین گریست
 لپه های خالق قفل در خنده گشته است
 سنگین مصیبتی که کین و مین گریست
 گردیده تپت گریست غم گریست
 کس گریست ز کین عیان زمان
 سببست تخیل نامم اکل یا چین گریست
 چشم تو از خوان بدین آفتاب
 داغی سپید چرخ که صد شعاع گریست
 از سوز این محله در کین گریست
 دوران به ناله پوز و زهر پیک گریست
 کینه ز غم چشم و بیان نازنین گریست

امروز نشین غم برگ جان فرو شده است
 چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک
 چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک
 چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک چاک

از چشم تر چرخ که بدست و گریست
 از مرد دگر که پس از کین گریست
 دریا سے آرزو گشت در دور از نظر گریست
 بامو جہا سے گریست چرخ گریست
 پیمانہ های عمر در آئینہ موت شکار گریست
 بر جادوین سالہ موت گریست
 در زخم غم سبز چرخ گریست
 فزش بہین شکافہ تیغ از سپر گریست
 سنگین دلی چو کوب و دشت از گریست
 در فصل لاله خون و دشت از گریست
 از دود آہ سے شعلہ گریست
 ہر شب ہزار شام فزون ہر گریست
 بادی کادی وزد ز نجف آہ گریست
 شہ پر سر پر کہ چاہا پ گریست

امروز بپایه چون ششم از دم عبا
بر زنگاه شاه شهبان گزیدت
این دود آه نیست که منجر دارند
تا که در دل است که غم میدهد

بست بقیع

امروزان غم عین عیش زرد شد
نرسین خیره خیری تیان زرد شد
خوش کوزه غم تمام اجاب شد
عیش و نشاط بدیده جگر
در غم دیدن پشیمانی گزیدت
بازل شک از زبان گزیدت
بیم زرد شد که داغ و سیاه درد
بس جان بقیه غم چون زین برود
با لوح سادگان چه دغا که باخت چرخ
دل نفس ششم از دم عبا کرد
این دود آه نیست که عالم گزیدت
که نشاط در دود اندوه گزیدت

شکر گریه و ستبازی بر کنان جگر
آه از برای رفتن جان پایید شد
چون گرم سپید که ازین غصه زرد شد
گلگون چهره که ازین غصه زرد شد
از غصه سلاسه شیر خوار شد
صبر و شکیب آموی محم زرد شد
دوران نشکر دزد غافل چوب شد
این کار را شنیده عادل لقب شد

میشه دیگر

آه و فغان که قوت آه و فغان نماند
جان ماند زارم و دل فزید که جان نماند
باز شک باره پای جگر زنت در کنار
احوال دل پرست لی و میان نماند
از شنیدن جانی گلستان نماند
آه بچه پیغمبر و جیاستان نماند
در سینه آرزوی طبع گشته نیز دور
ایام را خدنگ غمی در دکان نماند

باز تو بیک چرخ بیک گرد خاک غیت
لگا زمین نجیب دہ ہارگران نہ اند
ترقی خان اکثری توان کردار زمین
بیا پریشان بریا سہاں نہ اند
گردید چرخ کن مژدہ از شد سہیل شک
سیاں نہ اند
از ہر طایران گما سہیل نہ اند
از ضعف کیا کرد و بچہ عصای آہ
لباب گشت تاب تو از توان نہ اند
بر قعد سود کید وین چا رسودوز
بر چین دکان کہ غریب تلخ زبان نہ اند
برادر کو قصدا ز سیاں کرد جان نہ اند
گشت تیر خاق سیر زبان نہ اند
صورت گردیدہ گشت باغ جهان نہ اند
بوسے امید در گل باغ جهان نہ اند
پویند کرد قصہ اندوہ باقی نہ اند
باجت عشق خطہ کام زبان نہ اند
نیرن اشک خشک لبان رہ برک نہ اند
در دیدہ ہاسے نگاہ از توان نہ اند

بند دوم

از چشم گریغ قصہ سر گشت گرفت
ز دوج دست و آن گمان گرفت
فوجی باغ داغ ز قندیل دل دید
چون شمع آواں زلف سنیہ گرفت
گردید شمع شمع و شمع گرفت
پیودہ از بگر بگر خود گرفت
از شور این بلاست تک گرفت
نیزین درد تلخ زہر ان گرفت
زیست معج کب و در غایت گرفت
آہ ایچہ آتش گشت گرفت
بر قع خوشی کوہ ز داغ غصہ گرفت
این نیست لاله بوجہ خوش گرفت

تاجیک گل خروذر دواز دست شایبان
دست بهار دامن باو کس گرفت
الوش کیکه غبارفت از ارد
درد بر خاک خاطر خوار گرفت
درد و خشم خاطر از جلیغ فر
خود کیکه بیدار شد گرفت
گمیده روشتناس جهان ز کس گرفت
زین کان در دوزخ نیش گرفت
نخیکه سده را گنبا سس گرفت
دست خجای جاوش در گرفت
گر دیو سر فزایت ز فرق بد گرفت
پیرا نشنم سر بالا گرفت
بباد خلق نشنم نظام گرفت
از و چاه دیده باره بخت گرفت
اگر زنا بدیده بنواد از پیش گرفت
بسیار نشنم زین لاس غصه گرفت

بند سوم

کردن بنیر با قسم این عوار دود
درد و بیم پای امیدیش زجا دود
پایا به طے دای از دود پیش
تاخت و چرخ به طے تراد و دود
گر سر موت ز خاک کس گرفت
خاک و موت ز خاک کس گرفت
بیشتر ز نقد غنم ز خاک گرفت
روز و شب از غنم گرفت
افغان از غنم ز خاک گرفت
در سر و سر و سر و سر گرفت
دان از غنم ز خاک گرفت
تیغ است بر غنم ز خاک گرفت
خواهر یک پدید داغ ازین داغ گرفت
بر سر و سر و سر و سر گرفت
غم از غنم ز خاک گرفت
چپ از غنم ز خاک گرفت
خاک از غنم ز خاک گرفت

امروز بی سکنه ریایان کردیم
 با جوش غم بیدار شدیم قیام کردیم
 امروز عاریت کند گریه بس زار شد
 خوش شده بانی از پیل هم رسد
 امروز جاس جان توان در دین نیست یافت
 از بس که دل به پیشش صاحب عوار شد
 از اشک شوریده درین روز رخ شد
 در راه غمزه آیین شور سلخ شد

پند چرام

از درون نادان شده تاب توان غم
 گردیده ناله شریف خوان از زبان غم
 زین خلعتیم نشاط کیا بست دیم ملال
 خاک ترست از قف غم استخوان غم
 فاکترست از قف غم استخوان غم
 پیر کی غمخیز دل نه پیر بست
 رفت آب عیش چو سیاه بوزان غم
 تا شایب از لایع شهادت کشاده بابل
 تن شد کجی کبوتر دل آشیان غم

گر خنجر آرسج بماند کینا
 شمشیر خنجرش بستان اجل بیای غم
 نقد گریه خفیف کند روز خوش است
 گریه سبک روی نه با گریه غم
 یکدانه اشک جوی و یک خزان غم
 زین قضیه بی شده چنبره کان غم
 میخیزد سوار صحرای حال دل پیر غم
 افتاده گوی دل خیم سولیان غم
 صد و نواست سینه را باب عاقبت غم
 صد و نواست سینه را باب عاقبت غم
 زین نادرک باله جبر از کین غم
 از تاب سینه گشت شتر بار آه غم
 گردیده در ستاره زمان آسمان غم
 غمها جهان جهان افزون زبان غم
 شکل که گنجینه غم در چوبان غم
 گردیده باغ روز بزرگ سواد غم
 گردیده در میان مسوده کرد در میان غم
 پهلوی غم خدایک نشانی غم
 بر گردین خوان اجل سینه بان غم

نہ جان ز غم گر یزدان غم نہ جان
نہ جان ز غم گر یزدان غم نہ جان
نہ جان ز غم گر یزدان غم نہ جان
نہ جان ز غم گر یزدان غم نہ جان

بند پنجم

آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند
آہ مرا کہ غم گزشتہ اند

بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند
بہم و فائز از ورق ابرجیب داند

بند ششم

دیگر بر روی سینه و دروغ باز شد
 دلهای پیر و پیران همه صحت گداز شد
 قانون چرخ راه تقا چون می برند
 گبسته تار با در کین نورز شد
 لپال با ذراک صفا و روزگار
 به غراب طعمه سر سبز باز شد
 گم زنده گریه خود و فریاد برون فشان
 از سرو پای اشک فلک خفته باز شد
 می ناز کو بجام دل خویش اضطراب
 آسودگی شهید دین تر باز شد
 کرشمه در دودان غشی داشت پیکشت
 دلهای خلق کوزه سوز گداز شد
 از سینه های غم و دکان ارشده جیات
 پیر و پیران کوشه ابرو که باز شد
 از سینه های غم و دکان ابرو که باز شد
 از سینه های غم و دکان ابرو که باز شد
 از سینه های غم و دکان ابرو که باز شد

چنان بودی سر از نری نیند
 از خلیج یمن ایستاد باز شد
 راه سوال حکمت این اجرا پس
 گاهی جواب طلب ابل زار شد
 روزی که سر و سر و سر و سر
 نظام کاوند و سر و سر و سر

بند هفتم

این سه لای نصرت آل عباد است
 شای با عقاد بهیم شتر است
 درم محرم از شتر حکم که کربلاست
 سخن سخن غنچه که کربلاست
 پیشانی کشاده زانده که کربلاست
 با صبح و غنچه که کربلاست
 از کربلاست آل نه خشم که کربلاست
 آری بآل سر و سر و سر و سر

نہاں نام است پب کردہ خلیس
 بنگر کو خوشیلیل سپید بیلین عورت
 لیجان تاب غم بنگر شک روز خوشتر
 امروزی دیدہ ہست تراویدیل کو است
 برقاقتش بریدہ تقعا کسوت طرب
 چکا این صیوریش ز دست غم فاقست
 از تاب و در گونہ زخوہ کردہ روز
 ویدیکہ نظا گریان لعل کبریت
 آب سرود کردہ زباغ نشاط
 بر شام از ناخندہ نغمہ نیواست
 اہلبست عود و بے خیالت چو چران
 ز پیروز و جہین کہ ز حکم سس پایست
 سر کن زردی صدق تلکوری رہ دما
 از گفتگو دمای شہنشاہ مدعاست
 عاشور تا کہ نید بار و ز سال دباہ
 نو روز و عید باد ہمہ سال دماہ شاہ

مرثیہ دیگر

ماہ محرم است حرام است فرست
 کو در حرم دل بکشین غم جو سے
 بانا چھ شنبول آہ در گزیدہ با غم است
 گردیدہ نغمہ ششیل و شور با غم
 نیکو کلک در سر نغمہ زوہ نام جہان
 سوادہ در بیلن رگ صپا بار با غم
 بجا بگریہ پایا بگریہ ز سوار
 پاکرہ دم پر از با ناز و جد سے
 روزانہ کن با اشک گریہ دیدہ از غم
 پیروز سر سپر بیلن گریہ شنبے
 از گریہ بیں آب بر ہی در اسے چشم
 چار و بکن بجاہ پے گرد بے بینی
 کن ریزہ آردند
 شکلی کہ تیغ زخم این ز غم جہی
 بر منور دل گریہ اگر
 در ہم تنگی بکشتن فراموشی اگر
 امروزی در بکشتن حال تو در ہی
 روز شاہ نیست بیند از این نشاط
 صد سالہ غم با بست بدہ روز بنبی

مرثیہ

نقش طرب زود محل امر و نیک باشد
شب را هیچ جیب ازین سود نیک باشد

بند دوم

خاکی که بود در دنیا صاف کوشش
چند در خدای جیب آب نجرش
انرا قند با برش قفس نیک و خوش
شاید که به تخت زودش پیش
رویکه آفتاب زین گشت آیدین
بوسه ساینه زهر او عذرش
این یکویی بین که بعد دیده و زده
بفریش چون گشتی فخره پیش
عالم سپاه ساخته گردن کورل
باد افید ترم ازین چشم اخگرش
زینق موج فریش در آتش کشته آب
تقصیر کرده باد کف خاک بر سرش
گیسو پدید زهر و زهره چشمش
بهر زود و منظر رخ نجرش

مشکیم بال و نقیض خود نکرده است
صد نامه بر لبش آورده ابریش
افزاده سایه از لب مشاطه صبا
ز دلیده انده طره مهر و غنوش
هر دم صبا گذار به طرب چنین کند
خاکه به نرق لاله و سر و تن کند

بند سوم

موی چون فرق شیدان خضاب شد
آغشته مشکنا ببل مداب شد
آن پرده که در هر بنجاسه آه یافت
خفت عوا و براسه و آفتاب شد
زیر دیر شود فلک این انقلاب پیست
آرام بخودی و سکون اضطراب شد
در نیمه از زخمه لب خون می زنند
تا نفس گشخته جی و تاب شد
با نقره های افشاک نظر لعل ناک ریخت
بر پایه های داغ جگر کباب شد

تیریت انتهای غم از وقت بیا
وزیر حساب ناله نفس سر حساب شد
امروز روزه روی نمودن از اشتیاق
دود و دود سوزناکش نقاب شد
بر این نیست طعنه که گریست فون چرا
خوش ز تاب محنت و اندوه آب شد
فون ملک بیالی و پر بیج می پند
از ابر ویده قبه گردون جاب شد
گردون جابی از غم گان فون است
چشم از جاب خانه بستر فون است

بیت چهارم

روزان دل که کشایدین غم شمر از غمت
گل کرد و داغ ویر جگر لاله زار غمت
فون سیرخ نند از زار غمت
این سر جانگداز جگر بیدار غمت
این شمر است ملک زار غمت
بچرخ افکار از مرده اشک غمت

در شبانه بخود داد دل خستام سوزنا
فون یک که از تب کرد افکار غمت
چشم غمت ان همه پر کاله جگر
از اجاس سر و لاس فون غمت
قصرون ز صدمه غمت در لاس است
در سینه طاق بندی صبر و غمت
تاراه کوی سین بویید زگر بکاه
دره گذارش از مرده بایده چار غمت
اندازه فون کرد و نند بیدار غمت
این که پیاپی غمت که بیدار غمت
شا سیکه بود و در حداد غمت
از چهره باد و اسن با فون غمت
کفار شام پودا ایام مرده اند
پرنده صبح با بوم شام مرده اند

بیت پنجم

روز غمت است کف فون و فغان غمت
دل زاراده و ناله وی غمت

با پی بانی سخی اگر دروغ و ادم کرد
 دلاگر و نیمه و جگر با خزان کنیم
 کماهی کینیم باین قدر بیان
 هر جا که گذریم هر کجاست
 از تیغ خوشدلے غذا لیدل که سوزیت
 فتنه دوسه خاسه سبا و زمان کینیم
 شست دعا خذ گدایت کمان کینیم
 قدس بزیبا مصیبت کمان کینیم
 جیب و سفت خیش بدین روان کینیم
 دستے پیش بنیدیدین جگر
 نسین اشک داشتیم کما کینیم
 درخت بند بکشد از خوان کینیم
 درخت شوق شام کند شد
 کمر هم آینه تبارزه در جگر کینیم
 قوسه آینه تبارزه در جگر کینیم
 از بخوبی تبارک الف در نشان کینیم
 سینه برآوردید که فرق نشان کینیم
 تیغ خال عشرت ازین سوز خنک باد
 کمر سده هم چو کشت از روز خنک باد

نیکویشتم
نگار نیست بر لکیم ازین غصه خون نشد
سرم بادا آنکه لاالشی فشدون نشد
پای مال شود و لو که گردید مشک دما
یک عقل کو کز دست کش صدیون نشد
غم بارناخته زده خون در تراوش است
زخم هست کنه سینه جراحت اکنون نشد
درخت ماتم اند چاه و چراغ نیلگون نشد
پیوده پنهان فلک دست لغتگار
بر پاس کر خیز و رسم ستون نشد
کوسا عذیکه زیر جنبه بستون نشد
از خود برون می آید ازین غم برون نشد
منج سر فلک رخت با وج فلک کشید
از تاب آب اشعه به اوج ملک کشید

زبان خود را که این شکایت است
نیز بدین است آنچه شریف

بیگانه را بنا نفس گشت آشتنا
این درو خاص را چو بلا عام کرده اند
از تاب و دروگر نفس مای غلق نخوت
بخشد دل که زاده چو جام کم کرده اند
شیرین جات ز تخم کینه پست
این زهر مرگ چیت که در جام کرده اند
امروز در شمس سینه غنچه رسم
عاشقش از برای همین نام کرده اند
این داد با تمام زبید و شایان است
صبح تمام عالمیان شام کرده اند
درین صبح بخت غافل موافق است
خاطر نشان برید از آیم کرده اند
ایام از آن بکام حسین نبود
کال روز شهر یار حسین نبود

بخند هشتم

میگوید کاشش امرو صحرای کربلا
ایستاده چشم بر آسمان شاه کرد

از خاک راه سافت امروز تخت ناز
هر کوبه است تخت ز از خاک راه کرد
دوشتر برات چو خط با شمش کفید
باوش تبار آنگه خلاق تبار کرد
شیرین فلک با شمس کاکب زینت
ز ساقه زینت این کلاه کرد
نخل قدش کرسه آواره میکشید
زان باد آه چو شاخ گیاه کرد
اخبار رو سفیدی خود کرد در لباس
در شبانه سیاه مودی است
روشن کند مرگ چشم مودی کرد
این کعبه مراد که کشت سیاه کرد
در تخم حسین ز تو کعبه بر سر کرد
هم آسمان برین زمین کعبه کرد
در روز شمس شاه شهیدان شمع باد
در دلقش مقام داور کس رنج باد

تمام شده واقعات ملاطوری

از واقعات تالاسیم غفره الله
 لمغفرة العییم وادخله فی جنت النعیم
 مرثیه رئیس علیه الرحمه

چو نام است که دیگر جهان ملاک است
 زاده مانیان چو به ملاک است
 بلال نیست که بر آسمان علم شده است
 درین سالکیت بهر نعم اشد است
 چو شد بلال نعم و قاشش نعم شد
 طوع کرد بلال و میر نعم است
 غرض که نام واد مصطفی وین است
 بیاسه ما همه اجاب و اجاب است
 عرای کیت جهان که بادل ناشار
 بر روز غریبش واد گریه باید واد
 تمام بجز کال بخون عیان افتاد
 بیاسه روز غریبسته قاسم واداد
 روایت است که چون کعبه بنیاد
 سطل همیشه بار بار بیاض و چار

یک بلال زنجار که زاده یکس شد
 زگر وین فلک سیمه طایر خوش شد
 نمانده بود که دیگر از عجبانش
 که جان خویش نماید زلفش
 طلب نمود در آن حال بادل غناک
 خدرات سر اسوده راشه لولاک
 خطاب کرد که ای بکیان اهل زمین
 خدرات سر اسوده آدم حسن
 وصیت است مرا ای گروه غمدیده
 بگوش جان شنوید ازین استبدیده
 مرکب دبالا بایدیم شیب شدن
 چو نور و مرکب ویدیه نا امید شدن
 سرم بنیزه اهل شتم کند جلال
 قنتم بر معرکه که بلا شود غطال
 چو منو زیکه نوبه ایتم بپروازند
 جمال زار دنیا کملن بپروازند
 تمام از شتم کوفیان اسیر شدند
 زنا ایسوی آیام و ستمگیر شدند

بنی ایسیه بجز کینه و خفا نکند
 بغیر ظلم به اولاد مصطفی نکند
 سوارشان نبیند شسته زلالان
 ذراه ظلم بجهانزاده نکند
 بعد که دوست و اندوه خواروار شوند
 تمام دامنش شاشه هر دیار شوند
 بزمشان با سپیدی چاقاب تمام
 بهدی بر بریند پیلان تمام
 بچشم که تیان من چو چرخ کند
 بجانب کردان یکبسی نظاره کند
 بجان فاطمه یکبسی و یکبسی
 خصوص فاطمه من اندوه سرور یکبسی
 که نور چشم من خواب کرد
 سکنه من غم من که خواب خواب کرد
 بجا بواره و درخشش که خواب خواب کرد
 دوران ناز و غریبی که خواب خواب کرد
 سپید بلبلی خفا و غم که خواب خواب کرد
 درین مکالمه بود آن امام باقر ع
 که از سپاه خالف شنیدند که خواب خواب کرد

سپید و از زر جاست آن امام شنید
 بدین و اصل و ذرا جناح را طلبید
 که ناگهان زحیم امام باقر ع
 چو قناب جهان قناب قاسم آمد پیش
 در گوشت و در مرغ صغیر و ذریه نیست
 و در گوشت و در مرغ صغیر و ذریه نیست
 ز شام تا صبحان کاش پیران تر
 روایت که شمر زاده عظیم شال
 گذشت بوز غم و غم و غم و غم
 خطاب کرد ای غم بر گردیده من
 فدای جان تو ای ادا سازم
 منضم نباشد که دین ادا سازم
 خاک و گذشت جان خود فدایم
 چرا که جان بکینین حلقه بکار آید
 که بے تو زندگی من در چه کار آید
 که گفته اند لب نشسته اندین صبرا
 تا شبیه نمایند شکر اعدا

شنید که جان نود و بیست و هفت شود
 چو دید که بگریه برآید آن رنج خراب
 چو این شنید ز شهر آده آن رنج خراب
 بگریه گفت که ای نود و بیست و هفت
 چرا چه کاریگشت این چنین باشد
 تمام طلب این تو فغان من باشد
 تو یاد کار غم بیان دوزخ و دوزخ
 تو خودم چشم بر آدم حسنی
 چگونه داغ ترا بر بسندم
 بر دوزخم خود نخل یا بسندم
 بگریه گفت من مستعدم که بسندم
 بر آس داغ دل به بیت مرهم
 چو شنیده شنید این سخن از آن مولی
 خطاب کرد آن شهسوار دوازده
 خطاب کرد ای افشار اهل زمین
 بگریه گفت که ای افشار اهل زمین
 نموده است وصیت من امام حسن
 که ای پسر چو رسیدی بدشت کرب و بلا
 بگریه گفت که ای پسر بیدار

بدانکه غم ترا نشد لب نمیدانند
 چو نوزد ز نظر خست نامید کردند
 درین معامله دین مرا ادا کردند
 بنجاک مقدم او جان خود فدا کردند
 که بی امام حسین ز دنیا چه کار آید
 درخت خشک بجا و خاک رست
 درین ساله جان کن است آن خاک رست
 سزای دین و آستان خاک رست
 چو سماع سخن کرد شاه شهنشاهان
 خطاب کرد که ای غنچه ریاض جهان
 وصیت پدرت بزرگوار است من
 ز رخ شمع شبتان دین امام حسن
 که من ز بجهنمین حالتی کنم داد او
 زنده باک بهم نامم که گرفتار
 فلان ز غم خود دید و آن بیدم نام
 بوضع حل بنام تو اش بیدم نام
 پس آن امام جگر تشنگان غم فزود
 به اهل بیت بویشت چنین خطاب نمود

کرای گروہ غریبان برکے شہزادہ
 کیندہ نوم و دست ز لطف آما دہ
 چرا کہ وقت شہادت قریب من شده است
 چنین شہادت عظیمه نصیب شہادت
 جز سید گدوون کو بدشت کرب و بلا
 گرفت بزم عری بدشت کرب و بلا
 تین تیر از پیدہ ہا کے چشم یک
 لباس نیل بر گروہ زین الم چو فلک
 چو خیمہ شرق صبح میب و منظر نور
 کہ بود وی طنائش ز یک بیوی نور
 بجایے قالی این بار گز جانبش
 ہزار خل چشم یک در آن شد فریش
 بہرست دلاں پودہ ہا کے کافور
 گرفت صبح کف شہد شادی
 نندول کو در لہ طرب بعد شادی
 نہاد کرسی خود و نشینت آرا دہ
 فضا گرفت عطا از سید صنع و سلم
 کہ نہ نوشت قدر آن کو بوی نعم

دران سالک عنوان بعد شکلیان
 شرح کرد و کجا رہنشت آرا ل
 کہے نبود انسان در آن بیان سوری
 بجز تہاجت غلام و فرود سوری
 بجا کہ مقدم آن شاہزادہ سوز و دل از
 فلک نبود خود چو شمع پا انداز
 روا نیست کہ آن سود و جویا اربید
 ز لطف دختر و داماد خوش را طلبید
 بگری گفت کہ جانم فدای جان شما
 نیم زیادہ ز یک چاشت بہمان شما
 کیندہ صبر و بیاد طاعت بہمان
 کہ لازم است ایلم رعایت بہمان
 کہ من و صلیک این امت گنگا کرم
 باین سبب بچین مخنتہ گزاف
 خطاب کردیں آنکے بوسے قشتہ دلاں
 خصوص مادر قاسم ان شہزادہ
 بگری گفت کرای حویان شہزادہ
 کہیندہ نوم و دست تمام آما دہ

چو آب دیده زانسانه بری کار آید
 که نخل قاسم غمیده راسب آید
 که روز لغزیده دلاکم عوسان است
 سرتک خون دل کشید جگرگان است
 غرض بجانه فاخته غش فرمود
 غبار رنگ ز آئینه روشن نمود
 گذشت بسترش عمامه بعد شادی
 نشانش ازده غمت تخت دامادی
 زلف خطکانش نمود شاه شیب
 زهرست بهم عقد ماه باغور شیب
 چو گم کار عروسی شدند یار دلش
 که از سپاه مخالف یعنی آمدیش
 خطاب کرد بسوی سپاه شاه شهید
 مبارز طرف آن جناب می طلبید
 چون شاهزاده شنید این سخن چشم چرب
 سینید دوازده جبهت آن رفیع جناب
 اراده کرد که پیشد برین وختانش
 عروس ابدل چون گرفت دامانش

بگریه گفت که چای بری چنین دلشاد
 فدای جان تو ای جوان زوداد
 که از ذوق تو ز سرمه گریه کور شدم
 ترانه نیمه وار سبیل گریه کور شدم
 جواب داد که اسه نو دیده زهر
 گل صد قیام امالانه احباب
 چو این شنید عروس از زبان شهرزاده
 خطاب کرد که اسه نو بهال آزاده
 برابری قیامت چگونه تو ای تو
 دران بیایه چنان بیخنده چون سخنش
 روایت است که قاسم شنید چون سخنش
 نموده باره اسه استین پیروش
 خطاب کرد که اسه زهر را مام حسین
 ضیا که دیده زهر گزیده تقیین
 مبارز قیامت میان سایناس
 پوزد شاه شهیدان باین نشان شباس
 گفت این دوران گشت بادل غمین
 رسید تا به دور دیده امام حسین

خطاب کر کے لڑدینے پر
 خدا سے نام تو آگنوں میں
 کہ جان فوٹیں بجک ریت خدا سازم
 تو سطر عود کس کی بلا سازم
 چاکر گشت شدن از بلکے اشاریت
 بجنون پسیدن در جاک تحت رادیت
 نور و دیو سے جملہ رسول اللہ
 و قلعہ کربان یکسان بنالہ آہ
 دران میانہ نظر کر جانب مادر
 کہ پودہ غم غم فوٹیں در آہ
 بسوی آن میں غمیدہ چون نظر انداخت
 چو دید و دید کہ آن شکر لب چمن گدشت
 نشتر بوز گداز نیساید
 زویدہ اشک چو آب پارسے بارید
 غمادہ بوز نانو کے جوہر جال تباہ
 سر بار کو چاک کہ پودہ عود اللہ
 زنجیر شنبلی آن نہال آزادہ
 برگ اشک میان بجاک افتادہ

زنا شنگی از یک اعلش کردہ
 پیش مادرش افتادہ است غش کردہ
 چو شاد زوہ نظر کر درین حالہ را
 نمودہ چاک گریان صبر و وصلہ را
 زردی لطف نظر کر درین فوٹیں رادرب
 گرفت مادر محزون فوٹیں
 گدشت روی چو آن حالت برادر فوٹیں
 سوال کرد از ان حالت برادر فوٹیں
 گبر گفت کہ اسے مادر پسندیدہ
 چہ واقع است باین کوئی غمیدہ
 کہ او افتادہ چنین بزمین و بزمین است
 کہ در مصیبت او عالی سپید فوٹیں است
 چو مادران سخن زوی شنید گریان شد
 چو شام نامیان حالتش پشیمان شد
 پگر گفت کہ اسے نوید دیدہ مادر
 خدا سے جان تو اسے برگزیدہ مادر
 گمراہ اعلش شنگی و اموش است
 برادر تو زین اضطراب بہ پیش است

رسوئی گئی از بسکہ لعلش کردہ
 بروی دست من افتادہ بخش کردہ
 کمان آب ندادم بسہ دم دیگر
 گار کہ موزم چشم خونآب آور
 چو شاخزادہ شنید این حکایت از مادر
 بگریخت کہ اسے اور نہ بگریخت
 نموش باش کہ تا من دی روانہ شوم
 براسے فو لب تشنگان بمانہ شوم
 نال سنہریا نکند من بیاہم
 دین سالارہ آبلہ بروی کاہم
 چو این سالارہ را دید شاہ تشنہ لبان
 گریخت قاسم لب تشنہ فام میدان
 دید اشک فاشش بر زلف و بلبلید
 براق در اسلحہ خیل تاش پوشید
 جلستہ آن لعلر شہید آل عباس
 گذشت بر سر عمامہ رسول خدا
 وداع کرد پس آہ کہ بدیدہ خوبار
 چو آفتاب نمودش بر ذوالجناح سوار

غرض روانہ میدان اشتیاب گردید
 زمین بزرگسازم ذوالجناح می نزدیک
 خطاب کردیم و اینان گفتند
 کہ ای گروہ چشم پیش رخسار دار
 چو واقع است کہ بر قتل باب شد
 چو شد کہ آب برادر او صلیطہ شنید
 خدات حرم عہد بے
 فتادہ اند خاک از چوہم تشنہ لبی
 سیکار بجای کہ عابد بیار
 گرفتہ از علش تشنگی لبش زنگار
 بنای کار شاخزادہ سر دم نیست
 گر بذات شاکو نبان تنم نیست
 چو این شنید بر آفتابن سدیدین
 خطاب کرد کہ ای کو فیضان بدین
 کہ پیش ازین بگذرید خیل نورس را
 و آوریو ز پانین نال کرد
 کہے ارادہ میدان آنجست آب نہ کرد
 چو چشم عقی رو یافت آب نہ کرد

[illegible]

برادران و گروین بوی گم کردند
 بسوی مصر که ایشیر روسی آوردند
 افتد صولت نشان بکسی نبردند
 غرض بگردش از حق کعبون
 چو این سال را دیدی اول بفرقون
 روان کنی بکواختر
 خطاب کرد که اسد کوی خچین بی سر
 شش از چشم مرا گردان است
 غلام تیغ که در دست منش هزار دنیا است
 بدان که قیمت منش داده ام این
 بپس انداز و ز سر داده است این
 جگر بدست تو افتاده است این
 چو شاهزاده شنید این سخن از آن کافر
 خطاب کرد آن لشکر کشم
 که غمخوار است در انتظار تو اند
 بپس بیا به بخت و غیرت
 ترا ازین بخت نام که باشد غیرت
 که هست این جهان بگو را زبیرت

را بود که تو در سپاهی روزگار
 ندیده که کشت و کشت بدین اسبیت باز
 چون از برق این سخن از روی شنیدم گریه
 که دست و تنج شکر شکر لب علم گریه
 غرض از پیش نهاد ضرب تیغ شانه سپید
 با کمان جنسم سپهر جان لبید
 ز چار کین تا شایان نقش آن بخت
 ز دوست اخذ از خوشن آن مان بخت
 چو کشت خاندن خالی از سپاهی شب
 گرفت جاسه در آن آفتاب حج تب
 جهان که کرب خود را زور زمین لب
 بسان شیر قلیب پا به آن نفا
 ز صحر اقل کشت هر چه بر خزان
 سرخا از سه دین با بر صعد میدان
 ز بوش شنبلی خان زاده چون دادند
 لبوسه خیمه بود و انجاش را کردند
 رسید چون بدیدیم تو چشم من
 خطاب کرد که اسه علم بر گریه من

چنین حال من در خاطر تو من
 فدا می جان تو آبی بزن بر آتش من
 چنان از پیش تنگی شکر لب علم گریه
 که از آتش جگر من تیغ شکر لب علم گریه
 زین من و کلبه شکر لب علم گریه
 بنگ و در کف شکر لب علم گریه
 اگر از شربت آب لب علم گریه
 بهجت تو بر دم من کبوتر من
 چو این شکر لب علم گریه
 دوا سه درد جگر شکر لب علم گریه
 دید پیش در کشت آرزو مان بدید باز
 در چشم من را چو جان تو لب علم گریه
 غمیدن باش که حال چون گل شاداب
 ز دست ساقی کوثر تو لب علم گریه
 ز دست که با آه شکر لب علم گریه
 بقدر است که با آه شکر لب علم گریه
 رسی شب که با آه شکر لب علم گریه
 پس آفتاب منقرض ز راه عزت رجا
 گذشت در پیش خاتم رسول الله

از ان کتب پیشتر از او بادل نہیں
 فروش گئے اس یافت در زبان چین
 خطاب کرد در جانب امام حسین
 کہ اسے سرور دل و چشم پیکر اقلیدین
 کہ از جو پیکر ما در بیاست حضرت تو
 چو شمع خاک لب سبز کند ز حضرت تو
 کہ ز جو وسیت امر و نثار ایستاده
 در انتظار زخمت پیدہ اس سپید شده
 بر قدر کمال احوال حال مادرین
 پیوں پامی وی اگہ دراع آخین
 کہین شایده پیش بین پیرین لب
 کہ بعد ازین بجان زندہ اس خوابے دید
 شنید این سخن و چو پو نور شید
 ز شوق غم غمت لبوی خیمہ دوید
 چو دیدید کہ نشودہ است موی سر مادر
 نشسته بادل پر خون بیان خاکستر
 کسی بہ غم و سی آن نظر سے کرد
 گوی چو بایک آن خاک را بیکبار

کہی نہالہ جانسوز و خاطر ناستاد
 بگریخت کہی نوجوان نوداماد
 فدای منزل دماوی خالیت کردم
 پاک سعادت و غور رسالت کردم
 خدا کن کہ شود اسے سر در سبب
 آفتاب جمال تو دیدہ ام روشن
 کہ جلگہ کا ہو نام سبب الاثر آن
 چو تجاہد یکبارہ یعقوب و سنا
 دین خیال اُن آن شنبہ شاد
 کہ ناگهان نظر آن بشارت را
 دشن زدن او چون جاب شد بے برگ
 آبان رسید کہ گرد و دشت شادی گل
 سینہ دار زجا جبت آن حمیدہ پیر
 دوید و پیش گشت جوجان خوش پیر
 چو یافت انتم روزگار شاد
 ترازو تیرہ روبروہ عقیق لبش
 خطاب کرد کہ ای جان من چو دامادیت
 بجای تو نہ انعم است یا شادی است

بین عروس خان دید و آتش برپا شد
 که دست و پای وی از خون مل خضاب
 جواب داد لای اود حیرت به نژاد
 هزار جان مقدس فدای غم باد
 بین بخت نشدن از شهادت است
 که جان فدای حسین کردن سعادت است
 کجا رواست که زنده باشم رسول الله
 رو به بیک که شمع دل رسول الله
 که یک جان نماید فدای جان حسین
 هر دو کونش از نذر دشمنان حسین
 و بین معلول اسه ادر از ریاست خدا
 بدی که دیدم ازین مخرج میسر
 کین ز دیدن من در خانه قطع میسر
 که بعد ازین بچان زنده ام خمای دید
 چو ال بیت نشینند این عالم را
 زود بجا آید گریبان صبر و صلوات
 ز خانه ان نبوت چنان فغان برخاست
 که عالم از غایت آسمان برخاست

و بین کماله بود در خضاب بافتنگ
 که از سپاه خلف شنیدند غم و خضاب
 خطابست جنت جگر گوشه رسول این
 چو آفتاب بر آمد بر سر صیدان
 جهانند که بپا آمد بر سر صیدان
 بر آب کیم آن لعین بلبه ای جان
 خطاب کرد سوی این سید ابدل ریش
 که آب داده ای روی سیم کرب خوش
 جواب داد بی آب داده ام ز فرات
 دلی بد آنکه در سیم کرب خوش
 خطاب کرد در کرب پیش روی سیم کرب
 آن لعین خبا پیش روی سیم کرب
 که اسه غم تو مگر زخا زنی ترست
 زود و افتقار شد لایق غم ترست
 موده بچان اسب خوش را چای
 زشت است سید سلیمان کربابی آب
 هنوز روی دین می کشی ز دنیا اسه
 که این چنین دلی مگر از غم بپا ز اسه

چو این سده شنید این سخن ز شاه سپین
 خطاب کرد که ای کوفیان بمرآین
 تمام حمله نمائید بر او و بر مدبر
 بر او که سبط رسول خدا صغیر
 بغیر چو پیرشش در آید ز پیا
 که اندر است بیدان کرد با تنها
 غرض احاطه نمودن خیل و پیار
 زین خلک جدا فصل بهم گردید
 بنیدر و سنان که شد گریه
 عتاب بند شد به است که شد گریه
 گنگند با عتاب سعادش که بر سر
 که آگهان ز قضا شد که حواله نمود
 بسوسه سرورین نیزه و حواله نمود
 قضا بسینه قاسم سنان نیزه شد
 باین ترانه که رخ از یک ان شش
 قضا ز شش بی آن رخ لایحه ایجاد
 چو نور و یک دیده با فنا و خاک

اراده کرد که آن بیوفایا سازد
 سرباک آن شاه را بجا سازد
 ازین ساله چون شاه را در شد آگاه
 کشید نعره و احسب که با آگاه
 خداست جان تو ای که زید و یاسم
 پاک نام تو آویخته را در یاب
 نه من کین دوزخ دیده را در یاب
 من شکسته محنت رسید و شد
 چو این شنید ز شاه و سید انشدا
 کشید آه جگر سوز با تن
 چو برق جبهت و چو منیر چش
 چو من خس و قاشاک اشتیاقا تا بود
 رسید چون بفرشاده آن سرور
 چو دید دید که آن کاف بیستم
 بروی کشید آن تشنگی گزشت فرار
 که سر جاکند از یک پیش بخاری نار
 چو این ساله را دید شد اطمینان
 کشید تیغ و دوشش نمود چو خیار

نشست بر سر بالین آن امام زین
 چو جان گرفت سر یکیشین
 خطاب کرد که ای لورید یار
 فدای جان تو من هم جنت کبک
 زندگانی شده ام در جهان زین
 که یار من تو ای کوکن خشت فیض
 غمین مباش تو ای انبک رسیدم از دنیا
 تو پیر وی بین آن نکو اختر
 نفس گرفت در آغوشش مدینه
 رساند به در تکیه ای بود
 چو دیده اش برده انتظار ساقی بود
 هنوز کفایتش چون چات باقی بود
 مخدرات پودیدند حالت غم او
 زند چاک گریبان چو گل باغم او
 یک نشست بالین آن زار دیده کلاب
 کیچه فغانه بر پیش زار دیده کلاب
 و در بابل نوین رسید برب
 پیر جان گرفت در آغوشش بکلاب

باشش تسبیح زین را بر آب نون
 زهون سیند آن دست و پا خضاب نون
 کشید چو نوین بسره به به به
 بگر گرفت که اسه المیبت پییر
 مرا که چو نوین خاست احسان است
 چرا بسره زینم این کل عروسان است
 روایت است که چون مادرین جلیبت پیر
 چو شمع بر سر بالین آنجناب دودید
 فتاده دیدیدان سر و آوازش
 خضاب بلبه بخون لعل تانده دادش
 تن مبارکش از زخم کل تان شده است
 هزار چشمه خون از ترش روان شده است
 چو این مسالده را دید بادل غمناک
 مانند دست و گریبان جامه زار و چاک
 گرفت یکپیر نوین طبعیده را در بر
 چو شمع اتیان کرد خاک را بر سر
 زخون فاسم فرزند خود بود مالیک
 بدین نواسه نوین زار زار مالیک

[illegible]

نیاز و حلاوت یک لحظه نشین
 که تا یابد دل بچشمین تکیه
 عروس از عجز رویت بقدر است
 و چشمش از بختش اشکبار است
 غرض که طول سخن در حجاب زاید
 و کانند که غرض از آیین
 من بخت و دایم نامر آن آیین
 ز روی صدق گویند شمیمان آیین
 بزرگوار خدا یا بفرموده است
 محمدی باد که طریق نجات
 بحق است و نامیب در ظاهر و عجب بود
 بی خط و طوطی و طبل
 که بخیو و شرفی و فضل و سخیل
 نیکند کسی فیض روح اسخیل
 بپوش و روح نبوت باد و سبطین
 و گوشتواره عشق برین دین
 علی انصوح آن شهسوار خدا خانه
 کرد و در عیبت و کعبه است و عزا خانه

<p>پیشانی زکرم ای بادشاه هر دو سر گناه تفسیریداران شیدا شیدا زلف خود به راد و حمان عروا کن بکوری دل اغیب که بلای کن جگنده سلاپی های سعادت پیسم و گرنه از کس نبده روی بیا هم نصیب من که دین گشتان نسیم تو ام پنجیم به کس نمی تبت ندیم تو ام</p>	<p>پوز شهادت آن نور دیده شادگاه بدید چه چهره اسود آرد آب سیاه بقی باقی اولاد خاص سبط بنی خصوص صاحبین عصر حضرت مهدی کر شیعیان همه را از ریاست کج کن بجانب دل هر یک ز جفا نداری مردن کن اندل شان توحید جهان داری غور و رشک و صد بلای دم آزاری</p>	
	<p>تمام شد واقعات ملاسیم</p>	
<p style="text-align: center;">~~~~~</p>		

مخمس بندای مولانا مآل مختم من کلام میرزا محمد خان نصیبی زندگ کرمان شامانی	
بند اول	
باز این چه ناله است که با آه توام است	باز این چه گریه است که هر دید پریم است
باز این چه فتنه است که در دهر دریم است	باز این چه شورش است که در خلق عالم است
باز این چه نوحه و چه عزا چه اتم است	
باز این چه شعله ایست که از کام آن داین	باز این چه ناله ایست که از ارض مقیمین
باز این چه شورش ایست و مآفاق کین چنین	باز این چه رستخیز غطیس است که زمین
بے لطف صورت خاسته تا غش عظم است	
با چرخ سال خورده ز در پشت رد برو	دو شمع نهان ز سر همین بود گفته گو
کے قدر خمیده راست بین این سخن بگو	این صبح تیره باز و مید از کجا کزو
کار جهان خلق جهان جمله دریم است	
گویا زمین ز جاسے فلک دارد و خطراب	اگر یاش کشته باد فغان پر خراجباب
گو یا که آتش آمده بیرون ز جاسے آب	اگر یاطلع میکند از مغرب آفتاب
اکاشوب در تمامی فزانت عالم است	
گر گویش معیبت عظامی نیست	گر سازش مشوش غمها بعید نیست
گر دانش به شورش عظامی نیست	گر خوانش قیامت دنیا بعید نیست
این رستخیز عام که نامش محرم است	
در بریم غش و خروش که غیر از وصال نیست	در قصر کبریا که آن را مثال نیست
در ارج نه سپهر که جز وجد و حال نیست	در بارگاه قدس که جاسے ملال نیست
سر باسے تدبیران همه برز انوم است	
ارض و ساچو باتیان نوحه می کنند	وحش و طیور و گرو بیسان نوحه میکنند
دیو و پری و انیسی و جان نوحه می کنند	جن و ملک بر آویسان نوحه میکنند

ان

اگر با عزای اشرف اولاد آدم است	
خورشید آسمان زمین نور مشرقین	پرونده کفار رسول خدا حسین
بند دوم	
خشکیده لب چو چشمه چشمان کربلا	از سیل فتنه رفته ز دامان کربلا
امواج و طغیان خورده عثمان کربلا	کشتی شکست خورده طوفان کربلا
در خاک و خون فداوه میدان کربلا	
گر مهر زره و ابرو فاش میگردد	اگر ابر قطره و ابرو فاش میگردد
گر چرخ کج مدار بر او فاش میگردد	اگر چشم روزگار بر او فاش میگردد
خون میگذشت از سر الوان کربلا	
فرمان ده فغان و قدر بهر امتحان	بگرفت وعده چون زنده شاه انسل جان
از کوفیان نمودگر و هدیش میبهران	از آتیب هم مضایقه کردند کوفیان
خوش داشتند حست همان کربلا	
بر کربلای بیخ و بلا با حسین رسید	برادر رسید آنچه بیایست دید دید
زمین بناله گفت که جن و ملک شنید	بودند دیو دود و همه سیراب می گید
خاتم ز قحط آب سلیمان کربلا	
در کربلا به گفته مردود از ابد	چون ابن سعد از ره بخل وره حسد
بر کشته گان کرب و بلا آب کرد سد	زان کشته گان هنوز به عیوق می رسد
فساد و لعطش ز بیابان کربلا	
نگرفت مهر و مهر گللابی بغیر اشک	نگرفت اهل شهر گللابی بغیر اشک
نگرفت خلق بجز گللابی بغیر اشک	نگرفت دست داد گللابی بغیر اشک
زان گل که شد شگفته بر امان کربلا	
آه از دمی که سر و اعدا نه کرده شرم	آه از دمی که نه ترا عدا نه کرده شرم
آه از دمی که کتر اعدا نه کرده شرم	آه از دمی که لشکرا عدا نه کرده شرم

کردند و بد بخیمہ سلطان کر بلا	
آندم فلک بر آتش جہت سپتند شد	کز خوف خصم در جسم افغان بلند شد
بند سوم	
کاش آن زمان زمین چون فلک نیلگون شدی	کاش آن زمان ملک ز فلک ازگون شدی
کاش آن زمان تمام جهان غرق خون شدی	کاش آن زمان سراسر ادق گردون لگون شدی
این خر کہ بلند ستون بی ستون شدی	
کاش آن زمان کہ دست بادی دست کو فیان	کاش آن زمان کہ ظلم بپا گشت در جهان
کاش آن زمان کہ خصم نبی بود شادمان	کاش آن زمان کہ این حرکت کرد آسمان
سیما بدار روی زمین بی سکون شدی	
کاش آن زمان ز شمع سید روز اہل بیت	کاش آن زمان ز شمع دل فرو ز اہل بیت
کاش آن زمان ز درد غم اندوز اہل بیت	کاش آن زمان ز آہ جگر سوز اہل بیت
یک شعلہ برق زمین گردون گردون شدی	
کاش آن زمان کہ شد تن پاکش چو لالہ چاک	کاش آن زمان ز تیغ شدش چاک جسم پاک
کاش آن زمان بدشت بلا آتش شد ہلاک	کاش آن زمان کہ پیکر او شد درون خاک
جان جانیان ہمہ از تن بردون شدی	
کاش آن زمان کہ شاہ شہیدان ز دہر رست	کاش آن زمان کہ دست علی شہر شوم بست
کاش آن زمان بآل بنی خصم یافت دست	کاش آن زمان کہ گشتی آل بنی شکست
عالم تمام غرقہ در یاس خون شدی	
وین آتش ستیزہ تباہست سوز حشر	این سوز اخگری ست از دہر روز حشر
این سوز آہ گر نشدے دلفروز حشر	این انتقام گر نہ فتاوسے بر روز حشر
باین عمل معاملہ دہر چون شدے	
آل بنی چو دست نظم بردارند	ارکان عرش را بہ تر زلزل دہر درند

بند چہارم	
سنگِ ستم جو بر گہرِ مصطفیٰ زدند در از حجاب پہیلو خیر النساء زدند	ششیر بر سرِ علی مرتضیٰ زدند بر خوانِ غمِ چہ عالمیہ ترا صلا زدند
اول غلا بہ سلسلۂ انبیاء زدند	
تا جو روظلم و فتنہ پہ عالم بشد پید ہر کس ز جامِ غمِ بچیان ساغرے کشید	بر ہر کس انچہ خواست رسا ند قضا رسید نوبت بہ اولیا چہ رسید آسمانِ طہید
زان فرستے کہ بر سر شیر خدازدند	
سنگے کہ داشت کانِ پیرِ خویش قرہا وانگہ بدست یاری اسما ربے وفا	آن را قدر ر بود بہ امداد کے قضا بس آتشے ترا غم الماس رینا
افروختند بر سنِ محبتا زدند	
آن خرگے کہ پا بسیر نہ فلک بسود آن خیمہ کہ آلِ بنے جادوان نمود	آن پردہ کہ پر دیگان را حجاب بود وانگہ سدا دق کہ لک محرش نمود
کندند از مدینہ و بر کربلا زدند	
از تیغِ بید ر یغِ لعینان و مشرکان از خنجرے کہ دم ز دشمن شدے روان	از دشنہ ہائے خون خور دستِ نجانان از تیشہ سیزہ دران دشت کو فیان
بس نخلہا ز گلشنِ آلِ عبا زدند	
بس خنجرے کہ رشتہ دتا رہنے برید بس ضربے کہ بر سر شیر خدا رسید	بس ناو کے کہ اصغر ش اندر گلو کشید بس ضربے کہ آن جگہ مصطفیٰ درید
بر خلق تشنہ و خلقِ مرتضیٰ زدند	
جیمے کہ چون گہر شدہ در بحرِ غم فرو آلِ نبی بناخنِ غم جہلہ کندہ رو	فوجے کہ داشتند بہ فریا و نالہ خو اہلِ حرم دریدہ گریبان کشا وہ رو
فریاد و دردِ حرمِ کربلا زدند	
روحِ الہین نہادہ برا فوسرِ حجاب	تار یک شد ز دیوانِ او چشمِ انتساب

بنده بچم

چون شاه تشنه لب بدم و آبین رسید	چون ز غمها بحسم و س از اهل کین رسید
چون خمرشش به خمر شمر حسین رسید	چون خون ز حلق تشنه آن بر زمین رسید
چو ش از زمین بذر ده عرش برین رسید	
جاری سحاب فتنه ز لبس گردیل آب	از شش جبهت پهای چه شش شور و انقلاب
ارکان لوح و عرش بر آمد با فطره اب	نزدیک شد که خانه را ایمان شود خراب
از لبس شکستگاه به ارکان دین رسید	
در کر بلا ز لبس سپه کینه اسپ راند	شد هشت آسمان و زمین شش طوق بماند
دامان ظلم بسکه غبار ستم فشانند	باد این غبار چون به مزار بنی نشانند
گرد از دیدن به بر فلک مفتین رسید	
هر تیشه که بود بار کان دین زدند	هر حرب که بود به شاه و سبین زدند
شاخ نهال باغ بهشت را ز کین زدند	نخل بستاند او چه خسان بر زمین زدند
طوفان بر آسمان ز غبار زمین رسید	
تا آه کشگان دیر عرش جلیل زد	عمامه از فلک به زمین جبه نیل زد
خود را در گرفتش سوزان غلیل زد	یکباره جامه دشمن گردون نیل زد
چو این جسم لبیسی گردون نشین رسید	
پرتشد ز باغ فلک در جهان سمرش	کز آب تیغ تشنه لب و س نمود نوش
بس خون بخورد خاک که گشته زمین خور	پرتشد فلک ز غلله چون زوبت خردش
از اینیا به حضرت روح الامین رسید	
خاک سیمه رسم سواران کیس و دار	بر خواست کرد بر هیفته اندران دیار
کز گرد گشت هیچ بمسند شام تار	کرد این خیال و هم دغای کار کین بخوار
تا دامن جلال جهان آفرین رسید	
هست از لال که چه بری ذات ذوالجلال	او در دل ست و هیچ دلی نیست بی لال

بند ششم	
گوید فلک که دیده ام از چشم اشکبار	خورشید را که داشت به سرتاج زرنگار
از فرسگنده بشنوا زین پیر سال دار	روز که شد بنیزه سران بزرگوار
خورشید سر برهنه بر آمد ز کو بهار	
آب ز سینه آمد و شد سوز مهر گرده	ز خمی بجنده آمد و شد دل پر از قروح
چشمه بگریه آمد و شد بحر را شکوه	موجب به جنبش آمد و بر خاست که کوه
ابر سبزه بارش آمد و بگریست زانزار	
اشک آبخنان ز دیده بسیار که بهر بیه	دل آبخنان ز سینه میزد آمد که بهر فیه
دهر آبخنان بر عشته در آمد که هر امیر	عش آبخنان به لرزه در آمد که عقل بر
افستاد در کمان که قیامت شد آشکار	
آن خیمه که هر چه در و غیر آب بود	آن پرده که پیر ز سر و آفتاب بود
آن خرگه که نه فلکش یک تباب بود	آن خیمه که گیسو خورش طباب بود
شد سرگون ز باد مخالف جناب دار	
قوس که بوده اند زول یک یک جلیل	خیل که داشتند لب احمد و خلیل
فرجه که میشدند چو موسی ز رود نیل	جبهه که پاس محل آن داشت جبریل
گشتند بے عمارت و محل شتر سوار	
باین که کس نداشت بجای حرم بنی	باین که این ستم ز پس رحلت بنی
باین جناب که شد همه عزت بنی	باین که سر زده این عمل از امت بنی
روح الامین ز اوج بنی گشت شرمسار	
وانگه ز کوفه خیل الم ز به شام کرد	نوعی که عقل گفت قیامت قیام کرد
بند هفتم	
گر این صفت بجز شیدان قدم زنت	پنگایه لشور خلا این بهم زنت
در آن زمان که فرد معاوی ز بیم زنت	تر ستم جز اسے قاتل او چون رقم زنت
پیکار بهر جسم دیده رحمت قلم زنت	

چون عاملان در گریہ سلطان روز حشر	آیند سوئے خوف دیوان روز حشر
سجند جرم خصلت بیدار روز حشر	ترسم کز این گناہ شفیجان روز حشر
دارند شتم کز گنہ خلق دم زنند	
بهر نقاص خون زہمہ دشمنان دین	از بہر خون بہا کے شہیدان ز اہل کین
بر داد خواہی شہد روز واپسین	دست عتاب حق بد را آید ز آستین
چون اہل بیت دست باہل ستم زنند	
آہ از دے کہ با تن خون ریز چاک چاک	آہ از دے کہ بادل پرداغ و سوزناک
آہ از دے کہ با تن صد چاک و حیم پاک	آہ از دے کہ با کفن خون چکان ز خاک
آل نبی چشمہ آتش علم زنند	
صد داد از ان زمان کہ یشیان اہل بیت	افغان از ان زمان کہ اسیران اہل بیت
افسوس از ان زمان کہ شہیدان اہل بیت	فریاد از ان زمان کہ جوانان اہل بیت
گلگون بے العرصہ محشر قدم زنند	
در حشر چون طلوع کند نور کر بلا	از حسن بے مثال ز پے حور کر بلا
گوید کلیم این سخن از طور کر بلا	جمعے کہ زد ہم صف شان سور کر بلا
در حشر صف زمان صف محشر ہم زنند	
خالص نبی شوند جویم و دراز گرد از	کے از علی چشمہ بہ کردند سر فراز
دارند از بنیہ بچہ رودیدہ نیاز	از صاحب حرم چو توقع کنند باز
آن ناکسان کہ تیغ باہل حرم زنند	
پس چون سان زدند سرے را کہ جبرئیل	شوید غبار کیسوش از آب سبیل
نہد ہشتم	
تیر قضا ز دست قدر بر نشان فتاد	بر کر بلا کے تارہ آن بی کسان فتاد
بر جسم کشتہ ہا نشدہ حشر جان فتاد	بر حرب گاہ چوں رہ آن کاروان فتاد
شور و لشور داہمہ را در کمان فتاد	

ہم نوحہ را کشادہ شد از با کے بستہ بند	ہم نالہ راست ز آتش دل گشت چون سپند
ہم کہ اہل بیت در آفاق شد بلند	ہم بانگ نوحہ بلند در شش حبت فکند
ہم گر یہ بر ملا یک آسمان فدا د	
ہر جا کہ بود سہر و سہی قاصتہ تمید	ہر جا کہ بود دواغ بدل لالہ دید
ہر جا کہ بد نسیم فغان و غمے وزید	ہر جا کہ بود آہو سے از دشت پاکشید
ہر جا کہ بود طایر سے از آشیان فدا د	
ہر کس سپیدی نفسی از ان جمع فرورفت	کز فرورفت الیک بصد آہ و درورفت
سوسے حسین از نینب پر آہ و درورفت	شد و شستہ کشتہ قیامت بگورفت
چون چشم اہل بیت بدان کشنگان فدا د	
بر ہر جہ کہ گردش گردون گذار کرد	بر نقش ہر کسے کہ نگہ روزگار کرد
بر ہر یکن کہ دیدہ نظر اشکبار کرد	بر چند برتن شہدہ چشم کار کرد
بر زخمہا سے کاری تیر و سنان فدا د	
با آہ جان کہ از تن زار و ناتوان	با جان پوز حضرت ہاشم و چکان
با در دہیے شمار زبید او آسمان	ناگاہ چشم و خضر ہر ادران میان
بر سیکر شریف امام زمان فدا د	
از تحمل او فدا و نہاد سے بپاش رو	امیسود سر بپاش و لب خشک بہ گاو
دستش ز کار ماند و نہایش ز گفتار	بے اختیار نالہ ہر حسین از او
سزد و خیال کہ آتش از او در جهان فدا د	
پس باز بان چو گلہ آن بختہ الرسول	ز دور بیت کرد کہ یا ایہا الرسول
بند نہم	
این جسم پارہ پارہ پر خون حسین توست	این خرق خون ہمز خون حسین توست
این سر و پا فدا دہ موزون حسین توست	این کشتہ فدا دہ بہامون حسین توست
این صید دست و پا زدہ در خون حسین توست	

این برق خورده گشت غم اندوز تشنگی	این شمع آتش از جگر افسردہ تشنگی
این سر و سینه سوخته کز روز تشنگی	این نخسل ترک آتش جانسوز تشنگی
دود از زمین رسانده کردون حسین دوست	
این بی سری که میزنند این گونه باو دست	این سر و سر بلند که گردیده است پست
این لب تری که آب می تیغ کینه است	این ماهی ققاده بد ریای خون که هست
زخم از تارہ بر نش افروان حسین دوست	
این بخت دل که دهن امان نموده طشت	این جسم نازنین که ز کین پاره پاره گشت
این تشنه که آب دهنی از سرش گذشت	این غم و محیط شهادت که روئے دشت
از صبح خون او شده گلگون حسین دوست	
این تپیم کز وفاے چنین یافته وفات	این گشته ز تیغ عدو عارے از حیات
این خورده ز آب تیغ ظلم شربت موات	این خشک لب ققاده ممنوع از صراحت
کز خون او زمین شده چو خون حسین دوست	
این شاه و شمسوار و شهنشاه دین پناه	این خسروے که بفرنگش همن بارگاه
این دادش که بود بهر قوم داد خواہ +	این شاه کم سپاہ که باخیل اشک راه
خز که ازین جهان زده بر دین حسین دوست	
این جسم جان سپرده ز بید او اهل کین	این صید سر بریده بصحرای کین چنین
این تن که افتاده بروے زمین نازنین	این قالب طیان که چنین مانده در زمین
شاه شهید ناشده دفون حسین دوست	
پس رود بر لقیع به زهر خطاب کرد	وحش زمین و طیر هوا را کباب کرد
بند و اہم	
کے خون نشان ز خون تو رخ آمل مابین	کے مرغ پر شکستہ سیا بال مابین
باپ و پسر برادر و عجم حال مابین	کے مونس شکستہ دلان حال مابین
ما را غریب و بیکیں مے آشنا مابین	

این بے سران که ابرہہ سرور دان کردند	نور دو چشمه های تو و جان حیدر رند
آنانکه یک شبیر علی یک پیمبر رند	اولاد خویش را که شفیعان محشر رند
در در طرہ عقوبت اہل حبیبین	
یکدم قدم بر دین بنہ از روضہ جهان	بامریم و ہوا و گروہی ز حوریان
شہوار بہشت عدن زمانے تو بر جان	در خلد بر حجاب و کون آستین نشان
واندر جهان مصیبت ما بر ملا بہین	
نے نے بیا تو موسی پریشان بکر بلا	نے نے بیا چہ ایر تو گریان بہ کر بلا
نے نے بہ شور گریہ تو طوفان بکر بلا	نے نے در آجہا نہ تر و نشان بکر بلا
طوفان سیل و فتنہ و جور و بلا بہین	
بر کام دشمنان علی دہر دون نگر	تہنای زخمہ از خون لالہ کون نگر
در ہر تنے ہزار جراحت فزون نگر	تہنات کشتہ ہامہ در خاک خون نگر
سہامی سروران ہمہ بر نیزہ ہاہین	
آن سرکہ بود خسر سر حلیہ خاص و عام	آن سرکہ بود موسی ز روز شک صبح و شام
آن سرکہ بود بے نہرا علی الدوام	آن سرکہ بود بر سر دوش بنے مداہم
ایک نیزہ اش زدوین مخالف جدا بہین	
آن تن کہ بود نوگلے از شاخار تو	آن تن کہ بود لالہ فصل بہار تو
آن تن کہ داشت جابہ ہین و بار تو	آن تن کہ بود پردہ شمش در کنار تو
غلطان بخاک معرکہ کر بلا بہین	
بالضقة الرسول تراہن ز یاد داد +	کان خاک اہل بیت رسالت بہاد داد
بند یا ز دم	
اسے دہر کینہ ہا کہ تو ایجا دکر دہ	اسے چرخ فتنہ ہا کہ تو بنیا دکر دہ
اسے وعدہ واقعی کہ چہ افساد دکر دہ	اسے چرخ غافل کہ چہ بیدار دکر دہ
وزیلین چہا درین ستم آباد دکر دہ	

از تیغ کینه چاک نمودی تن حسین	آتش زردی بجنگه که ما من حسین
کردی زمرگ دوست تو خوش دشمن حسین	کام یزید داده از کشتن حسین
بنگر که اقبال کوه شاد کرده	
رویت سیاه باد پس از بیت رسول	شهر مذکبت با و نه امیر رسول
ابن جلدت پس است که یا جنت رسول	در طغنت این پس است که یا عرش رسول
بیدار کرده خصم و نواد او کرده	
اے بچو جد زهر دو جهان گشته رویه	اے پانها ده تو برون چون پدر زره
اے از تو کار اهل نبوت شده تبه	اے زاده زیاد نه کرده است بیچ گه
نمرد و این مثل که نوشداد کرده	
تلخی چه شد بحکم تو به از خلاوت است	کے مسکی نکوز شے یا کرامت است
این کار را راضی بگردون تفاوت است	بهر شے که بار درخت تفاوت است
در باغ دین چه با گل و شمشاد کرده	
با چون تو که سراسر جهان کرد کاخچه تو	این را چه سان توان که بیان کرد کاخچه تو
کس این کجا به چون تو توان کرد کاخچه تو	با دشمنان دین نتوان کرد کاخچه تو
با مصطفی و جبر و اولاد کرده	
آن را که گشت مدح پیمیر حبلی بر آن	آن را که داده بود ولایت و سلب بر آن
بر گردن نه که بد لب و دست علی بر آن	حلقه که سوده لعل لب خود علی بر آن
آزاده اش ز خنجر فولاد کرده	
ترسم ترا و می که به مخش در آورند	از آتش تو دوزخ مشر در آورند
بند و از دهم	
خاموش مختشم که فلک چون سحاب شد	خاموش مختشم که زمین یک جاب شد
خاموش مختشم که نصیبه کباب شد	خاموش مختشم که دل سنگ آب شد
پنیا د صبر و خسته طاقت خراب شد	

خاموش محشم که فلک کردیل خاک	خاموش محشم که بشد عالمی هلاک
خاموش محشم که نصیبی ترا خداک	خاموش محشم که ازین آه سوزناک
مرغ بود و ماهی دریا کباب شد	
خاموش محشم که ازین نظم غمسم بیان	خاموش محشم که ازین صرف جان بیان
خاموش محشم که نصیبی شدش روان	خاموش محشم که ازین شمع نوح جان
بر دیده اشک سمدان خون تاب شد	
خاموش محشم که ازین ابر تند و تیز	خاموش محشم که ازین چشم اشک بیز
خاموش محشم که نصیبی سرشک ریز	خاموش محشم که ازین نظم گر خیس
روے زمین ز اشک جگر کج خضاب شد	
خاموش محشم که بشد عالمی خراب	خاموش محشم که زمین شد در اضطراب
خاموش محشم که نصیبی وید جواب	خاموش محشم که ز سوز تو آفتاب
از آه سوز و ماتیان ماتاب شد	
خاموش محشم که لیس گرفت خفت گیت	خاموش محشم که فلک بی ملال نیست
خاموش محشم که نصیبی برید ز لیست	خاموش محشم که فلک بسکه خون گریت
دریا هزار مرتبه گلگون حساب شد	
خاموش محشم که برخ از دم حسین	خاموش محشم که ز غم و ماتم حسین
خاموش محشم که نصیبی هم حسین	خاموش محشم که ز غم و ماتم حسین
جبریل را ز روح پیمبر حجاب شد	
تا جرخ سفل بود خطائے چنان نه کرد	با هیچ آنسریه جنائے چنان نکرد
این بیاض واقع از افکار ابکار میرزا محمد خان نصیبی ابن مرحوم موسی بیگ	
کز که فی کرمان شایبانی پانزده بند اسلام السلام در وصف روح چاره معصوم	

امید از تفصیلات بیکران و غایات بی پایان شکستہ لبہ این حقیر ناتوان قبول
نظر فیض منظر شافعان یوم محشر گردد و بعون اللہ تعالیٰ بند اول در وصف
خاتم النبیین محمد صلی اللہ علیہ آلہ وسلم

<p>السلام ای مفر خلق اولین و آخرین آسمان با قدر تو دار و آن اوج و علو رکن ایمان جہت محوری درین پران سرا ہست بر یالوان قدر و رفعت تو سائبان رام دیو و دو کجائی شد سلطان ہما بدہر سر کشد از ویش نگردون اگر وہاں شود بر فشاں سے دامن دنیا فدا سے مقتدر کس قدرت بی خبر وہ غیر ذات ذوالمنن رحمت باعث بود یکجا بہ تحقیق گناہ احمد و محمود ابوالقاسم محمد مصطفیٰ</p>	<p>تو عین دین نور ذات رب العالمین آن نقادت را کہ دارد عرش عظم نامین تا خدا خواندت حبیب خویش و ختم المرسلین پردہ ہای و حجاب طارم عرش برین نام نامیت نمی بودش اگر نقش نگین در گشت را ہجو مو سے عیسیٰ گردن نشین از پے رحمت یقین ہم بر نشان آستین بس ہین و انم نمی بائی عجین نامین بر نصیبی رحمتے اے رحمۃ للعالمین آنگہ ہر ناشش بود ہم نام بانام خدا</p>
---	--

بند ویکم در مدح علی ابن ابوطالب

<p>السلام ای آستان کرسے عرش عدا کیست غیر از تو کہ بگذارد ز راہ تربت عالم علم کہ فی مشن اسرار غیب چون کند و همیشه امکان شجاعتی ہجو تو محمد مرسل شفیع روز محشر سے نمود درج و تورات و انجیل است و فرقان زبور</p>	<p>از بیانت شد قلم بالوح محفوظ آشنا در حرم برہر کتف باعث ایجاہ پا بن عم و داماد احمد اولین و ہوصیا حق بخواندت شیر خود بر حق توئی شیخ خدا نام نامیت شفیع خویش تین گاہ و عا اسم و اوصاف درودت ز ابتدا تا اہنس</p>
---	---

کفر گر نبود زمین و آسمان دیگرے در دو عالم نیست غیر از آستان جو تو چون تو یباشے بعینے قاسم خلد جمیم حیدر صدر علی مرتضیٰ سردار دین	یتوانے کرد اسے دست خدا بہتر بنا بے تپا ہاں را پناہ و سبے نوا یان را نوا بر نصیبی وہ رحمت و جوار غلبش با مصطفیٰ را بن عم و داماد و برحق جانشین
---	--

بند سوم در وصف خاتون نساء العالمین و قرۃ العین ختم البقین فباہرہ

صلوٰۃ اللہ علیہ

السلام ای جملہ برج شرف را آفتاب قدر تو اسے قرۃ العین رسول ہاشمی کلاک دست قدرت حق در گہ تزویج کرد پاک دامن بانو از بطن تو موجود شد شیعہ بزم قلب پر نور جناب مصطفیٰ تا کہ با عصمت نہادی پا بردن زین خاکدان غنیہ ناموست ای ناموس را ناموس و نگ ہستی از روی شرافت ای شرافت زرا از گنہ کاریش ای خاتون روز رستخیز خاطمہ خیر النساء زہرا سے گلزار بستے	۱ کتاب از تاب روی و حجابت در مجاہد ہست این خود نیستی پیغمبر و داری کتاب ثبت در فرو صدق تو بیباک خلق تہاب شافع روز جزا و اہل جنت را شہاب روشنی بخش دو چشم جان جسم پوتراپ شد حیا را خانہ ویزان شرم را ارکان خراب گیسو حور او فروں برین با شہر طناب بر سار انس و جان بانو الی یوم الحساب از نصیبی بر شفاعت روی و جہر شہاب غنیہ جفت گل باغ ابو طالب سید علی
--	--

بند چہارم در وصف بدر زبیر امام حسن و نقب بہ شبیر صلوٰۃ اللہ و اسلام علیہ

اسلام ای باغ جنت را چو طوبی سبز پوش از شرافت بودہ در سینہ خیر النساء شکر خوان نعمت جو تو تا روز قیام دل بہ ہر گز گرم دار نماز ملاک تا بشیر	عرش اعظم را تو ہستی گوشوار زیب گوش تا باغ خوش علی گاہ پیہر را بدوش ہر صباح و شام می گویند گویا و خوش سر زامرت می نہ بچند از طہور و از خوش
---	--

غیر محبت می نگوید هر که بکشاید زبان گر بدفع خصم بیرون آورے تیغ ازینام چشم باطن غیر حسن توئی بیند حسن بیج رنگی جوش بے آتش نمی آرد بدهر چون نفیسی و زینا و درخ شد و طلسان بادشاه هر دو عالم شافع محشر حسن	جز و وصف نشنو آید هر گوشه سر و ش از زمین خیزد بپا افغان و از گردن خروش بنگ و چون آشکارا و نهان بر هر نقوش غیر دیک دل که از مهر تو می آید بچوش یاد و خاموشی است چه برل کن این دوروش مصطفی و مصلحتی را شمع بهرم و انجمن
--	--

بند پنجم در وصف خاندان آل عباسید بکرب بلا امام حسین علیه السلام و آله

و السلام علیه

السلام ای آستان برویت ز شهر جبرئیل ایر شکست نیست کشتی بر قضای حق رضا از غبار خاک پاسه ز ایرانت قدسیان در نور دل بختی ز سیر و سکه نام تو ضمین درگاه تو عزت و شرف تو شمس در قیامت حق زت به شجریان باشد شفیع مشعل هر تو بهر دل که شد از تو خسته بخواند نامت را بانی فتح موسی بر عصا قبله حاجات چون باشد نفیسی حاجت خبر و گلگون قبا سے کر بلا یحیی حسین	در گشت زاهد شرف بر خانه سب سبیل میشد قهر تو از پا افتاد صاحب نیل بهر کل عیده از مرغان خود سازد نیل کاشش نرد و شد گلزار یکجا نیل مال بدخواست طلال و فون لا عدیت نیل خدا را جده تو ضامن زرق را بابت نیل گر بود مگر به راه مهر تو گر دد نیل کردم خون را با آب اسرار غرق رو نیل که پسندی در دیار بند باشد کن نیل مصطفی را جان جیم و مصلحتی را نور عین
--	--

بند ششم در وصف زبده شریف عباد و زما و زین العابدین لقب به سجاد

صلوات الله و السلام علیه

السلام ای شیخ زیم بارگاه و لامکان سطح سخن قصر قدرت بر ترازه آسمان	
--	--

<p>اے سہ برج امامت آفتاب زرفشان کمترین زنجیر بان درگست نو شیروان قرنها باشد کہ مے بیند بسجده قدسیان کان بود در سجده روز و شب بحال ناتوان پیشتر از آنکہ بگذارے قدم اند جهان هیچ کہ نادیدہ از آن رو کہ باشد بیکران گرگ بدرغون عدلت گوسفندان اشکان زانکہ عاجز گشتہ از اوصاف تو کرد بیان افتخار عابد وز بادین العابدین</p>	<p>پیش دست لعل نجشت کمتر از یک ذرہ الیست اے کہ طاق معدلت نادیدہ جفت آنکہ است دیدہ گردون بساند تو سجادے ندید غیر تو اندر عبادت این توانائی زکیست کشف شد اسم از محمد بنی بر حضرت ناخدای فلک نکر از بجز جودت ساسطے شیر شد از بیم باست دایہ شیر غزال من نصیبی کیستم گویم شنائے حضرت دیدہ محراب طاعت پیشو اے اہل نین</p>
--	---

بند ہفتم در وصف مخزن فصاحت و بلاغت امام محمد باقر صلوٰۃ اللہ علیہ و آلہ و سلم

<p>سایہ ازواج قصر قدرت این نیلی خیم تاپے تحسیر بگرفتہ بنان او قلم گر بردن آری ز چاک آستین دست کرم افصحاں را نام بر باقر بلاغت شد علم این شہادت را صدق دارد ز آغا ز قدیم خس کہ تو قصر فردوس است با کاخ حرم کمترین در بان در گاہت بود یا تاج جم کن صدایش گرد آگہ گوش ہر جز را صم ہنچو نقش سکے شاہان کہ در روی دم آستان رطب در در گاہ او باشد ملک</p>	<p>السلام امی عقبہ بوست خسرو زرین چشم تیر جز وصف تو ثبت دفت گردون نہ کرد مخزن کان و بجا از بیم وزر گرد و دستے تا فصاحت را فناندی شکلا سی شیرین سخن بحر ذخار کرم ہنچو تو گوہر نہ بود در گہ تو باب حاجات ست یا گوئی نجات پستیرین فرش خراگاہت بود با حقہ کے از مصیفت آنچنان بر پا صلا کرد و باکل ہر ہر ت ز نصیبی را بہر نقشہ کہست حضرت باقر کہ قدرش بہت برتر از فلک</p>
---	---

بند ہشتم در وصف مخزن صدق امام محمد جعفر برائین دین نبوی صادق

صلوٰۃ اللہ والسلام علیہ

<p>السلام اسے پر قوی از عکس ذات نور طور شمنہ در گاہ قدرت تاج فرق قدسیان کاخ قدرت گز نباشد قصر جنت پس چرا از سخاے دست تو ای جعفر جعفر غلام بچو تو صادق خبر نادیدہ در قرآن تمام آتشکار از تو شد بعد از نبی دین پدر نقد علمت را بود چون دین پیہ رواج میدہ چون کحل بنیائی غبار در گشت سرور باشد نصیبی را دل اندر مہر تو جعفر صادق کہ شد دین از وجودش آشکار</p>	<p>نور عین نوری و نور عینی عین نور پردہ ایوان جاہت سایہ اہل نشور ہست در ہر غرقہ و ہر منظرش غلمان و حور در جہان تا حشر ز جعفری دارد و نور دیدہ باطن چہ در ظاہر گذشت از ہر سطور آرے آرے دین حق را چون لئی باشد مرقہ تقر جاہت را چون کعبہ می باشد قصور گر شد یک میل از آنرا بحشم خویش کور ہمچو سہ آسمان روشن دے بخشش سرور کا پختان خورشید باشد آشکارا در نہار</p>
--	--

بند سوم در وصف موسی کاظم باب حاجات ضعفا و اکابر و اعظم
صلوٰۃ اللہ والسلام علیہ

<p>السلام ای موسی عمران زناست شد کلیم از چہارم حرف اسمت مستوفین حرفش بود علیسی مریم ندیدے بہرہ اگر از دست پر شود از مہر و کین حضرت ذبی رفت قدر و شان و مرتبت را نگہ ای عالیجناب حرف کفر ارچہ نباشد کفر می گویم ز جود دین جعفر اتوی را بج نہان و آشکار پنجہ دست الکنی بر قبضہ شمشیر تیز تا نصیبی روے می مالہ نجاک در گشت موسے جعفر کہ باشد در گشت باب امید</p>	<p>غنیہ از کلین طبع بود باغ نعیم و دین حزن بسم اللہ الرحمن الرحیم کے توانستی کہ می سازد دم عظم ریم از اجہاد و عدا و کجاسے جنات و جیم کا شان را خدا فرمود خود عرش عظیم می کند دست تو ہدے ایادست کریم عقل اول را لوی در اول و آخر ندیم چاک دیگر بر سر جرم قرأت نہیم بر دماغ جانش آید نگشت عنبر نیم سین اسمش از براسے بستہ در باشد کلید</p>
---	--

بند دہم در وصف امام رضا صلوٰۃ اللہ والسلام علیہ

السلام امی آسمان طوس را شمس و قمر
 بہستان آسمان قدر ترا ہر شام و صبح
 یک طواف و گشت از صد ہزار سال حج
 فوق اعدا را شگافہ تیغ دستت تابان
 چرخ آسمان را علی مہر تو ماہ پر ز نور
 عالم علم ابد را از ازل ہستی تو عین
 بغم اندر ذات پاکت پر تو سینا و طور
 ہر سر موسی بہ وصفت گر بگرد صد زبان
 خلق را چشم شفاعت بر جہانت بود دست
 حضرت شاہ رضا فریاد رس بہر غریب

از ضیاء بارگہ عرش خراسان را سحر
 می نہد مہیج حلقہ روسے بردر مہر سر
 ہست بر حق خداے کعبہ من نور
 روز ہیجا گر کند کہ بند گردون سپر
 باغ دین را مصطفیٰ نخل و تو شاخ پُستہ
 فاضل فضل ازل را تا ابد باشی بصیر
 مضر اندر تیغ دستت آیہ فتح و ظفر
 از ہزارت یک نگویم نیست چون حدیث
 چشم آن دارد نصیبی داریش اندر نظر
 ہر غریب ناشکیبہ را از و باشد شکیبہ

بند یازدہم در وصف محمد تقی صلوٰۃ اللہ والسلام

السلام امی فرش مرگاہ تو عرش بی نیاز
 ز کن نہب را تو جعفر حصن تقوی را شقہ
 بحر دکان را دخل چندین سالہ میگردد تمام
 آگہی دارد روز مبدی و یوم المعاد
 تا ز را سے عالم آرا سے تو کسب نور کرد
 روسے بر خوان نواست می نہد آتش جہت
 لرزد از بیم دم تغیت دل اعدا چنانک
 تا کہ دیدی گنبدت را از طلا ہر نقد قلب
 سرور باشد نصیبی کترین مداح تو

جبرئیل از آستان روئی تو گردن فہر از
 قصر دین را احمد و محمود امیان را یاز
 گزینائی یک زمان دست سخاوت را تو باز
 مخزن قلب پر از نور تو از اسرار دور از
 یافت خورشید فلک از جملہ کوکب امتیاز
 آورد ہر ہر کہ رواند ز ماند جوع و آزار
 کبک را در پر بلرز و جان و دل و جنگ باز
 ہست اندر بوطہ رشک حسد اندر گرداز
 کن قبولش مدح و انوار از رہ رحمت نواز

مغز اہل کرم سر حلقہ ہمت جواد
آئندہ در جود و سخا امام جهان چون اونداد

بند دوازدهم در وصف امام علی نقی صلوٰۃ اللہ علیہ السلام

<p>السلام ای چرخ طلسم است صحت پشت بام قطرہ از ابر جودت در زمین کج سر محیط عالم علم ازل کامل بفضل و بدل و بدل اسے نقیبان رانقی تا کے تو صبح ذات را بارگاہت حاملان عرش را باشد بدوش کے شود آن روز کا نذر عہد عدلت در جهان اوقفتہ از باقیامت بر شفاعت تا کہ تو کے توانم من کہ وصف دست احواد کنم کچھ احسان نقیبی نیست منطوق نظر تا جہ از ہر دو کون شاہنشاہ دوران نقی</p>	<p>قدسیان راہست اندر سایہ قصر مقام ذرہ از ہر رایت در فلک ما و تمام + ہا دے دین بہین شرع نبوت را امام ہجور نور سرخا در کردہ پنهان بشام ای شرافت را سزا از روی قدر و احترام گوشت از لڑک گیرد کبک از بانا انتقام آوری بر جلوة قاست را چہ در در قیام ز آنکہ میاشی تو صاحب جود ز اولاد کرام گوشہ چشمہ بران اسے افتخار خاص و عام آئندہ جستہ دین پندیر ز علش روئے نقی</p>
--	--

بند سیزدهم در وصف امام حسن عسکری صلوٰۃ اللہ علیہ السلام

<p>السلام اسے قوت دین قدرت پروردگار کے عرش برنیت پندہ اول رواق جعفر بر یک بود در کشت فیضت نوشہ چین خشت فرش صحن ایوانت بود قرص قمر چون بود در بان ایوان جلال و تربلت گر بگردد بچہ ہستے راحدن ہا پر گسرد شہر بارہ تا اگر نالی تو بر تخت جہان گر ترا بنود مسلح آمدن جلالین مان</p>	<p>آسمان بدل را خورشید ہر سیل و نہار شمسہ طاق جلالت شمس جہج کج مدار حاتم طائی بود بر خوان جودت ریزہ خوار نے غلط گفتہ کہ باشد آفتاب ز رنگار زان جہت جبیل دار دہر ملائک افتخار گوہری ہچون تو دیگر کے بیمار و بر کنار امن دراحت روی نگار دہر وری روزگار بس بہرست ہدی صاحب زمان دہ و لفظ</p>
---	--

چون نقیبی

چون نصیبی در تنای گلستان طیبیت عسکر عسکر ملائک نصرت افواج دین	غنچولب را کشاده با ترنم صد هزار سهر عرش برین شد از قدم او زمین
--	---

بند چهاردهم در وصف امام مهدی صاحب الزمان و قاطع البرمان صلی الله علیه و آله

السلام اے کو کب بج جلالیت مشترے تیغ دست کے تواند غیر از شمشیر تو عصمت خیر النساء حلم حسن را مانکے در عبادت عابد و اندر بلاغت باقرنی چون رضا راضی قضا را بودی ای سرور از انکے ای بہمت چون نفی دوی بہ تقوی چون تقے جحۃ الہی بہ خلق ادلین و آخرین گر ظہورت راست رفت ای سرور ایمان مہور صاحب باشد نصیبی کمترین مداح تو + مندے صاحب زمان شمشیر قہر کردگار	صاحب اسرار و علم و محبت نہ پندیرے در گہ بچب نماید کار تیغ حیدرے ای حسین صمصام گیرم من نگہیم انہری صادق صادق بہ علم و فضل ابن جعفرے مدتی باشد کہ اندر پردہ غیب اندر می صاحب صاحب زمان در ہیبتی چون عسکری قاطع البرمانی در بدین و ایمان نظرے زانکہ شد اسلام یکما پایمال کاخرے ہست امیدش کہ فی رحمت ز قبرش بگذری و افغ کفر و ضلالت از سواد روزگار
---	---

بند پانزدہم در وصف اشجع الناس حضرت عباس صلوٰۃ اللہ علیہ

السلام ای در شجاعت زبدہ مجموع ہاس چیدہ معمار فلک از روی قدر و مرتبت از ششم روضہ رضوان مثلالت چون ہزار دست و تینت گر شود در پیشہ امکان علم گرد و اندر زیر سم مہکت سر ہماے خصم دہریش سفرہ جودت بود یک قرص نان گر تنائی امر و در حسان تار و زحشر	پے نبرده بر جلال مردیت بیک قیاس بر سر عرش برین ایوان جاہت را اساس شد دماغ مرغ جانہا ای گل دین بہ جلا شرزہ شیران بگرد آب زہرا از ہراس گاہ ہیمانم ز انسان دانہ اندر زیر آس چرخ نزدخوان احسانت بود سر پوش کاس گوسفند ان را بیم عدل و دادت گر گاہ
---	---

فوج اعدا روزیجا، سچو کشت بی شک است چون کہ ہر اخلاص کش را حضرت باری کند حضرت عباسؓ فرزند علیؓ مرستی	ز آنکہ بر دفع عدو تیغ کجست باشد چو داس بر نصیبی هم کین باری کہ دارد التماس ہند در راہ برادر کرد جان خود فدا
--	---

شانزدہ ہندو شیعہ جواب مولانا مختتم رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ

ہند اول

دیگر عوامی کیست عزیزان پیا شدہ دیگر چہ مویہ و چہ فنسان و چہ فوجہ است دیگر چہ شور و شیدون و فریاد و زاریست دیگر چہ انقلاب و چہ آشوب و فتنہ است دیگر چہ روئے دادہ کہ در دہر ہر کسے دیگر چہ ظلم و جور و بلا و مصیبت است دیگر چہ ہاسے ہوی است بذرات کائنات دیگر چہ فتنل است کہ از عرش قدسیان بہر شہادت ارنہ بگویم فسطاحین شاہنشہ و وکون خلف نخر اولیا	کز آن جہان بخت چو ماتم سہا شدہ کز آن فروش نالہ و برش عدا شدہ کز شش جہت زر کن زمین برسا شدہ کنند رویار ہر ملکہ بر ملا شدہ تیر قدش ز غم چو کمان دو تا شدہ بر ہر کہ بنگرم بہ بلا ملکتا شدہ کز آن جہان و طاق فلک پر صدا شدہ نازل بروئے تربت شیر خدا شدہ باہل بیت داخل کرب و بلا شدہ مہر نبوت کتب انبیا شدہ +
--	---

ہند دوم

تا ظلم و جور و فتنہ در آفاق صف کشید افتا دگر زہ بر تن ارکان آسمان بر کر بلا سے رنج و بلا تا کہ شد حسین شد وقت آن کہ سلسلہ دہر بگسید تنہا قضا بحر حسین را ہفت چہ دید تلف دیدہ شد چہ سینہ زینب ز سوز غم	اول بر آفتاب بہ برج شرف کشید آدست کینہ تیغ بہ شاہ نجف کشید اندوہ صف بگردوئے انہر طرف کشید سجاد را چہ سہر پستہ کتف کشید تیر از کمین کمان قدر بہ ہدف کشید آتش بہ خیمہ سدا از ان سوز و فک کشید
--	--

در دالگو شوارہ یعنی سکینہ را برخواست بانگ کوس چیل حسین زجا گردون دون نواز چه این ماحب ایدید فوج حسین چه روی بکرب و بلا نمود	از گوش یا خروش زرو سے شفق کشید تار و زگار پوست بر این کند دف کشید سرور درون سینه خود چون کشف کشید آه و نغان ملائک عرش عیلا نمود
--	--

بند سوم

بستی کر زهر شهادت چه شاه دین ز نیب گرفته بود بدستے رکاب او کو کب فشانده دیدہ کلثوم تیرہ بخت چون دختران نعش گرفتند دختران آتش گرفت بیشه امکان زغشک وتر آه از روی که بے کس و تنہا روانہ بود زین البابنہ گفت کہ یا ابا + کز دشمن تو عاقتہم چون شود بگو + مے خواست بر عیادت بیمار خود شود روے پسندیدہ پمیدان ہنہ درو	افغان اہل بیت بہ گردون شد از زمین بر چشم تزد دست و گردش آستین تا آفتاب عرش بنی شد میرج زین دورش کہ از یار ہزارے کہ از بہین ز نیب زبس کشید زول آہ آتشین جان علی روان بنے سوے اہل کین باردگر خمیہ با حال من بہین منکہ مرگ عم و برادر شد مچنین + کاوازلہا از دستے شد از کمین + بودش ہزار نالہ ز نے بیش در گلو
---	---

بند چہارم

از زمین فنا چون بزین ابن بوترا ب زین غم کہ شد شہید ستم شاہ انس و جان طوفان ز اشک دیدہ ز نیب بی پای خواست زین غم کہ نور دیدہ ز ہر اشمید شد بگست تا رجسان بنی تا گسستہ شد از چشمہ ہست چشم فلک بسکہ اشک رنجت اہل حسد بدست الم زین مر و غم	ہمچون فلک فنا د زمین اندر خطہ آب شد جان انس و جان زلف سوز غم کیا ب چند آنکہ شد سپہر برین بر سرش جباب خونبار گشت دیدہ زور شہید چون سحاب از تیغ کین زخمیہ آل علی طباب یکجا جهان بسان سبک گشت غرق آب مویہ کنان ز موے کشاند تیغ و تاب
--	---

<p>آگداخت همچو جسم مرقص آفتاب از تند با ذیل مخالف بشد خراب آتش زنده بخسمن خورشید آسمان</p>	<p>از آه آتشین اسیران اہل بیت اندر حجاز خیمہ سلطان دین حسین شد وقت آن کہ سوز حسین از درون جانا</p>
بند پنجم	
<p>گفتی مگر بروی زمین نہ سافتاد کز آن صدای نوحہ بعرض علافتاد بکار مخالفان ہمہ برد عافتاد چاک در گریبارک شیر خدافتاد ز ان سان کہ لرزہ با بہ تن مصطفی افتاد در دگر پہلو خیر انافتاد ز آہ حسین از حسن مجتبی افتاد از بکہ اشک از بصر مرتضی افتاد آواز غم چہ بر جسم کبر یافتاد افتاد بر ملائکہ غمخیز ذوالجلال</p>	<p>چون تونہال گلشن طہ ز یافتاد بے اختیار نالہ کشیدے کہ یا علی شد راست چون نوای حسین سرور حجاز زمین آہ و دردناک جگر سوز در غف شہرہ نیہ شد تھک از ان نغان اندر بیتیغ از اشرارین جفا و ظلم لخت جگر بلشت لحد باز از دہن طوفان نوح باز ز جودی پای خواست خیل ملک ز نوحہ شدے ذکرشان زیاد چون شد حسین شہید ستم نوحہ دلال</p>
بند ششم	
<p>ہر چشمہ کہ بہت بہالم سرب باد از تیغ تیر بہر بریدہ طناب باد غریبان سان مشکبک تیر شہاب باد خم ہچو جنگ زہرہ و لیشہ رباب باد مانند مرغ روح سکینہ کباب باد بے نور بر تو قمر و آفتاب باد چشمش تہی چو حلقہ چشم رکاب باد لب خشک ہچو شاہ شہسازان سحاب باد</p>	<p>اسے کاش بعد آل نبی خط آب باد چون خیمہ حسین ز کین خیمہ فلک چون سیمہ حسین علی سینہ سپر زمین تلایم بے حساب قد تیر موثر سے استہ جیح نسر طایرت از سوز این شرار گر دون دون چہ گشت بکام عدو خشن بر تیزہ ہر کہ دید زاعدا سر حسین + چون تر نہ کرد و کام شہدائے انصر حسین</p>

<p>نماز چاک ہچو سربو تراب باد خورشید آسمان شرف راضیا و عین</p>	<p>فرق سپہر چون بہ مرا وعدہ و بکشت لوگو کہ گوشتوار کہ عرشن برین حسین</p>
<p>بند ہفتم</p>	
<p>سیر نخت آسمان وزین را بنساز ہم پیچیدہ سے شدہ ہسم این نیلگوں خم میکردے خویش حسین جانسہ علم میشد قریل تیغ ستم سرسرا ہم موجود ہرچہ بود شدے بازور عدم دستش شدے ز تیغ کف خویشین قلم بر کوفہ رودے خویش ہمیکرد از حرم بر ساغر حسین علی ریخت زہر غم میشد شکستہ ساغر وزین آفتاب</p>	<p>کاش آندی کہ سرخ دم تیغ شد ز دم کاش آندی کہ رفت بتاراج خیمہ گاہ کاش آندی کہ فتنہ پیا خواست در عربہ کاش آندی کہ شاہ امم دست و بازو کاش آندی کہ اہل حسد مہم بشدی اسیر کاش آندی کہ خنجر کین شمرے کشید کاش آندی کہ شد ز مدینہ حسین ہرون کاش آندی کہ ساقی دوران دون نواز خمسائہ سپہر برین سے شدے خراب</p>
<p>بند ہشتم</p>	
<p>مقتول غسل نام شدہ سے کفن حسین بڑوے خیمہ گہ ز پس پیر بن حسین نور و چشم فاطمہ جان حسن حسین نہو دستل گاہ بلون چمن حسین اسباب تعز یہ بہرہ روزن حسین از بہر اہل بیت خریدے محن حسین لبا تشنہ جان سپردہ دوزخ حسین از تخط آب خاتم دل در دہن حسین ہاہوے عابد و اسرار در سن حسین بر آفریدہ چو حسین این چہن جفن</p>	<p>غرق محیٹ خون تن خویشین حسین یکصد نہر از چشم ز زخم بدن کشود دل بستہ مصطلے و جاگہ گوشتہ و عید از غنچہ بابے تیر و گل زخم خون دول سرفشتہ تمام شہیدان کر بلا + نقد روان خویشیں بہ صد پنج و در دوا نام مدینہ داشت بلب تا کہ داد سر دل بستہ خویش را بکہ تشنہ کے شاد سہ واد ہر آنکہ ز مدینہ ز دست ظلم ہرگز نہ کردہ گردش گردون بہ لہا</p>

بند نهم

چون شمر سجد از تن چاک چاک کرد ز سر چو این شیند لفر دوس باخروش در چشم اہل بیت جفاے نفس اندین زین البسا در اغل ذر نچر بند و کند بے باکی و شہادت شمر لعین نگ روزے کہ شد بشام اسیران اہل بیت شد آستین عیسیٰ گردون نشین ز غم تنہا نہ منع آب شدے لہل بیت را شکے کہ ماندہ بود ز عباس خواہش بادا چو زہر آب گوارا بہ مردوزن	جبریل زین ستم بسر فروش خاک کرد چند ان ہر دلسینہ کہ خود را ہلاک کرد فور صباح را چون لام مساک کرد گویم چگونہ زار و چہان دردناک کرد کمان از بنے نہ شرم و نہ خوف و نہ ہاک کرد آہ سنینہ تیرہ سہاک تا سہاک کرد گلگون زب کہ خون دل از دیدہ پاک کرد بلکہ یزدین شمع ز خواب و خوراک کرد از آب اشک ہر مرد دل سوزناک کرد کز آن نہ خوردہ رفت حسین غم زدہ شدن
---	--

بند دہم

بہ نیزہ دید تا سہر آن سرور آفتاب در خون چہ جسم بی سر شاہ شہید دید ہر صبح در عزائے حسین ریزد از فلک تا مرغ روح اکبر و ہنس بہیدہ دید از آہ سوزناک شر بار اہل بیت ماہی صفت بہ لچہ خون دید چون حسین اندر عزائے شاہ شہیدان سپہ را آمد بہ لڑہ کرے و عرش برین چنانک تا بے حجاب پردگیان دید بر شتر امید سال و ماہ بود روز شام شام	زد با سر بہنہ سہرا خاور آفتاب زد از فلک بروے زین افسر آفتاب خونش بہ شفق زد و چشم ترا آفتاب بر چاہ سار غم شدے بے پر آفتاب آتش گرفت و ز تل خاکستر آفتاب گردید غم عشق این یم ہنار آفتاب ینی نمود جسم چو نیلوفر آفتاب بر خود گمان نمود کہ شد مشر آفتاب از سر گرفت مقلعہ و معجز آفتاب چون کس در ان ندید اسیران با حرام
--	--

بند یازدهم	
<p>ترسم چه فرد قاتل آن را برون کنند چون بگذرد بخلق در آندم که اہل بیت طواریشان ز بیم بہ پیچیدہم اگر آہ از دے کہ خیل شہیدان بحیم چاک تنہاے سر بریدہ ہجتر نہت رو فریاداران دے کہ زیر پیراہن حسین از شرم شافعان چہ قیامت کند قیام از ہر دہان زخم شود صد زبان برون کای بادشاہ ہجتر گیر انتقام</p>	<p>یکبارہ خلق را بہ سقر رنگون کنند بیرون ہجتر پیر ہنہ پر ز خون کنند در حشر شکوہ از فلک و از گون کنند شکوہ ز کوفیان دلی طبع دہون کنند چون آفتاب عرش علابے سکون کنند صحرایے خضر را چو چمن لالہ گون کنند با این عمل شفاعت اجاب چون کنند وز ہر زبان شکایت از حد فزون کنند حاصل نماز رحمت عدل کام ما</p>

بند دوازدهم	
<p>برقت لکہ جو قافلہ بے کسان رسید برخواست چاروچہ اشک آہنجان ہیا از آہ جانگداز اسیران شد ارہ ہا گفتے مگر کہ گشت عیان روز رستخیز جو زخیم بر تن شہد ایک سرے ندید افتاد ناگہان نظرش بر تن حسین بنہاد لب ہر دہن زخمش آہنجانکہ ناگہ بغل کشود تن بے سر حسین در بر کشید تنگ چنانش کہ آگے زنیب نمود روے در آندم سوی نجف</p>	<p>فریاد اہل بیت بہ نہ آسمان رسید کوشش جہت بہ نرم گہ لامکان رسید بر کشت زار خمدن کرد بیان رسید زنیب بنالہ تا بہ سر کشتگان رسید از ہر ماہ قسم چو باین وہ آن رسید از ناقہ شد پیادہ برا دھو جان رسید آن بے زبان دہان بیکے بر زبان رسید کز آن عمل شد ربدل انس و جان رسید برغز آب گشتہ دم استخوان رسید گفت اے ضیاء پر تو خورشید در شرن</p>

بند سیزدہم	
<p>این جیم پارہ زنیب غوش و دوش تست</p>	<p>این سہ زتن فتادہ سرخ کوش تست</p>

<p>اسباب آہ و ناله و جوش و خروش تست در بزم قتلگاہ نہ شمع خاموش تست از دل متاع ہر دوسرا جان فروش تست کان منتظر یہ وعدہ بانگ فروش تست با جان برابر حسن زہر فروش تست بیہوش دادہ سر بعد د جان و ہوش تست یک سرخ پوش احمد یک سبز پوش تست ورپردہ جلال شہادت نقوش تست بانو صاحبہ کے نر از زبان این چنین کشود</p>	<p>این مرغ پر شکستہ پیل بخون خویش این از شدار تیغ چو پروانہ سوخته این تاجر خریدہ بلا در دیار دوست این خفته سنجاک ستم را بخوان میر این تشنہ لب شہید مخالف برادران این از جہانے زخم نشان و خدنگ تیغ این بے کفن حسین تو در مشد با حسین این بر زمین چکیدہ دم از چاک خلق اد والنگاہ رو بہ مقبرہ کہ فاطمہ نمود</p>
--	--

بند چہارم

<p>وے رہنمائے فوج غیبان کر بلا بر جسم چاک بے سرو سامان کر بلا غرق محیط و رطوبت فسان کر بلا چون زلف سوگوار پریشان کر بلا در ہر منازلیست نواخوان کر بلا + بے سروان روان زن جان کر بلا بر موے دختران تیہان کر بلا سرخ شہ بین مرا بہ بیابان کر بلا پرخار گشتہ نو گلستان کر بلا از این قبیل گفت سخن ما بہ او زرد</p>	<p>کے منتظر بہ راہ اسیران کر بلا + ترک مدنیہ کن تو و ہنگو بچشم خویش نگر بہ بین چہان شدہ از موج خون خویش جھپٹتے کہ بود یہ غم تو کشتہ اند بانگ دراز نالہ ماہا سے بے نوا بیدار رہ بین کہ شدہ از دیان زخم خود را بہار سان و بکشت دست رحمت بیرون بیاز خلد تو و چون بنات نش اے غنچہ دل کہن چو ہزاران ہزار داد پس باز بان تعذیہ رو بہ سپہر کرد</p>
--	--

بند پانچم

<p>چہمت شود ز اجسم سیارہ اشکیار با کس نہ کردہ سیر ز حل یک ز صد ہزار</p>	<p>کامی چہنخ کج مدار فرومانے از مدار این گردشے کہ دور تو نبود با حسین</p>
--	--

<p>اے کج نهاد راستے میں بدگوچہ کا ہر جا کہ بود شخص عزیز می شد راست خار گشتی چنین نگشته از خویش شرمسار آہی نہ داد داد اگر بود ناگو ار + کز آن توان بسوخت جہانے بیک شرا کز زلف حوریان بوش جملہ بود و نار نادیدہ از کسے ہمہ عمر روزگار انصاف وہ کہ ہر سچ شہکار این نہ کرد</p>	<p>اندا و خصم آل بنے کر دور تو + تا بودہ بودہ کار تو اے ہرزہ گرد این با خاندان آنکہ بفسق تو پاس سود دوران بدور تو بہ حسین حسین زکین ز انگونہ آتشے تو بہ کشت نبی ز دے در کر بلا خسراب نمودے تو خیمہ انچہ تو کردہ بمس دو گارے یزید کس باروان احمد مختار این نہ کرد</p>
--	--

بند شازدہم

<p>زان سوز مرغ پیکر کو بیان بسوخت در عرش و فرش بال و پر قدسیان بسوخت از دیدہ ریخت جان و دل نس جان بسوخت کامد بخفت ز سوز عسل را روان بسوخت کز آن جوشع فسا طہ اند جان بسوخت حضار را زگر یہ تن نا توان بسوخت کز نالہ تو ہتیاں را زبان بسوخت کاندرد نینہ خستم سل را فغان بسوخت کز آن عداے ساکن کون و مکان بسوخت نران رو کرد بال بنے این گمان بنود</p>	<p>بس کن نصیبی این سخنان شہیدان بسوخت خاموش شو در تو نصیبی کہ سوز شعر در کش ز نظم دم تو نصیبی کہ جوشش دم بر بند لب نصیبی ازین حرف جانگداز دیگر گو نصیبی ازین گونہ شہر گرم ساکت نشین نصیبی ازین تعزیت گرمی ہرے زن نصیبی خوش لہجہ بزمین خوش گفتہ اگر چہ نصیبی و گر گو کو تاہ کن کلام نصیبی بہ تعزیت از ظلم بیش ازین ہر زمانہ فغان بنود</p>
---	--

پیش خوانی شب اول عاشورا

<p>کہ پہنچے باز آمد اول ماہ عزاء مشب لایک ہمش با گر خستم الانیا مشب</p>	<p>ہلال غم نمودی روی با پشت دوتا مشب نہد روازدینہ جانب کرب و بلا با غم</p>
---	--

<p>حسین گویان حسین گویان مٹی مٹی شب بہ ہمارے زینب حضرت خیر العاشب بدشت کر بلا تا صبح دم بانا لداشب چو کوکب اشک باشد دیدہ زین العباشب برائے تعزیت عیسے مریم درماشب بدشت کر بلا از غرقہ عرش علاشب سراپا نیلگون درک بلا کے پر بلاشب حسینم یا حسینم اوصیا و اولیاءشب برائے دیدن زور خود در کر بلاشب کہ ہے باشد عزاداری حسین را بخداشب</p>	<p>بیا یاد از نجف بر کر بلا با چہ پر خون گدازد روی از دوس بر کر بلا نالان حسن گوید برادر جان بر سر خاک غم ریزد بہ طوف قتل گاہ و غیمہ گاہ کر بلاشب سراپا جامہ رائد زخم گردون زند بر نیل نردول پیک حق آید برای تعزیت داری بود حوا و حاجر مریم و اسمیہ با فوہ بفرق خویش خاک کر بلا ریزند و سگوند شود ہرزخم کار سے بر تن شاہ شہیدان شہم نصیبی سخی کن گرد و قبول حق عزائے تو</p>
--	--

نوحہ شب عاشورا

<p>فرد حسین کشد لب بی سر ز دنیا می رود فردا بہ صدر پنج و لب بے سر ز دنیا می رود فردا ست کوزہ و ہر دو رنگ بی سر ز دنیا می رود فردا ست ہر شہر تین بے سر ز دنیا می رود فردا ست با اندہ و غم بے سر ز دنیا می رود فردا ست کان گلگون کفن بے سر ز دنیا می رود فردا بہ جسم پارہ پارے سر ز دنیا می رود فردا از تیغ ظلم و کین بے سر ز دنیا می رود فردا ست کان شمشیر بی سر ز دنیا می رود فردا از دشت کر بلا بے سر ز دنیا می رود فردا ست کان پیش از سرش بی سر ز دنیا می رود فردا بود کاہد بر سرش بے سر ز دنیا می رود</p>	<p>امشب بفغان فاطمہ تابہ فریادے رود امشب شنشہا عرب درخیمہ باشد کشد لب امشب حسین با قلب تک نالہ برای نام رنگ امشب بعد افغان و شین باشد بر زینب امشب بود فخر اسم اندر ہر اہل حرم امشب بود فخر ز من در خیمہ گہ با حد محن امشب امیر روز کار باشد بر کلثوم زار امشب بود نور زمین در زرد زین العابدین امشب سکینہ با پدر باشد الا وقت سحر امشب بود گلگون قباہل جسم را پیشوا امشب علی اکبرش باشد چو جان اندر برش امشب علی اصغر سرش بہادہ اندر برش</p>
---	--

<p>امشب بود عباس را مونس شہ گلگون تبا امشب بقاسم بے پدر شادی کند فخر بشر امشب حسین با ادران باشد بدشت کر بلا امشب نصیبی زین عزا آفاق گردد کر بلا</p>	<p>فردا است کو ظلم و جفا بے سرزدنیامی رود فردا است کان خونین جگر بے سرزدنیامی رود فردا ز تیغ کوفیاں بے سرزدنیامی رود فردا چون خسر اولیا بے سرزدنیامی رود</p>
---	---

نوحہ شب عاشورا

<p>یک امشبى باشد حسین در کر بلا با شور و شین یک امشبى اندر جهان باشد شفیع انس و جان یک امشبى با صد جفا باشد حسین در کر بلا یک امشبى زریب دگر باشد برت عذر بشر یک امشبى ارکان دین زنده است کفوم تر یک امشبى اہل حرم بینند آن فخر اہم یک امشبى صغریاب باشد بر آب شیر و آب یک امشبى گلگون تبا باشد بدشت کر بلا یک امشبى آن سوخته چون شمع رخ افروخته یک امشبى آہ و فغان در غیمہ گہ باشد عیان یک امشبى لے خاص و عام بازید اشک احرام یک امشبى دیگر تو خون از دیدہ ہا بہا بردن</p>	<p>فردا شہید از تیغ کین گردد امام شہسقرین فردا است زین العابدین گرد و قیم و ناتوان فردا بدست قاتمش از خون تن بند و جفا فردا است کاندہ کر بلا گرد و سیکندہ بی پدر فردا ز تیغ کوفیاں لب تشنہ افتد ز زین فردا اش بر خنجر ز کین خنجر کشد شمر ارسنم فردا است جان را بسپر و پیش ابن ابی تراب فردا سر از تن میدہد از جور و ظلم شقیسا فردا است کہ بدم جہان چشم جہان بن سوخته فردا است میگردد و امیر زریب بدست کوفیاں فردا آن سیران را بر نواز کر بلا در سوی شام فردا نصیبی مے شود از زین شہ عالم گلون</p>
--	--

پیش خوانی وفات شہد کائنات م

<p>بیا کہ روز عزا مے محمد عربیت منودہ خاک بسر فاطمہ چہ خالی دید درین عزا مے الاتاہ دامن محشر</p>	<p>عزا مے دار خدا مے محمد عربیت درینہ را گہ جائے محمد عربیت فغان و ناله بر اے محمد عربیت</p>
--	--

غروب کرد اگر مہر دین بگردون ماه فلک کہ دامن بنی کشیدہ بر سر خاک نہادہ پاسے بہ ملک فنا ز دور سپہر فلک خراب شوی این کشیدہ باز جهان گران ہما کے گمراہ پیش خالق خلق اجل پختہ احمد بہ اذن حق آمد بقا کے ہر دو جهان لوحہ است و بویہ لیس چہ شد نصیبی اگر خون نشا از زمین	ز نور پاک تقا کے محمد عربیت ز پا فتادہ لہو کے محمد عربیت بروزگار بقا کے محمد عربیت بہ سوے قبلہ دو پا کے محمد عربیت ہر روز حشر بکا کے محمد عربیت رضا کے دوست رضا کے محمد عربیت کہ در غم کے فنا کے محمد عربیت ہزار دیدہ فنا کے محمد عربیت
--	--

پیش خوانی وفات فاطمہ زہرا

تا شکستہ قرب در پہلوئے زار فاطمہ بعد از فوت پدر یک لحظہ خشکے ندیدہ در عزائے خاتم پتیران شام و سحر بس کشیدہ سے رنج و سخت تاشو دروز جزا در جہان از برجہا کے کز جہان بر او رسید بعد از فروش ریتج ظلم و کین انداختند در گاستان عزاء تو صہ و افغان و شین اے بسام دم کہ مے گردند زور رستخیز ماند زینب از برائے محنت و رنج و ستم ہمچو شمع تعزیت زین غم کہ بر زہرا رسید	تندرستے را ندیدی ز روزگار فاطمہ از ترے اشک چشم گریہ دار فاطمہ اشک بارے بود تا بدکار و بار فاطمہ باہک آہ و نالہ آید از مزار فاطمہ نیست اندر تن دے صبر و قرار فاطمہ نونا لائے کہ بد در جو یبار فاطمہ زینب افسردہ دل بودے بنار فاطمہ از ستم ہا کے کہ دیدہ شمر سار فاطمہ در جہان سفلیہ پرور یادگار فاطمہ شد نصیبی تاکہ باشد اشکبار فاطمہ
--	---

پیش خوانی وفات علی دلی برحق صلوٰۃ اللہ و السلام علیہ

دگر عزای سرچاک بو تراب علی ست	ز خون فرق محاسن شدہ خضابیت
-------------------------------	----------------------------

<p>چو مرغ صید سراپا بخون کباب علی است شکا فتنه چو قمر فرق آفتاب علی است ستاره سوخته بخت بد خواب علی است بنائے خانه ہستے گرفتہ آب علی است ز دست ظلم و ستم خانمان خواب علی است فتادہ کشتی اعضا با اضطراب علی است برائے رفتن از تو را باشتاب علی است صبور برستم و ظلم بی حساب علی است برخش مرگ و اجل پای در کباب علی است نہم گنجینہ خیر ازہ کتاب علی است ہیچ کتاب بے درد و بیج کتاب علی است</p>	<p>ز آتش دم شمشیر زیر آلودہ ز تیغ پنجہ ہر دم چرخ کج رفتار رسیدہ زخم ہر از دم سیوف عدو ز چار موجہ اشک فراق از حنین ز تیغ جور و جفا چاک فرق ہشتانی ز موج طغیان و سیل و ظلم خون جہان خراب شوی بس ستم بآین کردی بد ہر بعد پیمیر کہ گوہر شش بشکست برائے رفتن خلد برین زدار جہان ز تیغ ظلم کف ابن لجم بے دین درین عدا کے نصیبی جز زلف امتیان</p>
--	--

نہایتی

پیش خوانی وفات علی اکبر صلوٰۃ اللہ علیہ

<p>از تیغ کین ز زین علی اکبر حسین پامال فوج کین علی اکبر حسین خاتم صفت نگین علی اکبر حسین با درد و غم ترین علی اکبر حسین افشاند آستین علی اکبر حسین سہ دریا ض دین علی اکبر حسین تنہا کہ از ہمین علی اکبر حسین جدول کش جبین علی اکبر حسین پیوستہ بدغین علی اکبر حسین بانالہ حسنین علی اکبر حسین چون گنج ہادقین علی اکبر حسین</p>	<p>افتاد بر زمین علی اکبر حسین جسم مظہر شش بزین بلا گشت اندکنار آب نرات از عطش کیہ بے دست دید چون تن عباس زار شہ خاکم ہر شود کہ در تسلیم زندگی از تیشہ مخالف دین بر زمین فتاد آہ از دمی کہ حملہ بسوی یار کرد از خون زخم تیر و شان شد ز دست خیم از بر تشنگی سکنیہ صباح و شام از زین فتاد چون بزین گفت یا ابا چندے بشد نشد تن پاکش بہ کربلا</p>
---	---

بر جسم نازنین علی اکبر حسین	اے کاش جان صد چو نصیبی فدا شدی
پیش خوانی حضرت عباس	
<p>ندید چاره بر پشت رضا شدی عباس ز سر گذشت چه بیدست پاشدی عباس عراقی لجه بحر فاشدی عباس ز تیغ کینه اعدا فدا شدی عباس به کربلا به بلا تبتلا شدی عباس فدا ده چاک بنجاک از جفا شدی عباس فدا کے خاص آل عباس شدی عباس نخل زود خیر العنا شدی عباس برشت کرب و بلا ز تبتقا شدی عباس بیاد تشنہ لب کربلا شدی عباس قرین اندہ آہ و عدا شدی عباس بدرش تقریہ دارش خدا شدی عباس</p>	<p>ز تیغ ظلم چو دشت جدا شدی عباس نماند دست چه اندر ترش بر اے جدال ز لبکہ دیدہ ز رخس ریخت خونین شک ہر راہ شاہ شہیدان برشت کرب و بلا بیاد سے شہ تشنہ کام از دل و جان بر اے آب بہ با و فنا ز آتش کین پہ گشتہ پیر سر بان علی و سنے چہ بریت آب ز شگش ز تیر اہل ستم ہلاک تیغ کف تیر شہدت و لوک سنان شہ تشنہ لب اندر کتار آب فوات برشت ماریہ نہاد آکر پاسے حسین چو شد شہید نصیبی ز تیغ کین بکس</p>
پیش خوانی وفات علی اصغر	
<p>سیراب شد ز تیر علی اصغر حسین بر حرب شد دلیر علی اصغر حسین کند پدر بہد سیر علی اصغر حسین شد زرد از زری علی اصغر حسین از تیر خواب سیر علی اصغر حسین از مرگ کرد زری علی اصغر حسین</p>	<p>بدر تشنہ بہر شیر علی اصغر حسین از شہ تیغ شہتہ چو مردان راجت ز دلبوسہ لوک سیر چو عاشق گشت را رویش کز آفتاب بضو شد صد نور نما شد گچا ہوارہ حزین نزد باب کرد رفت از جہان ددن ز بختا حسین</p>

تا شد شید تیر ستم گشت خواہش شد دستگیر دید چہ جفا و خون دان رون ہو ایاہ شدی از عقاب تیر از رفتن جهان ز لب تر ز خون حلق از دہشیر خوارہ بمیدان سپرد جان گوید نصیبی از عذبت می نشست تیر	با عہما اسیر علی اصغر حسین از حلق بچو شیر علی اصغر حسین در دشت دار گیر علی اصغر حسین آگاہ بدیم سر علی اصغر حسین از جور پیر علی اصغر حسین بر چشم من حقیر علی اصغر حسین
--	--

پیش خوانی وفات قاسم

بیایا کہ عروسے عوا شدش قاسم زدست ظلم جدا از عروس و حبلہ عیشش بزم عیش ز جاکے لوائے اہل طرب شب عروسی و روز عزا زدست ستم ہنوز دست نہ دادہ بدست وصل عروس قتل گاہ زاجر عروس چون افتاد سرس کہ بر سر زانوے نوعوشش بود کشید شربت شامے چو از پیالہ مرگ فتادہ ماہ حسن چون ز بچ دین بہ زمین وداع کرد چہ از خیمہ نوعوشش را + ز بس زدیدہ زخمش بہن چکیدہ خون کہ شہادت تو از الم نصیبے را +	بدست خون جراح خاشدش قاسم بکف نہ بستہ خاک بپاشدش قاسم نخان و نالہ و زاری نواشدش قاسم بکہ بلاے ہجوم و بلا شدش قاسم ترق ز تیغ مخالف جدا شدش قاسم ز پاسے دست بسوی خدا شدش قاسم بنوک نیزہ زر گردن سوا شدش قاسم نظر ملک بقا بر فنا شدش قاسم ہلال سان قد موزون دوا شدش قاسم دویدہ ابر صفت بر بکا شدش قاسم بدشت معرکہ کلگون تھا شدش قاسم نفان و نالہ بہ عرش علا شدش قاسم
---	---

پیش خوانی وفات محمد علیہ السلام

از ویدہ خون بیا کہ شد نا امید حُر یعنی ز تیغ اہل ستم شد شید حُر
--

<p>بر کام دل نرگشتہ شدن در ره حسین در آن دے کہ پشت بچہ یزید کرد از حملہ کہ کردا با تیغ جان شکست تا پیشش نشست زہر سو عقاب تیر پیش از ہمہ بلا کے شہ کہ بلا بجان جان بریش رسید چہ بانگ بیا بیا و تھے کہ رفت طاقتش از تن ز پا فتاد رحمت بر آن کہ بہر حسین بر رضای حق افتادہ بود بر سرغوشش پھر رسید رفت از چہاں اگر چہ بقرب سان و تیغ جان نہرا از چو تیغ ز شہیدان</p>	<p>از جور ظلم خیل مخالف رسید حر از زندگے خویش طمع را برید حر کر پاس سان سفوت عدو را و پرید حر از آشیانہ طائر و وحش پرید حر با تیغ و تیر و خنجر کینہ خرید حر از مصطفیٰ و حسد رصفہ رشید حر در خلد جاؤ سکن خود را بدید حر بر دوشش بار تیغ و سان را کشید حر خود رفت و داد بر پیر خود نوید حر با حوریان بہ قصر خبان آرمید حر با داند اسے جان تو اسے نا امید حر</p>
--	---

پیش خوالی وفات سرور شہد الامام حسین صلوٰۃ اللہ و السلام علیہ

<p>بریدہ باز بانم ز زین فتاد حسین فتاد و بزدل کرب نہ پلانہ را ان داغ ہزار و نہ صد و پنجاہ زخم کاری داشت در آن دی کہ تن چاک چاک ادب خاک بدیشمہ نہادہ بہ خنجرش خنجر رضا شدی بقضای خدا و دادی سر بروزگار بر اسے شہادتے زین سان ہداد سریدم خنجر و دے نہ کشید چو برگ و بار نہال خزان رسیدہ بارغ و داغ مرگ نوزیب چہ کرد زیب گفت</p>	<p>بر اسے زیب سان سر بچشم داد حسین بسان لالہ نمان ز خون نہاد حسین ز تیر و خنجر و شمشیر قوم عا و حسین فتادہ دید سوے خمیگہ کشاد حسین کشید آہ جہان سوز نامراد حسین چہ آمدش خبر چہ خود ہیا و حسین ملک خراب شوے فاطمہ نزار حسین ز راہ خالق خود سوز القبا و حسین برادر و پسران دید شد بیا و حسین خدا کند کہ مرار و زاین ہسا و حسین</p>
---	--

تو گر شبید شو سے من اسیر غم گردم کبن مطاع نصیبی قبول از رہ لطف	مخالفان تو یکجا شوند شاو حسین چہ شد بود بزد و شمنان کسا حسین
---	---

پیش خوانی شب عاشورا

چہ شور شیت درین شب بکریای حسین ملک نواح فلک رو بہ کر بلا آرند ز خیمہ گاہ بہ افغان و نالہ ماتیمان ز ظلم باو ستمہا سے اشتیقا ریزند برو سے آب فتنہ تہ چون جباب تہی ز آہ اہل عز اطاق ہر چہار رواق زمین بہ لرزہ درآمد تر نالہ زن و مرد غرض بہ عشق گناہان شیعیان باشد ہزار حیف نصیبی بہند باشد و نیست	کہ جن دہس در آنجاست بر عزای حسین زنند سینہ ماتم ہمہ براے حسین ہیا کنند دہر این شب سہ لواے حسین بہ فرق خاک عزایکسر اقیانے حسین فضا سے سخن چہ گرد و پرازیجا می حسین کشند سر ز سہر گنبد طلاے حسین چور و زحشر ز آوازہ عزای حسین کہ بر سر شک فشا نیست مدعاے حسین در آن دیار کہ جان را کند فدای حسین
---	--

پیش خوانی

خون بگریذای عزاداران دارین نام گرمی ز آنکہ در محشر بہر یک قطرہ اشک عزاد تا کہ دار و دشتی بفرودش گوہر ہای اشک اندر ان روزی کہ گر یہ ہر کسے بر حال خوش یا دآورا حسین خون گر یہ کن مانند سنج از اسیر سے سکنہ خون دل از دیدہ پاش گر یہ کن بر حال ناز زینب افسردہ دل یا دآورا ز فغان و زار سے خیر النساء گر یہ کن بر یکسی ہای حسین از ہر خوش	بر حسین کا نالہ بوجہ ختم در پیگیری فاطمہ باشد خریدار و علیش مشتری ز آنکہ ز زگر گشتنا سدلعل و گوہر گوہری خندہ ناک تو کہ وار سے در عزہ چشم تری گر بچاک افتادہ بینی جسم چاک بی سری گر بہ بینی در اسیری موہر ایشان ختری ہر کجا بینی عزادار برادر خواہ سری بشنوی چون نارا بانگ رود و دود مادری ز آنکہ تو ہم نیز بے کس در دیار محشری
---	--

آب شوی را کہ این قدر است ای چشم نگار ای نصیبی تعزیت و احسین راسر و سیرت	سنے کن در این عر ا ت ا می توانی خون گری گر یکن تا آنکہ محسوت کند در چاکرے
--	--

پیش خوانی وفات حضرت امیر صلوٰۃ و السلام علیہ

شکافت تیغ چه فرق علی عمرانی گست رشته شیرازہ ہمہ اوراق شفق زرد امن محراب شد عیان تا دشت کبشت شق چه قمر آن سرے کہ می زبید سرے کہ پائے نهادی بدوش بنفیر نہاد و روے بہ جمع مہاجر و انصار ویرین مصیبت عظمی نصیب از عینین	بر کن خاں ایمان رسید ویرانی ز جزو جسم کلام مجید رہبانے بہ سجدہ گاہ چو خورشید صبح پیشانی بر او بہر دو جهان تاج و تخت سلطانی بگشت پارہ ز شمشیر ناسلمانے ز بعد ضرب سیر دست حق پریشانی ز جاسے اشک فروز برید غسل ربانی
---	---

پیش خوانی وفات امام صلوٰۃ اللہ السلام

آب سودا الماس تاکہ اسما کرد عطش فنا و چنان بزل حسن ل کرم چہ تر نمود از ان آب کام ناکاسے چو آب زم زم ہر جا بل پیش آن شربت ہزار پارہ یا قوت دل ز جان بی آب طہان چو ماسے بی آب دل بہتر شکافت از کاوش تا بناف بچون تیغ گئی بسینہ زینب سرش گئی کا قوتم حسین نشہ جگر در برش خیال نہ حسن بگفت برادر مخور کہ آب ترا	شمار سوز خبر کام جان زہرا کرد کہ خود ز شہر بہ مہر وفات را وا کرد زہر گ خاک خراب سرا جتا کرد چو آب کا تش از ان سوز شعلہ پیدا کرد برینہ برینہ الماس سودہ سودا کرد فنا و میل چہ زان آب ناگوارا کرد کز ان سنگات بصد سوز نالہ پیا کرد چو ناسک نالہ جان سوز چیدنا کرد ز آب ماندہ آن شہر بہ ہمتا کرد قضا بہ کام من نا بکام کیجا کرد
--	---

<p>اجل انجام سن این مادی را دنیا کرد وصیت پدر خویش آنچه با کرد بسوی غلغله سفر از دیار دنیا کرد به کام جهان تو این آنگاه گوارا کرد</p>	<p>شهادت تو بکرب و بلا تر شد بهیست بیای که بر تو سپارم امامت و اسرار چو کرد جمله وصیت بنسب و در شهادت چو میشدی که نصیبی قضا از جامی کن</p>
---	--

پیش خوانی وفات علی اکبر

<p>شکست بر قلم حرف کاف و نون افتاد که جز حسین نداند کس که چون افتاد که بر زمین این بی ستون ستون افتاد نه بچو آن که ز مرکب به بحر خون افتاد بجسم از عدد و گوشتش فرو ن افتاد زمین مثال نه اخلاک از سکون افتاد ز بس بعصره آن جسم لاله گون افتاد که با سر شک ز عین مردک بر ن افتاد</p>	<p>ز زین چه اکبر لب تشنه نه گون افتاد زاد و فساد آن من چنان کنم تقریر گمان نمود تو هم که افتادن آن به روسی خاک میفتد سواره از سر زین ز دور گنبد چایی جراحیت پیکان بروسه خاک چه زرد دست و پا علی اکبر ز کر بلائی بلا لاله های داغ برست مزن در تو نصیبی ازین مصیبت دم</p>
--	---

پیش خوانی وفات اباعبدالله حسین

<p>حسین را سر جدا تن پاره پاره بپا برخواست آواز نقاره به فوج اهل کین تا شد اشاره عنان اندر عثمان آمد سواره پیشانی تر ز حال خود کناره که بودی چون دل خود پر شراره ز گوشش آن ضیفه گو شواره</p>	<p>چو شد از نهنی دور ستاره ز فوج خصم بر قانون شادی پای غارت ز شمر شوم بهنجت بسوسه خیمه که خیل مخالف سکینه کرد زان جمع پریشان پشت خیمه گردید نپشان که ناگه دست ملوئی کشیده</p>
--	---

بدان ظلم و بدان جور و تقدیر در این غم لے بجا بد توانا چو می بودے نصیبی کا نذرین غم کہ احباب حسین می کرد پامال	کہ گویشش پاره شد آن ماه پاره نہ بزحیپارہ نہ زنیب بود چاره بہ پامی خواست این نحو فاد و بار تن اعدا کے اوباسم یارہ
--	---

پیش خوانی زنیب

سہ ماہیہ در دجان پر غم زنیب سر دفتر نوحہ و عروا و شیون بے اکبر و بی اصغر و بی عون حسین بچ و تعب از تمام عالم افزون پیر مردہ گل از باد قلم دائم از کوه الم غیبہ قاست چو فلک ویران شود این جهان کہ نشست می آتش بوجوہ چرخ سوزان آتش بے غم پر شستہ نصیبی تو کہ دید	سر حثیہ اشک چشم پر غم زنیب سر حلقہ شور آہ و ماتم زنیب بے قاسم و عباس با عالم زنیب کار ازستم زمانہ در ہم زنیب افسردہ دل از جور و مادوم زنیب از بار صحن شکستہ و خم زنیب بے بیوی و مال و ارشاد و خود ہم زنیب اشک بجز روح قلب مرسم زنیب غمما بے تمام نسل آدم زنیب
--	---

نوحہ سکینہ خاتون با حضرت عباس

عباس عموجان عزیز پدر من من آب نخو اہم تو مخور آب دم تیغ لب تشنہ باغوش تو جان امان از ان بہ برگرد و کجا میرسد اسے غم رشیدم و کرکب و بلا کیسرتینہا گذارم پسند اسیر سے من و اہل حم را اندر قفس خمیرہ زدست ستم خصم	قربان تو چون اشک مروارید من بہ تشنہ دہم جان و تو باشی بسر من بر لب رسد از نگر تو خون جگر من مگذار تینہا تو پدر و در بدر من مناسفرا آخرت اسے ہمسفر من دوری کن امروز خدا را ز بر من خواہی ز چہ بستہ بر سن بال پدر من
--	--

<p>گر رفتن تو از پہ آوری دل آب است دیگر ز تو من آب نخواهم طلبیدن از سوز شوم شمع صفت آب نصیبی</p>	<p>روایت ردان روز شب از چشم من پا تا سرم از آب شود و اثر بر من تا صورت این حال رسد بر نظر من</p>
<p>نوحہ سکینہ خاتون بعد شہادت جناب علی اکبرؑ</p>	
<p>برادر جان علی اکبر شہیدم نہ بیند خواہر سے نقش برادر سر زلفی کہ دائم بدست نشاندم بر دل خود تا بہ سوخار برادر مرده بودم بہ ازین بود دم رفتن نہ کردی گوش حرم در آغوشم گمشائے جسم صد چاک پس از تو بچو شام تیرہ بختان نصیبی شد حرامم زندگانے</p>	<p>ز امید جوانے نا امیدم بدین گونه کہ من نقش تو دیدم بہ بین و پائے نعشت چون بیم ہر آن تیرے کہ از حرمت کشدم کہ زندہ بر سر نعشت رسیدم چو سایہ بس زد نیالت دویدم کہ گویم من برادر پروریدم سیہ خواہ شدن روز سفیدم جو این حرف الم افزا شنیدم</p>
<p>نوحہ جناب زریب خاتون با حضرت عباسؑ</p>	
<p>مرد عباس جان زار زریب تو چون رفتی کند ہا چشم گریان بیا گذا رہر روز قیامت مرو بر گردائے جان برادر چہ زشت رفتی بگردنہ پیش چہ باید دست بردست تو اعدا پسندی چون بخود دین بیابان</p>	<p>مکن زین بیشتر آزار زریب شہادت را حسین اطہار زریب برادر جان من دیدار زریب کزین رفتن شود افکار زریب مکن زین بیش اندہ بار زریب دل دوستش ردو از کار زریب اسیر فرقہ اشہار زریب</p>

پس از تو چون کند برگو خدا را برادر جان دگر در دم میفر تو چون بندی کمر بہر شہادت رسان آجے بکام تشنہ لبہا نصیبی خون دل از دیدہ میبار	بزرین العابدین بہار زرنیب بدر و خوشن بگذازد زرنیب کہ مے گردد دگر غمخوار زرنیب ترا شک چشم دریا بار زرنیب بیادیدہ خوب از زرنیب
--	--

نوحہ جناب زرنیب با ذوالجناح

چہ شد شمسوار تو اسے ذوالجناح نگہندی زرنیب آخرش بر زمین چہ میگفت و تے کہ مے داد سر بگر زخم بودش فزاد ان کہ کرد بیا تا بگردم بدورست کہ شد اگر تشنہ دیدہ زرنیب است بہر شہر بانو بجای کہ گفت نصیبی گرفتہ کیف جان خویش	حسین تاجدار تو اسے ذوالجناح چہ شد اعتبار تو امی ذوالجناح بگو یا رزار تو اسے ذوالجناح کنار از کنار تو اسے ذوالجناح سیرہ روزگار تو اسے ذوالجناح ز خون چشمہ سار تو امی ذوالجناح ہمین است کار تو اسے ذوالجناح کہ ساز و نثار تو امی ذوالجناح
--	--

نوحہ شب اول عاشورا

باز این سہ بالہ آمد برون بہر آب عباس خریل عدو زندگی بر نوعد و سان شد حرام باتن صد چاک رو بر خیمہ گاہ جان زعلق اصغر از پیکان غصم از سپاہ کین قہر شہادین	بالم این ماہ غم آمد برون داد دست و بے علم آمد برون تا کہ قاسم از حرم آمد برون اکبر از حبش ظلم آمد برون در بر شاہ ام آمد برون شمر با تیغ ستم آمد برون
---	---

<p>شد شہید آن شد کہ بر خلقتش اے نصیبی در جهان بہرہ درم زین عسہ ابا غم ز چشم اہل بیت ز اہل بیت از غیمہ بہا خاست شور اہل خیمہ در عسہ ز اے شاہ دین</p>	<p>خلق از کتم عدم آمد برون ریشہ اہل کرم آمد برون خون ز جاکے اشک دم آمد برون عابدین تا یک قدم آمد برون موی پریشان یک قلم آمد برون</p>
---	--

نوحہ مادر علی اصغر در شہادت حضرت علی اصغر

<p>بر حلق خوردہ تیرم لائے لائے لائے لائے از خون بگشتہ سیراب لائے لائے لائے لائے اے طفل میگناہم لائے لائے لائے لائے از گریہ گشتہ خاموش لائے لائے لائے لائے ای نور دیدہ من لائے لائے لائے لائے بستان شدت ز پیکان لائے لائے لائے لائے گوید نصیبی از غم لائے لائے لائے لائے</p>	<p>کیدم نخوردہ شیم لائے لائے لائے لائے جان دادہ رفتہ و ز خواب لائے لائے لائے لائے از توجہ عذر خواہم لائے لائے لائے لائے مادر شدہ فراموش لائے لائے لائے لائے رفتی چرازدن لائے لائے لائے لائے در جہد خاک میمان لائے لائے لائے لائے ریزد دہر شک نام لائے لائے لائے لائے</p>
---	--

نوحہ زینب بر سر شہد ازور و دشام

<p>ای کشتگان خدا را ما بر خدا سپردیم بر دیم نوحہ و دست اے قاسم سیہ روز بیگانہ از تو گشتیم اے اکبر جو نام اُفتادہ باہو از تن عباس شہسوارم اے اصغر صغیرم نا خوردہ سیر شیرم رفتیم و جسم پاکت اے سرور شہیدان اے قتل گر امانت تنہاے کشتگانرا</p>	<p>آوردہ از مدینہ در کر بلا سپردیم دست ترا بست رنگِ خا سپردیم بر خاک کر بلایت بے آشتا سپردیم در کر بلا بجاکت بے اقر با سپردیم در ہمد کر بلایت برگشتہ با سپردیم بر خاک پارہ پارہ از سر جدا سپردیم تا روز شہر بر توسی پارہ با سپردیم</p>
---	--

اے کر بلا گوا ہے جسم ہر شہید سے اہل حرم چو رفتند گفتند بر نصیبے	بر خاک تو امانت بی دست و پا سپردیم آہ و عزا و ماتم بر شہیدان سپردیم
--	--

نوحہ حضرت فاطمہ زہرا در وفات جناب پیر خدا صلی اللہ علیہ آلہ وسلم

اے جانِ پیر فاطمہ اشب بغزایت بعد از تو حسن بر سر دوش کہ کند جا گفتم کہ فد اکن برہ خویش تو چہ نام یکبار و گر رنجہ قدم کن بہ مکالم + یکدم بہن اے ہمد حق در شب جوان خاک بسرا بن زندہ منم بر سر نشست میگشت جد اسز تنم بہتہ رازین بود ہمرا نہ بردیم اگر چہ تو پدر جان در بار کہ قدس کہ ما دایہ عوا نیست اے فخر بشخو سل ملاک ہچو نصیبے	در سوز چو شمع است بے صبح لغایت اے صد چو حسین و چو حسن بادندایت آخر چہ سبب شد کہ نہ کردید رضایت ما آنکہ منم روئے و سر اندر کف پاست بنا سے سخن تا شنوم باز صدایت اے کاش بیمرم کہ نہ مردم نہ برایت کہ من بنمودے بہ جہان مرگ جدایت رفتے بر درانیک بر سیدم ز قنایت بر حق خدای تعزیدہ داراست خدایت ریزند سر شک الم افزا بغزایت
---	---

نوحہ زینب خاتون در وفات فاطمہ زہرا صلوٰۃ اللہ علیہا

اے نوحہ زینب خاتون روز محشر بر بستہ چشم بکشا بنگر بہ ما اسیران گرد و گردہ دلفشست بادیدہ ہای خونبار بر جامہ چاک چون صبح بر تن زدہ جہینت باغم علی شستہ در مجلس عزایت اے غدایب بنم ماتم گرے احمد بنگر بسویش از مہر اے ماہ عالم آرا	جان علی عسراں روح تن ہم پیر چون دختراں نشتم گرد تو زار و مضطر ریزد حسن بافتان خاک از عزا ہی بر سر بکشاے دیدگان را بہ آن ز مہر بنگر مانند شمع سوزان دیدہ ز خون دل تر خاموش خفتہ تا کہ در چار باغ بہتر کاند عزا بدورت ریزد سر شک اختر
---	---

چون اشک لطف لگانت افتاده در کنارت از چرخ چشم زنیب کردے غروب تا تو داغ بنی بد دل بود با سوز جانگدازے بعد از تو چون غایم اے با نوقیاست این نوحہ الم خیمہ می گفت چون نصیبی	گویند دایے آن خوانند دایے مادر روزم چو شب نمودے ای آفتاب انور بر روی آن نہادی از مرگ داغ دیگر من ہا من احایم من ہا حسین برادر میخواست مرگ خود را لیکن نبود میسر
---	---

نوحہ زنیب در شہادت علی عمرانی

اے باد شہ عالم دے تاج سہ زنیب چون شمع فرو ریزد در برزم عداے تو در برزم عداے تو چون شمع عزت اصبح بر گرد سر نعشت زان رو سے می کردم اے زندگی زنیب رفتے ز جهان و رفت تا ہر رخت در دہر نبود غروب امروز اے نخل امیر من تا فرق تو شد پارہ تا طایر روح تو پرواز دین کرد بر فرق اجبا خاک کرد بد نصیبی چون	با چاک سر از دنیا رفتے ز بر زنیب قطرات شہر آ میز من گان تر زنیب خاموش نمی گرد سوز جگر زنیب کز مرگ تو بشکستہ یکجا کمر زنیب اے ارام دل و جان و نور بصر زنیب شد روز سید چون شام اندر نظر زنیب از شاخ مراد افتاد یک شہر زنیب بشکست ہم بال بے بال و پر زنیب از دھڑ برون بہاد پارا پر زنیب
--	--

نوحہ جناب زنیب در شہادت امام حسن صلوٰۃ اللہ و السلام علیہ

اے شہید سودہ الماس اسامی حسین این چہ آبے بود خوردی ای برادر جان اشک آتشباری ریزد چو شمع تعزیت بد تنہایم دہم جان و تو باشے بر سرم این شہم نقش تومی بنیم بہ چشم خون نشان	خوردی آبی و زدی آتش با اعضایم حسن کاتش افگندی چو سنے اندر سر باہیم حسن بر سر نقش تو چشم گریہ بالاہیم حسن بر نیاید از سیمہ روزی تنہایم حسن کاش میگردید اعمی چشم بنیایم حسن
--	---

میردی گرباد دل صد باره من ہم پہچو شمع اسے برادر جان حسین گوید باغ فان و عروش دیدہ کبشا سوے آن یکہ نظمہ بنما دگر بر خدا سو گند و بر جدت کہے گرد و حرام سرور باشد نمود از آب اسے چرخ کبود لعل و یاقوت جگر باریزہ الماس مرگ اندرین ماتم نصیبی گر بگریم خون روست	بعد ازین باشد سر قبر تو ما و ایم حسن رفت از دہر و بجا بگذاشت تنہا ایم حسن دیدن امروز را مفلک بغیر دایم حسن بے جنایت زندگی در روی دنیا ایم حسن آب بین آتش زدی بر سر و رخسار ایم حسن کر دسودا و بیگندہ بسودا ایم حسن چون بود از نیکو ست شافع بقبا ایم حسن
--	---

نوحہ مادر قاسم و شہادت قاسم

ای قاسم داما و عروسیت عراشد مادر بغدادیت شادی غم اندوز تو ای نور و دیدہ مادر بغدادیت اندر عرض شمع عروسیت عروست مادر بغدادیت در مجلس علی تو نو جوان حسینت مادر بغدادیت و خیمہ چو تالون عرای تو شدی رست مادر بغدادیت شیرینی شادی تو از قوس دل جان مادر بغدادیت در جملہ مہمی دست عروست بنا جات مادر بغدادیت کشتی چہ شہیدار سپہ کینہ عروست مادر بغدادیت تیر و قد ملامی عروست مصیبت مادر بغدادیت ای کردہ فداجان برہ شاہ شہیدان مادر بغدادیت بود کوکب نجم ز وجود تو چو خورشید مادر بغدادیت خوش باش نصیبی کہ کشیدی شہیدان مادر بغدادیت	در کرب و بلا خون تو بر دست تماش شد مادر بغدادیت در قتل گہ پرستم کرب و بلا شد مادر بغدادیت چون شعلہ برافروختہ بزم بکا شد مادر بغدادیت از جو مخالف بخدا ناله ما شد مادر بغدادیت از ناله ما جملہ تو پرنوا شد مادر بغدادیت شد ماکہ عروسیت مبدل بغرا شد مادر بغدادیت کا و ازہ قتل تو در آفاق بپا شد مادر بغدادیت مقون برنج و الم و در دو بلا شد مادر بغدادیت یکبارہ بمانند کمان پشت دقا شد مادر بغدادیت اکبر سپیت آمد و آن نیزہ فرا شد مادر بغدادیت در مرگ تو با آن عظمت کم رسا شد مادر بغدادیت از بر شفاعت شدن روز جزا شد مادر بغدادیت
--	---

پیش خوانی حضرت مسلم

اسے دادہ بکوفہ زار و مضطر مسلم	پیش از ہمہ در راہ حسین سر مسلم
--------------------------------	--------------------------------

<p>اے گشتہ جدا سرت ز پیکر مسلم اے نامہ بر این نامہ احقر مسلم کن عرض پر کوفہ گشت بی مسلم وز خون جبین محاسنش تر مسلم فتشش کہ بدی ز عرش برتر مسلم از تیغ بدست قوم کافر مسلم چون حلقہ پشت در پیہر مسلم دیدش پرانگندہ چو اختر مسلم بے لشکر و جیش و نوج و عسکر مسلم در راہ تو آن سبکس دیاور مسلم ز انسان بحسین ابن پیر مسلم</p>	<p>اینک بحسین مصیبت نبو شتم اے نامہ بر این عرضہ غلطیدہ بخون پر و از کنان رسان ایشاہ شہدا از تاب عطش پدی چوبی نایش خشک شامی شقہ شوم افگند از قصر بنمودند اے جان کشیز نیت جان از بہر نجات روی خود نہادے آن جمع کہ با مہر تو جمعیت کردند از عمد شکستن لیہان سر داد مے کرد جدال تاکہ جان کردندا خود ساز نصیبی تو یہ مسلم فرمان</p>
<p>نوحہ در شہادت حضرت عباس</p>	
<p>اشکست افتاد اندر خانہ زین حسین شہد بی برادر بشد مقتول تیغ لشکر کین حسین شہد بی برادر</p>	<p>چہ عباس علی افتاد از زین حسین شد بے برادر فتاد و انہال آل یاسین حسین شد بی برادر</p>
<p>زد جامہ بر نیل ز تہب ازین غم کردی پریشان گیسوی ماتم باہ وزاری باہ فزارے باہ وزاری باہ وزاری</p>	
<p>کہ شرح تشنگی با آن بگویم حسین شد بے برادر چونی تشکیدہ شد نامی گلیم حسین شد بی برادر</p>	<p>سکینہ گفت عمہ کو عیون حسین شد بے برادر طراوت رفته یکبارہ ز ریم حسین شد بی برادر</p>
<p>ز نیب بگشتا کہ اسے سکینہ اندر فرات ست آن بے قرینہ بہ آہ وزاری باہ وزاری بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری</p>	
<p>بتن بود سوز نشان از شعلہ آہ حسین شد بے برادر کہ از تن شد جد دوست اللہ حسین شد بے برادر</p>	<p>ہر لب تشنگان چشم بر راہ حسین شد بی برادر کہ بشنید نذر آواز جامکاہ حسین شد بے برادر</p>

	دین العبادا شد ہوش از سر برخواست افتاد آن زار مضطرب بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری	
جو افتادی ز زین بر صفیہ خاک حسین شد بی برادر بماہی شد سرشک چشم نناک حسین شد بی برادر	ز آہش شد مکدر روی املاک حسین شد بی برادر دوبارہ شیر حق را فرق شد چاک حسین شد بی برادر	
	اندر مدنیہ جان پیسبر در لرزہ آمد زین ظلم یکسر بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری	
قد زینب بشد از مرگ عباس حسین شد بی برادر علی اکبر جوان زمرہ ناس حسین شد بی برادر	دو تا پاپا پیچون حم داس حسین شد بی برادر بہم شکست پیچون دانہ کز آس حسین شد بی برادر	
	کشتوم بے کس نبود شیون زد چاک چون جمع آن جامہ برتن بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری بآہ وزاری	
برآمد در تزلزل عرش اعلا حسین شد بی برادر ملک اندر فلک زین ظلم بی حسین شد بی برادر	شکست از نو در پہلو سے نہر حسین شد بی برادر بہنگام قیام افتاد از پا حسین شد بی برادر	
	چون از مخالف بازوی حیدر از تن بپشتاد شد روز خشمشہ بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری	
خداوند انصیبی گنگار حسین شد بی برادر بدہ توفیق باشد تعزیت دار حسین شد بی برادر	بہ بختا بر سرشک چشم حضار حسین شد بی برادر بود نازندہ اندر وہم فدا حسین شد بی برادر	
	کن غفو عصیان یارب نہ بانی کز تو توان جبت ہر ناتوانے بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری بہ آہ وزاری	
	نوحہ در شہادت اہا عبد اللہ الحسین صلوٰۃ اللہ و السلام علیہ	
نغان از دستای چرخ تنگہ سکنیہ بے پدر شد چو آن از صدر زین افتاد چناک سکنیہ بے پدر شد	حسینم کشتہ شد بے بار و بار سکنیہ بے پدر شد چرا از ہم نہ پائیدے تو افلاک سکنیہ بے پدر شد	

<p>این مصیبت نزیب فغان کرد روزین تظلم بر آسمان کرد از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>یتیمان حسدتم را بر تار سکنیه بے پدر شد ترازین سان نه بنید زار و زور سکنیه بے پدر شد</p>	<p>شده زین العبا با جسم تپ دار سکنیه بے پدر شد العی عمات نزیب شود کور سکنیه بے پدر شد</p>
<p>بر کی برم داد ای چرخ گردون بے سر حسینم غلطید و خون از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>شکست افتاد اندر خانه دین سکنیه بے پدر شد ز زین افتاد آتش از سر سخت سکنیه بے پدر شد</p>	<p>علی اکبر چه شد بر لشکر کین سکنیه بے پدر شد نمیده پیرے آن طفل جوان بخت سکنیه بے پدر شد</p>
<p>ینال نزیب از سوز سینه که مانده مضطر بکس سکنیه از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>غرضش را بشنود سحر و سی سکنیه بی پدر شد غرضی نیست این روز نشانت سکنیه بی پدر شد</p>	<p>عز اگر دید قاسم را عروسی سکنیه بے پدر شد خایش خون و شیرینی ز جانست سکنیه بے پدر شد</p>
<p>شادی قاسم گردید شادون خاکم بسیر شد از دست دشمن از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>ز دستش شک دست افتاد از تن سکنیه بی پدر شد بتیغ کین گلو تر کرد اصغر سکنیه بے پدر شد</p>	<p>چه عباس علی از تیغ دشمن سکنیه بے پدر شد نجاے شیر از پستان مادر سکنیه بے پدر شد</p>
<p>ای کاش اصغر میردامت از خون نمی دید ترگشته کاست از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>مخالف راست رود خیمه نهاد سکنیه بے پدر شد حسین اگر دگلگون چهره از دم سکنیه بے پدر شد</p>	<p>فدایت ای برادر زاده عباد سکنیه بے پدر شد جمازی دعواتی هر دو با هم سکنیه بے پدر شد</p>
<p>تو فکر کن اندر اسیری کو پاے طاقت در دستگیر از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا</p>	
<p>که در راه تو گذشتند از جان سکنیه بے پدر شد</p>	<p>خدا دنا بحق این شهیدان سکنیه بی پدر شد</p>

نصیبی را ز لطف از جرم بگذار سکنیه بپدر شد	ایا حضار دانی جمله کسیر سکنیه بپدر شد
دل پذیر خنوم امر در از غم شادی نباشد جز آه ماتم	از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا از جور اعدا
نوحه زنیب در وقت بشام رفتن بابا عبدالحسین صلوٰه الله و السلام علیه	
زنیب با فغان دایم این ناله سرگردای وای	گر دوزر زنیب ما را پنهان دور دای وای
حسین بے یار بے یاور انصار	مقتول کفار با اهل اشترار
ای حسینم چون روم سوتے بدین	
حکیم حرمت یکجا اسیر گشتند ای وای	بر ناقه ای عربان کیمیر شستند ای وای
آن قوم بدنام از راه اظلام	یا زجر را دام بر دند بر شام
اهل نیمه از الم بحسرو ح سین	
کاشم مضطر یکس با گزین گفت این ای وای	ای جان بابا ایندم آجال ما بین ای وای
بے قدر یکجا عسریان سراپا	زین ظلم حاشا چون تو ز اعدا
مردم بودم به که زنده این کینه	
سکنیه نالان گرفت دامن زنیب ای وای	بے باب عمه بر گو چون بگذر دشبای وای
بر ما غریبان در این بیابان	تنها و حیران از ظلم عدوان
ای عزیزم عمه کن فکر سکنیه	
ما در فدایت از غم کن جامه پاره ای وای	در خاک اصفرا نده بے گاهواره ای وای
شیرش نداد بے بره فتاد	دل زان نهادی بنگر کشادی
کج حق را کس بند سازد دین	
از پشت بستند دست زین العبا را ای وای	هر سو کشیدند بی یاران بی نوا ای وای
تپ دار خسته از هم گسته	پیلو شکسته در قید بسته
سبے برادر قید قوم اهل کینه	

برجہ بانی یارب کا ان بی راہیند اسے واسے	کہ جان و از دل و ایم اندر عز ایندای واسے
اسے سے سبحان از لطف و احسان	کن غنقہ عصیان از جملہ استیسان
بالضیعی حاضراں با خزینہ	
شکوہ زنیب از فلک و روضہ و شہدا	
از جفا و ظلم تو سودا داسے چرخ بکود	ترک یارے از حسین و عیسیٰ یاری چہ بود
اے پناہ اشقیایا این چنین جور و جفا	تا یکے واسے روا
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
شد بیدان یکہ و تنہا حسین با چشم تر	زینش از پی دوان چون سایہ اندر پشت سر
بافغان بی حساب باد و چشم پر آب	بہجوسیاب روان سر بسر در اضطراب
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
باہر اران نالہ جان سوز حیرت از قفا	اگاہ افتان گاہ خیزان گفت این آن بے نوا
کے حسین تشنہ لب و سہنشاہ عرب	میروی تنہا کجا ای مصیبت ز سبب
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
من پرستاری ز دستم بر نیاید بد ازین	چون کنم با طفل بیار تو زین العابدین
من بدشت کر بلا بی کس و بے اقربا	از مدینہ در بدر باد و صدد درد و بلا
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
بے خابت چون کنم من با سکینہ این سفر	بی تو کرا مشبکست رنگاہ بگوید کو پدر
ای برادر جان حسین ای ضیای ہر دین	چون نمایم من بگوئی بی تو با این شور و شین
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
گر شبیہ کلثوم از حجر خست افغان کند	یا کہ روزے دیدہ را از فرقت گریان کند
اندراں م چون کنم جز کہ دل بہ خون کنم	از دل آن خود بگو چون غمت میر و ن کنم
آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان
اے خداوند بحق افتخار خاص و عام	از ضیعی و با حضار این مجلس تمام

عفو کن عصبیان در دکن در مان ہمہ در سر کوئے حسین خود بکن قربان ہمہ آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان آہ و فریاد و فغان	
نوحہ شہادت اباجہد اللہ حسین صلوٰۃ اللہ و اسلام علیہ	
اے برادر جان حسین سگینہ سیر است	در کند اہل کینہ و ستگیر است
اے برادر اے برادر جان حسینم	
شہر بانو بہ از تو در عزایت	کس نہ داند در کجا باشد از وفاست
اے برادر اے برادر جان حسینم	
عابدین بیمار و نالان در غل ذریخچہ باشد	نئے بہن آن آل ہمیں ہرہ در گیر باشد
اے برادر اے برادر جان حسینم	
شام آئین بستہ شد اندر عزایت	شاد خلقش زین مصیبت از برایت
اے برادر اے برادر جان حسینم	
پردہ پوشان تو بہنے پردہ سوار نہر	ہمچو مہ انگشت نما کے ہر دیا راند
اے برادر اے برادر جان حسینم	
بر سر پردہ عصمت زدہ آتش سپین	لطف فرما ز کرم حال مرا بہن
اے برادر اے برادر جان حسینم	
بار الہا ہر آنکس کہ عزادار حسین بہت	چون نصیبیش روان اشک زین بہت
بخشش آن را برادر جان حسینم	
نوحہ شہادت اباجہد اللہ حسین صلوٰۃ اللہ و اسلام علیہ	
حسینم تر شہد لبہ افتادہ در خاک مادر	از پشت مرکب با جسم چرخون
چنان در خاک و خون با ہم نہ چاک نہ	از تیر اعدا کے بارو کے گلگون
نوحہ شہادت امام قائم علیہ السلام	

خاتم زخون بردستی مادر	از جور دشمن گاہ عسروست
زخم دہانین شادی توختی مادر	کروے عزایم این ست بوسی
نوحہ شہادت علی اکبر علیہ السلام	
علی اکبر جوان رفته زدینا مادر	کامے نہ دیدہ تو از جو اسے
سکینہ چون کند بعد تو تنہا مادر	با آہ و ناله آن کامرانے
نوحہ شہادت علی اصغر علیہ السلام	
علی اصغر خورشید زمستان مادر	کم گریہ سر کن خاموشن نشین
اگر چه سیر شیرت کردہ پیکان مادر	از دست توے سر آیین
نوحہ شہادت حضرت عباس علیہ السلام	
بیای عباس رو در حیرت کن مادر	تو ظلم با این از قوم کینہ
تو دست از شکیب آب مار کن مادر	آسبے نہ خواہد از سکینہ
پیشخوانی بجناب زین العابدین علیہ السلام	
بیای زین العباسی را این مادر	از روے یاری حسین بی سر
کہ در بستہ فدا دہ زار و گلین مادر	تپ دارد نالان بی یار و یاور
نقیبتی را با حضار دہالی یارب	در روز حشر تو رویہ
امیندہیت با این ناتوانی یارب	از روے رحمت و در جرم بگذر
پیشخوانی جناب مسلم	
تا ہما داشت چہ جان بر فیتش از تن مسلم	حرفہا داشت چہ سر داد بہ دشمن مسلم
در گم دادن جان بہ حسین ابن علی	در لب پارہ بدش نالہ دشمن مسلم
مے ندید سہمہ کوفہ یکے عہد درست	بجز از بستن و نئے القوشا کستن مسلم
بود و ضعف از زخم بدن و دندانہ اش	بشکتے ز ستم سنگ فلانہ مسلم
کوفیان ناگہ شکستند از وجیت را	دویدر بود پے گوشہ مامن مسلم

<p>هر خود گاه شهادت بگرفت و نمود جامه از خون جراحت بتن پاش گشت پشت بے پشت شکسته بدش اندر دیوار آهسته اندر دم سردانش از لب برخاست سرو دست تنش از قهر گشت دند بزر تا که گردید شبیه از ستم این زیاد روز محشر نصیبی که عزا دار تو است</p>	<p>ستابد و شکوه بر تو اور ذوالمن علم بچو گلزار سدا پاسه لون علم سوز ضعف بدن خسته بدامن علم که فلک را بر زده شعله بخرن علم بے کس آواره افتاد در سکن علم که داند مقدم جان خلد مزین علم نظر از سر الطاف بیگن علم</p>
---	---

نوحه سنگ زنی

<p>ماه تعویبت تو بکشت باز از فغان فدا و وز عزا بجا است در فلک به غم بهر تنه دل بسینه باز شر از غم جسم الطرب به سر حسین بر سه شان جد سر حسین اندر این عزا ای نصیب</p>	<p>از شیب شد ناله بر سر از شور در عراق ناله در جاز سه تله ملک بال کرده باز اندر این عزا هست در گداز با بنی بود این زمان بر آرز در طریق شام ظهر بر نیاز خون ز دیده پاش بالم باز</p>
--	--

نوحه سنگ زنی

<p>باز فغان از زمین رفت بعرض علا بر سر قبر حسین بالم شور و شین نویب افسرده دل جامه سیاه بگل شد زنده نینه برون با جگر بے زبون آمده بر قتل گاه رعد صفت و زور با غم و آه و فغان بهر عزا حسین نوح بنی را بگو ناله و فغان که کرد</p>	<p>بهر عزا داری شاه سزار تن جدا میر و دام روز باز حضرت خیر النساء موسه پریشان بود در سر زین العبا بر سر قبر حسین ناله کنان مصطفی سینه زنان از خف شافع روز جزا خیل ملک از فلک آمده بر کر بلا چشم نصیبی ز اشک باز چو طوفان</p>
---	--

نوحہ سنگ زنی

<p>چون شمع ز سرتا کہ بپاسوزم و گریم چون چشم ز تندہی دواسوزم و گریم مانند سمن ز رفواسوزم و گریم چون لاک بہ مکتوب عواسوزم و گریم چون چوب ترا سوز جفا سوزم و گریم انچون حسد آل عباسوزم و گریم از گرے اشک مرثہ پاسوزم و گریم</p>	<p>دور بزم عواسے شہداسوزم و گریم مانالہ افغان بجز اسے شہ بیمار از آتش انسا کہ در خمیہ گم افتاد بر یاد و چشم تر لب خشک شہیدان ما چو بہ پیکان جفا یاد آن آید در خمیہ غم از شرر جور مخالف در این غم و اندوہ و مصیبت پو نصیبی</p>
--	---

پیش خوانی

<p>روے آورد و در رنج و درد و غم کیا براد نئے بہن آل نبی را بود منع آب جو ناکشیدہ آب اندر چاہ بشکستش سبزو شد شہید و بردش تا شدہ اندازین آرزو ساخت از بہر شہادت ز آب چشم خود وضو بیش از نے شد گرہ و زنالہ اشش اندر گلو وقت سردادن ز بانفش بود و میان گفتگو از رہ رحمت بخون من بہ بخشا و براد چاک ہا کے زخم را میکرد با مژگان رفو دیگر از جسم پر از زخم حسین حرفے بگو</p>	<p>از مدینہ چون حسین بر کر بلا بہنسا و رو منع خورد و خواب شد و کر بلا بر اہل بیت از براے آب عباس علی گشتے روان خواست قاسم روہند بر جہاہ کیا روگر تشیہ لب تنہا حسین بے کس اندر کر بلا شد روان بر حرب و اندر خمیہ کلثوم حنین بر دم خنجر جو خنجر داشت میگفت این سخن بار اکتھا عاصیان است جہد مرا ز نیب افسردہ دل بر قتل گر آمد ز شام اسے نصیبی چاک نبودے دل اہل عزا</p>
--	--

پیش خوانی

<p>ز زنیب برس کز این غم دش چون لالہ پر خون است کہ غمہاے حسین نقش لب از شمع افروزان است</p>	<p>چسان گویم غم کرب و بلا را بر شما چون است شمار یک غمش اگر دو الہ روز شمار آخست</p>
--	--

<p>زخون سروان روی وینش سرخ و گلگون است بدست کر بلا سزا بیا چون حلقه نون است که افزون قدر شک تعزیه از ویرگون است زیر کس بجای از دوستان خویش ممنون است که شهر کر بلا یکسر سیه داشت و بامون است مانند دماسے سبجا بان تابا گردون است به کیش خویش هر یک چون نصیبی زار و محزون است</p>	<p>زخون سروان هر گوشه اش مدفن بصد شمع است الف سان زایران را قدر این ده روز با تم چرا چون اینسان اشک گلگون می نیایش بروز خشم المرسلین از تعزیت داران ز دیده خون سرخ دل بردے خود بیالیند بهر سکه فنان شیعیان امروز در ماتم در این ده روز موجود است از هر عوادار</p>
--	---

پیش خوانی

<p>که در آن باخوش و ناله ختم الانبیا باشد که خون پالاداران چشم علی مرتضی باشد در آن مجلس که بانو نوحه گر خیر النساء باشد که صاحب تعزیه در مجلس ماتم خدایا باشد که یکدم زندگی را در عزایش اجر بپا باشد که این ایام تسبیح ملک حرف عزابا باشد بود گورنندگان بالاتر از عرش علایا باشد</p>	<p>عزاداری دین ده روز اندر کر بلا باشد بکن شری سر شک از دیده جاری کن برین مجلس طریق تعزیه ای شیده خود انصاف ده است بکن دل را بردن از بزم ماتم غولفشان کن شمر فرصت غنیمت یک دی در تعزیه داری مزان جرم ماتم گلگون قبا سگ کر بلا حرفی نصیبی قدر بزم تعزیت برگو بجان را</p>
---	---

پیش خوانی

<p>بر اهل بیت زندگی از دل حرام شد روز سه در خوش دلی اهل شام شد از هر گوشه شواره رخس نیل خام شد در راه شام بر شتر بے زمام شد تا بر سر سفال سر نخر نام شد خاکم بر شمشیر حسین نشسته کام شد یکجا کباب مرغ دل خاص و عام شد</p>	<p>تا روز عشر ماه محرم تمام شد تا گشت شام تعزیه اهل بیت رو از بس طبا نچ دست ستم زد سکنه را آه از دے که زینب فسرده دل سوا انگند آفتاب ز سراج خسروی از آب تیغ و آتش افساد و با وجود از سوز اشک چشم نصیبی در این عوا</p>
---	---

عرضہ نوحہ مسلم

<p>اے پیک بے نوا یاں سبیز راہ احسان برگو حسین مظلوم مناسف یہ کوئے جامہ دین جماعت برکوئے پاسے بگزار برگر و بر مدینہ اے شاہ بے قرینہ از کوئیان حمیت بر راہ حق بناشد کردن خیفہ بیت با من تمام و گفتند با من صلاح بستند بر جہاد اول + نہ کوچہ کہین شب سے گشت آشکارا قربان خاک پایت گردہ تو گشتم باشد بقاے عمرت گرد چمن بناشد بے سرفکندہ بر نیز از قصہ جسم چاکم اندر عزاے مسلم چون گشت کشتہ بکین</p>	<p>عرض سلام مسلم بر سرور شہیدان کین کوئیان بے دین برہم زندہ پیمان کین ظالمان نہ دانند یک ذرہ دین ایمان زان رو کہ ہر نیاید بار سے تہواریشان از بہر مال و تہادار تہ راہ خندان کاند رہ حسین با بگندشت ایم از جان گشتند بچو ختم آخر دین گریزان ہر کس کہ دیدے از من میگردوی نہ پان تنہا و بیکس و زار و راین دیا تہ زبان اے یادگار احمد اے فخر خلق دوران ابن زیا و بے دین اے سرور غریبان یہاں اے نصیبی مانند ابر گریان</p>
---	--

نوحہ سپہان مسلم با ہم درگاہ شہادت

<p>اے کردہ پیش از من خود را بند ابرادر شتم ز زندگے کف از پامی و رفتادم اے فوجم مسلم پیش از تو مر وہ بودم قربان کا کل تو چون ناتہ پر زخونت شمشیر دست و آغوش بر گردنت ز جان شد از مرگ تو ز بس اشک از دیدہ ہوا شادم یتیم قدیم ایم از بارہ دردم گت +</p>	<p>اندر رہ حسین تو بے کرد با برادر در خون خود ز روی تو تا دوست و پارادر ہر بود ازین کہ شبیم در خون ترا برادر ہم چون غمناک و بخت شد خطیلا برادر کے بود با سر تو آن آشنا برادر شد خایہ و جو دم ویران بنا برادر ہم چون کمان سدا پاکشتہ و دوتا برادر</p>
--	--

<p>اے کاش بعد قدرت در دہر کسی هست رفتہ برو کہ ایک می آیت زدنال یکدم قدم نگذارتا آنکہ من بیام اے کافر سگر سراز تنم جد کن در مرگ تو نصیبی باشیعیان عالم</p>	<p>غیر از حسین و آتش گرد و دشت برادر مانند تو سراز تن گشته جدا برادر بہر خداے گذار بر جا مرا برادر بہ زمین جدا بگردند از ہم دو تا برادر ریزند اشک و دارند یکجا عسرا برادر</p>
---	---

نوحہ حضرت زینب در شہادت حضرت عباس

<p>خواہرت زینب بیدارے علمدار حسین اے برادر جان من عباس و خون فغتم ام چون گذاری پای در غلہ ہرین پیش از ہمہ من بہ قربان تو ای سقاے دشت کربلا کیست بنماید پرستاری زینب خواہرت عرض نہما بر جناب مر قفسے اندر نجف خواست بر پانالہ زار حسین از سبکیسی ماند اندر کربلا بے یار و یار اہل بیت بر عرای حضرت در بیشہ اسکان فگند اے بہ قربان وفایت در وفات سر دشت تا کہ بر باد شہادت رفت ادراق تو کل عفو کن جرم نصیبی و مجبان علی</p>	<p>ما فتادے دست تو از دست شد کاریز بشنو اندر روی نشت نالہ زار حسین کو بہ ختم المرسلین یکجا تو اخبار حسین کے رسا نہ بعد تو آے بہمیا حسین بعد از تو اے برادر جان پرستار حسین از جہاے کوفیان و شمر خو خوار حسین تا ز پشت زین فتادے ای مددگار حسین با فغان و درد و غم اے یار و یار حسین آتشے از سوز غم آہ شہر بار حسین گرے حرب و جدال و جنگ باز حسین شد عزان دیدہ سرا با باغ و گلزار حسین اے خداوند احق چشم خونبار حسین</p>
--	--

نوحہ مادر علی اکبر در شہادت علی اکبر

<p>اسک شدہ دور از خرم آہ علی اکبر سر و قدت را فگند چاک بروی زین</p>	<p>گشتہ شہید غم آہ علی اکبر تیغ جفا و شتم آہ علی اکبر</p>
--	--

<p>کرده زهر سوخته غم آه علی اکبرم بهیچو کمان گشت خم آه علی اکبرم با غم و درد و الم آه علی اکبرم بار درگ از گرم آه علی اکبرم گشت ترین الم آه علی اکبرم عیسیٰ نیلی خیم آه علی اکبرم شد بفلک جوش دم آه علی اکبرم چون ورق چهره نم آه علی اکبرم جمله بناشان زهم آه علی اکبرم کاش شد جان دهم آه علی اکبرم</p>	<p>رو به بابل حرم بهر عمر ادا ریت تا که تو گشتی شهید تیر قد خواهرت رفتی و بگذشتی مافرو بجایاره را اے بغداد سرت رو بسوی خیمه کن تا که به تیغ ستم گشت فراغت حسین جامه کشیدی پیل تا که تو گشتی شهید خون تو تا بر زمین ریخت مخالف ز کین ز شک غایت کشیدند ورق چرخ پیر و هر فلک وقت شد بگسلد از این جفا زار نصیبی گفت گفت چو این نوحه را</p>
--	---

نوحه مادر علی اصغر در شهادت علی اصغر

<p>ای غنچه بی خار حسینم علی اصغر قربان تو مادر بروید و خونبار حسینم علی اصغر قربان تو مادر بر حشر تو دیدار حسینم علی اصغر قربان تو مادر کشتی تو بپر بار حسینم علی اصغر قربان تو مادر افزوده به تب و دار حسینم علی اصغر قربان تو مادر بر جان تو یار حسینم علی اصغر قربان تو مادر بد زنده گیت بار حسینم علی اصغر قربان تو مادر لب خشکیت آزار حسینم علی اصغر قربان تو مادر یا ناله مددگار حسینم علی اصغر قربان تو مادر</p>	<p>ای نوگل گلزار حسینم علی اصغر قربان تو مادر بنما نظر به بار درگربالک خندان جانم بغداد مگر از تو در دشت بلا با غم داندوه جانم بغداد بر بار غم اکبر و عباس علمدار جانم بغداد مرگ تو تب و تاب شرر بار جهان سو جانم بغداد در تیر و تیغ است رسیده بلبلش جانم بغداد از نخل رسول مدنی شاخه امید جانم بغداد میگرد بدمان من اے نور دیده جانم بغداد باشد همه ساله عزائی تو نصیبی جانم بغداد</p>
---	---

نوحه حضرت زرتب در شهادت ابا عبد الله الحسین

<p>سر زتن وادی باعد انا تو ان فاطمه</p>	<p>شده بدون در کربلا از جسم جان فاطمه</p>
---	---

<p> بود از کوب نزدون زخم خد گمش در بدن چشم زخم از پیکر پاک حسین تشنه لب بر زمین ازین چه آفتا دے شد گلگون قبا آه و فریاد و دفغان کز خنجر شمشیر در عزاس سرور شاه شهیدان و بهشت بر سر نیزه چو نور شهید سوخته به شام از جفا کے کو فیان بر چیده شد اندر جهان تاروان شد خون ز حلق شمسوار کر بلا سپرد بر تہ سیان در ماتم شاه شهید ای انصیبی خون بریز از ویدگان از جای ا </p>	<p> آفتاب کر بلا قبا آسمان فاطمہ خون فشانند از بہر چشم خون نشان فاطمہ روز محشر شد تو گشتے در کمان فاطمہ خاک شد سے از صفحہ عالم نشان فاطمہ حوری و غلمان شدند سے نوحہ خوان فاطمہ آن سرے کو بود فخر و ودان فاطمہ بعد از شاه شهیدان خانان فاطمہ شد روان اندر جہان از تن روان فاطمہ تا بچہ آہ و ناله از زبان فاطمہ در عزادارے نعلش نو جوان فاطمہ </p>
--	---

نوحہ اباجہ اللہ الحسین صلوٰۃ اللہ والسلام علیہ و آلہ و صحبہ

<p> ای گشتہ فدایت از جہد شهیدان ای حشریدم خوش باش کہ اشب بہ شافع محشر در جنت جاوید از مرتبہ و مرتبہ و قدری کہ تو داری از راہ شہادت از قتل تو ای حامی اولاد پیملہ روی صفت کردی تو را خلاص فدا جان برہن پیش از تہ یارا چون پای گذاری تو بغرورس برین کو بر جہد صفد بر روز جزا و صف مائی تو فخر خاک بے را بہر خوف در حشر شفاعت تو دو صد کس بنائی از خویش آقا خوبایہ دل را بغیر سے تو انصیبی اندیدہ فشانہ </p>	<p> در کوی و فاقم ز دل و جان شدہ ترانہ ای حشریدم ہستے بد و صد عزت و اکرام تو همان ای حشریدم بنگر کہ منم اوصفت بہر تو گر بیان ای حشریدم شد خاطر جمع چو سر زلف پریشان ای حشریدم پیش از تہ کہ ہم تو بری گوی زمین ای حشریدم انجہ کہ گذشت است بن مضطر و حیران ای حشریدم آن دم کہ ہمہ خلق ز ہم ہست گریزان ای حشریدم جان را بہر ہم دادی و گیری و بخش آن ای حشریدم بر دامن و خسارہ خود تند چو باران ای حشریدم </p>
---	--

نوحہ مادر علی اکبر

<p>ای خسرو بی ملک و سپاہم علی اکبر از بیداریت</p>	<p>در کرب و بلا پشت و پیام علی اکبر مادر بغایت</p>
---	--

<p>رفتی زیر مدک دیده چو تو رم قربان تو مادر پروانه صفت بال و پر جلد یک سوخت قربان تو گذار مرا بیاس و تنها بغیر بی قربان تو مادر بعد از تو سر خوش گذارم بیایان قربان تو مادر ای کشتی بشکسته ز طوفان مخالف قربان تو مادر در امت از بر نصیبی پس صد حزن قربان تو مادر</p>	<p>بعد از تو چو شب روز سیاهم علی اکبر در بغدادیت بسیم شمع رخت فراقش آهیم علی اکبر در بغدادیت ریخیده هر دینیت گناهیم علی اکبر در بغدادیت زین حرف خدا هست گوایم علی اکبر در بغدادیت در بحر سر شک غم تو حال تیا هم علی اکبر در بغدادیت کوکب افشانند ز بصر بر تو ما هم ما در بغدادیت</p>
--	---

پیش خوانی در شهادت عباس

<p>دلا و صیف میدان کر بلا عباس چو دید یکد و تنها پشت کرب و بلا شمال طره زینب دلش پریشان شد ز غم باره اعدا سر شیدان نرم گداخت جوشنش از آه سینه کشتن حمیت اسد اللیش بجوشش آمد بفرست بشکسته سپاه اعدا را سومی فرات روان شد سکنه دران نمود مشک پر از آب و بر فکند بدوش که ناگهان ز پس و پیش از جنوب شمال به ضرب تیغ فکندند هر دو کشتن را بسوی مشک کی تیری از کمان انداخت چو آن برید مرکب فنا در سر خاک ز تیغ رشته سرش بر کربلا چو کسخت درین عروای نهیبی بجیت که هر مشک</p>	<p>گبشت سبند فاقش ز غم چون دس شاده است حسین خسرو بلند اس چنانکه جمع مدبره دگر سپاه حواس بقتل گاه بدیده شمال دانه داس بتن چنانکه گدازد بکوره نار شاس زهم دریده سپاه یزید چون کپاس چو ضرب دست مگر ضرب دست فخر مال رسید آب بقار اچو خضر با الیاس روان بجانب خیمه شدی بچول دهر اس بر او هجوم نمودند فرقه نشناس گرفت مشک بدند الله داشت آنرا پاس بشک خورد و گذشتی از آن چو تیر قیاس بر خیت خون مرا حی داماد خالی کاس ز خون گبشت چو با قوت دانه الماس که هست مشتری از نقد جان بر او عباس</p>
--	--

نوحہ در شہادت امام حسین علیہ السلام

<p>شد شہید تیغ اعدا تشہد لب تا شاہ وین بر زمین آفتا و از زمین تا شہ گلگون قبا تا کہ خون جاری شد از دیدہ زخم حسین چون شہید اہل کین شد خامس آل عبا بر سر نش حسین در خاک گرم کر بلا در سر قبر حسین باشد بافتان فدا طمہ از جفا بے پردہ شد خورشید و ش اندر جہان بر دہن خاک کم ہنگام اسیری چون ہلال ای نصیبی دم بکش زین ماجرای جانگداز</p>	<p>خلفہ در قدسیان آفتا در عرش برین آسمان بر خاستہ بانالہ اندوی زمین چشمہاے اشک جاری شد ز چشم حور عین کرد دروازہ چار جانب سوے خیمہ اہل کین ہمزین بانوحہ آمد عیسے گردن نشین از زوال روز عاشورا نلے تا رعبین بانوان پر دگے آل فتم المرسلین بی نمودندی باگشت عجب شان آن این گفتن این جبرائیلن بر وزوا پسین</p>
--	--

نوحہ روز عاشورا

<p>قصہ اندوہ در رخ مبتلا سے کر بلا بعد از مردادن گلگون قبا سے کر بلا در غل و زنجیر شد زین العبا سے کر بلا دست گیر ختم شد در اجرا سے کر بلا پیش رو بر نیزہ سرازین جہا سے کر بلا لرزہ افتد در فلک همچون بنا سے کر بلا بے حجاب و پردہ آرکین اشقیاء سے کر بلا در بر آن بی حیا صاحب حیا سے کر بلا ای فلک دیران شوی چون خیمہ های کر بلا بر دو عالم یک بیک از قصہ ہا سے کر بلا</p>	<p>روز عاشورا کند شرح بلا سے کر بلا تیغ دانے چون گذشتے سر گذشتہ اکین ز نیب و کاشوم گردیدند بے مقنع اسیر نو عروس قاسم داماد چون رنگ حنا گشت این غم ز نیب افسردہ دل را تا کردید گر گویم قصہ ویرانہ شام خراب ساخت حاضر اہل بیت عصمت اند بارگاہ بر دہن خاک چہ گویم من کہ چون بود آن زمان آل احمد العینان بر کینہ تر سے خدا ستند ای نصیبی میزنی آتش اگر گوئی و گر</p>
--	---

تمام شد

فاتحہ بہر ترویج بعد خاتمہ واقعات لما قبل علیہ الرحمہ وغیرہ

<p>آن شفیع انم بہ روز شمار ز وجہ مرتضیٰ و بنت رسول کاشف راز ہم خفی و جلی سبط احمد شہ زین زمین راکب دوش سید اثنین آن امام امام زین عباد واقف علم باطن و ظاہر راج شیعہ مصنف ناطق ہادی دین امام ہر دوسرا حجت حق امام انس و جن راز دار قدیم لم یزلے عالم علم مصطفیٰ و علی عسکر کے نور دیدہ ہوسے وارث انبیاء امام حسین سورہ فاتحہ دگر صلوات</p>	<p>بہر ترویج احمد مختار بہر ترویج روح پاک بتول بہر ترویج روح پاک علی بہر ترویج روح پاک حسن بہر ترویج روح پاک حسین بہر ترویج حضرت سجاد بہر ترویج حضرت باقر بہر ترویج حضرت صادق بہر ترویج حضرت موسیٰ بہر ترویج ضامن و مامن بہر ترویج روح پاک نقی بہر ترویج روح پاک تقی بہر ترویج روح ابن نقی وزیر برائے ظہور ہمدے دین پس نخواستہ شیعہ حضرات</p>
--	---

قطعہ تاریخ وفات و شہادت جناب نچتن پاک علیہم السلام اگر کتاب شریعہ صلیں

<p>در شوق چیدن گل تاریخ نچتن ناگہ ننداز بیلے آمد بہ گوش من تاریخ فوت شان مجول از یاسمن باقی سہ حرف بہر حسین و علی من</p>	<p>رفتم بباغ فکر و دودیدم بہر جن ہر غنچہ را کشودم و جستم زہر گلے احمد و فاطمہ و حسین و علی حسن ادل دو حرف بہر محمد و فاطمہ</p>
--	--

قطعه تاریخ طبع کتاب ہند از مولف		
واقعات قبل و ہم محشم از ظہورے نصیبی و نسیم دلم این گوهر رنج و الم سفت	طبع گردیدہ بفضل ذوالکرم واقعہ ملا خطا بے خوف و بیم پے تاریخ طبعش باغ شد گفت	
ولہ ایضا		
از غم شیر سینه داغ شد	سال تاریخ منور باغ شد	
از نواب علی امجد خان عرف نواب قیصر مرزا صاحب		
پے طبع سخن ہائے گرامے فہمہ رے محشم مقبل نصیبی سمن شش ش جت رانازی بخش بشر اشیر ذی الحجہ پاک پے تاریخ طبعش گفت قیصر	ز لطق دوستی بشیم بیان شد نسیم و ہم خطا روشن بیان شد زمانہ رو بد پشت جاودان شد بحمد اللہ مطبوع آچنان شد کلام شش کسان مطبوع جان شد	
قطعه تاریخ طبع از مرزا محمد کاظم علی خاں صاحب خلف مرزا محمد زکی عینی اصفہا		
حاجی وزاید و نواب امیر ابن امیر تہمت کس ناظم این مجموعہ بدان اہل کمال از ولہ مصرعہ تاریخ نوشتہ کاظم	حزن غم ساخت پے چھاپہ نظم نایاب واقعہ تیکہ ز تحصیل شود واجب و نواب حلیہ طبع بہوشید بہ اذن نواب	
قطعه تاریخ طبع از محمد خاویز علی صاحب خلف حافظ نوگر علی صاحب خفنی الدب		
اندیزنا مرثیہ ہاشمت شدہ سال تالیف بودہ این مصرع	شرح حالات حسین آل حسین نسخہ جمع شد از حال حسین	

وله ایضاً	
طبع شد در ثبوت حال حسین	خوان سخاوت پی سال طبعش
وله ایضاً	
که شده جمع و طبع گشته آن واقعات شهنشاه و جهان	هست مجموعه بدیع و شگرت سال طبعش رقم سخاوت کرد
وله ایضاً	
شرح حال شاه عادل طبع شد واقعات رنج کامل طبع شد	اے عواداران بتجلیل ثواب سال تانیش سخاوت زد رقم
وله ایضاً	
طبع گشته ز پی فیض عموم شرح احوال شیب منعلوم	از کلام شمع امرشیه با + شد رقم سال ز رو الهام
تمهید مختصر بطور تقریبی	
<p>بر واقعات ماقبل و ملاطوری و ملائیم و ملائیم کاشی و ملائیم و ملائیم مع برسخه از حالات هر کدام که بهر سیده و از کتب تذکره با و تانیج به نظر افتاده و به دلیل ایجاز مستند از مخزن الزائب و خزائن عامه و تانیج عالم آراء عباسی و شمس الفی و حزن المومنین و تذکره کلمات الشعراء غیره</p>	
ذکر برخی از حالات ماقبل	
<p>در کتاب حزن المومنین معلوم است که ماقبل در عنوان شباب جوانی بوده پس ظریف - الغافق و اریام محرم جمعی و پیوست که گریه کنان و دست بر سینه زنان بعد از آنکه چنان سید الشهدا علیه افضل التحیه و الثناء همه تن مشغول بودند ملاهم در آن جماعت در آمده چیزی براه استهزار و تمسخر باز خواند چنانکه ازین گستاخی و شور ادبی ملا تمام آن جماعت راضی</p>	

دل بہ درد آمد بسبب بر نیامده بود کہ سر پای ملا امراض جذام فرا گرفت بعد سے کہ مردم از قریب
ملا اجتناب ورزیدند سے تا نوبت بانجا رسید کہ ملا در گنجن حمام سے ماند سے تا نظر مردم
برو سے نیفتد۔ روزی در خرابہ بادل شکستہ نشسته بود کہ بیک ناگاہ گرد ہے از شیعیان
دست برسینہ کوبان و یاحین گویان را دید کہ سے خوانند سے

چہ کر بلا است امروز + چہ پر بلا است امروز + حسین مظلوم + ازین جدہ است امروز +

ملا را بہ استماع این کلمات دل بہ درد آمد و آنستہ در نہاد افتاد۔ بہ دیدہ مسرت و ریشیان
باز نگریست و گریست و گفت سے

روز عزاست امروز + جان در بلا است امروز + افغان و شوخ و شرم + در کر بلا است امروز +

ہمان شب جناب پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم را در خواب زیارت کرد کہ بحال ملا سے
نوازش و لطف فرمود و از سر تقصیرش در گذر نمود و بخشود گویند اش محمد شیخی بود جناب
خاتم الرسل اورا ہمدردان خواب ملقب بہ لقب مقبل غودہ -

و رحزن المؤمنین منقول از مقبل آورده کہ ہر گاہ در عالم رویا بہ زیارت جناب سید الشہدا
علیہ السلام شرف شد و دید کہ مولانا محشم را امیر بخواندن مرثیہ شد و بعد فراغ بوطاسے خلعت
کرام یافت چنانکہ کیفیت مفصلاش در ذکر مولانا محشم نوشتہ آمد ملا مقبل بخود اندیشید کہ درخ
مگر اشعار من بقبول حضرت سرور نیامدہ و نہ بمن ہم التفات می فرمود و امیر بخواندم سے رفت
ہنوز این اندیشہ پیرامون خاطر مقبل نگشتہ بود کہ حوریہ بخدشت خواجہ ہر دو سر التماس
داشت جناب فاطمہ زہرا رضی اللہ تعالیٰ عنہا عرض می دہد کہ قبر فاطمہ تا مقبل ہم واقعہ از
مصائب سید الشہدا باز خواند پس آنحضرت مرا حکم کرد و بر بنبر بر آدم و بر پانچ نخستین التیادم
و این مرثیہ باز خواندم سے

روایت است کہ چون تنگ شد بر امیدان	فتاد از حرکت نو و الجناح و از جولان +
نہ سید شہدا بر جبال طاقت داشت	نہ نو و الجناح و در کتاب استقامت داشت
کشید باز رکاب آن خلاصہ ایجا د	برنگ پر تو خویشید بر زمین افتاد
بلند مرتبہ شایستہ ز صدر زمین افتاد	اگر غلط نہ کنم عرش بر زمین افتاد

همین که تا بدین بیت رسیدم شخصه بن اشارت کرد که فردا آسخت جگر خواهم هر دو سرا
 خباب فاطمه زهرا علیه السلام بیوش شده پس فردا دم و منتظر عطا میسر البشر بودم که دیدم
 فیض مبارک سبط خیر البشر داشت و شخصه جلیل القدر از اندرون فیض مقدس بیرون خرامید که
 زخمهایش از شمار ستاره افزون بود و جراحتش از حد و حصر بیرون بود خلعت فاخره
 بن عطا داد عرض کردم فدایت شوم کیستی فرموده سه

حسینم که دوش بنی بود جسام | فرستاد خلعت خدا از برایم
 بالجملة حد کمال سخن نجیش از کلامش میتوان دریافت که در فن شاعری و لطائف و ظرافت
 شعره تا به کجا رسیده بود.

ذکر برخی از حالات ملاحظه‌وری تشییری

صاحب خزانه عامه نوشته که ظهورش عالم سخن را نوخت و نورش سواد معانی را روشن خشت
 خوش زبانی از ذخیره اندوز افتخار با و شیوا بیانی از دهره افروز اعتبارها شنوی را به کرب
 عجیب نشانه و نشر از جواهرند واهر گدرا نده بودا کتساب حیثیات از ولایت ایران بدکن
 افتاد و آستان ابراهیم عادل شاه والی بجا بود را قبله آمال خویش تن ساخت و رنگ
 ساقی نامه بنام برهان شاه والی احمد نگر نخت.

سر خوش در کلمات الشوآ آورده - ظهوری و قتی که ساقی نامه را پیش برهان نظام شاه در
 احمد نگر رسال داشت پادشاه چند زنجیر نیل پیر از نقد و جنس صلاش فرستاد ملا در قوه خانه
 نشسته تنباکوی کشید فرستاد با قبض الوصول خواستند قلم برداشت و پارک کاغذ بر ریخت
 تسلیم کردند تسلیم کردم (مراد از تسلیم قاعده ادبی که در هند معمول بود در عهد سلاطین تیموریه)
 در میان مولانا ظهوری و عرفی شیرازی موالات و مراسلات بوده سنال دفات مولانا ظهوری
 در دکن یک هزار و بیست و پنج هجری است کلیات ظهوری از غزل و نظم قصیده و غزل و رباعی
 و ترجیع بند ترکیب و قطعه و ساقی نامه مشهور عالم است.

ملا تسلیم - لوحی

ازین هر دو شاعران هم در کتب مذکوره با و تواریج که موجود و ارم نشان می یافتم و نه در کتب مطبوعات

شعر سے یہ طور بند نظر م رسیده ممکن است کہ ان معنی از تصور یک شب ختم بود سخن مختصر اگر تا اختتام طبع بیاض از حالات این حضرات در تاریخ یا تذکرہ بنظر خواهد رسید در خاتمہ بیاض گزارش خود ابر آمد والا بعین کلام مندرجہ بیاض شاید شیوایی این حضرات چه کم است -

ذکر بختی از حالات ملا محترم کاشی

صاحب خزائن عامرہ سے آرد کہ محترم کاشی ہمانا اور تادعالی مقام و در خیال سخن بخان سید صاحب اختتام است شوق مختصر سے در مدح عبدالرحیم خانخانان مشتمل بر عرض حال شخصی از کاشان بند و رشتان فرستاد و خانخانان انہماش را قبول داشتہ سفارش کتہہ را بمقصود ناموساخت صاحب تاریخ عالم آرای عباسی آرد و مولانا محترم قصیدہ فرما و مدح شاہ طہا و قصیدہ دیگر در مدح پری خانم و دختر شاہ طہا سبب گفتہ از کاشان بہ اصفہان فرستاد و وسیلہ شہزادہ پری خانم از نظر شاہ گذشت گفت راضی نیستم کہ شعر از زبان مدح من آلایند اوسے آنست کہ قصیدہ با در مدح اسماعیل بہیت علیہ السلام گویند و صد آن نخستین از اوداح مقدسہ حضرات و پس از انا توقع دارند ہر گاہ این خبر مولانا در رسید ترکیب بند مرثیہ سید الشہدا علیہ السلام گفتہ بشاہ فرستاد و بجا نژاد الیقاش کامیاب شد - اگرچہ موزونان بسیار مرثیہ انتخاب خاصہ فکر را شکر نیز ساختہ اند لیکن حسن تبو سے کہ این مرثیہ یافت دیگر لایصیب بقادہ - در تذکرہ مخزن الغرائب کہ ہمانا کتابت غریب مسطور است کہ ہر گاہ پیر مولانا محترم کاشی جامہ گذاشتہ از عالم فنا بدار بقاشانت محترم در غم فرزند مرثیہ گفت کہ این و وہیت از ان است -

سپاہ پوشتم و بر سر سہ کنم ز ماتم خاک
چسما تو خاک نہ کردے بر ز ماتم من

رو بود کہ تو در زیر خاک باشی و من
چرا تو جامہ نہ کردے سپاہ در غم من

شیخہ حضرت امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب علیہ السلام را بخواب زیارت کرد و شنید کہ منیر اند محترم در غم فرزند خویش مرثیہ گفتی و چرا بر اسے فرزند من نگفتی مولانا کہ صبح از خواب خوش بر آمدہ و در شہزادہ لعل خان خواب بہر آمد تا روز دیگر باز ہم در حالت خواب زیارت حضرت مرآتو سے تہنر اند و شنید کہ منیر فرمایند اسے محترم ہا سے فرزند من مرثیہ گو مولانا عرض

داشت که فدایت شوم چه بگویم - ارشاد رفت که بگویند باز این چه پوشش است که در خلق عالم است چون از خواب بر آمد مصرعہ بیادش بود از زمان وقت در همین بزم مرثیہ گفتن آغاز نمود -

در کتاب حران المؤمنین از ملا مقبل آورده کہ گفت چون واقعہ شهادت را تمام رساندم آدینہ شب بود چندان آن واقعہ را خواندم و آنقدر گریستم کہ ہمدان حالت بر سر غنودم و بخواب نوشین خوشن شدن را در روضہ مطہرہ فرزند ابوتراب دیدم کہ در حرم محترم منبر کے نمادہ اند و صاحب محراب و منبر یعنی حضرت پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام نیز رونق افروز است و امیر فرمود تا محشم را حاضر آورند سپس محشم فرمان رفت کہ شب شب ادینہ است بر فرزند منبر برو و چیز کے انصاف نہند حسین علیہ السلام بر خوان محشم بالا کے منبر آمد و این مرثیہ باز خواند -

شور و شور و ہمہ را در گمان فتاد
ہر جا کہ بود طائر کے از آشیان فتاد
ہم گریہ بر ملائک ہفت آسمان فتاد
چون چشم اہل بیت بران کشگان فتاد
بر سپیکہ شریف امام زبان فتاد
سر زود خفا کہ آتش از در جہان فتاد
رو در مدینہ کرد کہ یا ایہا الرسول
وین صید دست بازوہ در خون حسین تست
رو در آئین رساندہ برگردون حسین تست
زخم از ستارہ تیشش افروز حسین تست
شاہ شہید و ناشدہ مدفون حسین تست

بر حسد بگاہ چون رہ آن کاروان فتاد
ہر جا کہ بود آہو کے از دشت پاکشید
ہم باہگ نوحہ خلفہ در شش جہت فگند
شد و حشمت کہ شور قیامت بگردفت
ناگاہ چشم و خستہ زہر از آئینان
بے اختیار نفسہ نہ حسین کہ
پس باز بان پر گلہ آن بقیعہ البتول
این کشیدہ فتادہ بہامون حسین تست
این نخل ترکز آتش جانسوز تشنگی
این اہے فتادہ بدریا کے خون کہ نہست
این قالب طہان کہ چنین ماندہ بر زمین

ملا مقبل گوید کہ بعد از فراغ غائب یاد علمتے مولانا محشم عطا فرمود و سپس بہ ملا مقبل ہم خلعتی ارزانی داشتند چنانچہ کیفیت مفصل مطالبہ خلعت بہ ملا مقبل در حالات مقبل بیادناشا اللہ تعالیٰ صاحب شمس الضحیٰ گوید مرثیہ ہائیکہ مولانا محشم در مصائب آل عبا گفتہ مشہور عالم است از ابتدا عالم تا انقضائش کہ نہ گفتہ و خواہد گفت چہ بالفرض اگر کہ خون بگرور و بگوید بارے

بارے این قبولیت و تاثیر از کجا خواهد آورد که مرثیه هاسے ملا را در عرب و عجم و هندستان حاصل شده -

ملا نصیبی زن که کرمانشاهی

اگرچه از حالات این بزرگوار در کتب هاسے که ایدون پیش نظر است چنینی نیافتم و نمیتوانم گفت که مولدش کجا بود و نشود و نمائش به کدام شهر اتفاق افتاده و سکنش کدامی مقام است و نظمش جزو دین بیاض و دیگر هم باشد یا نه ولیکن از فصاحت کلام بلاغت نثار و لطافت مضامین اشعار آبدارش میتوان یافت که همانا شیوا زبانی و جادو بیاسے بود چنانچه شهود انعمی را بنده از بند هاسے که در تخمیش مرثیه ملا محتشم کاشته آورده خاطر شریف ادست اهدا برین بیاض بتمام خود بیاید می نگارم مخمس شعرا محتشم کاشی سه

کاش آن زمان زمین چو فلک نیلگون شده	کاش آن زمان ملک ز فلک و آنگون شده
کاش آن زمان تمام جهان غرق خون شده	کاش آن زمان سراق گردون نگون شده

این خرگه بلند ستون لی ستون شده

این مخمس بگی دوازده بند دارد و در بعضی از بندها سبقت نموده واقع شده و در بعضی نش خسته و در تمام بند دوازدهم از مصنف عبارت ذیل ثبت افتاده که حرف به حرف بگارش سے آید (هرگاه اربابان و دانش ازین مخمس ایراد سے یا نکته گیرند بجا است نظر بآنکه در ششم محرم الحرام ۱۲۲۰ در حیدرآباد دکن به حسب التماس دستان در یک روز مخمس را تمام کرده بخواننده داده شد هرگاه چیز سے بهتر بدین صاحبان شعور برسد تغیر و تبدیل بدین که خالی از اجربیت) این عبارت و شیر بدین زو لوسته تا او را فغان سخن سر رشته الصاف از دست نه داده بداد سخن سنجی مصنف فرارند که در مدت یک روز اینقدر باز گفتن چه مایه کاش جان سے خواهد میداند آنکه میداند -

ملا مخلص

نمی توانم گفتن که این ملا مخلص کدامین مخلص است چه مخلص خدنا است کی مولانا مخلص کاشی است که اوصاف مستغنی از بیان است و اکثر سے از اشعارش او را شناسان شعرا و در زبان دیگر میرزا مخلص است آن هم از شایسته شعرا بود و از کتب مصطلحات بجمود

بہارِ نجم وغیرہ اکثر بیانتش سببیل سند موجود و برین مرتبہ نرسیدہ اند الا اہل زبان و اگر کسی اہل زبان
 نیست و کلامش بدین پایہ رسیدہ میگویم کہ بیایہ اہل زبان بلکہ محبوب ایشان است - دیگر
 مخلصی است کہ مولدش سودہ ہو بود از توابع لاہور و در شاہجہان آباد مدتہا بسر بردہ است آنند رام
 نام داشت و منصب و کالت حنیف الدولہ بہادر ناظم صوبہ لاہور معزز - نازک خیالان نہ پندارند
 کہ شمول آنند رام مخلص و زمرہ المایان بعید القیاس نماید چہ لفظ لا را بارام چہ نسبت داشتہ
 را با ہرثیہ - این مخاطرہ بلاشبہہ سچاے خود است و لیکن چون در بیاض منقول عند نام
 و نشان، سچیکے از شعر انوشترہ جہ تخلص بہ از دیاد لفظ ملاویرہ نظر بریکہ اکثرے از ہندو
 ہم شد یک عوادری شد الشہدای بودہ اند گمان سے رو د کہ مگر ادا از لفظ مخلص آنند رام
 بودہ باشد و لفظ لا بہ سبب ناواقفیت نام شاعر کاتب بیاض نظرہ سیاق دیگر اسامی افزودہ باشد
 بہر تقدیر اشعارش دلگذاہ است و مضامینش بہ حسن لطافت اہناز -

خاتمہ الطبع بطرز تقریطی ریختہ قلم کج رقم پید امیر احمد امیر بلگرامی تلیسہ عزیز
 مصر شیرین بیانی و فصاحت یوسف کنعان شیوہ ازبانی و بلاغت
 نظامی نظام کلیمی کلام جناب خواجہ عزیز الدین صاحب التخلص اعزیز مدظلہ العالی

قبیل منشان دار باب صلاح و سد او را شکر زیبا و مقشوم مخلصان در اصحاب محمد وآلہ لامجاد را پس
 بجا کہ گاہے حجاب زدگان پردہ خفا را نور ظہور بخشیدہ و دمی کویہ و قارآن ظہور را تپشیم
 بہ عالم عدم رسانندہ یزدان است کہ تلحکمان عدم را تسکد باغ نعیم فرماید وہمان است کہ
 سرکشان الم نصیب را بتلا سے عذاب الیم - آنانکہ بلوح دل شان طفراسے خیر و شرمین اصلہ
 منقوش است میخوانند کہ اگر براہ رحمت پویم از دوست یا طلق ظلمت جویم مقدر دوست
 نظر برین سلطان ولایت والا کہ در بازار تسلیم و رضا سرفروشی کرد نقود و رحمت از یزدان بود
 و شیطان عالم کہر و دغا کہ با برگزیدگان بدین گونه خطا و جفا از رانی داشت رحمت برز رحمت
 بجان افرو و از نیجاست کہ اگر نصیبی از شمارہ شد آمد و شد او انتظام مصائب بلا رسیدگان

که بلا نصیبی بر دیار مخلص میر یا تاز نیست به اذکار در در آلام آفتاب گریست روز جزا و خفا
 و یوم سزای جرم و خطا هر یک به جزایات جاوید حسیست نه تنها این مصلحت تنها سے
 مصطفیان و مدح سرائیان خوش کن پروردگار بوده اند بلکه بغیض و برکت کلام شان و اگر آن
 و خوانندگان نیز بغیضی از رضا سے باری مبلوده اند لاریب این کتاب لاجواب که نوشته راه
 ثواب است و ذریعہ رضا سے رسالت آب پاره پاره نغمس و نعت بند همچو حواس
 عزاداران و درنده فاسد آل عبا منتشر و پراشیدان بود و مہمان و مخلصان همچو دروغ و روشن
 و پنهان را بر تیر چار بست جو یا و خواہان ہار سے بہت بلند و حوصلہ راجد ملک التجار مکرم و موقر
 روزگار قدر دان ہر روز و ہر بہ در خواہ و خداوند تطیع را لازم کہ نفیض بار نیست عالمگیر
 و دست عطایش سما بیست نظیر اپنے فرمان فرما سے کشور نوال و جو و جگر حاسدان را
 محسود حامی ناتوان و کز و در حال جناب منشی نو لکشی و صاحب سی-آئی-ای بکوشہ شہساز
 فرادان و مستوی بیے پان این نسخہ کتاب را از موف این طرز خاص کہ ثواب محمد بنی علیی علیہ السلام
 کہ ملائی نمیرہ ثواب شجاع الدلہ بہادر بنشین دارگوینٹ آف انڈیا ساکن لکھنؤ بہت بہت
 آورد و بچو جان بہ قالب طبع سپرد اگر چه لازمہ موقوفہ آن است کہ تذکرات و حالات مصنفانیکہ
 تعریف و ثناء شان را درین نسخہ جمع آورده اند ہداجہ نگار و واسامی نامی شان بر شمار و لاکن
 چون درین کتب بہ طور تشبیب بقلم سیدی سید جلال صاحب احوال تفصیلی و اجمالی شان بہرچہ
 بہم رسید بکارش یافتہ است حالاکہ بر شتر دن تحصیل حاصل و تطویل لا طائل فر و گذشتہ الحمد للہ
 و اللہ کہ بہ جد و جہد منتظران و منتہمان و بقیع و تریم فقیر میر احمد امیر گلہاری وغیرہ در سنہ ۱۳۰۴
 شہر ذی الحجہ ربیع الثانی ۱۲۸۵-۱۲۸۶ گشت منقوہ او با ختام رسید و سہ دہدہ اہل بعیرت گردید-

اعلان

حق تالیف اس کتاب کا حق طبع اودہ اخبار محفوظہ کوئی صاحبہ لا اجازت طبع قصہ طبعی نہیں

جلد عباسی نسبت بانی مع رسالہ ترجمہ ہمدانی
 بنا بر مذهب امامیہ از شیخ بہار الدین اعلیٰ۔
 دہلے جویشن صفیر ترجمہ وقت غفلت اردو۔
 احکام الامم۔ از حاجی حسن علی بنابر مذہب امامیہ
 منہج النجاة مع دہلے عاشوران از سید
 غلام حیدر خان متولن جانیس بنابر مذہب امامیہ
 زبدۃ المصائب جلد اول۔ مصنفہ
 محمد عسکری۔
 اعمال الصالحین۔ بنا بر مذہب اثنا عشر
 از مولوی سیف علی مرحوم۔
 طہر اضریح۔ بطرز جدید مطبوعہ شہرہ
 دیوان نوحہ جات حیدر۔ مع مناجات جلد
 اول مصنفہ آغا حیدر علی بیگ۔
 کلیات مرانی۔ و رباعیات و سلام از مرزا
 سلامت علی تہلیس بہ ویر کامل دو جلد میں۔
 کلیات مرانی و رباعیات و سلام
 از میر بہر علی صاحب متخلص بہ انیس کامل
 چار جلد میں۔
 مجموعہ مرثیہ صفیر جلد اول از سید مظفر حسین
 متخلص بہ صفیر نہایت عمدگی سے یہ مجموعہ
 نوادہ مرثیوں کا گوشہ نشین وافر سے فراہم ہوا۔
 کلیات مرانی و رباعیات و سلام از میرزا بہ
 صاحب متخلص بہ مولیٰ کامل تین جلد میں۔
 مرقع غم۔ جلد سوم۔ مصنفہ محمد رفیع خان
 بہادر متخلص بہ رضا۔

مجموعہ مرانی و رباعیات و سلام از مرزا ولید
 صاحب۔ یہ کلام قدیم استیاد مرثیہ گو کا ہو۔
 جو استاد پیش گذار بہرے تخلص سے یہ ذخیرہ
 دستیاب ہوا جو چھ جلد میں مکمل ہو۔
 مجموعہ مرانی و رباعیات و سلام از مرزا ولید
 صاحب۔ جلد ششم حسب مرتبہ مذکورہ بالا۔
 مرثیہ ہائے اذہیں بلگرامی مصنفہ میر ناصر علی
 صاحب۔ یہ مجموعہ بھی نوادہ مرثیوں کا ایک پیش
 ذخیرہ ہو۔ اگر سو گواران ماقم صاحب سید الشہدا
 اسکو ملا خطہ میں لائیکہ تو ایک مجموعہ سوز و گداز
 اور نوحہ و گداز کے سجان الہیہ جامع کلام مرثیہ
 اس مجموعہ کے اخیر میں کلام از مرزا ولید
 کلیات مرانی۔ یہ کلام از سید حسین
 متخلص بہ من۔
 مجموعہ تیلاد مصطفوی۔ شامل تین رسالہ (۱۱)
 میلاد مصطفوی (۱۲) وظایف النورین (۱۳) شکر و تہنیر
 از سید وزیر حسین رضوی مشہور بنابر مذہب امامیہ
 جویشن صفیر و کبیر مع ورو و موسیٰ مترجم۔ اپنے
 مجموعہ دہلے کشائش رزق و دہلے تہنیر و غیرہ
 جکو مولوی سید نصر قاسم صاحب رضوی مع
 ملحق ہونے بمقابلہ چند نسخہ اصل کتاب کو بہ تجارت
 فعلی درست کیا اور بہ وقت محنت کاپی و دیون
 الفاظ اور اعراب کل و غاروں کے نہایت کوشش سے
 صحیح فرماتے۔ یہ کل دہلے مذہب امامیہ بہرے علمیت
 رکھتی ہیں اور کچھ پڑھنے والے کے لیے ثواب ہے لہذا اور کچھ

CALL No. { ۱۹۱۶۵۱۲۲ } ACC. NO. ۱۲۹۸.
 AUTHOR کاشی، ملا محبتش
 TITLE

Acc. No. ۱۲۹۸.
 Class No. ۱۹۱۶۵۱۲ Book No. ک ۱۱ دو
 Author کاشی، ملا محبتش
 Title دو از ده بند ملا محبتش کاشی

HE TIME

Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date



MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

